INKERILÄISTEN VIESTI

1–2/2008

Inkeriläisten viesti
Toimisto
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Puh. (09) 793 796
ti klo 18.30–20, Annikki Kelo.
Sampo 800012-306364.
Nordea 101030-1085026.
Ilmoitukset / €
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €, ¼ sivu 85 €
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €
Tilaushinta 2008
30 € kotimaahan ja Ruotsiin
muualle 36 €/v (360 kr/v)
Pääasiamies Ruotsissa
(Hoitaa lehden tilaukset): Viktor Aitman
Linbanev. 6, SE-438 35 Landvetter.
Puh 031-916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
17 38 88-9
Sivistyssäätiö
Hallituksen pj Toivo Iho
Bredantie 6 D 18, 02700 Kauniainen
puh. 050 505 2335
Sampo 800016-1466601
OP 578038-20031499
Toimitus
Päätoimittaja Toivo Iho
Toimitussihteeri Katri Einamo
Toimituksen osoite
Nummitie 30 A, 02730 Espoo,
puh. 040 740 0408 (ark. klo 9.00–17.00)
Internet http://www.inkeriliitto.fi
(Avataan myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana)
Sähköposti inkerinviesti@suomi24.fi
Painopaikka Vammalan Kirjapaino Oy
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.
Julkaisija Suomen Inkeri-liitto ry.

Kohti maailmankansalaisuutta?

Toivo Iho

Eräs luokkatoverini Kokkolan Yhteislyseossa oli jonkinasteisen kummeksunnan ja jopa kateuden kohde. Hän oli syntynyt USA:ssa ja oli niin ollen tuon mahtivaltion kansalainen. Tiedossani ei ole, onko hän kaksoiskansalaisuuden tultua mahdolliseksi ryhtynyt myös suomalaiseksi.

Me paikoillamme jököttävät suomalaiset emme aivan helposti huomaa, että omaamme jo nyt kaksi kansallisuutta: Suomen kansalaisuuden oheen olemme saaneet myös EU-kansalaisuuden. Ihmisten vapaa, rajoista piittaamaton liikkuvuus korostuu etenkin Schengen-alueella: matkarahat on kuitenkin tienattava ihan itse. Muunlainen kaksoiskansalaisuus on sekin jo kohta viiden vuoden ajan ollut mahdollinen.

Kaksoiskansalaisuuden hyväksyminen merkitsee valtavaa asennemuutosta. Sen huomaa parhaiten, kun yrittää sijoittaa ideaa kaksoiskansalaisuudesta koskemaan vaikkapa Neuvostoliiton ja Suomen kansalaisuuksia vuosien 1920 ja 1980 välisen ajan ilmapiiriin. Olemmeko tätä kautta, yksilötason ratkaisujen avulla pääsemässä käsiksi jonkinasteiseen todelliseen ja aitoon maailmankansalaisuuteen?

EU:ssa meitä vetää maailmankansalaisuuden suuntaan vapaa liikkumisoikeus ja pitkälti yhteinen raha, euro. Kansallisvaltio kuitenkin on sitkeä: muun muassa olemme vailla yhteistä kieltä. Kaksoiskansalaisuuden kriitikot voivat myös huomauttaa, että sen testaaminen on vielä kokonaan tekemättä: tarvitaan riittävän vaikea kansainvälinen kriisi mittaamaan kaksoiskansalaisuuden vaikutuksia: kumman maan kannalle kaksoiskansalaiset kriisissä asettuisivat?

Tässä numerossa:

Kannen kuva :
StAnton - Peak.

Numero 3/2008 ilmestyy viikolla 12.
Aineisto toimitukselle 18.2. mennessä.

Numero 4/2008 ilmestyy viikolla 16.
Aineisto toimitukselle 17.3. mennessä.

Suomen Inkeri-liitto ry:n syyskokous 25.11.2007

Tehdyt päätökset:

1. Vuonna 2008 ei peritä liittymismaksua
2. Jäsenyhdistyksen jäsenen maksu (2 €), henkilöjäsenen jäsenmaksu (5 €) ja kannattavan jäsenen jäsenmaksu (17 €) päätettiin vuonna 2008 pitää ennallaan.
3. Inkeriläisten Viestin vuoden 2008 tilausmaksut Suomeen ja Ruotsiin 30 €, muihin maihin 36 €/vsk tai 360 SEK/vsk.
4. Esitettiin ja vahvistettiin vuoden 2008 toimintasuunnitelma ja talousarvio hallituksen esityksen mukaisena.
5. Päätettiin, että hallituksen jäsenille ei makseta v. 2008 palkkioita. Tilintarkastajien palkkiot maksetaan laskun mukaan.
6. Valittiin **Toivo Iho** äänestyksen jälkeen Suomen Inkeri-liitto ry:n puheenjohtajaksi vuodeksi 2008.
7. Erovuorossa olleet hallituksen jäsenet **Viktor Hyyrönen**, **Keijo Korkka** ja **Irja Pelkonen** valittiin uudelleen varsinaisiksi jäseniksi vuosiksi 2008–2010. Mainituiksi vuosiksi valittiin uudelleen hallituksen varajäseneksi erovuorossa ollut **Annikki Kelo**.
8. Tilintarkastajiksi vuodeksi 2008 valittiin **Kaj Hellström** ja **Lilja Kurppa**, ja varatilintarkastajiksi **Annakaisa Mörttinen** ja **Kerttu Susi**.
9. Päätettiin pitää vuoden 2008 kevätkokous 16.3.2008 Inkerikodissa. Tästä ja myöhemmin myös syyskokouksesta ilmoitetaan Inkeriläisten Viestissä, ja lisäksi sihteeri toimittaa kokouskutsut yhteystietonsa asianmukaisesti päivittäneille jäsenyhdistyksille.
10. Vuoden 2008 kesäjuhlista ilmoitetaan myöhemmin Inkeriläisten Viestissä.

Matkan varrelta

Inkerinmaa: Oma maa mansikka, muu maa mustikka

Reino Jaakkimainen

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 11/2007 aloitetulle muistelmille

Kyläelämää keskenkasvuisen pojan silmin

Kyläelämä oli vilkasta kanssakäymistä, vaikka jos halusi viettää eristettyä elämää - kuten suomenmaakkoinen kommunisti, **Elkka** ja hänen kylävaimonsa kylänpäässä, tai meidän vastapään vanhapari- oli sekin mahdollista. Radio ja puhelin eivät vielä olleet yleisessä käytössä. Uutiset saatiin sanomalehdistä tai huhuina. Joillakin oli kvartsikivestä valmistettu salainen radio, mistä sai kuulla Suomen uutisia, mutta se oli hyvin vaarallista ja piti varoa, kelle siitä kertoi. (Naapurillamme, kommunistilla, oli yksi ullakolla piilossa). Me veljekset teimme itsekin yhden, mutta väsyimme siihen, kun sitä pystyi kuuntelemaan vain yksi kerrallaan. **Spielbergin** filmin "Viulunsoittaja katolla" kuvaama juutalaisten kyläelämä Ukrainassa muistutti joissain asioissa meidän kyläämme ilman viuluniekkaa. Sama harmaus, veljeily, juoruilu, ennakkoluuloisuus, kitkaa, suvaitsemattomuus, kylätansseja, jne. (Kuvaus kylästä lähdöstä olisi yhtä hyvin voinut olla meistä.)

Kylässä eli kunnon väkeä, joukossa viisaita ja hölmöjä, urheilijoita, juoppoja, koiranleukoja, valehtelijoita, varkaita, invalideja (keinojalkainen, keinokätinen), sokea, kuuromykkä, kommunisteja (2). Talonpoikien lisäksi oli opettajia (2), kirjanpitäjiä (2), poliiseja (2), ammattipalokuntalainen, arkkitehti. Uskon, että säveltäjä ja kuoronjohtaja, **Albert Pettinen** oli kotoisin Kurkelasta.

Muistan pienempänä kuunnelleeni yövahdin pärrätintä kädessään pidellen kulkevan kylätietä pitkin edestakaisin. Sen rauhoittava ääni auttoi pääsemään uneen. Pärrätin oli kotitekoinen. se oli kaksiosainen: pyöreä tanko, mihin oli kiinnitetty hammaspyörä ja U:n muotoinen tangossa pyörivä kappale. Kappaleen pyörivässä päässä oli kiinni taipuisa päre, joka osui hammaspyörään. Myöhemmin olen ihmetellyt mitä hyötyä oli antaa mahdollisen varkaan tietää missä vahti oli. Ehkä pieniä varkauksia oli vaikea estää, mutta tieto vahdin lähellä olosta ja siitä, että hän antaisi varoituksen tulipalosta, olivat riittäviä etuja. Viimeisinä vuosina ei yövahtia enää ollut, ainakaan en enää kuullut pärrättimen ääntä.

Kotona

Kirkkojuhlien vietto oli yleistä. Uskonnonvastainen propaganda kouluissa ja muualla pakotti joulun juhlimisen varovaiseksi. Ennen kouluaikaa lauloimme joululauluja ja virsiä ja lattialle oli levitetty olkia. Niiden päällä me pojat painiskelimme ja leikimme joululeikkejä. Jokainen sai pikku lahjoja, usein jotain hyödyllistä. Kerran me pojat saimme kukin appelsiinin. Puraisin kuoresta ennen kuin isä ehti varoittaa. Hyvältähän se sen jälkeen maistui. Juhlimme joulua aina myöhemminkin, vähemmän näkyvällä tavalla.

Äijä

Nelivuotiaana muistan äijästäni vain, että hän makasi pitkään kiukaan päällä. Jostain syystä pidin muuratun kiukaan seinän savisen kovettuneen ulkokuoren mausta. Irrottelin sormillani kappaleita siitä ja söin ne. Kun äijä näki sen, hän torui minua äkäisesti. Vaan turhaan, minä jatkoin myöhemmin sitä uudestaan kun hän ei ollut näkemässä. Äijää kutsuttiin nimellä "Hiitra Matvejevitch". En tiedä mistä hän nimen sai. Ei hän ollut tarpeeksi "hiitra" (viekas, terävä) estämään Partasissa elä-

nyttä tuomaria ottamasta meidän hyvää peltoamme. Tuomari järjesti paperit niin, että hän sai omakseen rikkaan maamme ja korvaukseksi antoi huonompaa maata, mitä ainoastaan sen yli lentävät linnut lannoittivat (tämä tapahtui ennen kolhoosiaikaa).

Opettaja pudotti vahingossa pullon elohopeaa lattialle. Jussi keräsi sitä toiseen pulloon ja toi kotiin. Muistan maalanneeni seinäkellon puntareita sillä elohopealla monta kertaa tuloksetta, kun hopean väri aina vain hiipui. Sain siitä äijältä ankarat nuhtelut. (Emme silloin tienneet elohopean olevan erittäin epäterveellistä.)

Oskan Saku eli kielenkäytön kehityksestä

Sakun jutut ja temput olivat kylällä kaikkien tiedossa, samoin kuin hänen omalaatuiset käsityksensä asioista. Hän esimerkiksi tilapäisenä kaupanhoitajana luuli sen, mitä oli kaupassa, olevan hänen omaisuuttaan ja mm. toi kotiin säilykepurkkeja maksamatta niistä. Tyhjiä purkkeja oli heitelty paljon ympäri taloa. Kun kauppias palasi, asiat täytyi selvittää. Saku joutui maksamaan ja/tai tekemään ilmaista työtä korvaukseksi.

Saku oli kylässä kaiketi ainoa, jolla oli kaikki hampaat poissa. Hän ei sietänyt puisia tekohampaita ja oli mieluummin hampaaton. Kun hän sulki suunsa, hänen leukansa katosi näkyvistä. Ihmiset sanoivat, että hänen leukansa meni "komnattaan" (venäläisestä sanasta "huone"). Siitä tuli kylässä tavaksi sanoa, kun jotain oli piilossa tai kadonnut, että se oli "komnatassa".

Jokaisessa kylän talolla oli oma nimensä, usein toinen kuin sen omistajan. Sakun talo kulki tosin nimellä "Oskan Saku".

Poikien menoja

Meille poikalapsille oli melkein rajattomat toiminnan mahdollisuudet. Heti kun näimme pääskysen saapuneen myöhäiskeväällä, kerroimme siitä äidille, sillä se merkitsi kesän saapuneen. Nythän voimme juoksennella paljain jaloin (joskus se ei tepsinyt; oli vieläkin liian kylmää äidin mielestä). Nyt sopi tutkia Närhilän jälkikasvumetsää, kiipeillä puihin (joskus pudota), uida Hennulanjärvessä tai Närhilän savukuopassa, pelata 'laptaa' tai poppaa tai kilpailla puukkopelissä.

Lapta oli hyvin yksinkertainen pallopeli. Osanottajat jaettiin kahteen ryhmään. Tien poikki vedettiin kaksi viivaa, joiden välimatka riippui pelaajien iästä ja kunnosta. Pallona oli halpa, pehmeänpuoleinen kumipallo, joka oli hiukan pesäpalloa suurempi. Mailalla lyöty pallo piti saada kiinni ja heittää sillä lyöjää, "polttaa" hänet ennen kuin tämä ehtisi, vastapuoleisen viivan ylitettyään, turvaan. Kolmen "polton" jälkeen toinen ryhmä sai pallonlyöntivuoron.

Popin (tai pualikan) lyönnissä kaksi vastakkaista ryhmää "pommitti" puusauvoilla vuorotellen "vihollistensa linnoja". Voittajaksi selviytyi ryhmä, joka pystyi ensimmäiseksi sauvoillansa iskemään vihollisensa kaikki popit "piirin" ulkopuolelle. Maahan piirretyn 1,5 m x 1,5 m piirin sisään rakennettiin "linnat" käyttämällä puisia "poppeja", eli sopivan paksuista oksista noin 10 sentin pituisiksi leikattuja pölkkyjä. Pelin aloittajat valittiin arvalla ja hävinneet joutuivat kantamaan voittajat selässään "linnasta linnaan".

Punanurkan takana kasvavaan puuhun oli kiinnitetty teräsvaijeri, jota pitkin pääsi laskemaan alas noin 40 metrin matkan hiekkakuopan yli. Laskija riippui käsillään poikkipuussa, jonka keskellä oleva urallinen pyörä kulki vaijerin päällä. Kerran sattui pyörä luiskahtamaan vaijerista ja poika jäi roikkumaan kymmenen metriä maasta. Kiinnitimme kiireesti köyden solmulla vaijeriin ja kiskomalla köydestä toiselta puolelta hiekkakuoppaa saimme pojan valumaan sinne. Onneksi pojalla oli hyvät hermot, eikä hän säikähtänyt, vaikka varmasti pelkäsikin. Olisi voinut

käydä hyvin huonosti. Tästä emme uskaltaneet kertoa vanhemmille; muuten tämä sirkustemppu olisi pitänyt hylätä.

Tyttöjä pelotellakseen pojat käyttivät nallipyssyä, ”pugatchkaa”. Liipaisinta painamalla ostettu rikkipanos teki tehtävänsä, kuului pamaus ja tytöt kiljuivat.

Yksi kotitekoinen leikkikalu tehtiin tyhjästä rihmarullasta, kappaleesta lakkia, parista päättömästä naulasta ja sopivasta pienestä oksasta. Lakista leikattiin ja väännettiin propelli, mikä asetettiin rullan päähän ja kiinnitettiin nauloilla paikoilleen. Sitten kiskottiin propelli varovasti irti ja sen reiät suurennettiin. Rullaan kiinnitettiin narunkappale, mikä pyöritettiin rullan ympäri. Oksan pää työnnettiin vapaasti rullareikään. Sijoitettuaan propellin rullan päässä olleisiin reikiin, pitämällä oksaa alapäästä vasemmalla kädellä ja vetämällä nopeasti narusta oikealla, sai propellin nousemaan korkealle ilmaan! (60 vuotta myöhemmin näin tällä perusteella tehdyn helikopterileikkikalun massatuotteena).

Puukkoleikit olivat suosittuja pelejä poikien kesken. Puukon tai tavallisen veitsen terä asetettiin polven päälle, varresta heilauttamalla puukko pyörähti ja upposi terä edellä maahan. Sitten tehtiin sama temppu kyynärpäästä, jokaisesta sormesta, olkapäästä, leuasta, nenästä, otsasta ja päästä. Viimeisenä temppuna piti heittää puukko terästä pitäen voimakkaasti seinää vastaan ja upottaa se sinne. Jokainen epäonnistuminen siirsi pelivuoron seuraavalle. Ensimmäisenä tästä kaikesta selviytyneestä tuli voittaja. Puukkoja ei koskaan käytetty tappeluissa, vaikka melkein jokainen sellaisen omisti. Puukko oli helppo valmistaa itse: kun oli löydetty sopiva rautaesine se viilattiin, karaistiin, teroitettiin ja varustettiin puisella kädensijalla, minkä päät valettiin tinalla.

Uimisen halu oli kai verissä, perintö esivanhemmilta. Eihän meillä ollut mitään sopivaa uimapaikkaakaan. Ns. Hennulanjärvi, pieni lammenpahainen, oli liian pieni kunnon uimiseen. Lisäksi siinä oli iilimatoja ja laidat vesiheinää; jokunen vaskikala, sopiva kissan ruuaksi. Närhilänjärvi – meidän suosikki – taas, oli sopivan suuri (noin 60x15 metriä) savikaivos, mutta sen vesi oli savista, etenkin jos kosketti pohjaa. Siitä huolimatta uimataito oli yleistä poikien kesken. Jokainen osasi uida, ja jollei osannut, niin oppi nopeasti. Isommat pojat näyttivät ensin miten polskia ja sitten heittivät veteen. Sillä lailla opin itsekin. Raaka tapa; en suosittele sitä, mutta se oli tepsivä. Ainakin se tepsi minuun.

Kaivanto, jos se sitä oli, sopeutui hyvin ympäristöönsä Närhilän metsän laidassa, lähellä savipohjaista suota. Se oli pensaiden ympäröimä, kyllin syvä, että siihen voisi hukkua, veden pinta melkein metrin alempana rantaa. Oli hauskaa ottaa vauhtia, pompata ylös ja sukeltaa sen pohjaan ja yrittää uimalla veden alla saavuttaa vastaranta. Tässä kaivannossa me kilpailimme keskenämme siitä kuka oli nopein uija, sukelsi pisimmälle, pysyi kaikkein kauimmin veden alla, jne. **Onni**, opettaja **Pettisen** poika, oli ylivoimaisesti paras. Hän sukelsi kaivannon päästä päähän ainakin kolme kertaa nostaen kätensä merkiksi, missä oli; siis ainakin 180 metriä! Hän pystyi tekemään monia muitakin ihmeellisiä temppuja: kiipesi puuhun ylösalasin, teki helposti kuperkeikan seisoaltaan, nosti yhden käden varassa itsensä ylös ja alas monta kertaa. Opettaja Pettinen, hyvin perehtynyt fyysisen kulttuurin periaatteisiin ja alan viimeisiin tutkimuksiin, sovelsi niitä lapsiinsa Onniin (vanhin), **Vienoon** ja **Rauhaan**. Vaimo oli myös opettaja. (Asevelvollisena Onni katosi ryhmänsä mukana tiedustelumatkalla heti sodan alussa.)

Tappeleminen kuului ”kyläkulttuuriin”. Ensimmäistä kertaa kun tulin tietoiseksi

muista lapsista kuin veljistäni taisin olla kolmevuotias. Joukko isoja poikia istui kujamme edessä olleella pitkällä penkillä. Joukossa oli suunnilleen samanikäinen ja kokoinen poika, **Hennulan Aapeli** ("Uapel"; opin nimen myöhemmin). Pojat alkoivat usuttaa meitä tappelemaan. Kumpikaan meistä ei ollut siitä kiinnostunut; me olimme vain uteliaita toisistamme. Mutta pojat eivät lakanneet, vaan kaikin tavoin ärsyttivät meitä. Me rupesimme tönimään toisiamme. Sitä seurasi painiminen. Kaaduimme perunamaahan ja siinä piehtaroimme vuoroin toinen toisensa päällä. Sitten väsyimme koko hommasta, ja siihen se asia jäi... Matin ja minun kesken oli välillä jotain kahakkaa. Matti osoittautui paremmaksi tappelijaksi. Sain idean, että jos liityn yhteen Aapelin kanssa, niin varmasti voitamme. Tuumasta toimeen! Kohtasimme Matin meidän sisäkäytävällä. Kun lähestyin Mattia nyrkit pystyssä, vilkaisin taakseni. Siellä oli Aapeli täyttä vauhtia juoksemassa karkuun. Jos minulla olisi ollut viisautta oppia kokemuksista, niin tässä olisi kaksi läksyä: (1) Kapealla käytävällä kaksi yhtä vastaan on huono strategia, (2) varo luottamasta epävarmaan liittolaiseen.

Matti löysi vertaisensa Hennulan **Viljosta**. Pääpojan asema vaihteli heidän välillään. Äiti kertoi paljon myöhemmin sattumalta kuulleensa pikkupoikien suunnittelusta tapella joittenkin kanssa. Hän ei voinut kuin nauraa itsekseen kuullessaan, kun minä ehdotin, että mitä jos ensin neuvoteltaisiin.(Ei minusta diplomaattia tullut.)

Aikuisten tappelut tapahtuivat ainoastaan joittenkin juhlien yhteydessä milloin he olivat humalassa. Mieleeni on jäänyt huvittava kuva **Oskalan Jussista**, pienestä miehestä, pieksämässä kylän pisintä, tiilikiveä kädessään pitävää miestä.

Kylien välisiä kahakoita taisi myös olla, mutta itse en niitä muista. Matti kertoi, että **Ivantsan** talossa elänyt venäläinen ei halunnut ottaa osaa sellaiseen, koska oli venäläinen. Sen tähden hänet piestiin ja hänelle sanottiin "Olet kurkeloinen, sen jälkeen vasta venäläinen! Että muista." Hän muisti ja oli sen jälkeen mukana.

Kylässämme me olimme ainoat kolme melko samanikäistä veljestä. Siksi olimme ikäisiksemme voimanpesä. Saimme osaksemme pilkkalaulun: Jussi juomaratti, Matti marakatti, Reikko rappana p---e. Ei kuitenkaan kukaan uskaltanut sitä meille laulaa; yleistappelulta välttyttiin, mutta yksityiset ottelut selvittelimme kukin itse, joskus verisin nenin. Nuoren ikäni suurimman pelästyksen sain kun kylän pahin tappelija, täysikasvuinen Oskan Jussi humalapäisenä, ilman syytä tai varoitusta, murha silmissä hyökkäsi kimppuuni. Pystyin väistämään ja juoksin karkuun henkeni edestä huutaen apua. Matti oli lähellä, mutta hän oli liian pieni auttamaan. Jussi melkein sai minut kiinni, mutta kompastui viime hetkessä, kaatui ja jäi siihen paikkaan.

Alkoholin käyttö oli aivan liian yleistä kylässämme ja muuallakin. Raittiusliike oli vasta alkamaisillaan, eikä vielä saanut paljon tukea. Miehet joivat, eivät nauttiakseen siitä, vaan tullakseen humalaan. Me pikkupojat päätimme kokeilla. Vanhempi poika hankki huvikseen meille pullon vodkaa ja menimme Närhilän metsään piiloon sitä juomaan. Olimme ottaneet mukaan myös mahorkkaa, mistä käärimme sätkät. Matti myöhästyi, koska ei löytänyt meidän sovittua piilopaikkaamme. Olin jo juovuksissa ja lauleskelin onnellisena sätkä suussa, kun hän saapui. Sitten nukahdin. Herätessäni koin hirveää päänsärkyä ja pahoinvointia. Ei viina ja tupakka ollut sen arvoista, että olisi kannattanut kestää tällaista tuskaa! Sitä paitsi näin jo tuossa iässä kuinka paljon väkijuomien ylenpalttinen käyttö

tuotti ikävyyksiä meidän ja monien muiden perheille. Päätin, etten koske niihin kumpaankaan ja olenkin pitänyt tuon itselleni antamani lupauksen.

Ensimmäinen auto kylässä, seilsovetin pomon T-malli Ford, oli ihmettelemisen kohde. Sen pohjasta roikkui maahan sähköjohto. Me pikkupojat keksimme pian, että sillä voi säikytellä tyttöjä. Asetuimme jonoon pitäen käsiä yhdessä, yksi poika auton alla. Viimeinen rivissä kosketti ohi kulkevaa tyttöä, samalla kun auton alla ollut koski johtoon. Tyttö sai sähköiskun ja kiljaisi...

Koska kylämme oli aika lähellä sotilasparakkeja, sotilaiden kuntoutusmarssit kulkivat kylätietä, usein kaasunaamarit päässä. He näyttivät hirviöiltä ja heidän äänensä kuulosti kerrassaan ruokottomalta, mikä tietysti nauratti pikkupoikia. Vaikka elettiin 1930-luvun loppua, jotkut heidän marssilaulunsa olivat vallankumouksen läheiseltä ajalta: "Mitäs' aiot nuori urho, et suinkaan sotilaaksi, puna-armeijaan ja chekhaan, Iivana, löytyy muitakin, bolshevikit pärjäävät ilman sinuakin."(A kuda tyi parenek, a kuda tyi ne, hodilbi tyi varenjok tyi soldatti, v krasnoi armyi i cheka chai naidutsa, bes tjebja bolshevikki oboidutsa.)

Isä osti polkupyörän. Silloin se oli ainoa koko kylässä. Olin liian pieni tangon päältäkään ulottumaan polkimiin. Keksin tavan, työnsin vasemman jalkani raamin läpi, ja sitten poljin, pyörä hiukan kallellaan vasemmalle. Harjoittelin paljon. Pystyin hyppäämään maasta satulaan, seisomaan satulan päällä, istumaan satulassa ja ajamaan alas mäkeä kädet irti tangosta. Jälkiseurauksena tästä on, että selkärankani on vääntynyt, oikea jalka 15 mm lyhyempi vasempaa.

Talvella päätoimintana oli mäenlaskua suksilla joko kotimme lähellä olleessa hiekkakuopassa taikka Piutuisin "Ilokennilla". Hiekkakuoppaan menin vain, koska se oli niin lähellä. Sen yksi laita oli liian jyrkkä, muut liian loivia. Ilokennaat taas tarjosivat sopivan jyrkkiä ja kumpareisia mäkilaskuja, hyppymahdollisuuksineen. Siellä me mylläsimme tuntikaupalla. Yritin myös luistella; tarpeeksi että osasin, mutta ei ollut missä. Kerran menin Partasiin asti päätiellä, mutta jää tien päällä oli epätasaista, Hennulanjärvi liian pieni.

Koulusta ja hautajaisista

Koulu oli 10-luokkainen; neljä luokkaa kansakoulua, kolme keskikoulua ja kolme yläluokkia. Ensimmäisestä luokasta Partasiissa muistan vain sen päättäjäiset. Seisoin luokan takana nojaten ikkunaan ja pyöritellen kepkaa (lakkia) kädessäni. Opettaja oli komentanut minut taakse, koska olin liian vallaton. Hyvät oppilaat saivat palkintoja. Se kiinnosti minua, palkinto olisi mukava. Täytyisi sittenkin kuunnella, mitä opettaja sanoo. Toinen luokka oli Kurkelassa, Punanurkka-talossa, yhtä aikaa neljännen luokan kanssa. Siitä muistan, että eräs neljännen luokan poika ei tiennyt, mitä 6x7 oli. Nolatakseen pojan opettaja kysyi minulta, toisluokkalaiselta. Kainostelin, enkä vastannut, vaikka tiesin. Lopetin kansakoulun Partasen uudessa koulutalossa.

Koulussa meille kerrottiin neuvostosysteemin ihanuudesta ja isä **Stalinista**, joka rakasti lapsia. Kapitalistimaissa ihmiset elivät suuressa kurjuudessa. Jumalaa ei ollut ja uskonto oli ihmisten hämäämistä ja sitä neuvostohallitus ei sallinut. Mallilapsena pidettiin **Pavel Morozovia**, joka kunnon neuvostolapsena paljasti lähiomaisensa kansan vihollisiksi. Jokainen halusi olla pioneeri. Silloin sai punaisen kaulaliinan kauniine koristesolmioineen. Uneksin istuvani isä Stalinin polvella.

Voi kuvitella vanhempiemme kauhua tästä kaikesta. Heidän piti varoa omia lapsiaan. Koulussa kehotettiin lapsia tuo-

maan koululle kodin kaikki uskontoa koskevat kirjat. Niitä ei tullut monta. Vaikka jumaloin Stalinia, tiesin ettei hän ollut jumala. Siksi ymmärsin, kun äiti pani Matin piilottamaan perheraamatun. Matti mietti niin monia piilopaikkoja, ettei jälkeenpäin löytänyt Raamattua itsekään.

Hautajaiset kylässä olivat tärkeitä tapahtumia. Ruumis, avonaisessa arkussa, pidettiin kotona. Oli tarjottimia vieraille ja melkein koko kylä otti osaa. Aina löytyi joku, joka hiljaa siunasi ruumiin, ja hautaus suoritettiin Tuutarin mäelle lähelle kirkkoa.

Tunnetussa Partasiin kommunistin hautajaisissa torvisoittokunta soitti *Kansainvälistä* ja muita reippaita marsseja. Isot kihot pitivät puheita. Meidän pikkupoikien lisäksi yleisöä oli vain tusinan verran, nekin puoluetovereita. Kyläläiset pysyttelivät poissa. Hauta oli kaivettu Partasiista Kapasiin päin tien varrelle ja ristin asemasta sen päällä oli punaiseksi maalattu pylväs. Ajattelin, että kuolema voitti Stalininkin ja että tämä mies ei päässyt taivaaseen, eikä osallistumaan iankaikkiseen elämään. Juhlallisten "punaisten" hautajaisten tarkoituksena oli ilmeisesti näyttää väelle, kuinka kunnon kommunistia arvostettiin hänen kuoltuaankin. Minusta se oli luonnotonta, tympäisevää. Ei häntä haudattu edes oikealle hautausmaalle. Haudan ympäri oli pantu jonkinlainen aita, mutta tuskin se piti koiria poissa.

Kirkko

Tuutarin juhlava, kaksitorninen kirkko oli viiden kilometrin päässä kylästä. Se näkyi meille hyvin Tuutarinmäellä. Kävimme siellä niin kauan kun siellä oli saarnaaja. Muistan hyvin vähän jumalanpalveluksesta. Olin rauhaton, palvelus kesti 2-3 tuntia. Äidillä oli kai hommaa pitää meitä poikia kurissa. Papin tultua karkotetuksi siellä saarnasi maallikko. Kun hän katosi, toinen tuli seuraavana sunnuntaina. Tämän kadottua ei enää ollut saarnaajaa. Sittenhän kirkkokin suljettiin syyskuussa 1937. Rovasti **Laurikkala**, viimeiseksi Inkeristä karkotettu pappi, kastoi minut vähän ennen karkotustaan Suomeen. (Hän myös vihki vaimoni ja minut Ruotsissa 1951. Ihmeelliset ovat Herran tiet.)

Venäläistyttämistä

Olin kolmannella luokalla, kun opetus tuli venäjänkieliseksi. Kaikki koulun oppilaat ja opettajat olivat suomalaisia. Odottamatta eräänä aamuna luokkamme edessä seisoi umpivenäläinen naisopettaja. Hän ei ymmärtänyt meitä, emmekä me häntä. Siitä se meidän venäläistyttämisemme alkoi. Keskikoulu oli Karhilassa, 4,5 km teitä pitkin, 3,5 km oikotietä peltojen ja suon poikki. Keväällä ja syksyllä kävelimme tavallisesti oikotietä, talvella useimmiten hiihdimme, harvoin yhdessä. Eräänä päivänä kouluun saapui kaksi venäläistä hienoissa hiihtopuvuissa ja hiihtovarusteissa, jollaisia emme ennen olleet nähneet. He tiedustelivat emmekö lähtisi Kraasseloon hiihtämään. Totta kai kaikki pojat tahtoivat. Meitä vietiin alkeellisin varusteinemme laskemaan pitkänpuoleista, muttei kovin jyrkkää mäkeä. Hauskaahan se oli, eikä kellään ollut vaikeaa laskea mäkeä suoraan. Yksi poika laski kyllä sähköpylvääseen ja pökertyi, mutta virkosi pian. Jos venäläiset olettivat meidän pujottelevan, niin täytyihän sen olla heillekin itsestään selvää, ettei se meidän siteillämme ja huopasillamme - puhumattakaan suksistamme - ollut mahdollista. Kerran Jussi eksyi pahassa lumimyrskyssä, ja joutui Närhilään. Hän oli yötä siellä jonkun sukulaisen luona.

Taisin olla toisesta luokasta lähtien joka vuosi "otlitchnik" (jokainen arvosana kiitettävä). Kerran sain palkinnoksi halvan kameran. Innostuimme kaikki kuvaamisesta niin paljon, että kehitimme

ottamamme kuvat itse. Kehityspaikka oli ”sillan alla” (=kellarissa). Siirsimme sen kiukaan ja ulkoseinän väliseen tilaan sen jälkeen kun Katri-täti pisti jalkansa lattiassa olleen punaisen lasin läpi. Tulimme aika päteviksi valokuvaajiksi ja kuvien kehittäjiksi. Meille kertyikin paljon kuvia, mutta kaikki katosivat sodan jaloissa.

Läheisyys Pietariin teki luokkavierailut sinne mahdolliseksi. Kävimme Eremitaasissa, Pietarhovissa, museoissa, jne. Kerran kävimme myös Toksovassa, eräässä inkerinsuomalaisessa kylässä, missä meillä oli sukulaisia.

Iltahämärää

Kuvittele hämärää ilman ainuttakaan valopilkkua. Kylässä ei ole mitään ulkovalaistusta ja naiset eivät ole vielä sytyttäneet kerosiinilamppujakaan sisällä. Kaikki on hiljaista. Miehet istuvat kujamme edessä penkillä ja puhuvat matalalla äänellä. Ilmassa on kuin taikaa. Me pikkupojat; ne jotka eivät päässeet viemään hevosia laitumelle, istumme maassa lähellä kuuntelemassa. Juttu kiertää ”turvallisissa” asioissa; kuulumisia lähikylistä, lehdestä luettua, työkommelluksista. Sitten joku kiinnittää huomion meihin. Nyt alkavat kummitusjutut lentävistä käärmeistä ja muista pelottavista asioista. Tällaisena on säilynyt muistikuvani kylähämärästä.

Miellyttävin muistikuvani iltahämärästä on kuitenkin ratsastaminen hevosen selässä, kun veimme niitä yöksi laitumelle. Vaikka ne olivat päivätyön jälkeen väsyneitä, saimme me ne juoksemaan kilpaa. Eihän matkaa ollut kuin kilometrin verran Piutusin ja Närhilän metsän väliselle pellolle. Siellä jokaisen hevosen etujalat kytkettiin toisiinsa köydellä ”kammitsaan”, etteivät ne päässeet yöaikana hajaantumaan kovin pitkälle. Sillä tavalla opimme me pikkupojat ratsastamaan, ei ihan ”villin lännen tapaan”, mutta pysyimme selässä ilman satulaakin.

Olin 12-vuotias kun koin ”déjà vu:n”. Katsoin taivaalle pilviin kujan yläpuolella. Näky tuntui niin oudolta, aivan kuin olisin nähnyt sen satoja kertoja aikaisemmin. Tuntui kuin olisin katsonut sitä esivanhempieni silmin. Kerroin tästä isälle ja hän rauhoitti minua sanoen, että tämäntapaista kokevat monet muutkin.

Kolhoosi – Punanurkka

Vallankumouksen jälkeen talous oli pahassa kunnossa. Antaakseen sille sysäyksen Lenin lainasi menshevikeiltä, sallimalla yksityisyritteliäisyyttä ns. NEPan tilapäisenä ohjelmana. Hän sanoi sen olevan ”yksi askel eteenpäin, kaksi taakse”. Talous virkistyi ihan ihmeellisesti. Markkinat alkoivat tarjota suuria valikoimia tavaroita, kaupankäynti vilkastui ja talonpojat vaurastuivat. Sitä aikaa muistellaan edelleenkin ”hyvänä aikana”.

Isä kertoili omistaan ja muiden kokemuksista tältä ajalta. Kerran hän meni juuri ennen pääsiäistä hevosella hakemaan urakkatyötä Pietarista. Hän saikin työkseen puhdistaa eräiden vuokratalojen sisäpihan jäästä ja lumesta. Palkkio perustui tilavuuteen: pinta-ala kertaa syvyys. Omistaja sattui mittaamaan sen syvimmästä kohdasta. Isä kun huomasi sen työtä aloittaessaan, hän ilahtui ja innostui niin, ettei muistanut ottaa ylös paikan osoitetta. Palatessaan kaikki korttelit näyttivät hänen mielestään samoilta. Mitä nyt? Sitten isä muisti kerrotun, että hevosilla on hyvä muisti. Hän antoi hepan mennä ohjaamatta ja se tosiaan löysikin lähtöpaikan. Kuulleessaan isän menestyksestä jotkut kyläläiset yrittivät samaa, mutta liian myöhään. Jää ja lumi olivat jo sulaneet.

Mammalan Uati palasi urakkatyöstä Pietarista. Pulkkalan mäellä hevonen

pysähtyi ja kieltäytyi kiskomasta rattaita mäkeä ylös. Kun mikään ei tepsinyt, osti Uati lähikaupasta pullon tärpättiä, valoi sitä rättiin ja laittoi hevosen hännän alle. Hevonen tuli kotiin juoksujalkaa, Valitettavasti rattaiden tärinässä korkki löystyi ja tärpättiä valui penkin alle. Uati sai samoja kipuja kuin hevosensakin ja haki helpotusta istumalla Partasin ja Kurkelan välisen puron vedessä.

Jotkut kyläläiset liittyivät urakoitsijaryhmään. Tapana oli syödä samasta kattilasta keittoa, jota tarjottiin heti kun se oli kiehunut. Heidän täytyi olla nälissään siihen asti että suu tottui sietämään sellaista kuumuutta. Valitettavasti urakoitsijoiden joukosta, niin kuin muualtakin, löytyi petkuttajia. Ulkoviemäriä tyhjennettäessä jotkut rakensivat lankuista valepohjan ja pääsivät näin vähemmällä työllä. Yksi petkutustemppu oli myös kuivuttuaan murenevan, märän kalkkikiven myyminen.

NEP:n jälkeen tuli kollektivisointi. Nyt bolshevikkihallitus toi maaorjuuden takaisin Venäjälle kolhoosin tai sovhoosin muodossa. Ei tsaarin, hänen perheensä tai aateliston orjina, vaan itse neuvostohallituksen. Kesti tosin hieman aikaa ennen kuin orjuus tuli kaikille selväksi.

Muistelmat jatkuvat seuraavassa numerossa

Tätä kirjaa ei sängyssä lueta

Toivo Iho

Tunnettu ja tunnustettu elokuvamies, professori **Peter von Bagh** tuotti ja toimitti äskettäin Ylen kanavilla 12-tuntisen itsenäisen Suomen taiteiden kehitystä kuvaavan TV-sarjan, joka sai suuren suosion. Nyt tuo sarja on saatettu kirjan muotoon, nimenään *Sininen laulu* ja alaotsikkona *Itsenäisen Suomen taiteiden tarina*.

Von Bagh tuntee parhaiten elokuvan ja sen kehityksen. Tämä ei mitenkään vähennä teoksen arvoa; ihme kyllä kaikki taiteen muodot - arkkitehtuuri, kuvaamataiteet, muotoilu, teatteri, kirjallisuus ja elokuva - saavat tasapainoisen ja luotettavan kuvauksen. Lukemista helpottavat asiantuntevat keskustelut ja erilaiset tekstiin sijoitetut laatikot. Teos etenee kronologisesti kymmenluvulta toiselle, joten sen sisäinen logiikka on helppo tajuta. Teoksessa on viljalti hyviä kuvia: etenkin Suomen kuvaamataiteilijoiden työt pääsevät siinä oikeuksiinsa.

Jos teoksen ottaa luettavakseen sellainen, jolle tämä teos on ikään kuin ensi näkymä Suomen taiteisiin, voi olla, että hänelle ei sen kautta jäsenny aivan selkeää kuvaa, vaan hänelle muodostuvat mielikuvat saattavat olla jossain määrin kaoottiset. Jos taas lukijalla on jo ennalta jonkinmoinen kuva näistä asioista, teosta voi aivan vilpittömästi suositella luettavaksi.

Kehut riittäkööt: nyt kielteiset puolet. Hinta on kovanpuoleinen, mutta näin hyvästä työstä kyllä kannattaa maksaa. Kirja on aika järkäle, painaisiko tuo 6-7 kiloa, eikä sitä toden totta voi lukea sängyssä, eipä edes huteralla pöydällä. Tukeva, pintava pöytä alustaksi ja hyviä lukuhetkiä!

Tavoitteena menestyvä nuori

Irina Kapelian

Ihanassa kesäisessä Raudussa pidettiin *Tavoitteena menestyvä nuori* -hankkeen ensimmäinen leiri 19.–21.6.2007. Leirin osanottajat olivat Inkerin ja Karjalan kannaksen historiasta kiinnostuneita nuoria, sekä inkeriläisiä että kantasuomalaisia.

Hanke on UVI:n rahoittama pilottihanke, jossa kohderyhmänä ovat Venäjällä asuvat inkerinsuomalaiset nuoret aikuiset. Hanke on osa suunnittelemani *Motivaatio sosiaaliseen menestykseen* -koulutuskokonaisuutta, jonka ensimmäistä osaa *Tavoitteena menestyvä nainen* olen pitänyt asuessani vielä Venäjällä. Samaa hanketta kehitettiin Inkerikeskuksessakin. Nyt on vuorossa *Tavoitteena menestyvä nuori*, jonka päämääränä on lisätä nuorten motivaatiota sosiaaliseen menestykseen sekä antaa keinoja kohdata mahdolliset ristiriidat työ- ja sosiaalisissa suhteissa.

Omien juurien tunnistamisella ja inkeriläiseen identiteetin vahvistamisella ja Inkerinmaan historiaan perehtyneisyydellä on ehdottoman tärkeä paikka nuoren ihmisen itsetuntemuksessa ja tulevaisuuden hahmottelussa.

Tästä syystä aloitin leirimme Pietarin antropologisesta museosta, Inkerinmaa -näyttelystä, joka oli nuorten harrastajien käsialaa. He tekevät isoa kansanperinteen tutkimustyötä ja laulavat kansankuorossa. Myös kaikki näyttelyn esineet ja installaatiot ovat heidän tekemiään. Nuoria johtaa lempeällä, mutta vaativalla otteella **Olga Konkova**. Ne upeat valokuvat Inkerin kylistä! Niissä ajat kohtaavat! Ne liikuttavat eivätkä jätä välinpitämättömiksi. Vuosi sitten Pietarin Inkeriliitossa tutustuin kerholaisten valokuvanäyttelyyn ja olin täysin otettu. Yksinäisyys -valokuva valloitti täydellä sisäisellä tunteellaan. Jäin miettimään miten voisin tuoda Suomeen näitä ihastuttavia töitä. Projektin kautta osa harrastajista pääsi koulutukseen valokuvaleirillemme. Toivottavasti joskus saamme tänne näyttelynkin.

Olen kiitollinen yhteistyökumppanillemme, Sampo-keskuksen **Tatjana Bykovalle** Nevan kanavien risteilyn opastuksesta, ja *Tunnetut inkeriläiset* -luentosarjaan kuuluvan **Mooses Putrosta** kertovan videon esittämisestä. Pietarin Inkerin liitolle ja **Wladimir Kokolle** kiitos upeasta *Inkerin historia pähkinänkuoressa* -luennosta, vaikka se saikin yllättävän lopun, mutta toivomme jatkoa. **Vadim Byrklandia** Karjalan suomalaisten Inkeri-liitosta kiitän avusta ennakkotyössä ja haastattelutilaisuuden nopeasta ja tehokkaasta järjestelystä.

Leirillä inkeriläiset nuoret pääsivät metsäpirttiläisten avulla suomen kielellä kommunikatiiviseen kosketukseen ja kehittämään kielitaitoaan. Metsäpirttiläisiä on mukava aina kiittää: tässähän työt tehtiin yhdessä, kävimme keväällä **Kalevi** ja **Pirkko Hyytiän** ja **Ilmi Pesosen** kanssa autolla Metsäpirtissä tapaamassa paikkakunnan johtajistoa, katsomassa leiripaikkoja ja mahdollisia hotelleja. Silloin pääsin ensimmäistä kertaa niin lähelle karjalankannakselaisten kokemuksia. Ne samaistuivat mielessäni perheeni muistoihin raskaista kokemuksista. Menetetyt lapsuudet ja kodittomuus saivat

silloin uuden ulottuvuuden. Toivottavasti osasimme välittää kokemamme leiriläisille.

Silloin varhaiskeväällä, viluisina pääsiäispäivinä oli vaikeaa kuvitella, kuinka kesäisiksi nämä maisemat muuttuisivat. Kävimme leiriläisten kanssa katsomassa Inkerinmaata ja Karjalan kannasta. Ihailimme upeita maisemia ja koimme ristiriitaisia tunteita historian armottomuudesta ja raskaista valinnoista, joita ihmiset joutuvat tekemään. Perhehistorian koulutusosuudessa osallistujat kertoivat omista juuristaan, esi-isistään ja perheittensä historiasta. Se, että sijoitin koulutuksen Metsäpirtin kaatuneiden muistomerkin luo lisäsi tunnelmaa.

Moninaisuuden koulutusosuudessa puhuimme inkerinsuomalaisuudesta mentaliteetin erityispiirteineen, suomalaista ja inkeriläistä kulttuuria yhdistävistä asioista: kielestä ja samanlaisista arvoista, sekä perinteisen kulttuurin, kansan säilyttämisen ja kehityksen turvaamisen tavoitteista.

Pohdimme kulttuurien yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia, ja niiden esiin tuomia ongelmia ja ratkaisumenetelmiä. Jäimme pyrkimään kohti suurempaa kulttuuritapojen tuntemusta. Totesimme, että ympäröivien kansojen kulttuurin ainekset rikastuttavat meitä, mutta aito kulttuurin kohtaaminen vaatii molemmilta puolilta rohkeutta, myönnytyksiä, ja itsensä ymmärtämistä.

Leirin ajaksi oli lupailtu sateita ja viileää, mutta aurinko oli kuitenkin armollinen. Kesä ja kesäiset tuntemukset valtasivat leirin, joka päättyi inkeriläisten juhannusjuhlissa, Skvoritsassa, joka on lähellä äitini syntymäpaikkaa. Osa projektin osallistujista oli aktiivisesti mukana tapahtumassa. Aurinko paistoi täydellä terällä ja keskitti koko energiansa juhliin, jossa riitti lauluja, tanssimista, puheita ja piirileikkejä.

LUKIJAIN KYNÄSTÄ

Minun matkani sodan alettua

Äitinsä, vuonna 2003 edesmenneen Hilda Ihon muistelmat toimitti lehdelle Irma Iho Salosta.

Syyskuussa 1941 Saksan sotajoukot valtasivat meidän, Riehkalan (Kapasin) kylän. Ja siitä siis alkoi meidän vaelluksemme pitkin maailmaa. Moni meidän kylämme perheistä pysähtyi erääseen taloon Karjasin kylässä, Hatsinan lähellä. Asuimme siellä myöhään syksyyn niin kauan kun ruokaa riitti. Tapoimme ja söimme lehmämmekin. Ruoan loputtua oli lähdettävä edelleen, vihollisen selustaan. Jalkapatikassa kuljimme Narvaan asti, vähäiset tavaramme kelkassa ja mummo niiden päällä. Tätä ennen elimme rautatien putkassa ja puhdistimme lunta rautatieltä, josta saimme leipäannoksen saksalaisilta.

Maaliskuussa lähdimme kohti Narvaa. Hatsinassa emme pysähtyneet, koska siellä oli leirillä paljon kansaa ja kurjat olot ja ihmisiä menehtyi nälkään. Narvan leirillä kävimme läpi tarvitut puhdistustoimet (sodanaikainen täisauna) ja sieltä meidät kyydittiin tavaravaunussa Kloogan leirille (Eestiin). Vietettyämme siellä noin kuu-

Hilda Iho

kauden päivät meidät vietiin vähitellen Eestin isännille. Silloin oli jo kevät, pääsiäisen aika.

Perheemme jäsenet joutuivat kaikki eri taloihin. Ainoastaan minä ja äiti olimme lähekkäin, noin kilometrin päässä toisistamme. Mummo oli likkana 14 kilometrin päässä, isä vieläkin kauempana. Kiitos isännillemme hyvästä kohtelusta! Nälkäleirillä jouduimme laihtumaan melko lailla. Hyvä niinkin, ettemme sairastuneet. Leireilläkin kuoli kansaa tauteihin sadoittain. Eestissä asuimme yli vuoden, kunnes tuli jälleen lähtö kohti Suomea.

Suomeen tulimme Hangon kautta Minkiön leirille 19.5.1943, josta lähetettiin Renkoon Kotiniemen kartanoon 19.5.43. Ja jälleen hyville ihmisille. Rauhan tultua maailmaan sillä kertaa meitä ruvettiin kokoamaan tuotavaksi takaisin Neuvostoliittoon, muka kotiseudulle.

27.12.1944 jälleen koottiin meidät leirille Hämeenlinnaan, vietäväksi kotiin. Jälkeen uuden vuoden pyhien saapui junamme (tavaravaunut) Krasno-Holmin asemalle Kalinin alueella, jossa olivat asemalla jo vastassa hevosilla kolhoosien vastaanottajat. Ei muuta kun pussit ja itsekin rekeen ja niin lähdettiin talvipyryssä kohti tuntematonta tulevaisuutta. Jouduimme Volodinan kolhoosiin, jossa asuimme ja työskentelimme pari vuotta.

Pakoneuvoin ilman passia (koska yleensä kolhoosilaisilla ei ollut passeja) lähdin erään tytön kanssa salaa Eestiin. Ilman papereita ei annettu edes junalippuja, joten junassa olimme jäniksinä. Kumminkin pääsimme Leningradiin asti, jossa erkanimme. Äidin antaman osoitteen kanssa etsin entisen tutun naisen kortteerin ja yövyin hänen luonaan monta yötä, jolloin eräänä talvipäivänä käväisin kotikyläni paikalla ja kodin raunioilla.

Jatkoin matkaa edelleen Eestiin toisen tytön kanssa. Täytyi päästä salaa yli Narvan sillan, koska siellä tarkastettiin papereita, joita meillä ei ollut. Jotenkin meidän onnistui ylittää raja ja Eestin maalla saimme jo liput Tallinnaan, jossa erosimme ja lähdin sukulaisteni antaman osoitteen johtamana heidän siskolleen, joka jo ennemmin oli matkannut ja odotti Niitväljan sovhoosissa lähellä Keilaa. Siellä olin peltotöissä ja viimeksi ladonpitäjänä, kunnes jälleen ruvettiin ajamaan pois, sillä alueesta tehtiin rajaseutu ja minulla oli väliaikainen passi, jonka hyvä sohvoosin johtaja minulle hankki.

Sitä paitsi oli jälleen toinen leima: "suomalainen". Siihen aikaan oli jo koko meidän perhe matkustanut Eestiin ja päässeet Viljandin lähelle sovhoosiin töihin ja kortteeriin. Sinne minunkin oli siis matkustettava, mutta löysin työpaikan Viljandin kaupungista pellavatehtaalla ja asunnon erään vanhan mummon luota.

Vapaapäivinä kävin vanhempieni luona jalkaisin. Ei sitäkään lystiä kauan kestänyt, kun jälleen tuli käsky sovhoosista erottaa työstä kaikki suomalaiset ja oli käytävä passilautassa, jossa pantiin ne pykälät passeihin ja piti matkustaa syvälle Venäjälle. Isä sai kuulla, että Iskvorin alueen sovhooseihin on työväkeä tarvis, ja niin sitä jälleen pantiin pussit selkään ja kohti uutta elopaikkaa etsimään. Autolla tultiin Iskoviin asemalle, jossa kököteltiin pussien päällä kun isä ajeli etsimässä uutta työpaikkaa. Asemalla oli jälleen väkeä joka puolelta Inkeriä etsimässä itselleen uusia elonpaikkoja.

Isän löydettyä työpaikan Andromerin sovhoosista istuimme junaan ja matkustimme Plussan asemalle. Sovhoosissa työskentelimme kaksi vuotta. Asuimme erään leskinaisen luona, jolta mies oli kaatunut rintamalla. Keväällä 1949 tuli Karjalasta henkilö värväämään työväkeä metsätöihin ja mekin kirjoittauduimme, koska meillä ei sovhoosissa ollut toivoa saada kortteeria, sillä se paikka oli ollut myös sodan jaloissa. Siis jälleen junaan, muttei enää omalla kustannuksella, vaan Karjala maksoi kulut.

Juna huristi Kemin ohi Rabotseostrovskiin, ja menimme sahalle töihin. Isä ja minä kävimme töissä ja äiti hoiti lehmää, jonka ostimme apurahoilla, joita meille kaikille annettiin ensi alkuun. Siellä tutustuin **Viljoon** ja menimme yhteen. Siellä syntyi ensimmäinen tyttäremme, joka kohta kuoli. Siellä syntyi myös **Irma**.

Ei mennyt kovinkaan kauan, kun jälleen ryhdyttiin värväämään kansaa maatalouteen töihin, koska maatyöläisiä ei ollut tarpeeksi. Viljo oli valmis muuttamaan Salmin sovhoosiin vuonna 1953 talvella.

Irman takia jäin kevääseen asti vanhempieni luo, sillä pienen lapsen kanssa emme halunneet lähteä. Viljo matkusti ilman meitä ja keväällä 1955 hän otti meidät vastaan Salmin asemalla. Olin töissä kirjanpitäjänä konttorissa Salmessa. Keväällä 1955 muutin Salmesta Petroskoihin Viljon ollessa armeijassa. Siitä asti asuinkin Petroskoissa. Jälleen löysin kortteerin erään naisen luona ja työpaikan Suolusmäen puutarhasta, josta myöhemmin annettiin pieni huone asunnoksi. Vuonna 1958 perhe lisääntyi, syntyi **Albert** ja Viljo pyysi kaupungin hallinnolta talon tilaa omaa kotia varten.

Alkoi kova työ, johon meni aina kaikki meidän lomammekin ja tietysti varamme. Omaan kotiin muutimme samana vuonna kun Irma lähti ensimmäiselle luokalle kouluun. Vuonna 1962 muuttivat vanhempani Kemistä meille ja minä pystyin menemään töihin kaupungille. Muuten olisi täytynyt olla töissä lähellä kotia, jotta olisin ehtinyt toimittaa samalla kotityöt, koska Viljo oli alituiseen autolla pitkillä matkoilla. Täytyihän hänen saada enemmän palkkaa, jotta olisi saanut maksettua valtion lainan, jonka otimme talon rakentamista varten.

Siinä ne vuodet siis vierivät töissä ja tuli aika mennä eläkkeelle. Mutta Viljo ei kauankaan ehtinyt olla eläkkeellä, kun äkisti kuoli. Ennen häntä talostamme vietiin ikuiseen lepoon anoppini ja isäni ja jälkeen Viljon kohta vielä kuoli äitinikin. Lapsilla on jo omat perheet ja minulla on kolme vunukkaakin. He asuvat erillään minusta, joten jäin yksin rakentamaamme omaan kotiin. Niin se elämä jo kulki iltaan ja kaikki vaellukset ovat menneisyydessä.

Jatkoksi: Kaikkien elämyksien ja kokemuksien syvemmin kertominen merkitsisi minulle vanhojen haavojen ratkomista. Haavat ovat jo umpeen kasvaneet, koska muuttojen varrella oli hommaa, työtä, huolta ja suruakin. Ei se elämä ollut helppoa Inkerin kansalle, jokaisella perheellä oli omat tiensä ja surunsa. Hyvä niinkin meidän perheen kohdalla, ettei kukaan vakavasti sairastunut, koska ei ollut pieniä lapsia. On meidänkin suvustamme ja perheestämme kadoksissa henkilöitä, joiden kohtaloista emme tiedä mitään. Olen varma, etteivät yhdenkään inkeriläisen perheenjäsenet kaikki ole vielä nytkään vielä koossa tai tiedä toisistaan.

Ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan Venäjä-verkosto

Sote-Amkien Venäjä-verkostossa tapahtuu

Valtakunnallinen Venäjä-seminaari

Verkosto järjesti 25.10.2007 ensimmäistä kertaa valtakunnallisen alan seminaarin, jonka ohjelmassa oli asiantuntijaluento-ja Venäjän terveyden- ja sosiaalihuollon tämänhetkisestä tilanteesta, asiaa järjestöjen lähialueyhteistyöstä ja yhteistoiminnasta ammattikorkeakoulujen kanssa sekä opiskelijoiden puheenvuoro opintojen suuntaamisesta Venäjään.

Seminaariesitykset löytyvät työtilastamme Optimasta:

https://optima.discendum.com/laurea
Tunnus: Venäjä
Salasana: amk

Seminaarin ohjelma lähetettiin videoneuvottelulaitteiden avulla Hämeen ammattikorkeakoulusta Hämeenlinnasta muihin ammattikorkeakouluihin. Valitettavasti tekniikka ei toiminut odotetusti, eikä siltayhteyden päässä päästy seuraamaan ohjelmaa aivan kokonaan. Pahoittelemme tapahtunutta.

Palaute seminaarisisällölle on kuitenkin ollut positiivista ja samantyyppistä toimintaa toivottiin myös jatkossa. Verkosto kiittää mitä lämpimimmin kuulijoita, puhujia sekä seminaari-isäntä HAMKia.

Muutoksia verkoston ohjausryhmässä

Verkoston ohjausryhmään on syksyllä palannut perustajajäsen **Eila Heikkinen** Kemi-Tornion AMKista. **Irja Saarikorpi**, jota saamme kiittää verkostomme olemassaolosta, päätti muiden kiireidensä vuoksi jättää paikkansa seuraajalleen **Eija-Riitta Alholle** PIRAMKista. Lämpimät kiitokset uusille ja vanhoille ohjausryhmäläisille verkoston eteen tekemästänne työstä!

Opiskelija etsii harjoittelupaikkaa

Onko sinulla tiedossasi mahdollisuus harjoitella sairaalassa Leningradin alueella tai muualla Venäjällä?

Kolmannen vuoden venäjää puhuva sairaanhoitajaopiskelija **Outi Lehrbäck** Jyväskylän AMK:sta etsii noin 1 kk pituista harjoittelupaikkaa mieluiten sisätauti- tai kirurgisella osastolla. Paras aika harjoitteluun olisi elokuu 2008. Outi valmistuu jouluna 2008. Yhteydenotot joko koordinaattorille tai suoraan Outille: outi.lehrback.sho@jamk.fi

Toimintaa vuonna 2008

Harjoittelupaikkayhteistyön kehittäminen jatkuu järjestöjen kanssa

Verkko-opintojakson tekeminen erityisesti Venäjälle harjoitteluun lähtijöiden tueksi ja taustatiedoksi aloitetaan vuonna 2008. Projektisuunnitelma lähtee piakkoin tiedoksi AMKeihin emohankkeemme PINNETin kautta. Innokkaita tekijöitä pyydetään ottamaan yhteyttä verkoston koordinaattoriin. Jos oppilaitoksessanne on jo tehty alan Venäjä-opintoja verkkoon, pyydämme tekijöitä mukaan päivittämään jo olemassa olevaa materiaalia. Tarkoituksena on, että uusi opintojakso olisi tarjonnassa syksyllä 2009.

Verkosto kartoittaa mahdollisuuksia järjestää **englanninkielistä alan opetusta** Venäjällä.

Verkostotapaaminen järjestetään taas pienen tauon jälkeen Korkeakoulujen kansainvälisten asioiden hallinnon kevätpäivien aikaan. Tulkaa mukaan keskustelemaan!

Seuraava seminaari tai Venäjä-päivät järjestettäneen vasta vuonna 2009.

Optiman tietopankin tietoja päivitetään ja siirretään verkoston www-sivuille.

Optiman työtila

Verkoston työtila löytyy edelleen osoitteesta: https://optima.discendum.com/laurea.

Tunnus: Venäjä
Salasana: amk

Vasemman laidan kansioita klikkaamalla pääsee käsiksi dokumentteihin.

Yhteystiedot

Verkoston koordinaattori odottaa kommentteja, ehdotuksia ja ideoita niin ammattikorkeakouluista, yhteistyötahoilta kuin muiltakin kuin asiasta kiinnostuneilta.

Soile Anttila, koordinaattori
soile.anttila@laurea.fi
www.sotevenaja.com

Tervahaudantie 47
12100 Oitti

GSM: 050 343 5050

Matti ja Lempi Muttosen muistolle

Outi Mäkelä ja Pirkko Koso

Kiitollisina muistamme Lempi ja Matti Muttosta Lahdesta. Meillä oli ilo tavata heidät muutamia kertoja ja kuunnella kertomuksia elinoloista Inkerissä ennen vanhaan sekä muistoja perheen vaiherikkaasta elämästä.

Lempi Muttonen tunnisti meille henkilöitä nimeltä vanhoista valokuvistamme ja kertoi elävästi lapsuusajastaan Kellomäellä, perheensä takaisinpaluusta Pohjois-Inkeriin, Valkeasaaren pitäjän Suuren Kiven kylään sekä karkotusmatkastaan Keski-Aasiaan.

Lempi ja Matti Muttosen Keski-Aasiassa alkanut yhteinen taival toi heidät viimein Petroskoihin ja sieltä 1990-luvun alkuvuosina Suomeen. He elivät elämänsä ehtoon Suomessa, "vapaina vapaassa maassa", kuten Matti Muttonen asian ilmaisi.

Saamme kiittää heitä molempia pitkän ja vaikean vaelluksen aikana säilyneistä arvokkaista muistoista ja siitä että kuulimme edes jotain Valkeasaarelta lähtöisin olevan isänpuoleisen sukumme jäsenistä.

Matti Muttonen, s 1919,
k. 14.7.2007 Lahti
Lempi Muttonen os. Vehviläinen,
s. 12.6.1921 Kellomäki, k. 22.11.2007 Lahti

Jatkuu seuraavalla sivulla

Inkeriläiset Keski-Aasiassa Matkamuistelmia, huhtikuu 1935 (tekijän nimi salattu)

Jo alkoivat kauniisti sarastaa
Nuo huhtikuun keväiset päivät
Jotka niin monella tuoreesti
Ijäksi muistohon jäivät.

Päivä neljänneen koittaessa
Me saimme sanoman uuden
On miehiä useita vankittu
Miten lieneekään asiat muiten.

Ja käsky oli annettu perheille
Nyt koti tää täytyyvi jättää
Vaan minne olisi lähtettävä
Se kaikille oli tietämättä.

Kun ilta alkoi hämärtää
Saapui meille joukko jolla oli mahti
Oli kaksi virkaa tekevää
Ja kolmas niistä oli vahti.

Silloin jo ensi puheessa
Minut vankiksi julistettiin
Sitten me päivän sisällä
Kaikki matkaan varustettiin.

Kun oli nyt tavarat pakattu
Saimme viikon oottaa vielä
Jos minne ovesta luikahtin
Niin vahti oli jälellä siellä.

Kun päättyi päivä kymmenes
Ja kello oli yksi yöllä.
Niin saapui taas luoksemme lähettäjä
Joll` oli ase valmiina vyöllä.

Ja sitten kun lähdimme matkalle
Oli pitkä tuo matkue joukko
Ja siinä nyt asemalla odotti
Meitä vasikka vaunujen loukko.

Kun loukot oli kansalla täytetty
Pantiin oven päälle rautakanki
Ja sitten sen kohtelun mukaisesti
Oli jokainen lapsikin vanki.

Yhdeksän jälkeen aamulla lähtivät junat
Vaskelan ja Myllyojan asemilta
Ja matkue joukkoa johtivat
Ne miehet joilla oli valta.

Vaan kaikki oli iloisella mielellä
Ei kyyneliä silmissä kellään
Vaikka syntymämaansa nyt jättivät
Ja kotikumpunsa hellän.

Joskus vaunujen ovia aukaistiin
Mutt´ ei päästetty kovin että
Vahti vaan ovella huutahti
Nyt hakekaa kiireesti vettä!

Kun näissä vaunuissa kuljettiin
Vuorokausia yksitoista
Niin tällä matkalla pitkällä
Näimme maata kaikenmoista.

Oli laaksoja ja viljapeltoja
Ja kyliä jois´ oli ryhmissä talot
Puutarhat kukkamaisemat,
Ja lakeat hiekka arot.

Kuljimme yli vesivirtojen
Myös monen kaupunkin läpi
Eikä kaikkea sitä voisi kertoa
Mitä tällä matkalla näki.

Varhain aamulla juna kun pysähtyi
Syr-darjan asemalle
Niin oli kulkumme suunnattu
Rautatieltä oikealle.

Täällä nyt Keski-Aasiassa
Me parakissa vietämme yömme
Ja suuri pumpuliviljelys
On meidän tuleva työmme.

Tään enempää en tiedä sanoa
Millaiset päivät on eteemme suotu
Vaan ne kirjassa Herramme olivat
Jo ennen kun olimme luotu.

Vaan tää matkamme aina kulkeepi
Kohti ijäistä kotirantaa
Läpi tämän elämän vaivojen
Meit' Isä armollaan kantaa.

Siel kiitosta veisaamme Herralle
Joka aina meitä täällä auttaa,
Ja lapsensa kotiin kuljettaa
Niin ihme teiten kautta.

Siellä ijäti saamme myös iloita
Eikä lähteä tarvitse koskaan
Siellä myös ijäksi unohdamme
Tään ajan vaivat ja tuskan.

Kauas jääneet ovat omaiset ja ystävät
Siellä myös kohtata saamme
Siellä ainiaan yhdessä asumme
Se on ijäinen kotimaamme.

Joulujuhla on vuoden kokoontumisten kohokohta

Irja Pelkonen

Hyvinkään inkerinsuomalaiset kokoontuvat tavallisesti joulukuun 1. sunnuntaina yhteiseen joulujuhlaansa seurakuntakeskuksen ruokasaliin. Seurakunnan pitopalvelu valmistaa kerhollemme maittavan jouluaterian. Näin siis nytkin jouluna 2007.

Kuluneena vuonna oli monella kerholaisellamme ollut raskaiden jäähyväisten aika. Kaikki eivät voi käydä jouluna omaisensa haudalla, niinpä ennen varsinaista juhlaa sytytti joku läheisistä kynttilän poisnukkuneen muistoksi pöydällä, jossa oli Suomen ja Inkerin pienoisliput. Rovasti **Hannu Pelkonen** johdatti rukoukseen ja joulunsanomaan.

Aterioinnin jälkeen fil. toht. **Toivo Flink** kertoi "Kotiin karkotettavaksi" -tutkimushankkeesta ja koetti samalla innostaa joulujuhlaväkeä palauttamaan kyselylomakkeita. Moni totesi hankkeen olevan jo myöhässä, vanhemmat olisivat voineet kertoa paljon, mutta he eivät ole enää kertomassa.

Joululaulujen, joululahjojen ja runsaitten arpajaisvoittojen parissa kuluikin runsaasti ja iloisesti aikaa.

Muuan rippikoulumuisto

Aapo Ihon muistelmista

Oli pimeähkö syysilta joskus v. 1909. Istuimme Hietamäen kirkon etupenkeissä. Kanttori **J. Rikkinen** oli parhaillaan pitämässä tuntia, ja kirkko oli vain alttarin lähellä sijainneen kynttiläkruunun valaisema.

Äkkiä kesken tunnin kuului, kuinka ulko-ovi avattiin ja sen avaaja alkoi pimeässä nousta kolisevin askelin portaita. Kaikki herkistyivät seuraamaan tätä kolinaa pimeissä kirkon portaissa. Kolina jatkui ylös kellotorniin, ja mielessäni välähti ajatus: tulipalo! Ja eikös alkanutkin kirkon kello moikua!

Tunti keskeytyi. Meitä poikia oli parikymmentä. Kaikki syöksyimme ulos, ja kanttori teki samoin. Jo kirkon portailla havaittiin tulen olevan irti Käivärän kylän kirkon puoleisessa päässä eräässä riihessä. Oma-aloitteisesti pojat lähtivät juoksemaan palopaikalle, ja kanttori seurasi hitaampaan tahtiin perässä.

Sammutusväkeä alkoi kertyä paikalle. Mitään palokuntaa ei lähitienoilla ollut, vaan palon sattuessa sammutus tapahtui saatavilla olevin keinoin. Tosin joka talolle oli määrätty joku palossa tarvittava sammutusväline, kenelle pitkävartinen keksi, kenelle kirves, kenelle sanko tai saavi. Selvyyden vuoksi oli nämä esineet maalattu kyseisen talon nimikilpeen; muistan oman kotini nimikilvessä olleen pitkävartisen keksin.

Syynä tuon koulunpidon keskeyttäneeseen tulipaloon olivat pellavat. Ennen kuin pellavia voitiin ryhtyä loukuttamaan, ne oli kuivattava hyvin, ja nyt oli juuri kyseessä pellavariihi. Tuli oli ryöstäytynyt uunista pellaviin, eikä kestänyt kauan, kun riihi jo loimusi ilmiliekeissä.

Eihän sitä saatu sammumaan muuten kuin repimällä hajalleen ja sitten kappale kappaleelta sammutellen tulen valta vaimeni. Vähitellen – kanttorin kehotuksesta – aloimme palailla kirkkoon, ja siellä kanttorikin säikähti, kun osa kynttilöistä oli jo palanut loppuun ja niiden alla olleet lasikiekot pudonneet lattialle ja särkyneet. – Jos olisi oltu kauemmin, niin ties, vaikka kirkkokin olisi syttynyt, lausahti kanttori ja ihmetteli, miksei hänkään ollut lähtiessään osannut tuota vaaraa ottaa huomioon…

Tuolloin, v. 1909 elettiin rauhan aikoja, joten tuollainen pellavariihen kärähtäminen oli jo järkyttävä tapaus; olletikin, kun oli tilaisuus soittaa hätäkelloa ja kuuluttaa siten naapurikylillekin tärkeä tapahtuma.

Meille rippikoulupojille se tarjosi oikein sopivaa vaihtelua katkismuksen, raamatunhistorian luvun ja virrenveisuuharjoitusten ohessa – tietäähän poikaviikarit, jotka saattoivat löytää hupinsa vaikka kukkaroiden vaihdosta; pyrittiin aina hiukan puijaamaan toista, ja väliajat livahtivat niissä merkeissä. Mutta niinpä mekin niiden kolmen - neljän viikon aikana, mitkä rippikoulu kesti, tulimme saamaan valmennuksen seurakunnan jäsenyyteen.

Itse konfirmaatiotilaisuuskin on muistamisen arvoinen. Jo sukupolvien ajan oli vallinnut sellainen tapa, että ennen kuin ensi kerran Herran pyhälle ehtoolliselle mentiin, käytiin rist´vanhempien eli kummien luona nöyrästi pyytämässä anteeksi siihenastiset pahat teot ja rikkomukset. Tyt-

tölapset tällöin itkeä riepottivat katkerasti polvistuessaan rist´vanhempiensa edessä, jotka kätellen – ja parhaassa tapauksessa myös kyynelehtien – toivottivat siunausta ja menestystä elämän vaellukselle. Samoin tehtiin myös kaikkien ripillä käyvien kesken kotona. Ja on huomattava, että sinä aamuna, niin evankelisluterilaisia kuin oltiinkin, paastottiin visusti. Vasta kirkosta tultua nautittiin päivän ensimmäinen ateria, ja se olikin sikäli erikoinen, että oltiin silloin siirrytty aikuisten kirjoihin.

Vielä eräs piirre sikäläisestä rippikoulusta: kouluun ei menty 15-vuotiaina, vaan hieman varttuneempina. Itse kävin rippikoulun olleessani kahdeksannellatoista, mikä oli suunnilleen silloisten normien mukainen ikä.

Juhan Jaakko

Aapo Ihon muistelmista

Rääpyvän Papusin kylän vakinaiseen asutukseen lukeutui tämän niminen uros, jonka maineeseen nousu tapahtui köyhälistön valtaanpääsyn merkeissä ja jonka nousun ja olemuksen tunnuksena roikkui vyöllä ankara nagani. Ei kaiketikaan voi sanoa onneksi tällaisen aseenkantajan kohtaamista talossa, jota pitää majapaikkanaan ja kotinaan, mutta sellainen tilaisuus sattui minulle pariinkin otteeseen appelassani.

Pilkoillaan tituloi anoppini tätä jätkää (meillä oli sana *jätkä* käytössä vain halventavimmassa merkityksessään) rakkaaksi rist´pojakseen. Toden totta, appivanhempani olivat olleet tämän Jaakon kummeina, mutta kummipoika ei koskaan ollut rist´vanhemmilleen, eikä muillekaan, tuottanut mitään kunniaa.

Niinä aikoina, kun appelassani oli harjoitettu pientä sekatavarakauppaa, oli tämä kummipoika varastanut heiltä tulitikkuvaraston. Mitään oikeusjuttua asiasta ei syntynyt, mutta aina osuessaan kohti Jaakkoa kahden kesken, ilman todistajia, kahden kesken, haukkui anoppini tämän niin perusteellisesti kuin ilkesi, eikä toisella ollut mitään sanottavaa. Todistajien läsnä ollessa kehotti Jaakko anoppiani, että sanohan nyt, mikä minä olen! – Eihän minulla ole rist´pojastani mitään sanottavaa, vakuutti anoppi.

Juuri tällaisten haukkumisten tiimoilta tämä köyhälistön edustaja vieraili appivanhempieni talossa uhitellen, että nyt hänellä on valta ja mahti tehdä, mitä ikinä haluaa!

Ja olikin, herra paratkoon! Oli mieluisa tehtävä tälle roistolle pidättää kummisetänsä **Jaakko Huhka** ja toimittaa hänet karkotettavaksi pahimpana nälkäaikana vuosikausiksi ilman elintarvikekorttia Rybinskin alueelle. Samoin oli Juhan Jaakolle mieluista toimituttaa kotietsintöjä ja pidättää sekä karkotuttaa kylästä kaikki, jotka olivat jotenkin häntä loukanneet taikka olleet muuten epämieluisia.

Näinä aikoina kansoitettiin mm. Hiipinän vuoristossa apatiittikaivosten äärelle syntyviä asutuskeskuksia ja meikäläinen työteliäs väestö raastettiin kotikonnuiltaan ja väkipakolla siirrettiin sinne napapiirin pohjoispuolelle rakentamaan "uutta, vapaata ja onnellista maailmaa…"

Samaan aikaan Juhan Jaakko ja hänen kaltaisensa ryöstivät karkotettujen omaisuuden ja käyttivät hyväkseen entisten naapureidensa työn ja säästämisen tuloksia.

UUTISIA INKERISTÄ

Wladimir Kokko
Ajankohtaista inkeriläistä
Uutiskolumnistin kannanotto

Kansallisjärjestöt ja inkeriläisyys

Inkerinsuomalaisilla on pitkäaikainen kansalaisjärjestötoiminnan perinne. Tietääkseni vanhin inkerinsuomalainen raittiusseura syntyi vuonna 1872 Markkovassa. On mielenkiintoista, että juuri raittiusliike oli 1800-luvun loppupuolella johtoasemassa inkerinsuomalaisten yhteiskunnallisessa kehityksessä. Raittius tuntui haasteelliselta senaikaisella Venäjällä ja teki inkerinsuomalaisista oman porukan edesauttaen sen kansallisidentiteetin muodostumista. On merkittävää, että nimenomaan Raittiusseura Inkeri oli ensimmäisten kesäjuhlien järjestäjänä v. 1899.

Kansalaisjärjestötoiminnan vapaus tsaari-venäjällä oli suhteellisen laaja, se mahdollisti vapaaehtoisten musiikki- ja urheiluseurojen perustamisen. Semstvo (paikallishallinto) jopa kehotti maalaismiehiä perustamaan vapaaehtoisia palokuntia. Ennen vallankumousta Inkerinmaalla toimi kymmeniä inkerinsuomalaisten kansalaisjärjestöjä. Päällekkäisyys oli tavallista niiden työssä, esimerkiksi raittiusseurojen yhteyteen perustettiin usein kuoro tai harrastettiin urheilua. Melkein joka palokunnalla oli oma torvisoittokuntansa. Osallistuminen kansalaisjärjestöjen toimintaan vapautti kansan luomisvoimia ja vahvisti sen yhdistäviä tekijöitä. Näin ajatellen voidaan todeta, että paitsi kirkolla ja lehdistöllä, myös inkeriläis-kansalaisjärjestöillä oli merkittävä rooli kansamme identiteetin saamisessa.

Poliittiseksi liikkeeksi inkeriläiskansalaisjärjestöt muuttuivat vuonna 1917, kun huhtikuussa pidettiin 1. inkerinsuomalaisten kansalliskokous. Kansalliskokouksia pidettiin v. 1917–1918 kolme, niissä valittiin päätösvaltainen kansan johtokunta rehtori **Kaapre Tynnin** puheenjohtajuudella. Silloin valitut johtomiehet vaikuttivat inkeriläisasioissa jo kauan Suomessa asuessaan, kun bolshevikkien vallan alla Inkerinmaalla kansalaisten vapaaehtoinen toiminta tuli mahdottomaksi.

NEP-vuosina kirkon rinnalla maaseudulla Inkerissä toimivat talonpoikien osuuskunnat sekä vapaaehtoiset palokunnat säilyivät jonkin aikaa. Nämä tahot avasivat joitakin omatoimintamahdollisuuksia. Omatoimisiksi järjestöiksi ei voi laskea suomalaisia osastoja bolshevikkipuolueessa ja komsomolissa (sellaisiakin oli!), nämä olivat vain kommunistijohdon uskollisia alaisia. Kommunistipuolue piti myös suomenkieliset koulu- ja kulttuurilaitokset täydessä kontrollissa.

Inkerinsuomalaisten vapaaehtoinen toiminta siirtyi 1920- ja 1930-luvulla Suomeen sekä sitten 40- ja 50-luvulla Ruotsiin. Korostaisin Inkerin Suomalaisten Keskusliiton (nykyisen RIL:n) toiminnan merkitystä. Ruotsissa asuvilla inkerinsuomalaisilla ei ollut muuta yhdistävää tekijää paitsi liitto, ja se, että inkeriläisyys siellä on säilynyt tähän saakka, on täysin liiton ansiota. Ruotsin Inkeri-liiton toiminta on antanut kaikille esimerkin, miten pitää toimia pienenä vähemmistönä vieraskielisessä ja vieraskulttuurisessa ympäristössä.

Nykyään Inkerissä, Karjalassa ja Virossa inkeriläisliitot esiintyvät kansan identiteetin säilyttäjinä. Juuri nämä kan-

sallisjärjestöt opettavat suomea, harrastavat perinteistä kulttuuria, tallentavat historia-aineistoa. Liittolaisia tähän työhön ei löydy paljon. Apua saa joskus viranomaisilta, joskus Suomi-Seuralta, mutta useimmiten toisiltamme.

Inkerin päivän kansanjuhlat urheilun merkeissä

Inkerin päivää, joka tänä vuonna osui perjantaihin, juhlittiin Inkerin Liitossa perinteiseen tapaan Toksovan kirkon tontilla lauantaina 6. lokakuuta. Kello 12 kirkon pihaan kokoontui noin 80 hengen juhlaväki. Virallisten tervehdyspuheiden jälkeen kaikki (!) osallistuivat saappaanheittokilpailuun, joka järjestettiin kuudessa eri sarjassa. Kun kilpailu oli kesken, kirkon luokse saapui hääpari vieraineen. Sulhanen ja morsian innostuivat saappaanheittoon ja ensimmäisen kerran elämässäni näin kuinka saapasta heitetään hääpuvuissa.

Hääpari innostui saappaanheittoon

Inkerinsuomalaisten Pietarin kuoro laulaa Toksovan seurakuntatalolla

Maailmankongressia valmistellaan

Suomalais-ugrilaisten kansojen liike on täyttänyt 15 vuotta ja jatkaa kehittymistään. Sen johdossa on neuvottelulautakunta, johon kustakin kansasta on valittu yksi edustaja. Neuvottelulautakunnan puheenjohtajana on jo monta vuotta toiminut **Valeri Markov** (Komin tasavalta, Venäjä). Suomalais-ugrilaisten kansojen 5. maailmankongressi pidetään Länsi-Siperian Hanty-Mansiiskissa 26.–30.6.2008.

Merkittävä suomalais-ugrilainen tilaisuus Pietarissa

Harvoin Pietarin hallitus huomaa kaupungin kansallisvähemmistöjä, vielä harvemmin se rahoittaa suomalais-ugrilaisten tilaisuuksia. Mutta lokakuun lopussa oli juuri näin; Pietarin hallituksen nuorisopolitiikan komitea oli myöntänyt varoja suomalais-ugrilaisten kansojen problematiikkaa koskevan konferenssin pitämiseen. Vastuullisena järjestäjänä oli Pietarin Pohjola-Norden -yhdistys.

Konferenssi *Monikulttuurinen Luoteis-Venäjä: suomalais-ugrilainen komponentti* pidettiin 29.–30. lokakuuta. Ensimmäinen päivä kaupungin nuorisotalolla oli varsinainen konferenssipäivä, toinen päi-

vä omistettiin kansantieteellisessä museossa suomalais-ugrilaisten kansojen kulttuuriin tutustumiseen.

Pääpuhujina konferenssissa olivat suomalais-ugrilaisten kansojen neuvottelulautakunnan puheenjohtaja Valeri Markov (Komin tasavalta), sekä saman johtoelimen jäsenet **Merja Hannus** (Suomi) ja **Zinaida Strogalshtshikova** (Petroskoi). Keskusteluissa mainittiin mm. että Pietarissa, Venäjän suomalaisugristiikan kehdossa ei kouluteta koulujen suomen opettajia ja että kaikkien Itämeren suomalaiskansojen (karjalaisten, inkerinsuomalaisten, vepsäläisten, inkeroisten ja vatjalaisten) lukumäärä vähenee. Assimilaatiota estävät jonkin verran aktiivisesti toimivat kansallisyhdistykset. Karjalassa ja Komissa suomalais-ugrilaisten kansojen kielien ja kulttuurin asema on turvattu paikallisessa lainsäädännössä, kun taas Leningradin alueella ja Pietarissa vastaavia lakeja ei ole.

Konferenssissa todettiin, että viranomaisten, tutkijoiden, opettajien ja kansallisyhdistysten välillä on liian vähän yhteistyötä. Koordinaatiota ja entistä tehokkaampaa tiedottamista tarvittaisiin, ja sen yhteydessä toivottiin suomalais-ugrilaisen keskuksen perustamista Pietariin. Taustamusiikkia konferenssin väliaikoina soittivat **Ljudmila Soikka** haitarilla ja **Arvo Survo** konserttikanteleella.

Puhujakorokkeella Valeri Markov, maailman "pääfinnougri"

Spontaanisti syntynyt duetto – Arvo Survo ja Ljudmila Soikka

Inkeri Peterson kertoi historiasta ja inkeriläisvaikuttajista

Ruotsin Inkeri-liiton (RIL:n) puheenjohtaja **Inkeri Peterson** (os. Parkkinen) piti 30. marraskuuta muistelmaluennon Suomen Pietarin instituutissa. Petersonin matka järjestyi Sampo-keskuksen kutsusta osana keskuksen järjestämää Inkeri-oppaiden koulutusta.

Tapahtumakalenteri

Suomen Inkeri-liitto ry

Kokouskutsu

Suomen Inkeri-liitto ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään **16.3.2008** klo 14.00

Inkerikodissa,
Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki.

Käsitellään säännöissä kevätkokoukselle määrätyt asiat.

HUOM! Muutos aiemmin ilmoitettuun päivämäärään.

Hallitus

Turun seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Besseda-hetket jatkuvat *Palvelupisteessä* joka kuukauden 1. ja 3. perjantai kello 13.00 Irma Kapasen vetäminä. Tervetuloa viettämään teehetkeä vapaan keskustelun merkeissä.

Hallitus kokoontuu joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina kello 16.30 *Palvelupisteessä*, Uudenmaankatu 1. Jos teillä on asioita, joita haluaisitte hallituksen käsittelevän, ottakaa yhteyttä hallituksen jäseniin tai Palvelupisteeseen.

Hyvinkään Inkeri-kerhon tapahtumia

Kokoontuminen kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 14 *seurakunnan aulakahviossa.*

Tiedustelut Irja Pelkonen, h-i.pelkonen@pp.inet.fi tai puh. 040 550 5712.

Lahden seudun Inkeri-kerhon tapahtumia

Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa

Maria Lahti, puh. 0400 841 741

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat

Keskiviikkoisin klo 16.45–18.30

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki

Kuoroa johtaa Evelin Ojalo.
Uusia laulajia toivotaan kuoron riveihin kaikkiin ääniin.

Seukot

Kokoonnumme Inkerikodissa kerran kuussa torstaisin seuraavasti: **21.2. ja 20.3.2008.** Kahvitellaan ja haastellaan yhdessä entiseen tapaan. Tervetuloa, vanhat ja uudet seukot!

Tiedustelut Pirkko Huurto
puh. (09) 783 391 tai 0400 748 318

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Tiedustelut Toivo Tupin puh.
040 578 3894

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki

Inkerikeskuksen tapahtumia

www.inkerikeskus.fi

Inkerikeskus ry
Hämeentie 103 A
00550 Helsinki

Inkerin kulttuuriseuran tapahtumia

Keskiviikon käsityöpiiri

Ompeluseura jatkaa *Koivussa ja tähdessä* parillisina keskiviikkoina klo 15.00.

15-vuotispäivät 15.2.2008

Inkerin kulttuuriseuralla on 15-vuotissyntymäpäivät ja kahvipannu kuumana klo 15.00–17.00 *Koivussa ja tähdessä.*

Keravan paluumuuttajat

Kuukausitapaamiset jatkuvat Talkoorenkaan tiloissa tiistaisin **12.2., 11.3., 15.4. ja 13.5.2008** klo 14.30. Uudet ja entiset jäsenet tervetulleita muistelemaan menneitä ja parantamaan maailmaa.

Keskusteleva kulttuurikahvila

Jokaisen kuukauden viimeisenä torstaina klo 14.00–16.00 pidetään keskusteleva kulttuurikahvila, jossa on mahdollisuus keskustella mielenkiintoisista inkeriläisyyttä sivuavista teemoista. Ensimmäinen tapaaminen **28.2.2008**, jolloin Marjukka Patrakka kertoo inkerikkojen kulttuurista. Maaliskuussa aiheena paluumuuttajien suomalaisuus, paikalla Inkeri Sava ja Toivo Tupin.

Seuraavat kulttuurikahvilapäivät ovat **24.4.2008** ja **29.5.2008**.

Kulttuurikeskus Caisan kokoushuone 1+2
Mikonkatu 17 C / Vuorikatu 14
00100 Helsinki

Inkerin kiertomatka 17.–20.5.2008

Inkerin kulttuuriseuran kevätmatkalla tutustutaan sekä Pohjois-Inkerin paikkakuntiin että Pietarin eteläpuoliseen Inkerinmaahan. Ajamme Lempaalan ja Vuolen kautta Toksovaan, jossa on ensimmäinen yöpyminen. Toksovasta matka jatkuu Kelton kautta kohti Hatsinaa, jossa olemme kaksi yötä hyvätasoisessa Gakkel-hotellissa kaupungin keskustassa. Kolmannen päivän kohteita ovat mm. Inkere ja Koprina.

Entisten inkeriläiskylien lisäksi saamme välähdyksiä keisarillisesta loistosta joko Puskinissa Katarina II palatsissa tai vaihtoehtoisesti Pavlovskin palatsissa. Kotimatkalla kurvataan Tyrön ja Pietarhovin kautta.

Kuljettajana on Tapani Pitkänen. Arvioitu hinta on ilman viisumia 365 e, jäsenille 345 e (jos lähtijöitä on vähintään 20). Ryhmäviisumin hinta on 43 euroa. Matkaan kuuluvat kuljetukset tilausbussissa, opastus, majoitus kahden hengen huoneessa ja aamiaiset. Matkaoppaana on Toivo Tupin. Hinta-arvio perustuu syksyn hintatasoon, mikä saattaa hieman muuttua, mutta ei kuitenkaan ratkaisevassa määrin. Ennakkomaksu on 100 euroa.

Ilmoittautumiset sähköpostitse osoitteeseen koivujatahti@inkeri.com tai puhelimitse Tytti Piiroselle, puh. 050 5290 756.

Arkistomatka Tallinnaan 21.4.2008

Lähtö Linda Linen pikavuorolla klo 8.00 ja paluu illalla klo 18.00. Menopaluulipun hinta vuonna 2007 oli 42 €, kevään hinnat eivät ole vielä tiedossa. Ilmoittautumiset **1.3.2008** mennessä toimistoon (klo 10.00–16.00) Margareta Partaselle, puh. (09) 2733 225 tai sähköpostitse koivujatahti@inkeri.com.

Tartto 11.–13. 7. 2008

Viron Inkerinsuomalaisten Liiton toiminnan käynnistymisestä on kesällä 2008 kulunut 20 vuotta. Tärkeätä virstanpylvästä juhlitaan monin eri tavoin. Päätapahtuma on suuri laulu- ja tanssijuhla, johon odotetaan satoja esiintyjiä eri puolilta maailmaa. Lisäksi on näyttelyitä, seminaareja, sukututkimustapaamisia yms.

Pääjuhlallisuudet ovat Tartossa lauantaina ja sunnuntaina 12.–13.7.2008. Kulttuuriseuran matka järjestetään siten, että varsinaisten juhlien lisäksi jää omaa aikaa tutustua Tarton kaupunkiin tai mahdollisesti myös lähiseutuihin. Bussi on koko ajan käytössämme.

Matkan tarkka ohjelma ja hintatiedot ovat selvitettävinä. Majoitus tullee olemaan gasthaus-tyyppinen mökki/majatalo. Koska Tarttoon odotetaan runsaasti majapaikkaa tarvitsevia vieraita, on **varaukset tehtävä ensi tilassa**!

Tiedustelut matkanjohtaja Alina-Sinikka Salonen, puh 040 743 7042 tai alina-sinikka@elisanet.fi tai osoitteesta. Muinaislinnantie 1 B 12, 00950 Helsinki.

Inkerin kulttuuriseuran toimipiste
Koivu ja tähti
Kaarlenkatu 3–5 A
00530 Helsinki

Avoinna ti-pe klo 10.00–16.00.

Tiedustelut puheenjohtaja Helena Miettinen, puh. 045 132 9191 tai helena.miettinen@inkeri.com

Levitä Inkeri-tietoa.

Kirjallisuutta
Arvo Survo
Itku Inkerille, 17 €
Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta, 2,50 €
Ella Ojala
Pitkä kotimatka, 14 €
Pelastunut albumi, 22 €
Ensimmäinen kevät, 16 €
Ella Ojala
Sananlaskuja ja tarinoita, 8 €
Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen, 10 €
Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki 1940-luvulla, 25 €
Pekka Nevalainen - Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri-historia, kansa, kulttuuri, 50,50 €
Heikki Seppänen
Etelän tien kulkija - Vilho Helanen, 25 €
Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa, 16,50 €
Saimi Tuukkanen
Elämäni helminauha 5 €
Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä, 11,50 €
Maria Luukan laulut ja loitsut, 6,50 €
E. Pärnänen
Antti Kivekäs I–II, 9 €
Mikko Savolainen
Inkerinmaa, 33,50 €
Aatu Savolainen
Suomalainen sissisodassa, 15 €
Lars Krifors
Oli onnistuttava, 15 €
Juho Häkkinen
Siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan, I–II 15 €
Sverigesingermanländarnas historia
24 €
Lassi Saressalo
Inkeri, 3,5 €
Jouko Sihvo
Inkerin kansan 60 kohtalonvuotta, 24 €
Albert Pettinen
Lauluja koululaisille, 4 €
Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle, 6 €
Lauri Santtu
Murrejuttuja, 2,50 €
Lilja Kuivanen Toim.
Inkerin vuotuisjuhlat 2003, 20 €
Tapani Nokkala
Paavo Räikkönen Inkerin mies, 25 €

Äänilevyjä
Inkerikuoron uusi
Minä tyttö -CD 10 €
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym, 2,50 €
Kasetteja
Arvo Survo
Omall maall, 9 €
Karttoja
Inkerin kartta
vuodelta 1933, 12 €
Inkerin uusi kartta
vuodelta 1992, 10 €
Kylä- ja tiekartta
Keski-Inkeri, vuodelta 1993, 10 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia) + salko marmorijalustalla 18,50 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteria) + salko marmorialustalla 15 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteriä), 8 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia), 10 €
Adressi
surunvalitteluun, 7 €
Tilaukset Inkerikoti

Saatavana Inkerin kulttuuriseurasta
puh. 09 - 2733 225
Inkerin satulipas **(Miettinen, Uusma)** 17 €
Flink, Toivo & Mäkilä, Eeva. Inkerin lasten oppikirja. 5 €
Kalevala. Suomeksi ja venäjäksi. Käännös A. Hiiri & E. Kiuru. 20 €
Miettinen, Helena. Kohtalontie. Kertomus inkeriläisen opettajan elämäntaipaleesta Inkerinmaalta Ruotsiin ja paluusta Neuvostoliittoon. 5 €
Miettinen & Joganson. Petettyjen toiveiden maa. Arator. 15 €
Monahof, Ania. Kärsimyksen pyhät kyyneleet. 13 €.
E. Pärnänen. Antti Kivekäs I–II 5 €
Sava, Inkeri & Miettinen, Helena. Liljan kuva kutsuu. 15 €
Inkeriläistä kansanmusiikkia
Röntyskät. Piirileikkilauluja Inkerinmaalta 7,5 €
Voutilainen Paavo: Runoja 12 €
Vainikka & Miettinen: Iloinen Inkeri 15 €
SUUR-SYNTY KIESUS Korpikansan Survon Arvon kertomana 28 €

INKERILÄISTEN VIESTI

3/2008

Inkeriläisten viesti
Toimisto
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.
Puh. (09) 793 796, 050 306 8725
ti klo 18.30–20, Annikki Kelo.
Sampo 800012-306364.
Nordea 101030-1085026.
Ilmoitukset / €
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €, ¼ sivu 85 €
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €
Tilaushinta 2008
30 € kotimaahan ja Ruotsiin
muualle 36 €/v (360 kr/v)
Pääasiamies Ruotsissa
(Hoitaa lehden tilaukset): Viktor Aitman
Linbanev. 6, SE-438 35 Landvetter.
Puh 031-916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
17 38 88-9
Sivistyssäätiö
Hallituksen pj Toivo Iho
Bredantie 6 D 18, 02700 Kauniainen
puh. 050 505 2335
Sampo 800016-1466601
OP 578038-20031499
Toimitus
Päätoimittaja Toivo Iho
Toimitussihteeri Katri Einamo
Toimituksen osoite
Nummitie 30 A, 02730 Espoo,
puh. 040 740 0408 (ark. klo 9.00–17.00)
Internet http://www.inkeriliitto.fi
(Avataan myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana)
Sähköposti inkerinviesti@suomi24.fi
Painopaikka Vammalan Kirjapaino Oy
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.
Julkaisija Suomen Inkeri-liitto ry.

Pitkiä saarnoja

Toivo Iho

Papinvirkaa hoitaneet tietävät varmasti parhaiten, kuinka vaikea työ huolellinen saarnan suunnittelu on; en pyri arvioimaan niitä uskonnollisia painotuksia, joita saarnavirka vaatii, vaan muista asiayhteyksistä johtuvia seikkoja, jotka on otettava huomioon. Saarna, jota lähinnä tarkoitan, pidettiin v. 1809 Porvoon valtiopäivien avajaisjumalanpalveluksessa. Saarnan piti Porvoon tuomiorovasti, sittemmin piispa **Alopaeus**, ja se lienee kestänyt vajaat pari tuntia. Alopaeus aivan ilmeisesti onnistui tehtävässään. Kuinka niin? Me tietäisimme ihan varmasti, jopa vailla tietoa myöhemmästä piispanhiipasta ja arvokkaasta lahjasormuksesta, jos hän olisi epäonnistunut.

Saarna pidettiin Suomen historian merkittävässä saranakohdassa. Vaikka keisari oli antanut lupauksen säätyjen erioikeuksien - siis myös talonpoikien vapauden - säilymisestä ja aiemman uskon pysyvyydestä, oli paljon vielä auki. Tulisiko uusi hallitsija olemaan vain titulatuuriinsa Suomen suuriruhtinaan arvon saanut Venäjän tsaari, vai ryhtyisikö hän todella Suomen suuriruhtinaaksi?

Keisari oli määrännyt saarnan tekstiksi Filippiläiskirjeen 2: 2, 3–4:n. Lisäksi saarnan ranskannos oli toimitettu etukäteen hallitsijalle. Saarna on näin ollut vahvan valtiollisen tarkkailun alla. Raamatun tekstissä **Paavali** kehottaa filippiläisiä yksimielisyyteen ja nöyryyteen, sekä arvokkaaseen käytökseen ja yhteistoimintaan oikean uskon puolesta.

Kun nykyisin yli puolen tunnin saarna on suuri harvinaisuus, mikä mahtoi 1800-luvun alussa olla saarnojen normaali kesto?

Tuomiorovastin saarnaan on kuulunut tavanomaista lukuisempia osia: ensin hallitsijalle osoitettu osuus, sitten uskonnollinen keisarin määräämän tekstin selitys, ja viimein säädyille puhuttu osio. Kaksi tuntia tuntuu joka tapauksessa pitkältä. Alopaeuksen on kuitenkin täytynyt ajatella jotenkin

Tässä numerossa:

TÄMÄN LEHDEN VÄLISSÄ ON TILILLEPANOKORTTI, JOLLA VOI MAKSAA INKERILÄISTEN VIESTIN TILAUKSEN VUODELLE 2008. HINNAT NÄHTÄVISSÄ LEHDEN ETULIEPEESSÄ SEKÄ TILILLEPANOKORTILLA.

Toimitus

Numero 4/2008 ilmestyy viikolla 16. Aineisto toimitukselle 17.3. mennessä.

Numero 5/2008 ilmestyy viikolla 20. Aineisto toimitukselle 14.4. mennessä.

Kannen kuva : Kylän palokello, ks. muistelmat alkaen s. 4.

tähän tapaan: Korkeaa keisaria ja majesteettia ei missään tapauksessa sovi väheksyä, mitä kovin lyhyen saarnan voisi ajatella merkitsevän. On muistettava saarnassa noteerata se, että vieraan uskonnon omaava, ortodoksinen hallitsija oli jo julistanut säilyttävänsä säätyjen erioikeudet ja sallivansa heidän pitää uskontonsa.

Kun tuomiorovasti Alopaeuksen oli kaiken tämän ohessa sovitettava saarnaansa myös uskonnollinen sanoma, uskaltaisi arvioida, että tämän saarnamiehen tehtävä on ollut ehkä Suomen kaikkien aikojen vaikein, siitäkin huolimatta että Turun piispa **Jacob Tengström** oli jo aiemmin muotoillut pohjan Suomen tulevalle myöntyväisyyslinjalle.

Voi ajatella jopa niin, että kun valtiopäivämiesten työ lyhyillä valtiopäivillä ei juuri ehtinyt heijastella kansakunnan tuolloisia tuntoja, piispan pitkä saarna on ehkä tuonut niitä aidommin esiin.

Monet ovat varmaan ihmetelleet, onko näiden rivien kirjoittaja seonnut pahasti vuosissa? Vasta ensi vuonnahan, siis 2009 Porvoon valtiopäivistä on kulunut 200 vuotta!

Tekoni on kuitenkin täysin harkittu. Joskus kannattaa muistella ja jopa juhlia sitä, mitä ei enää ole olemassa. Tänä vuonna on kulunut tasan 60 vuotta siitä, kun Sosialististen Neuvostotasavaltojen liiton ja Suomen edustajat - generalissimus **Stalinin** vahdatessa päältä - allekirjoittivat ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksen. Jos pidätte tuomiorovasti Alopaeuksen perusteellista julistusta ylipitkänä, ajatelkaa, kuinka juuri tänä nimenomaisena vuonna historian suotuisa kulku on säästänyt meidät suomalaiset valtaisalta määrältä jonninjoutavia puheita. Olemme pelastuneet kuulemasta puheita, joissa olisi juurta jaksaen kerrottu totutuin fraasein ja sanakääntein ystävyyden, yhteistyön ja avunannon merkityksestä ja taas kerran toistettu samat iankaikkisuudet: sitä YYA-yhteyksistä tuttua, onttouttaan kolisevaa saarnanveivausta, jossa aamenta oli odotettava aina vuoteen 1990; Neuvostoliiton hajoamiseen saakka.

Matkan varrelta

Inkerinmaa: Oma maa mansikka, muu maa mustikka

Reino Jaakkimainen

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 11/2007 aloitetulle muistelmille.

Vapaaehtoinen kolhoosilainen

Kolhoosiin liittyminen oli "vapaaehtoista". Neuvostomaan sanankäytössä sana voi tarkoittaa sen vastakohtaa. Jos joku hyväksyi sanan tavallisen merkityksen, eikä liittynyt kollektiiviin, korkeat verot ja muut mahdottomat vaatimukset tekivät hänestä vapaaehtoisen, tai paljon pahempaa, kulakin.

Jokaisen talonpojan täytyi luovuttaa kaikki maatalousomaisuutensa kolhoosille yhtä lehmää, sikaa, muutamaa lammasta ja kanoja lukuun ottamatta. Isä luovutti hevosen ja kaksi lehmää ja kaikki maatyövälineet: rattaat, reet, auran, jne. Komea juhlareki, millä ajoimme kirkkoon, jäi, mutta ei sille ollut enää käyttöä eikä arvoakaan.

Kolhoosin toiminnan keskipiste oli **Paavo Jaakkimaisen**, kylän vauraimman talonpojan talo. Hänet oli julistettu kulakiksi; hän menetti kaiken omaisuutensa ja karkotettiin perheineen pohjoiseen, Kuolan niemimaalle. Talo sai nimekseen *Punanurkka*. Vuosia jälkeenpäin hänen poikansa, myös Paavo, komea vaaleatukkainen poika, oli vieraskäynnillä kotikylässään läheisen sukulaisen luona. Tapasin hänet yllättäen hänen entisen kotinsa, Punanurkan, edessä. Utelin häneltä innokkaasti elämästä Kuolassa. Kaikki oli siellä ihmeellisen hyvin. Ymmärsin, ettei hän voinut, pahojen seurauksien uhalla, kertoa totuutta. Eihän hän voinut minuun, tuntemattomaan, luottaa.

Aluksi kolhoosi näytti lupaavalta. Yhteisvoimin, itse valitsemalla sopivat pellot eri kasveja varten, asiat pääsivät hyvään alkuun. Vuoden lopussa kaikki tuotteet laskettiin yhteen, samoin kuin kyläläisten kertyneet työpäivät. Kukin perhe sai osuutensa riippuen ansaituista työpäivistä sen jälkeen, kun hallitusvero ja seuraavan vuoden siemenet oli otettu pois. Meillekin tuli, esimerkiksi, enemmän perunoita kuin itse tarvitsimme ja niitä jäi myytäväksi.

Seuraavana vuonna asiat sujuivat huonommin. Negatiiviset piirteet järjestelmässä ja ihmisissä alkoivat vaikuttaa. Kinastelu ja petkutus työpäivien määrittelyssä, *selsovetin* (kunnanhallituksen) määräily, edellisen vuoden hyvistä tuloksista muodostettu noussut vero, epäsuopuinen sää (sato pienempi) vaikuttivat niin, ettei nyt ollutkaan paljon jaettavaa. Vuosi vuodelta tilanne vain paheni. Työhaluttomuus nousi, työmoraali (tehokkuus, työn laatu) laski. Pyrittiin saamaan enemmän työpäiviä vähemmällä työllä. Järjestelmä itse monimutkaistui. Tuli paljon paperityötä, kirjanpitoa, eri alojen asiantuntijoita.

Tulee mieleen tässä esimerkkinä äidin varhainen työnlaatua koskeva kokemus (sitä tuli myöhemmin paljon lisää). Hän oli perunankorjuussa erään toisen naisen kanssa. Äiti oli edennyt vain rivin puoliväliin, kun samalla hänen naapurinsa oli jo rivin lopussa. Miksi? Äitihän oli tunnetusti kova työntekijä. Kun äiti tunnontarkasti kaivoi jokaisen perunapesän – aikaa ja voimia vievää – hänen naapurinsa otti vain helpot pintaperunat ja jätti syvemmällä olleet perunat maahan. Naapurin kori täyttyi nopeammin, joten hän ansaitsi enemmän työpäiviä. Opetus tästä: kunnon työ ei kannata.

Huonon työtehon esimerkkinä kerron tässä myös omasta kokemuksestani kyntämisestä Virossa, missä kynsin peltoa 14-vuotiaana. Hoidin yksin hevosen ja auran, mikä oli yleistä myös Suomessa. Kolhoosissa se oli kahden miehen työtä: yksi käsitteli auraa, toinen ajoi hevosta.

Työn sankari

Kylästämmekin löytyi sosialistinen työn sankari. Ei mikään tavallinen stahanovilainen (**Stahanov** oli maineikas, esimerkillinen työntekijä), vaan oikea neuvostomaan sankari! 1930-luvun loppupuolella neuvostohallitus päätti kunnioittaa kautta koko laajan Neuvostomaan valittuja suuria työtuloksia saavuttaneita työn sankareita. Yksi meidän kylämme nainen, tunnettu laisku-

ri ja hyvä valehtelija, valittiin edustamaan meidän aluettamme. Kaikki sankarit kutsuttiin Moskovaan, missä heitä juhlittiin, saivat mitalinsa ja onnittelevan kädenpuristuksen jopa itse Maan Isältä! Kuulin kylässä sanottavan, että nainen ansaitsi sen: olihan hän epäilemättä paras valehtelija. Tämähän olikin koko järjestelmän perusta!

Isäni toimi kolhoosissa eri tehtävissä: *pretsedaattelina* (kyläneuvoston puheenjohtaja), *brigadiirina* (työnjohtajana), kirjanpitäjänä. Hän oli mukana kokouksissa, yhteyksissä selsoveettiin (kunnanneuvostoon). Hän oli perin juurin kyllästynyt näihin menoihin ja päätti päästä irti kolhoosista.

Verrattuna tsaarin ajan maaorjuuteen kolhoosisysteemi oli käytännössä paljon pahempaa, ainakin Kurkelassa. Silloin koko Tuutari oli ns. *udelun* (keisarillisen perheen elatuslaitoksen, ven. udelj) aluetta. Talonpojat maksoivat vain rahaveroa, *aprakkaa*, mikä ei ollut kovin suuri. Heillä oli jopa jonkinlainen oma kunnallishallintokin. (**Aale Tynni**: *"Inkeri Inkerini"*, s.27) Neuvostohallitus ei verottanut ainoastaan kolhoosia, vaan myös jokaista pientä yksityistä omaisuutta, mitä perheillä oli vielä jäljellä. Esimerkiksi perheen lehmän maidosta piti antaa valtiolle 300–350 litraa vuodessa. Jos lehmä sai lehmävasikan, piti se kahden kuukauden kuluttua luovuttaa valtiolle (eli kolhoosille). Jos vasikka oli sonni, sai sen pitää. Oli myös vuotuinen "nahkavero", jossa sai maksaa puolesta neliömetristä nahkaa. (Vasikan nahka oli arvioitu yhden neliömetrin suuruiseksi.)

Työläiset myös mm."vapaaehtoisesti" pakotettiin ostamaan kuukauden tai enemmän edestä valtion obligaatioita.

Kulttuuritalo

Kulttuuritalo, Punanurkka, oli kylän toiminnan keskus ja vilkkaassa käytössä. Se toimi kolhoosin pretsedaattelin ja brigadiirin toimistona, aamulla työnjakopaikkana, muutaman vuoden kansakouluna. Mikä tärkeintä meille pojille, se oli kokoontumispaikka illanviettoon. Siellä me näimme näytelmiä ja mykkiä, käsin käännettävän dynamon avulla, elokuvia – joukossa **Eisensteinin** nyt klassisia. Muistan vieläkin pulskien pietarilaisten venäläistyttöjen tanssi- ja lauluryhmän refrengin: "Trittatushka, trittatti/nichevo chto myi tolstyi/ no kak plashjat poidjom/toljkko pyll stolbom" (väliäkö sillä, että olemme pulskeita/annas kun alamme tanssia/pöly vain nousee pylväänä). Tytöt valloittivat sydämemme.

Matti ja Jussi pieninä (noin 1 ja 3 vuotta)

Matti ja Jussi olivat lahjakkaita musiikkialalla. Jussi soitti mandoliinia, Matti mandoliinia ja haitaria. Tästä syystä he olivat tietysti hyvin kysyttyjä tansseissa. Iltaisin, varsinkin talvella, me pojat pelasimme shakkia, dominoa, korttia.

Punanurkan kujassa olivat hevostallit, navetta (kunnes uusi rakennettiin lähelle valtatietä), työkalusto, palorattaat, jne. Punanurkka ei liene ollut ihan ainoa hyvä idea kolhoosissa. Lastentarhan pitäminen aloitettiin kylässä, kun olin melkein vuoden liian vanha sopiakseni siihen mukaan. Se harmitti vanhempiani, jotka olivat itse huolehtineet omista kolmestaan, ja nyt joutuisivat maksamaan muiden lapsista. Jonkun väittelyn jälkeen minut hyväksyttiinkin mukaan. Mielestäni olin liian vanha ja häpesin olla "vauvojen" seurassa. Parin käynnin jälkeen en mennyt takaisin. En muista kuinka pitkään kolhoosi ylläpiti tätä lastentarhaa.

Viljan puimista varten vuokrattiin joka syksy traktorin ajoremmillä kytkettyä puimakonetta MTS:sta (raskaitten maatalouskoneiden keskuspaikka). Se asetettiin kolhoosin pellolle meidän tilamme taakse. Sitä toimintaa oli hauska seurata. Jostain syystä nautin traktorin pakokaasun tuoksusta! Myöhemmin kolhoosi osti oman kuorma-auton. V. 1940 talvisodan jälkeen olin isän mukana hakemassa heinää Suomesta vallatulla alueella.

Muistelmat jatkuvat seuraavassa numerossa

MUUT LEHDET

Hyvinkään seudun inkeriläiset palautettiin Aseman koululta

Kuljetuksia ympäröi pelko ja epävarmuus

Jarmo Toivanen, Aamuposti 7.2.2008

Osa sodan jälkeen Neuvostoliittoon palautetuista inkeriläisistä kulki Hyvinkään kautta. Aseman koululla sijainnut kokoamiskeskus oli tohtori **Toivo Flinkin** mukaan kohtalaisen suuri runsaan kymmenen muun keskuksen joukossa. Muutoin Hyvinkäätä koskevat tiedot ovat varsin niukat. Lisävalaistus näiltäkin osin olisi tervetullutta, aiheesta tutkimusta tekevä Flink sanoo.

Kotiin karkotettavaksi -nimiseen hankkeeseensa Flink on saanut apua muun muassa Hyvinkään Inkerikerhossa toimivalta **Irja Pelkoselta**. Pelkosen mukaan inkeriläisiä oli sotavuosina sijoitettu Hausjärvelle, jossa toimi kirkkoherrana **Selim Laurikkala**. Lähetystön virkailijoita kävi vielä 1950-luvulla kyselemässä Hausjärvelle jääneiden paluuhaluja.

Hän teki elämäntyönsä Inkerinmaalla 1909–1937 ennen kuin joutui karkotetuksi Suomeen **Stalinin** vainojen aikana. Hausjärvellä hän auttoi sikäläisiä inkerinsuomalaisia, etteivät he joutuneet palautettaviksi vuosina 1944–45. Suomessa oli aikoinaan runsaat 63 000 inkerinsuomalaista, joista noin 55 000 siirrettiin takaisin Neuvostoliittoon. Inkeriläisiä jäi jonkin verran myös Hausjärvelle, sekä avioliittojen että valkoisten valheiden perusteella. Neuvostoliiton lähetystön virkailijoita kävi vielä 1950-luvulla kyselemässä Hausjärvelle jääneiden paluuhaluja. Heille sanottiin, että tytöillä on suomalaiset sulhaset, vaikka asia ei ollut aivan näin, kertoo inkeriläistaustainen **Lilja Aaltonen**.

Irja Pelkosen mukaan monet Suomeen jääneet inkeriläiset pelkäsivät palautusta. Pelko ja epävarmuus leimasi myös palautettujen elämää, sillä he eivät päässeet vanhoille kotikonnuilleen nykyisen Pietarin ympäristöön, vaan sijoittuivat kauemmas esimerkiksi Novgorodin ja Tverin alueelle.

Hyvinkääläinen **Eila Jaakkola** on haastatellut Neuvostoliittoon palautettuja ja sittemmin paluumuuttajina takaisin Suomeen saapuneita inkeriläisiä. Hän kertoo tarinoissa korostuvan kaksi asiaa. Lapsille oli raskasta seurata vanhempiensa hätää, kun he huomasivat ettei lupauksista huolimatta päästäkään kotiin, vaan määränpää on syvemmällä Neuvostoliitossa. Inkeriläisten liikkuminen ylipäätään oli varsin rajoitettua. Suomen kansalaisuuksia tänne jääneille alettiin myöntää vuonna 1954.

Tutkija Toivo Flink toivoo lisätietoja inkeriläisiltä ja heitä tunteneilta ihmisiltä. Yhteyttä voi ottaa internetissä (www.narc.fi/Arkistolaitos/inkerilaissiirtolaiset), sähköpostilla (toivo.flink@narc.fi) tai puhelimitse 050–5944 134.

Maahanmuuttajalasten määrä kasvaa Helsingissä

internet http://www.ksml.fi/uutiset/kotimaa/maahanmuuttajalasten-m%C3%A4%C3%A4r%C3%A4-kasvaa-helsingiss%C3%A4 (68068) .ece.

Joka neljäs helsinkiläinen koululainen on vuonna 2025 taustaltaan maahanmuuttaja, kertoo Helsingin Sanomat. Luku on laskettu viime kesänä ilmestyneestä pääkaupunkiseudun väestö- ja palveluntarveselvityksestä.

Ulkomaalaistaustaisten oppilaiden määrä kasvaa ripeästi. Vuonna 2002 heitä oli kuusi prosenttia, nyt 11 prosenttia. Muutoksen syynä on suomenkielisten ja ruotsinkielisten lasten väheneminen ikäluokkien pienentyessä sekä vierasperäisten lasten määrän lisääntyminen. Nopeimmin kasvava ryhmä ovat somalia ja Keski-Afrikan kieliä puhuvat lapset.

Alueellisesti maahanmuuttajat jakautuvat epätasaisesti. **Pekka Vuori** Helsingin kaupungin tietokeskuksesta arvioi, että jo 2015 joissain kouluissa yli puolet oppilaista on ulkomaalaisperäisiä.

Kaupungille maahanmuuttajien määrän lisääntyminen tietää kasvavaa laskua. Suomea puhuva oppilas maksaa 7 000 euroa vuodessa, ulkomaalaisperäinen 10 500 euroa.

Korkeampien kustannusten syynä on kotouttava opetus, suomen kielen opettamisen kustannukset ja oman äidinkielen opettaminen. Myös uskonnonopetuksen järjestäminen lisää kustannuksia.

Cinemaattorin palsta

Jaakko Iho

Heath Ledger (1979–2008)

Arvoisa lukija, olen tällä palstalla arvostellut yleensä elokuvia. Nyt kunnioitan erään nuoren ja lahjakkaan näyttelijän poismenoa kertomalla hiukan hänen urastaan. Heath Ledger, australialainen näyttelijä, löydettiin kuolleena asunnostaan New Yorkista 22. päivänä tammikuuta kuluvana vuonna. Hän oli kuollessaan vain 28-vuotias, mutta oli ehtinyt saavuttaa urallaan jo kiitettävästi hyviä rooleja.

Ledgerin ura alkoi kotimaastaan Australiasta. Hän lopetti koulunkäynnin 17-vuotiaana ja päätti panostaa kaiken yrittämällä tietään tähtiin. Ensimmäisen kerran suuren yleisön tietoisuuteen hän tuli amerikkalaisessa teinielokuvahitissä *10 things I hate about you* (1999), jossa näytteli lahjakkaan **Julia Stilesin** rinnalla. Ihan hyvin nuorelta mieheltä, jolla kolme vuotta tuota ennen oli 69 senttiä taskussaan. Tästä ura urkeni yhä suurempiin rooleihin, joista parhaiten muistoihin ovat jääneet rooli **Mel Gibsonin** rinnalla elokuvassa *The Patriot* (2000), loistelias sivuosarooli elokuvassa *Monster's Ball* (2001), joka muistetaan parhaiten **Halle Berryn** parhaan naispääosan Oscarista. Unohtumattomimman roolinsa Heath Ledger teki ehdottomasti karjapaimen **Ennisinä** elokuvassa *Brokeback Mountain* (2005). Tuosta roolista hän sai täysin ansaitusti Oscar-ehdokkuuden, mutta sinä vuonna **Philip Seymour Hoffman** katsottiin paremmaksi, ja hän voitti pystin hienosta pääroolistaan elokuvassa *Capote* (2005). Brokeback Mountainissa kuvaushetkillä 25-vuotias Ledger ampuu suorituksessaan niin kovilla, että harvoin näkee tuollaista omistautumista rooliin. Viimeistään tuolloin kaikki vähänkään alaa seuraavat huomasivat, että tässä on elokuvateollisuuden seuraavia suuria nimiä. Tai no, hän tuli suureksi nimeksi jo tuon roolin kautta.

Viimeiseksi elokuvaksi Heath Ledgerin uralla jäi *The Dark Night* (2008), jossa hän tekee roolin Jokerina, Batmanin pahimpana vihollisena ja vastustajana. Elokuva ilmestyy Suomessa tämän vuoden heinäkuussa. Tiedetään että Jokerin osa pitkine kuvauspäivineen ja kovine harjoituksineen aiheutti Ledgerille pahan unettomuusongelman, ja hän kuolikin kuuden eri reseptivalmisteen aiheuttamiin haitallisiin yhteisvaikutuksiin. Yritti lääkitä unettomuuttaan, mutta menehtyi. Tämä oli todella kova takaisku kansainväliselle elokuvalle, unohtamatta Ledgerin perhettä. Muun perheen lisäksi häntä jäi kaipaamaan 2-vuotias **Matilda**-tytär. Näyttelijä **Daniel Day Lewis** omisti Screen Actors Guildin (Elokuvanäyttelijöiden Kilta) tämän vuoden pääosapalkintonsa Heath Ledgerille. Se oli komea teko kollegalta.

UUTISIA INKERISTÄ

Wladimir Kokko, kuvat WK, arkisto ja Viktor Uzhvijev

Ajankohtaista inkeriläistä

Uutiskolumnistin kannanotto

Paavo Räikkösen 150-vuotisjuhla

8. joulukuuta 1857 Lempaalan kirkkokylässä lukkari **Petteri Räikkösen** perheeseen syntyi esikoispoika **Paavo**. Kävi niin, että Paavo Räikkösestä tuli opettaja ja toimittaja, joka on huomattavasti vaikuttanut inkerinsuomalaisten identiteetin muodostumiseen.

Kolppanan seminaarista v. 1876 valmistuttuaan 19-vuotias Paavo sai oikeuden toimia lukkarina, urkurina ja opettajana. Räikkönen valitsi kuoronjohtajan ja opettajan uran. Hänestä tuli myös raittiusliikkeen aktiivijäsen.

Kansan sivistämistä Paavo Räikkönen piti tärkeimpänä tehtävänä, ja juuri sen takia hän aloitti v. 1878 Suomalaisen kansankalenterin julkaisemisen Inkerissä. Kalenteri oli tarkoitettu kaikille lukijoille, ja sisällöltään hyvin monipuolinen. Siitä saattoi lukea uskonnollisia tekstejä, paljon tietoa Venäjästä ja Suomesta ja lisäksi siinä oli aikatauluja ja osoitteita sekä maanviljelyohjeita, mutta myös runoja ja muuta kaunokirjallisuutta. Kansankalenteri ilmestyi 40 vuotta Räikkösen toimittamana! Raamatun ohella se oli usein ainoa kirja inkerinsuomalaisen talonpojan talossa.

Nouse Inkerin toinen säkeistö on Paavo Räikkösen kirjoittama. Räikkösen runous on hyvin isänmaallista ja käsittelee usein inkerinsuomalaisten kohtaloa. Räikkönen ajattelee Inkerin kansaa omana kansana, joka on täällä. Suomessa asuvia hän sanoi tuolla olevaksi veljeskansaksi.

Lehden toimittajaksi hän ryhtyi 1880-luvulla ja oli niin aktiivinen, että sai virkavallalta käskyn poistua Venäjältä. Kolmeksi vuodeksi Räikkönen karkotettiin Viipuriin, jossa hän jatkoi lehden toimittajana. Vuonna 1902 Paavo Räikkönen palasi Inkeriin ja hänestä tuli Toksovan seurakunnan lukkari, mutta suurimman osan työajasta vei lehtimiestyö. Vuodesta 1908 alkaen Paavo Räikkönen toimi *Inkeri*-lehden päätoimittajana. Inkerinmaalla ilmestyi silloin kaksi suomenkielistä lehteä, joista *Neva* oli lähinnä sosiaalidemokraattinen. Uskovaisessa konservatiivisessa ympäristössä kasvanut Räikkönen väitteli *Nevan* linjan ja sen päätoimittaja **Kaapre Tynnin** kanssa. Niin kuin Suomessa, alkoi Inkerissäkin kansa jakautua kahtia. Venäjällä historian meno vaan kompastui bolshevismiin, molempien lehtien julkaiseminen lopetettiin kommunistisen vallankumouksen jälkeen. Kaupungissa alkoi ilmestyä punikkien toimittama *Vapaus*...

Huhtikuussa 1919 Toksovasta, jossa oli sotatilanne ja koko valta oli Puna-armeijan komissaareilla, joutui Paavo Räikkönen perheineen pakenemaan kuoleman uhkan edessä Suomeen. Suomessa Räikkönen ei harrastanut enää toimittajan työtä eikä politiikkaa, vaan ansaitsi leipänsä oikolukijana Porvoossa, missä kuolikin v. 1935.

Länsi-Inkeri -kierros parhaalla opastuksella

Iso koko päivän kestänyt *Länsi-Inkeri -kierros* tehtiin 1. joulukuuta Sampo-keskuksen toteuttaman *Inkeri-opas* -koulutusohjelman puitteissa. Kouluttajaoppaat edustivat kolmea eri maata - **Aleksei Krjukov** Venäjää, **Arvo Survo**, **Jorma Susi**, **Timo Ruonti** Suomea ja **Inkeri Peter-**

V.U: Martti Rautasen talo Tikanpesän kylässä on pystyssä ja sen seinässä on muistolaatta.

son Ruotsia, ja he kaikki ovat tutkineet Inkerin historiaa ja sen paikkakuntia perusteellisesti.

Vaikka linja-autokierros olikin tarkoitettu Inkeri-oppaille, olivat muutkin kiinnostuneet tervetulleita mukaan. Reitti kulki Pietarista Kupanitsaan, sieltä Moloskovitsan kautta Novasolkan Tikanpesään ja sitten Opoljan kautta Kikkeriin. Matkalla nähtiin mm. kuuluisia keskiajan kiviristejä Moloskovitsassa ja Opoljassa sekä Tikanpesässä lähetyspastori **Martti Rautasen** syntymäkoti. Oppaat kertoivat paljon mielenkiintoisia asioita Inkerinmaan vaikuttajista. Juuri merkkihenkilöiden kohtalot olivat tämän koulutusvaiheen päätavoitteena. Oppaat haluavat osata kertoa mm. joka seudusta sen tunnetuimpien edustajien elämäkertojen kautta.

Sampo-keskuksen toimitusjohtaja **Tatjana Bykova-Soitun** mukaan kierros onnistui jopa odotettua paremmin; harvoin saa päivässä niin paljon uutta tietoa Inkeristä ja kuuluisista inkerinsuomalaisista.

Itsenäisyyspäivän merkeissä

Itsenäisen Suomen 90-vuotisjuhlan juhliminen alkoi Pietarissa 4.12., kun *Norden*-järjestö järjesti Amiraliteetin torvisoittokunnan orkesterin konsertin. Konsertin ohjelmassa oli vain suomalaista musiikkia, jota saa todella harvoin kuulla Venäjällä. Mielenkiintoisinta oli orkesterin tulkitsema sinfoniamusiikki, kuten esimerkiksi **Jean Sibeliuksen** *Finlandia*.

5.12. kaupungissa päättyi Suomen elokuvaviikko, jonka aikana pietarilaiset saivat tutustua Suomen nykyelokuvataiteeseen.

Itsenäisyyspäivänä 6.12. Pietarin Pyhän Marian kirkossa pidettiin juhlallinen kirkkoherra **Juhani Pörstin** toimittama jumalanpalvelus, jossa saarnan piti ja Suomen kansalaisia itsenäisen valtion syntymäpäivän johdosta tervehti piispa **Aarre Kuukauppi**. Juhlapuheen piti myös pääkonsulaatin esimies konsuli **Ilkka Räsänen**. Kirkossa lauloi Pietarin suomalaisen koulun lapsikuoro. Jumalanpalvelus, piispa Kuukaupin ja puheenjohtaja **Kokon** lyhyet haastattelut pääsivät paikallisiin tv-uutisiin.

Kuoro kierteli palvelutaloja

Inkerinsuomalaisten Pietarin kuorolla on tapana kierrellä vanhusten palvelutalo-

Pietarin kuoro esiintyy Kikkerin palvelutalolla.

Pushkinin luterilainen kirkko, arkistokuva.

ja adventtipäivinä. 8. joulukuuta kuoro kiersi Skuoritsa-Kikkeri-Taaitsan reitin ja vastaanotto oli kaikkialla erittäin sydämellinen. Suuren panoksen konserttikierroksen järjestelyyn on antanut Inkerin kirkon diakonian ja Tervolan Mariakodin johtaja **Lilja Stepanova**. Skuoritsan seurakunta tarjosi kuorolaisille linja-auton.

Uuden ajan Inkerin vanhimman seurakunnan juhlat

Kun Neuvostoliitossa melkein koko vuoden 1977 juhlittiin lokakuun vallankumouksen 60-vuotisjuhlia, jännitti inkerinsuomalaisia toinen uutinen: *Suaril avataan meijän kirkko!* Neuvostovalta näytti silloin horjumattomalta ja KGB valvoi kaikkea. Luterilaisen kirkon avaaminen keskelle Inkerinmaata tuntui aivan ihmeelliseltä.

Tästä legendaarisesta ajasta on kulunut jo 30 vuotta. 16. joulukuuta 2007 Pushkinin punatiilikirkossa pidettiin seurakunnan 30-vuotisjuhlat. Paradoksi on siinä, että Inkerin nykyajan vanhimmalla seurakunnalla on kaikkiin muihin perestroikan jälkeen elpyneisiin seurakuntiin verrattuna lyhyin historia.

Jumalanpalveluksen liturgeina toimivat kirkkoherra ja teologisen instituutin rehtori **Fjodor Tulynin** venäjäksi ja lähetyspappi **Ville Melonen** suomeksi. Saarnan toimitti piispa Aarre Kuukauppi. Vieraita oli paljon, mm. kaksi ryhmää Suomesta. Mikkelistä tullut ryhmä toi mukaan keräämänsä varat, jotka lahjoitettiin kirkkorakennuksen vuotavan katon korjaamiseen.

Kahvitauon jälkeen järjestettiin konsertti, jonka ohjelmasta kirkkaimpina muistiin jäivät Kelton seurakunnan kuoron ja Arvo Survon esitykset. Juhlapuheissa muisteltiin henkilöitä, jotka olivat aikanaan perustamassa Pushkinin seurakuntaa, sen aikaista "dvadsatkaa". Valitettavasti melkein kakki heistä ovat jo kuolleet, tuosta rohkeasta porukasta henkilökohtaisesti tunsin hyvin vain **Matti Kinnarin**.

Inkeriläishankkeet siirtyvät historiaan

Viisitoista vuotta Suomen hallitus on tukenut inkerinsuomalaisia erikoisena kohderyhmänä. Kesällä 1992 alkoi Inkeri-projekti, jonka tavoitteena oli vanhusten palvelutalojen rakentaminen inkeriläisalueille. Sen puitteissa varoilla, jotka Suomessa riittäisivät vain yhden laitoksen rakentamiseen, meillä rakennettiin viisi palvelutaloa Inkeriin, kaksi Petroskoihin ja kolme Viroon. Suomen valtio otti silloin rohkeasti riskin toimiakseen yhteistyössä epävakaisen Venäjän viranomaisten ja hyvin nuorien inkeriläistahojen kanssa.

Inkeri-projektin onnistumista seurasi vuonna 1999 alkanut Inkerinsuomalaisten tukiprojekti, joka tavoitteli inkerinsuomalaisten työllistymistilanteen parantamista ja heidän identiteettinsä säilymistä. Projektin aikana Pietariin perustettiin tähän aikaan menestyksellisesti toiminut työllistämiskeskus, Jõhviin ja Hatsinaan syntyivät suomalaiset monitoimikeskukset. Järjestettiin kymmeniä jollei satoja kieli-, ammatti- ja atk-kursseja, tuettiin inkeriläisliittojen matkailupalveluita

ja tiedotustoimintaa. Inkerinsuomalaisten yrittäjyys-, tiedotus- ja matkailutoimintaa tuettiin pienemmissä jatkohankkeissa. Suomen hallituksen puolesta kaikissa näissä isohkoissa hankkeissa varmana yhteistyökumppaninamme oli työministeriö. Projektien toteutuessa menestyksellisesti rakennettiin suhteita myös paikallisiin viranomaisiin. Usein liitot esiintyivät korvaamattomina välittäjinä maiden välisessä yhteistyössä. Niiden avulla joka inkeriläisliiton toiminta on vakiintunut ja yhdistykset ovat saaneet asemansa kansalaisjärjestöjen toiminnassa Venäjällä ja Virossa. On vaikea löytää inkerinsuomalaista, joka ei olisi tavalla tai toisella hyötynyt näistä hankkeista.

Inkeriläisliittojen ja Suomen valtion välisen yhteistyön vaiheita muisteltiin Keltossa 18.12.2007 pidetyssä päättäjäisseminaarissa. Puheenjohtajat **Aleksanteri Kirjanen** ja **Toivo Kabanen** kertoivat inkeriläisliittojen kokemuksista, työministeriön projektipäällikkö **Tarja Rantala** ja ex-projektipäällikkö **Sointu Häkkinen** monivuotisen yhteistyön vaikutuksista ja hankkeiden merkityksestä hallituksen inkeriläispolitiikassa. Puhujat analysoivat inkeriläishankkeiden saavutuksia ja pettymyksiä sekä esittivät uusia ideoita jatkotoiminnasta.

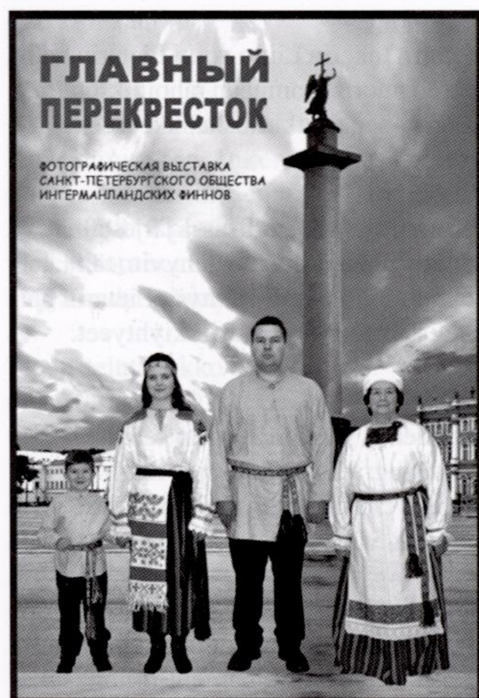
Työministeriö on lopettanut inkeriläisliittojen suoran tuen, mutta tämä ei tarkoita yhteistyömme päättymistä Suomen valtion kanssa. Yhteistoiminta jatkunee muissa projekteissa, joissa inkerinsuomalaiset eivät ole pääkohderyhmänä. Tähän on ainakin luotu vahva pohja ja osapuolilla on siihen valmius, kommentoi tapahtunutta seminaarissa puheenjohtajana toiminut Wladimir Kokko. Kokko on ollut koko ajan mukana kaikissa Suomen valtion rahoittamissa hankkeissa.

Kelton ohjelmassa oli myös lyhyt käynti **Esteri Parkkisen** talossa, joululauluntaa ja kahvit kirkossa sekä lounas inkeriläiseen makuun. Viralliset päättäjäiset huipentuivat pääkonsulaatin vastaanotolla, jota isännöivät pääkonsulin vt. Ilkka Räsänen ja työministeriötä edustava konsuli **Arja Haikara**.

Pääristeys-hankkeen näyttelyn avajaiset

Puoli vuotta kestänyt, osittain Pietarin hallituksen rahoittama matkailu- ja valokuvausnuorisohanke *Pääristeys* on päättynyt.

19. joulukuuta avattiin hankkeen päättäjäisnäyttely kaupungin kansallisuuksien talolla. Näyttely koostuu isosta valokuvien peittämästä Inkerin kangaskartasta ja neljästä isosta näyttelytelineestä, jotka kuvaavat ihmisten elämänvaiheita. Juhlallisissa avajaisissa **Olga Konkova** kertoi näyttelystä ja koko hankkeen vaikutuksesta IL:n nuorisotyön aktivointiin. PIL:n puolesta yleisöä tervehti neuvoston jäsen **Jelena Tikka**.

Avajaisnäyttelyn juliste.

Vuoden 2007 kohokohdat

Tammikuu
Kolmas opiskelijaryhmä lähti Inkerin Liiton työllistämiskeskuksen kautta tutkintoon johtavaan ammattiopiskeluun Suomeen Härmänmaan ammatti-instituuttiin.

Helmikuu
Arvo Survon runokirja Suur-Synty Kiesus esitettiin koti-Inkerissä.

Maaliskuu
Arkeologi **Aleksanteri Saksa** väitteli tohtoriksi myös Venäjällä. Suomessa aikaisemmin saatu tohtorin arvo ei kelvannut paikallisille tiedebyrokraateille.

Huhtikuu
Pietarin suomen kielen laitoksen opiskelijoiden esittämä *Agricola ja se uusi* näytelmä kruunasi suomen kirjakielen isän juhlat Pietarissa.

Toukokuu
Pietarin Inkerin Liitto voitti Pietarin hallituksen nuorisokomitean rahoituksen *Pääristeys* –seutututkimushankkeeseen.

Kesäkuu
Inkerin Liiton Skuoritsassa järjestämät juhannusjuhlat onnistuivat hyvin, tällä kertaa niihin osallistuivat myös Pietarin baltialaisten seurojen musiikkiyhtyeet.

Heinäkuu
Presidentti **Vladimir Putin** osallistui suomalais-ugrilaisten kansojen festivaaleihin Mordovian tasavallassa ja osoitti myötätuntoaan vähemmistökansoja kohtaan.

Elokuu
Pietarilainen elokuvastudio Etnos valmisti erittäin hyvän dokumenttifilmin inkerinsuomalaisista.

Syyskuu
Helsingissä pidettiin ulkosuomalaisparlamentin 5. varsinainen istunto, johon osallistui 21 inkeriläisedustajaa. Itä-Euroopaa edustavaksi usp:n varapuhemieheksi valittiin **Vadim Byrkland** Petroskoista.

Lokakuu
Suomalais-ugrilaisten suurtilaisuus Pietarissa. Puhuttiin ensi vuoden maailmankongressin valmistelusta ja kiinnitettiin huomiota suomen kielen opetuksen heikentyneeseen asemaan kaupungissa.

Marraskuu
Ruotsin Inkeri-liiton puheenjohtaja Inkeri Petersonin vierailu Inkerinmaalla. Peterson mm. luennoi Suomen Pietarin instituutissa, opasti Inkeri-kierrosta ja liittyi IL:n sponsorien Orava-klubiin.

Joulukuu
Suomen valtion rahoittamat inkeriläishankkeet päättyivät. Päättäjäisseminaari pidettiin Keltossa, missä 23.12.1992 avattiin ensimmäinen Suomen valtion varoilla rakennettu ja varustettu vanhusten palvelutalo.

IHOJEN SUKUTAPAAMINEN

Aika: sunnuntai 8.6.2008 alkaen klo 12.00
Paikka: Helsingin Lauttasaaressa Poliisien kesäkoti, Länsiulapanniemi 6, 00200 Helsinki

Kaikki Heimosin sepän Andreas Ihon sukuun jollakin tapaa liittyvät ovat tervetulleita!

Ilmoittautumiset sepän pojanpojantyttärelle Tuija Iholle postitse, puhelimitse tai sähköpostitse.
Kertokaa ilmoittautuessa mahdolliset erikoisruokavaliot.

Tuija Iho, Ruokotie 6 A 4, 15550 Nastola
puh. 050 436 8753
sähköposti: tuija_iho@hotmail.com

Tapahtuma-kalenteri

Turun seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Besseda-hetket jatkuvat *Palvelupisteessä* joka kuukauden 1. ja 3. perjantai kello 13.00 Irma Kapasen vetäminä. Tervetuloa viettämään teehetkeä vapaan keskustelun merkeissä.

Hallitus kokoontuu joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina kello 16.30 *Palvelupisteessä*, Uudenmaankatu 1. Jos teillä on asioita, joita haluaisitte hallituksen käsittelevän, ottakaa yhteyttä hallituksen jäseniin tai Palvelupisteeseen.

24.3.2008 pääsiäisjuhla
11.5.2008 helluntaijuhla
5.10.2008 syyskokous ja Mikkelinpäivän tilaisuus
1.11.2008 pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä
26.12.2008 joulujuhla

Hyvinkään Inkeri-kerhon tapahtumia

Kokoontuminen kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 14 *seurakunnan aulakahviossa.*

6.4.2008 kello 14.00 pastori Virpi Koivisto kertoo Nurmijärven rovastikunnan ja Inkerin kirkon yhteistyöhankkeista.
4.5.2008 kello 14.00 kerho, ohjelma vielä avoin.
23.8.2008 kello 11.00–17.00 retki seurakunnan leirikeskukseen Sääksiin.

Tervetuloa mukaan!
Tiedustelut Irja Pelkonen,
h-i.pelkonen@pp.inet.fi tai
puh. 040 550 5712

Lahden seudun Inkeri-kerhon tapahtumia

Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa
Maria Lahti, puh. 0400 841 741

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat

keskiviikkoisin klo 16.45–18.30

Inkerikoti,
Karjalatalo
Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki

Kuoroa johtaa Evelin Ojalo.
Uusia laulajia toivotaan kuoron riveihin kaikkiin ääniin.

Seukot

Kokoonnumme Inkerikodissa kerran kuussa torstaisin. Seuraava tapaaminen **20.3.2008.** Kahvitellaan ja haastellaan yhdessä entiseen tapaan. Tervetuloa, vanhat ja uudet seukot!

Tiedustelut Pirkko Huurto
puh. (09) 783 391
tai 0400 748 318

Inkerikoti,
Karjalatalo
Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Kokoukset:

30.03.2008 **28.09.2008**
27.04.2008 **26.10.2008**
25.05.2008

Joulujuhlasta ilmoitetaan myöhemmin.

Tiedustelut Toivo Tupin puh. 040 578 3894

Inkerikoti,
Karjalatalo
Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki

Inkerikeskuksen tapahtumia

www.inkerikeskus.fi

Inkerikeskus ry
Hämeentie 103 A
00550 Helsinki

Inkerin kulttuuriseuran tapahtumia

Keskiviikon käsityöpiiri
Ompeluseura jatkaa *Koivussa ja tähdessä* parillisina keskiviikkoina klo 15.00–17.00. Ompeluseuraan ovat tervetulleita peukalot keskellä kämmentä olevat, jotka nauttivat kahvista ja rupattelusta.

Keravan paluumuuttajat
Kuukausitapaamiset jatkuvat Talkoorenkaan tiloissa tiistaisin **15.4. ja 13.5.2008** klo 14.30. Uudet ja entiset jäsenet tervetulleita muistelemaan menneitä ja parantamaan maailmaa.

Keskusteleva kulttuurikahvila
Jokaisen kuukauden viimeisenä torstaina klo 14.00–16.00 pidetään keskusteleva kulttuurikahvila, jossa on mahdollisuus keskustella mielenkiintoisista inkeriläisyyttä sivuavista teemoista. Maaliskuussa aiheena paluumuuttajien suomalaisuus, paikalla Inkeri Sava ja Toivo Tupin.

Seuraavat kulttuurikahvilapäivät ovat **24.4.2008** ja **29.5.2008**.

Kulttuurikeskus Caisan kokoushuone 1+2
Mikonkatu 17 C / Vuorikatu 14
00100 Helsinki

Arkistomatka Tallinnaan 19.4.2008
Lähtö Linda Linen pikavuorolla klo 8.00 ja paluu illalla klo 18.00. Menopaluulipun hinta vuonna 2007 oli 42 e, kevään hinnat eivät ole vielä tiedossa. Kysele paikkoja toimistolta (klo 10–16) Toimiston puhelin (09) 2733 225 tai sähköpostiosoite koivujatahti@inkeri.com.

Inkerin kiertomatka 17.–20.5.2008
Inkerin kulttuuriseuran kevätmatkalla tutustutaan sekä Pohjois-Inkerin paikkakuntiin että Pietarin eteläpuoliseen Inkerinmaahan. Ajamme Lempaalan ja Vuolen kautta Toksovaan, jossa on ensimmäinen yöpyminen. Toksovasta matka jatkuu Kelton kautta kohti Hatsinaa, jossa olemme kaksi yötä hyvätasoisessa Gakkel-hotellissa kaupungin keskustassa. Kolmannen päivän kohteita ovat mm. Inkere ja Koprina.

Entisten inkeriläiskylien lisäksi saamme välähdyksiä keisarillisesta loistosta joko Puskinissa Katarina II palatsissa tai vaihtoehtoisesti Pavlovskin palatsissa. Kotimatkalla kurvataan Tyrön ja Pieatarhovin kautta.

Arvioitu hinta on ilman viisumia 365 e, jäsenille 345 e (jos lähtijöitä on vähintään 20). Ryhmäviisumin hinta on 43 euroa. Matkaan kuuluvat kuljetukset tilausbussissa, opastus, majoitus kahden hengen

huoneessa ja aamiaiset. Ennakkomaksu on 100 euroa.

Ilmoittautumiset sähköpostitse osoitteeseen koivujatahti@inkeri.com tai puhelimitse Tytti Piiroselle, puh. 050 5290 756.

Matka Petroskoihin 26.6.–29.6.2008
Matkareitti: Helsinki - Pietari - Petroskoi

Matkan varrella poiketaan Keltossa, Leningradin piiri, ja tutustutaan suomalaisten avulla rakennettuun luterilaiseen kirkkoon. Matkajohtaja kertoo mm. matkan aikana Inkerin suomalaisten historiaa, joka nivoutuu Suomen, Venäjän ja sittemmin NL:n historiaan. Petroskoissa tutustutaan kaupungin menneisyyteen ja nykypäivään.

1. päivä: Saapuminen Petroskoihin ja majoittuminen Severnaja-hotelliin

2. päivä: kaupungin kiertoajelu ja ostoskierros, vapaata aikaa

3. päivä: retki Kizin saarelle (lisämaksusta), iltapäivä vapaata aikaa

4. päivä: Lähtö Suomeen

Matkan hinta: 360 euroa (jäsenet 340).

Matkan hintaan sisältyy:
- bussikuljetus
- majoittuminen kahden hengen huonees sa hotelli Severnjassa
- aamiainen
- kaupunkikiertoajelu

Matkan hintaan ei sisälly:
- viisumi. Ryhmäviisumin hinta 43 euroa
- matkavakuutus (pakollinen 1.7.1999 alkaen)

Aili Mehiläinen 050 338 6023. Ilmoittautumiset matkanjohtajalle tai sähköpostitse: koivujatahti@inkeri.com.

Matka Tarttoon Viron Inkerinsuomalaisten laulujuhlille 11.–13.7.2008

Viron Inkerinsuomalaisten Liiton 20-vuotisjuhlat pidetään näyttävästi Tartossa 12.–13.7. Päiville odotetaan vieraita eri puolilta maailmaa. Ohjelmassa on musiikki- ja tanssiesitysten lisäksi näyttelyitä, seminaareja, sukututkimustapahtumia yms. eri puolilla kaupunkia.

Inkerin Kulttuuriseura järjestää 11.–13.7. juhlamatkan siten, että osallistujille jää mahdollisuus myös tutustua Viron maaseutuun ja Tarton kaupunkiin. Matka tapahtuu Silja-Tallinkin pikalaivalla Helsingistä Tallinnaan ja sieltä bussilla Tarttoon. Majoitus on linja-autoaseman viereen avatussa uudessa hotelli Dorpatissa 2hh huoneissa ja sisältää aamiaisen.

Matkan hinta on Inkerin Kulttuuriseuran jäsenille 210 e ja muille 230 e. Kysele viimeisiä paikkoja matkan johtajalta Alina-Sinikka Saloselta, puh 040 743 7042 tai sähköpostilla alina-sinikka@elisanet.fi. Huom! Viimemainittu osoite on muuttumassa, joten jos et saa yhteyttä, käytä puhelinta!

Inkerin kulttuuriseuran toimipiste
Koivu ja tähti
Kaarlenkatu 3–5 A
00530 Helsinki

Avoinna ti-pe klo 10.00–16.00.

Tiedustelut puheenjohtaja
Helena Miettinen, puh. 045 132 9191 tai helena.miettinen@inkeri.com

Levitä Inkeri-tietoa.

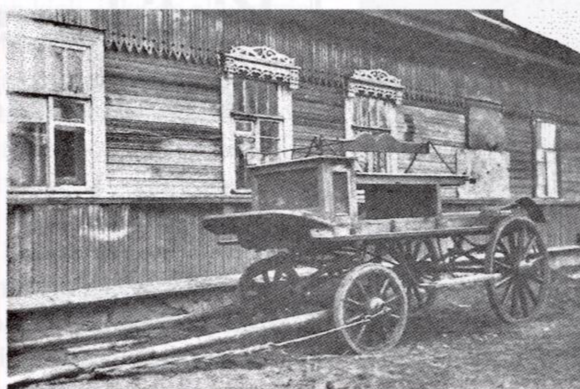
Kirjallisuutta
Arvo Survo
Itku Inkerille, 17 €
Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta, 2,50 €
Ella Ojala
Pitkä kotimatka, 14 €
Pelastunut albumi, 22 €
Ensimmäinen kevät, 16 €
Ella Ojala
Sananlaskuja ja tarinoita, 8 €
Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen, 10 €
Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki 1940-luvulla, 25 €
Pekka Nevalainen - Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri-historia, kansa, kulttuuri, 50,50 €
Heikki Seppänen
Etelän tien kulkija - Vilho Helanen, 25 €
Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa, 16,50 €
Saimi Tuukkanen
Elämäni helminauha 5 €
Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä, 11,50 €
Maria Luukan laulut ja loitsut, 6,50 €
E. Pärnänen
Antti Kivekäs I–II, 9 €
Mikko Savolainen
Inkerinmaa, 33,50 €
Aatu Savolainen
Suomalainen sissisodassa, 15 €
Lars Krifors
Oli onnistuttava, 15 €
Juho Häkkinen
Siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan, I–II 15 €
Sverigesingermanländarnas historia
24 €
Lassi Saressalo
Inkeri, 3,5 €
Jouko Sihvo
Inkerin kansan 60 kohtalonvuotta, 24 €
Albert Pettinen
Lauluja koululaisille, 4 €
Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle, 6 €
Lauri Santtu
Murrejuttuja, 2,50 €
Lilja Kuivanen Toim.
Inkerin vuotuisjuhlat 2003, 20 €
Tapani Nokkala
Paavo Räikkönen Inkerin mies, 25 €

Äänilevyjä
Inkerikuoron uusi
Minä tyttö -CD 10 €
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym, 2,50 €
Kasetteja
Arvo Survo
Omall maall, 9 €
Karttoja
Inkerin kartta
vuodelta 1933, 12 €
Inkerin uusi kartta
vuodelta 1992, 10 €
Kylä- ja tiekartta
Keski-Inkeri, vuodelta 1993, 10 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia) + salko marmorijalustalla 18,50 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteria) + salko marmorialustalla 15 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteriä), 8 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia), 10 €
Adressi
surunvalitteluun, 7 €
Tilaukset Inkerikoti

Saatavana Inkerin kulttuuriseurasta
puh. 09 - 2733 225
Inkerin satulipas **(Miettinen, Uusma)** 17 €
Flink, Toivo & Mäkilä, Eeva. Inkerin lasten oppikirja. 5 €
Kalevala. Suomeksi ja venäjäksi. Käännös A. Hiiri & E. Kiuru. 20 €
Miettinen, Helena. Kohtalontie. Kertomus inkeriläisen opettajan elämäntaipaleesta Inkerinmaalta Ruotsiin ja paluusta Neuvostoliittoon. 5 €
Miettinen & Joganson. Petettyjen toiveiden maa. Arator. 15 €
Monahof, Ania. Kärsimyksen pyhät kyyneleet. 13 €.
E. Pärnänen. Antti Kivekäs I–II 5 €
Sava, Inkeri & Miettinen, Helena. Liljan kuva kutsuu. 15 €
Inkeriläistä kansanmusiikkia
Röntyskät. Piirileikkilauluja Inkerinmaalta 7,5 €
Voutilainen Paavo: Runoja 12 €
Vainikka & Miettinen: Iloinen Inkeri 15 €
SUUR-SYNTY KIESUS Korpikansan Survon Arvon kertomana 28 €

INKERILÄISTEN VIESTI

4/2008

Inkeriläisten viesti
Toimisto
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.
Puh. (09) 793 796, 050 306 8725 ti klo 18.30–20, Annikki Kelo.
Sampo 800012-306364.
Nordea 101030-1085026.
Ilmoitukset / €
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €, ¼ sivu 85 €
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €
Tilaushinta 2008
30 € kotimaahan ja Ruotsiin
muualle 36 €/v (360 kr/v)
Pääasiamies Ruotsissa
(Hoitaa lehden tilaukset): Viktor Aitman
Linbanev. 6, SE-438 35 Landvetter.
Puh 031-916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
17 38 88-9
Sivistyssäätiö
Hallituksen pj Toivo Iho
Bredantie 6 D 18, 02700 Kauniainen
puh. 050 505 2335
Sampo 800016-1466601
OP 578038-20031499
Toimitus
Päätoimittaja Toivo Iho
Toimitussihteeri Katri Einamo
Toimituksen osoite
Nummitie 30 A, 02730 Espoo,
puh. 040 740 0408 (ark. klo 9.00–17.00)
Internet http://www.inkeriliitto.fi
(Avataan myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana)
Sähköposti inkerinviesti@suomi24.fi
Painopaikka Vammalan Kirjapaino Oy
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.
Julkaisija Suomen Inkeri-liitto ry.

Numero 5/2008 ilmestyy viikolla 20.
Aineisto toimitukselle 14.4. mennessä.

Numero 6/2008 ilmestyy viikolla 25.
Aineisto toimitukselle 19.5. mennessä.

Kannen kuva :
VPK:n kärryt,
katso muistelmat s. 4–5.

Kieli kansakunnan perustana

Toivo Iho

Sen jälkeen kun geenitutkimus on mullistanut käsitykset kansojen sukulaisuussuhteista, ei juuri ole puhuttu rodusta kansallisuuden perustana. Kielikysymys ei kuitenkaan ole menettänyt merkitystään. Kieli muodostaa kansakunnan - vai muodostaako?

Kukaan ei epäile, etteivätkö irlantilaiset muodosta kansakuntaa. Mitä kieltä Irlannissa puhutaan? Englantia; on tosin olemassa myös irlantilaisten oma gaelin kieli, mutta sen käyttö on varsin rajoittunutta. Entä mikä on kielen ja kansakunnan suhde naapurimaassamme Norjassa? Norja kuului vuoteen 1814 saakka Tanskaan, ja vanha norjan kirjakieli oli tanskaa. Norjalainen kielimies **Ivar Aasen** kehitti 1800 -luvun puolivälissä landsmål -nimisen sekakielen, jota nykyään kutsutaan nimellä nynorska. Ruotsalaisen **Göran Häggin** (*Svenskhetens historia*) esittämän arvion mukaan vanhan kirjakielen ja nynorskan yhteensovituksesta on muodostunut keinotekoinen luomus, tämän-

Tässä numerossa:

hetkinen norjan kieli, joka on ollut norjalaisen kansakunnan eräs perusta.

Norjalaisten omaan kieleen pohjautuva pyrkimys omaksi kansakunnaksi oli joka tapauksessa menestys: v.1905 järjestettiin kansanäänestys, jossa vain 184 henkeä halusi jatkaa 90 vuotta aiemmin syntynyttä unionia Ruotsin kanssa; yli 368 000 henkeä äänesti itsenäisen valtion puolesta, joka tuon äänestyksen pohjalta syntyikin.

Suomessa on jo pitkään vallinnut tilanne, jossa maassa on kaksi virallista kansalliskieltä: suomi ja ruotsi; eli siis näitä kieliä puhuvat muodostavat kansakunnan nimeltä Suomi, ja lisäksi maassa on joukko pieniä kielivähemmistöjä. Ruotsia puhuvien määrä on pikku hiljaa alenemassa, nykyisin se on n. 5,6 %. Tämä varsin hyvinvoiva vähemmistö näyttäisi vähitellen sulavan, mutta toisaalta se on merkittävän sitkeä. Se on vastikään onnistunut saamaan oman tv-kanavan; se kasvattaa maahanmuuttajista oman joukkonsa jatkoa, ja se tekee jatkuvasti eri tavoin pr-työtä suomea puhuvien keskuudessa; mm. äskettäin ilmestyneen, joka talouteen jaetun lehtisen muodossa. Omalla tv-kanavalla on jatkuvasti käyty kiintoisaa identiteettikeskustelua rajanvetona suomensuomalaisiin otsikon *Tuhat järveä ja yksi ankkalammikko* alla.

Entä yhteisön sulamisen merkit? Jos seuraa kiinteästi *Helsingin Sanomien* kuolinilmoitussivuja, törmää silloin tällöin ruotsinkielisiin ilmoituksiin: *Hufvudstadsbladet* ei ilmeisesti tavoita kyllin suurta piiriä.

Suomen tilanne on jonkin verran muuttunut: lähinnä venäjää puhuvien paluumuuttajien vuoksi maassa on noin 40 000 hengen suuruinen kielivähemmistö. Tämä tosin edustaa vasta vajaata prosenttia väestön kokonaismäärästä, mutta yhtä kaikki on ensimmäinen todella merkittävä kielivähemmistömme. Miten Suomi kohtelee näin suurta vähemmistöä?

Olennaisin kysymys on tietenkin koulutus. Suomalainen koulu on ulkomaisessa vertailussa menestynyt erinomaisesti: ilmeisesti perusteellinen opettajien koulutus on tuottanut hyviä tuloksia. Ne paluumuuttajien lapset, jotka kykenevät heti seuraamaan opetusta suomeksi, ovat näin ollen melko hyvässä asemassa. Venäjänkielistä perusopetusta annetaan suomalais-venäläisessä koulussa Helsingissä ja Itä-Suomen suomalais-venäläisessä koulussa Imatralla, Joensuussa ja Lappeenrannassa. Muualla sitä ei voida järjestää, mutta oman äidinkielen opetusta on annettu 2–2,5 tuntia viikossa, ja tätä koulutusta käytti v. 2006 hyväkseen vähän yli 3 000 venäjää puhuvaa oppilasta.

Matkan varrelta

Inkerinmaa: Oma maa mansikka, muu maa mustikka

Reino Jaakkimainen

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 11/2007 aloitetulle muistelmille.

Poliisina, palokuntalaisena

Oltuaan kolhoosissa muutaman vuoden isä pääsi sieltä pois, hakemalla poliisin (miliisin) paikkaa Leningradissa. Suomalaisilla oli hyvä maine poliisina ja isä hyväksyttiin työhön. Hän oli enimmäkseen liikennettä ohjaamassa, joskus mukana varasryhmien vangitsemisissa. Hän huomasi pian, ettei tämä tulisi olemaan hänen elämänuransa paras valinta. Hän halusi palokuntaan.

Jo kolhoosissa ollessaan hän oli aktiivisesti mukana kylän vapaehtoisessa palokunnassa. Huoli tulipalosta antoi hyvän syyn kylän vapaehtoiselle palokunnalle. Heillä oli erikoiset, palopumpulla, työkaluilla ja putkistolla varustetut palorattaat. Miehet, komeissa vaskisissa kypärissään, harjoittelivat usein valmistautuakseen lähikylien palokuntien keskeiseen kilpailuun. Se oli kyläläisten suosittu suurjuhla. Paljon kansaa oli seuraamassa näitä kilpailuja. Kilpailtiin siitä kuka valjastaa hevoset, ajaa vinhaa vauhtia ja saapuu nopeimmin paikalle, saa vesipumpun toimimaan, kuinka pitkälle ruiskuttaa jne. Meidän kylämme voitti usein. Yksi syy oli, että miehillä oli kullakin omat etukäteen sovitut hyvin harjoitellut tehtävänsä, eivätkä he olleet niin kuin monet muut kyläläiset, toistensa jaloissa. Isälläni oli osuus näissä järjestelyissä. Viimeisen kerran nämä juhlat pidettiin Kurkelan Piutusissa vuonna 1938.

Halusin tulla palokuntalaiseksi. Kärtinkin isääni ostamaan meille pikkupojille saatavilla ollutta, täysin toimivaa pientä palopumppuasetelmaa, 'Gitrapuljkkaa'. Mutta eiväthän rahat semmoiseen riittäneet, vaikka isäni lupailikin, kun näki kuinka innostunut olin. Ymmärsinhän sen minä itsekin.

Poliisina ollessaan isä kävi palopäällikön iltakoulua ja sai sen päätyttyä sopivan paikan Leningradissa. Hänen työtään arvostettiin niin korkealle, että hänet valittiin ryhmään, missä oli eri alan asiantuntijoita: lääkäri, eläinlääkäri, poliisimies, agronomi, palokuntalainen, lakimies ja poliitikko. Heillä oli jopa oma kirjapainokone.

Ylennys uudella uralla, humalaisen hullutteluja

Kunkin osanottajan esitys filmattiin esitettäväksi opetusmielessä eri kunnissa ja kylissä. Palokuntalaisena isä esitti omalta osaltaan kylien palokuntien toimintaa: järjestöstä, kalustosta, harjoitteluista, kilpailuista, palon sammuttamisesta, palon suojeluasioista, jne. Sattui, että juuri tähän aikaan Länsi-Inkerissä syttyi paha tulipalo, mikä näkyi kauas. Ajateltiin, että tässä olisikin hyvä tilaisuus näyttää käytännössä miten palokunta toimii, ja siksi päätettiin lähettää pikaisesti palovaunu sinne. Kun päästiin lähemmäksi, selvisi, että tulipalo olikin Viron puolella rajaa, Viron Inkerissä.

Filmin ensiesitysjuhlassa oli tärkeitä juhlavieraita myös palokunnasta. Tarjoiltiin ruokaa ja väkijuomia (isäkin löysi itsensä pöydän alta). Tässä yhteydessä isälle tarjottiin Toksovan alueen, mikä ulottui Suomen rajalle asti, palokuntien tarkastajan, inspektoorin, paikkaa. Koska Kurkelaan oli pitkä matka Leningradin halki, täytyi isän majoittua Toksovaan. Viikonloppuisin hän kävi kotona.

Sotilaalliselta näyttävän virkapuvun lisäksi hän sai pistoolin (naganin). Pistooli ja väkijuomat eivät sovi yhteen, ja alkoholi oli isän (niin kuin monen suomalaisen) silloinen heikkous. Pari kertaa se johti tukalaan tilanteeseen. Humalapäisenä, kotiin rautatieasemalta kävellessään, hän ampui naganillaan kuusi laukausta ilmaan. Seuraavana päivänä hänen täytyi antaa selkoa ammusten käytöstä. Hän sanoi, että oli hätyyttänyt rottia kellarissa. Esimies antoi asian tällä kertaa olla, mutta varoitti ettei sitä saa tapahtua uudelleen. Seuraavan kerran isä kadotti na-

ganin. Aamulla herätessään hän pelästyi pahasti. Myöhemmin yksi naapureistamme saapui naganin kanssa ja sanoi löytäneensä sen polulta. "Koska sinä olet ainoa koko kylässä, jolla on nagani, arvelin että jos se on sinun".

Pahin tapaus sai alkunsa taskukellosta, joka kävi liian nopeasti. Isä vei sen Pietarissa kellosepälle. Seuraavana päivänä kello kävi edelleen liian nopeasti, mutta kauppa oli jo kiinni. Isä näki miehen ikkunassa ja nagani kädessään komensi kellosepän aukaisemaan oven. "Nyt korjaat kellon kun minä odotan". Kävellessään pois kaupasta isä huomasi, että kelloseppä seurasi häntä matkan päässä. Nähtyään poliisin kelloseppä huusi, että pysäyttäkää tuo sotilas. "Hän uhkasi minua naganillaan." Poliisi kysyi isän papereita. Kun hän näki niissä NKVD-merkinnän, hän pyysi isältä anteeksi häiritsemistään ja kääntyi kellosepän puoleen. "Chto thi durak (senkin hölmö), kiitä onneas, että pääsit vähällä". Isän virkapuku oli samannäköinen kuin armeijan upseerin; vain arvomerkki oli erilainen. Isän neljää neliötä ei armeijassa käytetty. Kolme neliötä oli vanhemmalla luutnantilla, kapteenilla taas oli yksi pitkulainen nelikulmio. Harvat osasivat erottaa palokuntavirkailijan upseerista.

Kerran kotimatkalla pysäytettiin juna, jotta saataisiin yhteys isään. Lähellä oli metsäpalo. Häntä pyydettiin sanomaan kuinka monta sotilasta tarvittaisiin palon sammuttamiseen. Isällä ei ollut mitään aikaisempaa metsäpalokokemusta, mutta nyt tarvittiin toimintaa. Kun isä sai kuulla kuinka suuri alue oli kyseessä, hän määräsi 1 200 sotilasta ja 10 palovaunua paikalle. Tulipalo sammutettiin.

"Annat pirulle sormesi,
se vie koko käden"

Koska palokuntahallitus oli NKVD:n (sisäasiainkomissariaatin) alainen, isälle "ehdotettiin" jo paikan tarjoamisen yhteydessä, että hän liittyisi (kommunisti-) puolueeseen. Isä vältteli seuraamasta "ehdotusta". Hän oli nähnyt kylliksi kommunistien menetelmiä, eikä millään halunnut olla osana heitä.

Toisaalta jyrkkä kielteinen vastaus kenties tiesi työn menettämistä. Kului jonkin aikaa. Isä teki työtään ja luuli, että ehdotus unohtui. Kerran Toksovassa asunnolleen mennessä isä kohtasi metsäpolulla jonkun venäläisen. Kun kumpikaan ei väistänyt, isä työnsi miehen syrjään. Sekin asia unohtui. (Palautettiin muistiin myöhemmin.)

Hänen päällikkönsä toisti "ehdotuksen", mutta taaskaan isä ei lupautunut. Tämän jälkeen hän sai määräyksen mennä erääseen tehtaaseen ja löytää sieltä palosuojeluvikoja. NKVD nimittäin halusi antaa tehtaan johtajalle potkut eikä isällä ollut muuta vaihtoehtoa kuin tehdä mitä määrättiin. Isä tarkasti paikat ja totesi kaiken olevan kunnossa. Hän kuitenkin määräsi, että pariin huoneeseen tarvittiin lisää tulensammuttajia. Johtaja sai kuukauden aikaa puutteen korjaamiseen, mutta mies tarvitsi ostoluvan, mitä hän ei saanut ajoissa.

Kun isä meni kuukausi myöhemmin tarkastamaan tilanteen, mies ymmärsi mistä oli kysymys. Niin ymmärsi isäkin. Tämä oli varoitus kummallekin. Miehelle, että hän menettäisi työpaikkansa; isälle varoitus, että hänelle voi käydä samoin. Isä kertoi äidille, että nyt on jotakin pahaa tulossa, työpaikan menetys tai pahempaa. Mitä merkitsisivät potkut NKVD:sta miehen tulevaisuudelle? Tai, vaihtoehtoisesti, miten voit itse erota virasta, eli NKVD:sta, joutumatta epäilynalaiseksi? Kun olet antanut pirulle sormesi, voitko välttyä sen ottamasta sinun koko kättäsi? Oliko vielä yksi lisämahdollisuus? Ehdotus liittyä puolueeseen olikin itse asiassa määräys. NKVD:ssa täytyi siis myös palokuntavirkailijan olla kommunistipuolueen jäsen. Mutta olivatpa seuraukset mitä hyvänsä, sitä jäsenyyttä ei isä kerta kaikkiaan halunnut hakea.

Muistelmat jatkuvat seuraavassa numerossa

LUKIJAIN KYNÄSTÄ

14.4.2005

Ei ole meillä maata eikä kotia,
olemme joukko vieraita täällä
ja murheen reppua raahaamme mukana
niin kauan kuin elämme maan päällä.

On anteeksianto toiselle luonnollinen,
vaikka mennyttä se takaisin ei tuo.
Yksin kumminkaan ei jaksa olla ihminen,
hän ikävöi toisen luo.

Ei elämässä kaikki aina sujuvasti mene.
Synkkiä päiviäkin ollut on.
On kerättävä yhteen kaikki ilon sirpaleet,
näin vältät katkeratkin kyyneleet.

On myös päiviä, jolloin et jaksa jatkaa
ja raskaalta kulkea tuntuu
tätä mutkaista yksinäistä matkaa,
kun rinnaltasi toinen puuttuu.

Jos tuntuukin joskus vaikealta
ja mietit missä onni lie,
ja ollaankin silloin tällöin väsyneitä,
mutta elämä opettaa ja eteenpäin vie.

Annetaan kohtalon kulkea kulkuaan
ja luotetaan Herraan Taivaan.
Jospa hän tuo meille onnea tullessaan
ja antaa sydämelle rauhan.

Jokaiselle meillä on elämän päivien mää-
rä.
Taivaan Isä pitää huolen siitä
Hän sinutkin joskus hakee täältä.
Muista, rukoile ja kiitä.

Ne, ketkä kulki aikoinaan täällä
eivät palaa meille kertomaan,
koska tai missä tavataan vielä.
Se on paikka, josta vaietaan.

Runon kirjoittaja on Hyvinkään Inkeri-kerhon jäsen Eeva Peuhkuri (s. Mustonen, 2.6.1927–29.1.2008) Järvisaarelta. Eeva Peuhkuri siunattiin haudan lepoon Hyvinkään Puolimatkan kappelissa 9.2.2008. Runo on julkaistu Viron Inkeri-lehdessä helmikuussa 2008. Eeva Pehkuri vietti kesät Virossa mökillään. Runon lehdelle toimitti Irja Pelkonen.

Jäsenmaksut

Tämän lehden välissä on Suomen Inkeriliitto ry:n vuoden 2008 jäsenmaksun tilillepanokortti niille henkilöille, jotka ovat olleet v. 2007 tai aiemmin yhdistyksen jäseniä. Pyydämme teitä kirjoittamaan tilillepanokortin tiedonantoja -osaan nimenne ja osoitteenne, jotta saamme pidettyä jäsenkortistomme ajan tasalla.

Ne henkilöt, joiden kotipaikkakunnalla ei ole omaa toimivaa jäsenjärjestöä sekä myöskin ne henkilöt, jotka oman jäsenjärjestönsä jäsenyyden lisäksi haluavat olla myös Suomen Inkeri-liitto ry:n henkilöjäseniä, voivat liittyä jäseniksi. Jäseneksi voivat liittyä ne, jotka hyväksyvät yhdistyksen säännöt ja tarkoituksen.

Jäsenet hyväksyy yhdistyksen hallitus. Jäseneksi pyrkivää henkilöä pyydämme ottamaan yhteyttä etukäten toimistonhoitaja Annikki Keloon, puh. 050 306 8725.

Kanneljärven kansanopistossa 1914–1915

Aapo Ihon muistelmista

Ensimmäisen maailmansodan ensimmäisen syksyn raskaat kokemukset olivat mieliä masentamassa kokoontuessamme Kanneljärven kansanopiston viihtyisiin suojiin. Suomi sai pysytellä syrjässä niistä tapahtumista, ja siksipä voitiin opistossa elää henkisesti rikkaita ja onnellisia aikoja.

Meille Inkerin kovaosaisille oli Kanneljärvi opistoinensa kuin Mekka konsanaan muhamettilaisille, ja niin oli silloinkin puolisen tusinaa nuorta ihmistä saanut tilaisuuden talvikauden opiskeluun Kanneljärvellä. Johtaja **Juho Hurmalaisessa** tapasimme miehen, joka tiesi ja tunsi tarpeemme, ja kohteli meitä suurella ystävällisyydellä.

Historia, yhteiskuntatietous sekä laskento olivat hänen aineitansa ja varsinkin yhteiskuntaoppiin hän taitavasti liitti kunnallisen elämän lait ja käytännön harjoitukset. Erikoisesti jäivät mieleen ns. kuntakokoukset iltaisin. Tällöin käsiteltiin kunnallisen elämän hallinnolliset seikat sekä verotus, ja juuri verotuskysymyksiä käsiteltäessä pyrki johtaja kehittämään väittelyä, johon saattoivat innostua ja osallistua vaiteliaimmatkin.

Erityisen työteliäs oli esim. kokous, jossa laadittiin kuvitellun kunnan veronmaksajien luettelo, hahmoteltiin talousarvio ja määrättiin äyrin hinta. Hupia saatiin illan mittaan kunnan palkansaajien luetteloinnista. Kun oli saatu kirjoihin papit ja lukkarit, lääkärit, apteekkarit sekä poliisivoimat, niin muisti johtaja myös tuoda esiin kunnan kupparit, ja vaikka niiden luetteloon merkitsemistä vahvoin perustein vastustettiin, niin vedoten vanhaan tapaan ja käytäntöön saivat kupparit muiden lailla äyrinsä.

Verovalitukset käsiteltiin aikanaan myös, ja väärin verotetut saivat kehotuksen valittaa lääninhallitukselle. Valitukset laadittiinkin saatujen ohjeiden mukaan, ja muistan, kuinka johtaja vakavissaan muutaman päivän päästä asteli voimistelusaliin, jossa tunti oli juuri päättynyt, ja ojensi ison kirjekuoren, sineteillä vahvistetun, "kunnankirjurille", mainiten, että tässä on vastaus verovalituksiin.

Niin perehdyttiin kunnallisen elämän eri puoliin, ja lyötiin yhdellä iskulla ainakin kaksi kärpästä: hyvin moni meistä käytti tuolloin ensimmäisen julkisen puheenvuoronsa, tehden sen posket hehkuen ja äänijänteet kireinä. Mutta kerta kerralta muodostuivat nämä väittelytilaisuudet vilkkaammiksi, eikä johtaja Hurmalainen jättänyt tilaisuutta käyttämättä, jos vain suinkin sai kehitetyksi kipenöitsevän keskustelun oppilaidensa kesken.

Hurmalaisen varsinaisia oppitunteja muistellessa tavoitan hänen jykevän hahmonsa korokkeella, joko laskentoa opettamassa tai yhteiskuntaoppia luennoimassa havainnollistaen sanottavaansa piirroksin. Kun opistolla ei ollut oppilaiden majoitusmahdollisuuksia, johtaja hankki kylältä asunnot ja sijoitti oppilaita niihin. Muistan etenkin **Lampisen Joonaan** talon, jossa meitä majaili 6–7 poikaa.

Partaansa muhoillen lähetti johtaja meidät rouvansa puheille, kun **Simo Kapasen** kanssa läksimme pyrkimään ruuanlaittovuorolle tyttöjen seuraan. Perustelimme hankettamme sanoen, että poikamiehen on hyvä joskus turvautua omiin taitoihin, ja hyvä olisi saada oppia keittämiseenkin. **Lytti**-rouva ei vastustellut lainkaan, vaan lupasi meidät jo huomiseksi keittiölle. Kyllä sitten nolostuimme, kun saimme lainaksi esiliinat, ja meille annettiin sangollinen perunoita kuorittavaksi. Vastalauseitamme ei kuunneltu, vaan meille

naurettiin sekä edessä että takana, ja niin meidän intomme aleni.

Jos oli johtajan vastaanotto syksyllä ollut sydämellinen, olivat erojaiset keväällä kyynelehtivän herttaiset, ja lämpimästi hän puristi erotessa kättä toivottaen onnea elämäntaipaleelle, ja kehottaen käymään talossa, milloin tie lähettyville tempaisee. Viimeisen kerran tapasimme keväällä 1917. Oltiin siirtymässä ennalta arvaamattomia kohtaloita päin. Valoisa oli uskomme silloin.

xxxxx

Toivo Iho: Virikkeen Kanneljärvelle menoon kirjoittaja oli saanut opiston jo aiemmin käyneeltä *Aino Huhkalta*. Molemmat vanhempani olivat näin, paitsi Kolppanan seminaarin, myös Kanneljärven kansanopiston kasvatteja. Arvelen, että koko sisarussarjan elämään paljon vaikuttanut puhemurteen, tai oikeammin murteettomuuden valinta kävi mahdolliseksi juuri Kanneljärven kokemusten vuoksi. Sillä, että kotoisena puheenpartena oli Suomen yleiskieli, oli tietenkin jossain määrin etäännyttävä vaikutus inkeriläisyyteen nähden, mutta meidän lasten elämää ja oloa tuo ratkaisu helpotti suuresti. Myös toiseen suureen päätökseen Kanneljärven kokemukset ovat olleet vaikuttamassa: kun Aapo Ihon eteen v. 1922 tuli ratkaisun teko, oli Suomi määränpäänä jo Kanneljärven ajoilta tuttu.

Hietämäeltä Hiipinään karkotettuna

Paavo Ihon elämästä,
Aapo Ihon muistelmia

Veljeni Paavo Iho syntyi sisarussarjan vanhimpana poikana Heimosissa 1880-luvulla. Pojista vanhimmalla on nuorempiinsa nähden suuri vastuu. Tässä suhteessa Paavo oli varsin korkeat mitat täyttävä. Luonteeltaan harkitsevan rauhallisena hän osasi suhtautua nuorempiinsa aina sekä innoittavasti että rohkaisevasti, ja aivan kuin tartutti oman työteliäisyytensä toisiinkin.

Jo kansakouluajoilta hänellä oli kiintymys kirjoihin, sikäli kuin niitä oli saatavilla. Kotikirjastohan ei silloin vielä käsittänyt muita kuin hengellisiä painotuotteita, ensimmäisenä tietenkin Raamattu. Joku **Lutherin** postilla, joku muu hartausnide, *Genoveeva*, almanakka ja katekismus sekä virsikirja, siinäpä ne.

Seurakunnan lainakirjasto oli silloin jo toiminnassa, ja se sijaitsi kirkkorakennuksen yhteydessä, sakastin viereisessä osassa. Kirjaston hoitajana oli jo pitkään toiminut opettaja **Tuomas Matikainen**, perin herttainen ja humaani mies, jonka virkapaikka oli Käivärän kansakoulussa, kirkon naapuruudessa. Kaiketi hänen vihjeittensä mukaan lienee veljemme alkanut luettavaansa valikoida jokapyhäisillä kirkkomatkoillaan. Yksi tie, kaksi asiaa! Viikko viikolta kirjat sitten vaihtuivat ja maailmankuva avartui niin hänen kuin nuorempienkin osalta, jotka myös saivat astua kirjojen maailmaan kukin ikänsä ja kykyjensä mukaan. Siihen oli tilaisuus pitkinä talvi- ja syysiltoina, kun oli päivän tehtävistä selvitty ja asetuttu iltalampun ääreen; olkoonkin lampun virkaa toimittamassa vähäinen tuikku, varsinkin kun lämpimällä leivinuunin selällä loikoiltiin.

Nuorukaisena Paavo-veli kärsi vakavan korvatulehduksen, jonka seurauk-

sena hänen kuulonsa oli normaalia heikompi. Tämän vuoksi hänet vapautettiin asepalveluksesta. Isän jäädessä yhä tiiviimmin pajaansa karttuvien sepän töiden pariin sai Paavo meidän nuorempien kanssa hoitaa maatyöt, ja käytännön miehenä hän kohta huomasi saavansa puusta irti, mitä tahtoo. Näin kehittyi hänestä itseoppinut pelto- ja ajokalupuuseppä muiden töidensä ohella. Omakätisesti he isän kanssa valmistivat työvälineensäkin. Ei sepällä itselläänkään ollut muita ostettuja kuin alasimet, vasarat, viilat, ruuvikierrelaitteet ja ruuvipuristin, jota hän kutsui ämmän leuoiksi.

Lukemattomat ovat ne kärryn pyörät, jotka Paavo käsistänsä pyöräytti. Kahdenlaisia kärryjä: kalanistorattaiksi kutsuttuja sekä toisen mallisia, telegoiksi nimitettyjä jousitettuja kiesejä sekä rekiä ja saahkoja Paavo ja isä valmistivat tilauksesta, samoin peltokalustoa: siipiauroja, piikkiäkeitä, aatroja jne.

Paavon esimerkkiä seuraten kehitteli keskimmäinen veli **Mattikin** itsestään taitavan raution, joka teki, mitä tahtoi, sekä puusta että raudasta.

Paavosta sanottakoon vielä, että hän kykeni kansakoulupohjalta kirjallisuuden avulla kohoamaan ympäristöänsä ylemmäksi ja ajattelemaan asioista itsenäisesti, muodostaen oman, aina pätevästi perustellun mielipiteensä ajankohtaisista kysymyksistä.

Kuten vanhemman polven edustajat vielä muistavat, vietettiin meillä kaikki suuret juhlat nelipäiväisinä pyhinä. Niinpä Petro oli nelipäiväinen. Kylän nuoret miehet kerran myrtyivät Paavolle pahanlaisesti, kun hän tapoja rikkoen otti ja lähti apilikkoa viikatteella kaatamaan Petron neljäntenä päivänä.

Kuvaavaa sille tsaarinvallan "onnelliselle ajalle" oli maaseudun aivan olematon postilaitos. Vaikka oltiin aivan lähellä maan pääkaupunkia, ei postin jakelua suoritettu kuin suurimmissa asutuskeskuksissa, meidän kohdallamme Krasnojeselossa. Johonkin tuttuun liikkeeseen – käteen annettavaksi – osoitettiin meille sekä kirjeet että sanomalehdet.

Paavo vaikutti paikkakunnalla lehden asiamiehenä. Ensin "Inkeri", sitten "Uusi Inkeri" ja lopulta "Neva" levisivät hänen toimestaan kotiimme ja naapurustoon. Kerran tai kahdesti viikossa ilmestyvän lehden jakelu tapahtui niin, että Paavo otti lehtikäärön kainaloonsa, ja joko ennen kirkonmenoja tai niiden päätyttyä jakoi lehden tilaajille.

Pietarissa toimineet suomalaiset kulttuurijärjestöt organisoivat kerran kolmipäiväiset raittiusaiheiset luentopäivät, joilla luennoi mm. tri **Helenius-Seppälä**. Paavo osallistui päiville ja hänellä riitti sieltä saadun annin johdosta kerrottavaa ja pohtimista. Hänen seurassaan pääsin Tyrössä järjestetyille yleisinkeriläisille laulu- ja soittojuhlille, joilta muistiini jäi etenkin juhlavalta kuulostanut tervehdyspuhe, jonka piti patriarkkahahmoinen kanttori **Abram Tiisniekka**, Tyrön musiikkielämän johtaja. Käen kukkuessa taustalla hän kuvasi puheessaan kovaosaisen **Kullervo**-heimomme kohtaloita.

Kyläisen elämän tasainen eteneminen perustui vanhoillisten tapojen ja pitämysten noudattamiseen. Oli jo pitkään pantu merkille, kuinka venäläiskylät menestyivät hyvin vihannesten ja marjojen viljelyllä, mutta tästä ei haluttu ottaa oppia; vasta Paavo Iho oli kyllin uskalias tehdäkseen samoin kuin venäläiset. Tämä tapahtui vasta vallankumouksen jälkeisinä vuosina. Paavo onnistui itse tuottamiinsa kasviksiin ja marjoihin perustuvalla ruokavaliolla parantumaan sitkeästä vatsakatarristaan.

Juuri, kun Paavo oli saanut kotinsa mieleiseensä kuntoon ja perheensä toimeentulon turvatuksi, alkoi stalinilainen kolhoosikomento kukoistaa. Kylästä löytyi kadehtijoita ja laiskureita, joiden mieli al-

koi tehdä Paavon aikaansaannosten hävittämistä, ja kävi Paavolle, kuten lukemattomille muillekin: eräänä yönä tulivat ja veivät. Viennin tekniikka oli järkyttävä ja lamaannuttava. Oli varattava mukaan niin ja niin monen päivän eväät sekä joitakin vaatekappaleita nyyttiin, ei mitään suuria pakkauksia, pari tuntia annettiin aikaa. Ja mihin piti lähteä? Sitä ei sanottu kenellekään. Asemalle kertyi junalastillinen lähtijöitä. Vaunujen ulkopuolella, seinillä oli plakaatteja: "Me olemme vapaaehtoisia siirtolaisia."– Sotilassaattueet olivat kaiketi takuu tästä vapaaehtoisuudesta. Neljä sukupolvea muutti Paavon perhettä samalla kertaa, neljännen sukupolven edustaja tosin vasta matkalla "ilmoittautui palvelukseen", mutta sitä järkyttävämpää se tietenkin oli. Matkueen muodosti tässä tapauksessa isoisä **Andreas**, hänen poikansa Paavo, Paavon poika ja pojanpoika. Naisväkeä: Paavon vaimo, miniä, sekä tyttäriä kaksi. Matkan päätepiste oli Hiipinä. Ja siellä, napapiirin pimennoissa, päättyi Paavon elämän tie. Kaukana kotoisesta Hietamäestä hän nukkuu viimeistä untansa.

Vanhan isän hommasi Matti-veli takaisin kotiseudulle, mutta muu perhe on edelleen sillä matkalla, vaikka ei enää Hiipinän kaivoksissa. Lieneekö Siperia sitä mieluisampi olinpaikka?

UUTISIA INKERISTÄ

Wladimir Kokko

Ajankohtaista inkeriläistä
Uutiskolumnistin kannanotto

Inkerinsuomalaisten palautukset: oliko Suomen pakko?

Talven aikaa 1944-45 muistellaan monissa inkeriläisperheissä Suomesta Neuvostoliittoon palaamisen aikana. 63 000 henkilöä - inkerinsuomalaisia, inkeroisia ja vatjalaisia evakuoitiin v. 1943–44 Leningradin alueen miehitetyltä osalta Suomeen. On erittäin mielenkiintoista, että ensimmäistä ja viimeistä kertaa historiassa Suomen viranomaiset silloin "hyväksyivät omiksi" myös inkeroisia ja vatjalaisia, jälkimmäisillä oli sodan aikana muutto-oikeus Suomeen niin kuin inkerinsuomalaisillakin.

Vaikka evakkomatka kulki Kloogan fasistisen keskitysleirin kautta, Suomi on tehnyt evakkoväelle todella hyvää, ihmiset pelastuivat sodantuhoista ja nälästä.

Puna-armeijan kesällä 1944 suorittaman suuren hyökkäyksen jälkeen Suomi joutui tekemään välirauhan Neuvostoliiton kanssa. Moskovassa 13. syyskuuta solmitun sopimuksen mukaan Suomen piti "palauttaa väkisin internoituja Neuvostoliiton kansalaisia".

Kysymys on lähinnä siitä, olivatko inkerinsuomalaiset tuota "väkisin internoitua" väkeä? Suomen valtion kannalta evakuointi Suomeen oli vapaaehtoista, mitä korostettiin jokaisen maahan tulleen saamassa lentokirjasessa. Todella, varsinkin vuonna 1943 isännät lähtiessään allekirjoittivat vastaavan suostumuksen. Vuonna 1944 se helposti sivuutettiin, usein juniin osoitettiin käskylläkin. Entä tekivätkö he, jotka allekirjoittivat suostumuksen, vapaaehtoisen valinnan? Minusta eivät, sillä vaihtoehtona lähdölle oli kuolema nälkään miehitetyllä alueella. Käytännössä suomalaisväestö Inkeristä lähti evakkomatkalle Suomeen pakon edessä.

Kykenikö Suomi vuoden 1944 lopussa vastustamaan inkerinsuomalaisten palauttamista Neuvostoliittoon? Minusta ei, vaikka kuinka paljon olisi viitattu heidän lähtönsä vapaaehtoisuuteen ja välirauhasopimuksen pykäliin. Maailmansodalla on oma logiikkansa, kun voittaja sanelee tahtonsa pelin menettäneelle. Kenraali **Zhdanov** valvontalautakuntineen hotelli Tornissa istuen saattoi silloin puuttua jopa Suomen presidentinvaaleihin ja hänen toiveitaan suomalaiset viranomaiset pitivät käskyinä. Mielestäni vastaus otsikkokysymykseen on selvä: *Suomen oli pakko palauttaa inkerinsuomalaisia, koska sodan voittanut Neuvostovaltio sitä tahtoi.*

Palautus ilmeisesti vaivaa jollakin tavalla suomensuomalaisten omaatuntoa, sillä v. 1990 Suomessa perusteltiin paluumuutto-oikeuden myöntäminen inkerinsuomalaisille puhumalla kunniavelasta. Tämän tarkoitus jää minulle epäselväksi, koska en ole itse tuntenut, että Suomi olisi minulle velkaa. Onko Suomen valtio velkaantunut niille, jotka se pelasti sodasta ja nälänhädästä? Tuskin. Mistä kunniavelasta oli siis puhe? No, jääköön se suomensuomalaisten mietittäväksi.

Inkerinsuomalaisten palautuksissa Neuvostoliittoon on kuitenkin vielä paljon kysymysmerkkejä. Emme tiedä täällä Inkerissä, mihin asiakirjaan perustui saksalais-suomalainen yhteistyö inkerinsuomalaisten evakuoinnissa. Tämä paljastaisi paljon koko operaation vapaaehtoisuudesta. En ymmärrä, miksi Suomessa sodan aikana ei edes ajateltu kansalaisuuden antamista inkerinsuomalaisille. Silloin sodan päätyttyä Suomen ei olisi tarvinnut palauttaa inkeriläisiä Neuvostoliittoon.

Epäselvyyksiä on tarpeeksi, niiden tutkittavaksi Suomessa tehdään nyt erikoistutkimuksia, joita johtaa tohtori **Toivo Flink**. Toivottavasti saamme pian tietää tästä inkerinsuomalaisten ristiriitaisesta historianvaiheesta paljon enemmän.

Pietarissa uusi Suomen pääkonsuli

Suomen tasavallan presidentti on määrännyt 60-vuotiaan ulkoasiainneuvos **Olli Perheentuvan** Pietarin pääkonsuliksi.

Turussa syntynyt Olli Perheentupa, jolla on tutkijan tausta, on ollut ulkoministeriön palveluksessa vuodesta 1982 alkaen. Hänellä on monivuotinen kokemus toiminnasta Suomen ja Neuvostoliiton välisessä tieteellis-teknisessä komiteassa sekä Suomen lähialueyhteistyön koordinoinnissa. Hän oli töissä Suomen Pietarin ja Moskovan edustustoissa. Ministeriössä häntä pidetään Venäjän asiantuntijana, vuodesta 2004 lähtien Perheentupa on työskennellyt sen Venäjä-yksikön päällikkönä. Tietenkin hän osaa venäjää hyvin.

Pääkonsuli Perheentupa on astunut uuteen virkaansa 1. tammikuuta 2008. Inkerin Liiton yhteistyö Suomen pääkonsulaatin kanssa on kehittynyt viime vuosina hyvin myönteisesti.

Kalevala-juhlat kansallisuuksien talolla

Kalevalan päivää juhlittiin Pietarin kansallisuuksien talolla 1. maaliskuuta. Pää-

Suomen Pietarin pääkonsuli Olli Perheentupa

Koululaiset dramatisoivat Ainon kosintaa.

Komien kansankuoro on vasta syntymässä. Kuvassa toinen vasemmalta pj Aleksandr Terjukov.

järjestäjänä olivat Inkerin Liitto ja **Irina Ostonen**. Salissa oli paljon koululaisia neljästä Pietarin kaupungin ja Leningradin alueen koulusta.

Tilaisuuteen osallistuivat myös Pietarin virolaisten seuran edustajat, jotka kertoivat virolaiseepoksesta *Kalevi poegista* korostaen, että tämäkin eepos oli Kalevalan innostama.

Kuulumisia komi-seuralta

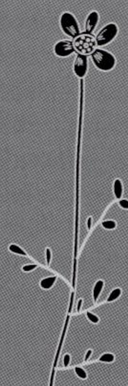
Tilaston mukaan Pietarissa asuu noin 3 000 komia. Jonkin aikaa sitten he perustivat oman seuransa nimeltä *Nevatas*, joka nykyään yhdistää kolmisensataa jäsentä.

Seura toimii yhteistyössä Komin tasavallan Pietarin edustuston kanssa. Sen johto pitää yhteistyötä Inkerin Liiton kanssa tärkeänä, koska nuori seura voi hyödyntää liittomme monivuotista kokemusta omassa heimotyössään.

Yhden rivin uutiset

Inkerin Liiton neuvosto päätti 17.1., että Inkerinmaan kesäjuhlat pidetään juhannuspäivänä 21. kesäkuuta 2008 Taaitsassa. Liiton vuosikokous pidetään 29. maaliskuuta Pietarin kansallisuuksien talolla.

Pietarissa 25.1.2008 pidetyn IPAKI-kielitestin läpäisi yli 88 % siihen osallistuneista (26/29).

Tapahtuma-kalenteri

Turun seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Besseda-hetket jatkuvat Palvelupisteessä joka kuukauden 1. ja 3. perjantai kello 13.00 Irma Kapasen vetäminä. Tervetuloa viettämään teehetkeä vapaan keskustelun merkeissä.

Hallitus kokoontuu joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina kello 16.30 Palvelupisteessä, Uudenmaankatu 1. Jos teillä on asioita, joita haluaisitte hallituksen käsittelevän, ottakaa yhteyttä hallituksen jäseniin tai Palvelupisteeseen.

11.5.2008 helluntaijuhla
5.10.2008 syyskokous ja Mikkelinpäivän tilaisuus
1.11.2008 pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä
26.12.2008 joulujuhla

Hyvinkään Inkeri-kerhon tapahtumia

Kokoontuminen kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 14.00 seurakunnan aulakahviossa.

4.5.2008 kello 14.00 kerho, laulamme Jorma Tuohelan säestyksellä ja katsomme kuvia Outi Mäkelän Inkerinmaan matkalta.

23.8.2008 kello 11.00–17.00 retki seurakunnan leirikeskukseen Sääksiin. Saunomista, yhdessä olemista, hyvää ruokaa ja ohjelmaa.

Tervetuloa mukaan!
Tiedustelut Irja Pelkonen, inkerikerho@gmail.com tai puh. 040 550 5712.

Lahden seudun Inkeri-kerhon tapahtumia

Kokoontumiset joka kuukauden toisena maanantaina Lutherinkirkossa, kirkon kahviossa.

Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa
Maria Lahti, puh. 0400 841 741

Lahden seudun Inkeri-seuran matka Tarttoon Viron inkeriläisten kesäjuhlille 10.–13.7.2008

Lähtö 10.7.2008 klo 8.30
Lahden linja-autoaseman turistilaituri (museon vieressä)
Paluu 13.8.2008 klo 21.00 Tallinnasta lähtevällä laivalla

Matkan hintaan sisältyy
- linja-autokuljetus Lahti-Tartto-Lahti
- laivamatkat Helsinki-Tallinna-Helsinki
- majoitus Tarton yliopiston hostelli Salinassa 2 hh aamiaisella
- opastus Tallinnasta lähtien (Elve Voltein)
- linja-auto käytössämme koko matkan ajan

Matkalle ilmoittautumiset pyydämme ensi tilassa, koska majoituskapasiteettia on rajoitetusti.
Arvo Korkkinen (03) 781 7681 tai 040 412 0475
Maria Lahti 0400 841 741

Matkan hinta kerhomme jäseniltä 160 €, muilta 175 €.

Ennakkomaksu 50 € suoritettava 2.6. 2008 mennessä, loppumaksu suoritettava 12.6.2008 mennessä. Matkan hinta ilman majoituksia, aamiaisia tai opastuksia 125 €. Maksu tilille 129830-24722 tai Arvo Korkkiselle.

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat

keskiviikkoisin klo 16.45–18.30

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Kuoroa johtaa Evelin Ojalo. Uusia laulajia toivotaan kuoron riveihin kaikkiin ääniin.

Seukot

Kokoonnumme Inkerikodissa kerran kuussa torstaisin. Seuraava tapaaminen 24.4.2008. Kahvitellaan ja haastellaan yhdessä entiseen tapaan. Tervetuloa, vanhat ja uudet seukot!
Tiedustelut Pirkko Huurto
puh. (09) 783 391 tai 0400 748 318

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Kokoukset

27.04.2008	**28.09.2008**
25.05.2008	**26.10.2008**

Joulujuhlasta ilmoitetaan myöhemmin.

Tiedustelut Toivo Tupin puh.
040 578 3894

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Inkerikeskuksen tapahtumia

www.inkerikeskus.fi

Inkerikeskus ry
Hämeentie 103 A, 00550 Helsinki

Inkerin kulttuuriseuran tapahtumia

Keskiviikon käsityöpiiri
Ompeluseura jatkaa Koivussa ja tähdessä parillisina keskiviikkoina klo 15.00–17.00. Ompeluseuraan ovat tervetulleita peukalot keskellä kämmentä olevat, jotka nauttivat kahvista ja rupattelusta.

Keravan paluumuuttajat
Kuukausitapaamiset jatkuvat Talkoorenkaan tiloissa tiistaisin **15.4.** ja **13.5.2008** klo 14.30. Uudet ja entiset jäsenet tervetulleita muistelemaan menneitä ja parantamaan maailmaa.

Keskusteleva kulttuurikahvila
Jokaisen kuukauden viimeisenä torstaina klo 14.00–16.00 pidetään keskusteleva kulttuurikahvila, jossa on mahdollisuus keskustella mielenkiintoisista inkeriläisyyttä sivuavista teemoista.
Seuraavat kulttuurikahvilapäivät ovat **24.4.2008** ja **29.5.2008.**

Kulttuurikeskus Caisan
kokoushuone 1+2
Mikonkatu 17 C / Vuorikatu 14
00100 Helsinki

Kulttuurikahvila 24.4.2008 Inkerikodissa
Huhtikuun Kulttuurikahvilan vieraina ovat Katri Igonen ja Veikko Lilja, jotka kertovat Inkerissä aikoinaan vahvanakin vaikuttaneista hyppääjistä, joka oli kirkosta irrallaan toimiva hurmoksellinen liike. Nimensä se oli saanut voimakkaasta liikehdinnästä, joka oli tyypillistä hyppääjien kokouksissa. Katri Igonen on yksi harvoista vielä olemassa olevista hyppääjistä. Tervetuloa saamaan uutta tietoa, kuulemaan, kokemaan ja keskustelemaan tästä vähemmän puhutusta inkeriläisyyden osasta Inkerikotiin **24.4.** klo 17.00 alkaen.

Arkistomatka Tallinnaan 19.4.2008
Lähtö Linda Linen pikavuorolla klo 8.00 ja paluu illalla klo 18.00. Menopaluulipun hinta vuonna 2007 oli 42 €, kevään hinnat eivät ole vielä tiedossa. Kysele paikkoja toimistolta (klo 10–16) Toimiston puhelin (09) 2733 225 tai sähköpostiosoite koivujatahti@inkeri.com.

Matka Petroskoihin 26.6. –29.6.2008
Matkareitti: Helsinki - Pietari - Petroskoi

Matkan varrella poiketaan Keltossa, Leningradin piiri, ja tutustutaan suomalaisten avulla rakennettuun luterilaiseen kirkkoon. Matkajohtaja kertoo mm. matkan aikana Inkerin suomalaisten historiaa, joka nivoutuu Suomen, Venäjän ja sittemmin NL:n historiaan. Petroskoissa tutustutaan kaupungin menneisyyteen ja nykypäivään.

1. päivä
- Saapuminen Petroskoihin ja majoittu minen Severnaja-hotelliin

2. päivä
- Kaupungin kiertoajelu ja ostoskierros
- Vapaata aikaa

3. päivä
- Retki Kizin saarelle (lisämaksusta)
- Iltapäivä vapaata aikaa

4. päivä
- Lähtö Suomeen

Matkan hinta: 360 euroa (jäsenet 340).
Matkan hintaan sisältyy:
- bussikuljetus
- majoittuminen kahden hegen huoneessa hotelli Severnjassa
- aamiainen
- kaupunkikiertoajelu

Matkan hintaan ei sisälly:
- viisumi. Ryhmäviisumin hinta 43 euroa
- matkavakuutus (pakolinen 1.7.1999 alkaen)

Lisämaksusta:
- Kizin retki 54,00 euroa

Retkelle ilmoittaudutaan matkavarauksen yhteydessä.

Tiedustelut matkanjohtaja Aili Mehiläinen 050 338 6023. Ilmoittautumiset matkanjohtajalle tai sähköpostitse koivujatahti@inkeri.com.

Matka Tarttoon Viron Inkerinsuomalaisten laulujuhlille 11.–13.7.2008
Viron Inkerinsuomalaisten Liiton 20-vuotisjuhlat pidetään näyttävästi Tartossa 12.–13.7. Päiville odotetaan vieraita eri puolilta maailmaa. Ohjelmassa on musiikki- ja tanssiesitysten lisäksi näyttelyitä, seminaareja, sukututkimustapahtumia yms. eri puolilla kaupunkia. Inkerin Kulttuuriseura järjestää 11.–13.7. juhlamatkan siten, että samalla tutustutaan myös Viron maaseutuun ja Tarton kaupunkiin.

Matka alkaa klo 07.30 Helsingin Länsisatamasta, josta matkustetaan Silja-Tallinkin pikalaivalla Tallinnaan. Sieltä ajetaan bussilla maaseutua katsellen Tarttoon. Majoitus on linja-autoaseman viereen avatussa uudessa hotelli Dorpatissa 2hh huoneissa ja sisältää aamiaisen. Paluumatkalle lähdetään 13.7. Takaisin Länsisatamassa ollaan klo 23.00.

Matkan hinta on Inkerin Kulttuuriseuran jäsenille 210 € ja muille 230 €. Paikkojen määrää on lisätty, joten tällä hetkellä on vielä muutama paikka vapaana. Lisäkysymykset ja ilmoittautumiset voi tehdä Alina-Sinikka Saloselle, puhelin 040 7437 042 tai sähköposti a-s.salonen@pp.inet.fi (huomaa, että e-mail -osoite on muuttunut!).

Inkerin kulttuuriseuran toimipiste
Koivu ja tähti
Kaarlenkatu 3-5 A, 00530 Helsinki

Avoinna ti-pe klo 10.00–16.00.

Tiedustelut puheenjohtaja Helena Miettinen, puh. 045 132 9191 tai helena.miettinen@inkeri.com

---

Levitä Inkeri-tietoa.

Kirjallisuutta
Arvo Survo
Itku Inkerille, 17 €
Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta, 2,50 €
Ella Ojala
Pitkä kotimatka, 14 €
Pelastunut albumi, 22 €
Ensimmäinen kevät, 16 €
Ella Ojala
Sananlaskuja ja tarinoita, 8 €
Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen, 10 €
Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki 1940-luvulla, 25 €
Pekka Nevalainen - Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri-historia, kansa, kulttuuri, 50,50 €
Heikki Seppänen
Etelän tien kulkija - Vilho Helanen, 25 €
Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa, 16,50 €
Saimi Tuukkanen
Elämäni helminauha 5 €
Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä, 11,50 €
Maria Luukan laulut ja loitsut, 6,50 €
E. Pärnänen
Antti Kivekäs I–II, 9 €
Mikko Savolainen
Inkerinmaa, 33,50 €
Aatu Savolainen
Suomalainen sissisodassa, 15 €
Lars Krifors
Oli onnistuttava, 15 €
Juho Häkkinen
Siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan, I–II 15 €
Sverigesingermanländarnas historia 24 €
Lassi Saressalo
Inkeri, 3,5 €
Jouko Sihvo
Inkerin kansan 60 kohtalonvuotta, 24 €
Albert Pettinen
Lauluja koululaisille, 4 €
Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle, 6 €
Lauri Santtu
Murrejuttuja, 2,50 €
Lilja Kuivanen Toim.
Inkerin vuotuisjuhlat 2003, 20 €
Tapani Nokkala
Paavo Räikkönen Inkerin mies, 25 €

Äänilevyjä
Inkerikuoron uusi
Minä tyttö -CD 10 €
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym, 2,50 €
Kasetteja
Arvo Survo
Omall maall, 9 €
Karttoja
Inkerin kartta
vuodelta 1933, 12 €
Inkerin uusi kartta
vuodelta 1992, 10 €
Kylä- ja tiekartta
Keski-Inkeri, vuodelta 1993, 10 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia) + salko marmorijalustalla 18,50 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteria) + salko marmorialustalla 15 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteriä), 8 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia), 10 €
Adressi
surunvalitteluun, 7 €
Tilaukset Inkerikoti

Saatavana Inkerin kulttuuriseurasta
puh. 09 - 2733 225
Inkerin satulipas (**Miettinen, Uusma**) 17 €
Flink, Toivo & Mäkilä, Eeva. Inkerin lasten oppikirja. 5 €
Kalevala. Suomeksi ja venäjäksi. Käännös A. Hiiri & E. Kiuru. 20 €
Miettinen, Helena. Kohtalontie. Kertomus inkeriläisen opettajan elämäntaipaleesta Inkerinmaalta Ruotsiin ja paluusta Neuvostoliittoon. 5 €
Miettinen & Joganson. Petettyjen toiveiden maa. Arator. 15 €
Monahof, Ania. Kärsimyksen pyhät kyyneleet. 13 €.
E. Pärnänen. Antti Kivekäs I–II 5 €
Sava, Inkeri & Miettinen, Helena. Liljan kuva kutsuu. 15 €
Inkeriläistä kansanmusiikkia
Röntyskät. Piirileikkilauluja Inkerinmaalta 7,5 €
Voutilainen Paavo: Runoja 12 €
Vainikka & Miettinen: Iloinen Inkeri 15 €
SUUR-SYNTY KIESUS Korpikansan Survon Arvon kertomana 28 €

INKERILÄISTEN VIESTI

5/2008

Inkeriläisten viesti
Toimisto
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.
Puh. (09) 793 796, 050 306 8725
ti klo 18.30–20, Annikki Kelo.
Sampo 800012-306364.
Nordea 101030-1085026.
Ilmoitukset / €
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €, ¼ sivu 85 €
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €
Tilaushinta 2008
30 € kotimaahan ja Ruotsiin
muualle 36 €/v (360 kr/v)
Pääasiamies Ruotsissa
(Hoitaa lehden tilaukset): Viktor Aitman
Linbanev. 6, SE-438 35 Landvetter.
Puh 031-916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
17 38 88-9
Sivistyssäätiö
Hallituksen pj Toivo Iho
Bredantie 6 D 18, 02700 Kauniainen
puh. 050 505 2335
Sampo 800016-1466601
OP 578038-20031499
Toimitus
Päätoimittaja Toivo Iho
Toimitussihteeri Katri Einamo
Toimituksen osoite
Nummitie 30 A, 02730 Espoo,
puh. 040 740 0408 (ark. klo 9.00–17.00)
Internet http://www.inkeriliitto.fi
(Avataan myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana)
Sähköposti inkerinviesti@suomi24.fi
Painopaikka Vammalan Kirjapaino Oy
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.
Julkaisija Suomen Inkeri-liitto ry.

Numero 6/2008 ilmestyy viikolla 25.
Aineisto toimitukselle 19.5. mennessä.

Numero 7–8/2008 ilmestyy viikolla 34.
Aineisto toimitukselle 21.7. mennessä.

Kannen kuva :
Kevätkukkia

Katukyltit kolmikielisiksi?

Toivo Iho

Joissakin Helsingin keskikaupungin kadunkulmissa saattoi ainakin vielä 1970-luvulla erottaa jäljet vanhoista kylteistä, joissa kadun nimi oli suomeksi, ruotsiksi ja venäjäksi; jäänteenä Suomen v. 1917 päättyneestä autonomia-ajasta. On mahdollista, että siellä, missä venäjää puhuvia on paljon, palattaisiin monikielisiin kyltteihin, mikäli ne piirit, jotka Suomessa havittelevat venäjänkielelle ruotsinkielen kaltaista virallisen kielen asemaa, saisivat tahtonsa läpi.

Toisen venäjänkielen käyttöä edistävän idean mukaan niissä, lähinnä itäsuomalaisissa kunnissa, joissa asuu paljon venäjää puhuvia, voitaisiin nykyinen (pakko)ruotsi koulussa korvata venäjällä.

On täysin ymmärrettävää, että nopeasti kasvanut kielivähemmistö pyrkii edistämään käyttämänsä kielen asemaa. Niin kauan kuin tämä tapahtuu puhtaasti maan sisäisin keinoin, ilman toisten valtioiden vaikutusta, kaikki on hyvin. Pyrkimykset, jotka tähtäävät venäjänkielen virallistamiseen, on kuitenkin torjuttava. Seuraavassa eräitä syitä:

Yhteiskunnalle koituu huomattavat kustannukset jo siitä, että kaikki vähänkin virallinen on hoidettava kahdella kielellä. Jos tienviitassa sattuu lukemaan vain *Konala*, ja siitä puuttuu muo-

Tässä numerossa:

to *Kånala*, auta armias, mikä huuto siitä nousee! Vähintään suomenruotsalaisten ikioma *Folktinget* käsittelee asiaa, aivan kohta vilautetaan Euroopan neuvostoa, saattaapa joku ihmetellä, mitä nyt Tukholmassakin oikein ajatellaan? En tiedä, miten Konala kirjoitetaan venäläisessä muodossaan, mutta osaan kyllä jotenkin arvioida kolmannesta kielestä koituvan kustannuslisän.

Ruotsinkielinen vähemmistömme, joka Suomen erotessa Ruotsista oli 13–15 %:n luokkaa, on pikku hiljaa kutistunut nykyiselle 5,6 %:n tasolle. Se on edelleen vaikutusvaltainen, jossain määrin myös siksi, että siellä taidetaan Tukholman kautta vaikuttamisen keinot, joita kuitenkin viljellään hillitysti ja sivistyneesti. Viimeinen todella suuri kysymys, jossa Ruotsin vaikutus tuntui, oli Karjalan siirtoväen asuttaminen. Kun Karjalan evakoissa ei juuri tainnut ruotsia puhuvia olla, heille ei myöskään ruotsinkielisiltä alueilta maata hellinnyt. Asian ratkaisuun vaikutti etenkin aina varovainen **Paasikivi**.

Joku voisi tietenkin väittää, että Suomen kuuluminen läntiseen maailmaan, Pohjoismaihin ja sitä tietä liittymisemme EU:hun, on suomenruotsalaisen vähemmistömme ansiota. Kyllä varmaan! **Adam** ja **Evakin** olivat - totta Mooses - suomenruotsalaisia; nimetkin selvästi viittaavat siihen.

Hieman vakavammin puhuen: turvallisuuspolitiikan kannalta suomenruotsalaiset lienevät maailman paras vähemmistö. Heidän esi-isänsä ovat siirtyneet Ruotsin puolelta tänne viimeistään 1400-luvulla, eikä heihin milloinkaan ole suhtauduttu siirtomaavallan edustajina. Olen aika tarkasti käynyt läpi käsiini tulleen nuijasodasta kirjoitetun löytämättä viitettäkään siihen, että **Klaus Flemingin** huovit olisivat kohdelleet ruotsia puhuvia talonpoikia muita paremmin. **Yrjö Koskisen** nuijasotaa koskevassa tutkimuksessakaan ei esitä tämänsuuntaisia väitteitä, ja hän kiivaana fennomaanina olisi ihan varmasti ne esiintuonut, jos aihetta olisi ollut.

Kaikissa myöhemmissä Suomen käymissä sodissa suomenruotsalaiset ovat koko kansan yhteisrintamassa sotineet valloittajaa, maahantunkeutujaa, miehittäjää vastaan. Niiltä osin kuin v. 1918 käytiin sisällissotaa, suomenruotsalaisia oli sekä punaisten että valkoisten riveissä; valkoisissa toki selvä enemmistö. Jääkäreiden joukossa heitä oli enemmän kuin silloinen väestöosuus olisi edellyttänyt. Jatkosodan kiivaimmassa torjuntataistelussa, Tali-Ihantalassa tykistön osuus oli suuressa merkityksessä, ja tykistön miehitys koostui paljolti suomenruotsalaisista.

Kun vertaa Viron nykytilannetta (n. 30 %:n venäläisvähemmistö, joka koko ajan huutaa Moskovaa avukseen) Suomen tilanteeseen, jossa todelliset kieliriidat on aikaa sitten jo käyty, voi vain toivoa, että Venäjällä järki voittaisi, ja virolaisetkin saisivat alkaa rauhassa kehittää yhteiskuntaansa.

Millaisia näyttöjä tarvitaan, että joku kieli voisi Suomessa saada ruotsinkielen veroisen aseman? Pääosa niistä on kerrottu edellä.

Matkan varrelta

Inkerinmaa: Oma maa mansikka, muu maa mustikka

Reino Jaakkimainen

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 11/2007 aloitetulle muistelmille.

Isä kadoksissa, äiti taisteli kuin naarasleijona

Isä ei tullut kotiin viikonloppuna. Joskus niin tapahtui ennenkin. Kun hän viikkoa myöhemmin ei ollut vieläkään tullut, äiti huolestui ja soitti Toksovan palokuntaan. Siellä sanoivat, ettei isä ollut ollut töissä pariin viikkoon. Äiti soitti päällikölle, mutta ei saanut yhteyttä. Nyt äiti pelkäsi. Kun joku katosi, se yleensä merkitsi sitä, että hänet oli vangittu.

Äiti matkusti linnaan ja kävi läpi kaikki vankilat. Jokaisessa sanottiin, ettei sen nimistä miestä ollut siellä. Hädissään hän päätti mennä isän päällikön puheille. Kun tämä näki äidin, hän heti lähetti sihteerinsä pois huoneesta ja sulki oven. "Minä kerron, missä vankilassa miehesi on. Sinun täytyy luvata, ettet kerro kenellekään saaneesi tämän tiedon minulta. Hän on Kresty (Risti)-vankilassa. Jos kerrot, joudut itse vankilaan minun panettelemisestani, sillä minä syytän sinua valehtelemisesta. Ketä uskotaan? Sinuako vai minua, puolueen jäsentä, joka on antanut valan aina puhuvansa totta?"

Äiti palasi Kresty-vankilan vierailujonoon. Kun hänen vuoronsa tuli, hän vaati saada nähdä miehensä. Taas kiellettiin hänen olevan siellä. Äiti väitti tietävänsä varmasti, että isä on siellä, eikä hän lähde luukulta ennen kuin he myöntävät sen. Syntyi ruuhkaa luukun edessä. Takana olleet työnsivät eteenpäin, kuului kirouksia. "Miksi jono on pysähtynyt?" Kun kuulivat syyn, väki – myötätuntoisena – kohdisti vihansa nyt vankilan virkailijoihin. Vakava mellakka oli alkamaisillaan. Vastuussa ollut viranomainen päätti silloin tunnustaa, että mies todella oli heillä.

Vankilassa

Vankilassa isä oli vangitsemisen jälkeen pantu eristettyyn selliin. Yöllä vietiin kuulusteltavaksi. Kuulustelijalla oli valmis lista rikoksista, mistä häntä syytettiin, ja mitkä hänen piti tunnustaa: Oli puhunut neuvostovaltaa vastaan, siis hän oli kansanvihollinen, kiihkeä suomalainen nationalisti, joka vihasi venäläisiä (= kohtaus metsäpolulla), suunnitteli kapinaa, aikoi koota ja johtaa suomalaispataljoonaa kapinassa.

Isä tietenkin kieltäytyi allekirjoittamasta. Kuulustelu kesti koko yön seuraavaan keskipäivään. Välillä kuulustelija poistui ja toinen tuli tilalle. Vatvominen jatkui useita öitä ja päiviä peräkkäin.

Kiduttamista

Kun tunnustusta ei tullut, alkoi kiduttaminen. Ensiksi isä pantiin *tapurettiin* (korkea istuin ilman takatukea) istumaan nukkumattomana voimakkaan lampun alle, kunnes hän pyörtyi ja putosi. Sitten pantiin vesipisaroita tippumaan päähän, taas siihen asti kunnes pyörtyi. Nyt pisteltiin neuloilla kynsien alle. Seuraavaksi isä vietiin rikollisten osastoon, missä oli annettu ohjeet, että uhria on pieksettävä jättämättä merkkejä ruumiiseen. Puolustautuminen oli turhaa, ja isää piestiin kunnes hän menetti tajunsa. Pieksäminen toistui monta yötä peräkkäin, ja kun se loppui, isä huomasi ihmeekseen, että hänen kehonsa oli niin tottunut pieksentään, että se oudosti kaipasi sitä. Isä oli päättänyt, että tuli eteen mitä tahansa, hän ei allekirjoittaisi lastensa takia. Kansanvihollisen lapsina he olisivat iäkseen merkittyjä ilman mahdollisuuksia edes kohtalaiseen työhön.

Paljastunut tieto siitä, että isä oli Krestyssa, pelasti isän hengen. Nyt hän ei voisi kadota jäljettömiin kenenkään koskaan

tietämättä hänen kohtalostaan. Isä sai luvan vastaanottaa rahaa ja ruokapaketteja kotoa, ja myös tavata omaisiaan. Me veljekset kävimme äidin kanssa vankilassa vuoroin tapaamassa isää. Muistan kuinka kurjalta hän näytti. Hän oli laihtunut ja heikkokuntoisen näköinen. Vaatteet olivat riekaleina. Minun oli vaikeaa pidättää itkua. Vaikkei isä itse sitä silloin sanonut, eikä mitään ulkoisia merkkejäkään näkynyt, hänen ilmeestään ja silmistään näki, että häntä oli kidutettu. Myöhemmin hän kertoi tämän olleen totta.

Hänet oli nyt siirretty poliittisten vankien osastolle, missä hän tapasi ja pystyi keskustelemaan muiden vankien kanssa. Rutiini oli niin tarkkaa, että esimerkiksi käymälässä käymiselle oli varattu aikaa kaksi minuuttia. Pois tullessa kysyttiin: ”onnistuiko”. Jos vastaus oli ”njet”, pääsi palamaan kahdeksi minuutiksi lisää, jne.

Vankien kesken kiersi tarina, lieneekö totta, että kun tsaarin valitsema kuuluisa arkkitehti sai rakennuksen valmiiksi, siinä piti olla tilaa 900 vangille – mutta erehdyksessä se rakennettiin 999 vangille. Kun arkkitehti ilmoitti tsaarille ”Teidän Majesteettinne, vankilanne on nyt valmis” karjaisi vihainen tsaari ” Se on valmis sinulle!” Tämä arkkitehti olikin sitten vankilan ensimmäinen vanki. Siellä hän sai kuulla, että jollei – oliko se keskiyöhön mennessä – häntä ollut siirretty erityiseen, ammuttaviksi tuomittujen huoneeseen, säästyi siltä kohtalolta siksi yöksi.

Huoneessa oli lahjakkaita eri alan miehiä, mm. yksi joka esitti värikkäästi jatkokertomuksena Tarzan-aiheista juttua. Se oli niin mielenkiintoista ja tarkoin kuvailevaa, että vankitoverit odottivat kärsimättömästi jutun jatkoa seuraavana päivänä. Joukossa oli pahoin kidutettuja. Yhdeltä oli kiskottu pois koko päänahka kiertämällä tukkakimppua. Jollakin oli puhkaistu silmä, yhdellä leikattu pois kieli, toisella oli murskattu rystysluut käsissä. Tästä isä ymmärsi, ettei kiduttaminen loppuisi; kuulustelijat keksisivät uusia keinoja. Kiduttaminen tulisi vain aste asteelta pahemmaksi. Paitsi tekemällä itsemurhan, (eikä sekään vankilan sisällä ollut mahdollista) ei hän voinut muuta kuin allekirjoittaa tekaistujen syytteiden listan. Näin hänet tuomittiin kahdeksaksi vuodeksi pakkotyöhön Siperiaan.

Muistelmat jatkuvat seuraavassa numerossa.

Leonid Gildin teos saatavilla

”Vankeja teloitettiin suurin joukoin tiettyinä päivinä. Näin esim. 8.1.1938 teloitettiin 65 henkeä, 18.1. 174 henkeä ja 27.1. 109 henkeä. Tiettyjen teloituspäivien valinta ei ollut sattuma. Niistä tiesivät vain harvat Sisäasiain kansankomissariaatin virkamiehet. Kuolemaantuomituille ilmoitettiin, että heidän tuomionsa on muutettu pitkäaikaiseksi vankeustuomioksi ojennustyökoloniassa, johon heidät lähiaikoina siirretään. Näin harhautetut kuolemaantuomitut seisoivat teloituspäivänä rauhallisesti jonossa luullen odottavansa saateasiakirjaa tai lääkärintarkastusta.”

”Tämän kirjan liitteenä olevasta teloitettujen inkerinsuomalaisten matrikkelista löytyy 1420 nimeä, joista noin 600 on poimittu toistaiseksi julkaisemattomista luetteloista.”

Ote on akateemikko **Leonid A. Gildin** venäjänkielisen teoksen suomeksi toimitetusta laitoksesta *Inkerinsuomalaisten kohtalo*. Kääntänyt fil.kand. **Lilja-Emilia Kuivanen** ja toimittanut prof. **Jouko Sihvo**. Kustantaja Inkeriläisten sivistyssäätiö. Teosta on saatavissa 20 e hintaan + postituskulut. Tilaukset vain puhelimitse 050 3068725 (Annikki Kelo).

Ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan Venäjä-verkosto

Soile Anttila

Verkko-opintojakso

Verkko-opintojakson tekeminen erityisesti Venäjälle lähtevien tueksi ja taustatiedoksi on aloitettu Pinnetin rahoituksella. Virtuaaliammattikorkeakoulun tarjonnassa ollut Venäjä toimintaympäristönä -opintojakso (3 op) päivitetään kevään 2008 aikana. Siihen lisätään nyt tehtävät osiot (yht. 2 op) Venäjän sosiaali- ja terveydenhuollosta. Tekijät uuteen osaan löytyivät Stadiasta (lehtori **Katja Ihamäki**) ja Kemi-Tornion AMK:sta. Nyt tehtävä osa tulee olemaan muiden alojen opiskelijoille valinnainen. SOTE-opiskelijat tulevat tekemään koko 5 opintopisteen Venäjä-paketin. Tarkoituksena on, että uusi opintojakso (5 op) on VirtuaaliAMK:n tarjonnassa tammikuussa 2009. Kaikkien alojen Venäjä toimintaympäristönä -paketti (3 op) tulee tarjontaan jo syksyllä 2008.

First Network for Social Services and Health sai rahoituksen

Verkosto on kartoittanut mahdollisuuksia järjestää englanninkielistä alan opetusta Venäjällä. Asiaa vietiin tehokkaasti eteenpäin helmikuussa Pietarissa korkeakoulujen yhteistyöseminaarissa (VI Seminar on Cooperation between Russian and Finnish Institutions of Higher Education). Seminaaripäivien aikana päätettiin, että FIRST-rahoitusta haetaan liikkuvuutta ja intensiivikurssia varten. Hakemisesta tiedotettiin seminaarin jälkeen kaikkia ammattikorkeakouluja.

Syntyneessä verkostossa (First Network for Social Services and Health) ovat mukana EKAMK, HAMK, Herzen State Pedagogical University of Russia, LAMK, Laurea, SAMK, SEAMK, St. Petersburg State University ja Turun AMK. Saadun rahoituksen turvin voidaan maksaa apuraha kahdelle kevään 2009 aikana kolmen kuukauden opiskelijavaihtoon lähtevälle ja saapuvalle opiskelijalle sekä vastaavasti kahdelle syksyn 2008 aikana viiden päivän vaihtoon lähtevälle ja saapuvalle opettajalle. Rahoituksen avulla voidaan lisäksi järjestää intensiivikurssi (Better Quality in the Customer Service of Social and Health Services) Pietarissa syksyllä 2008.

Liikkuvuusvaihdot sopivat sosiaalialan opiskelijoille ja opettajille. Intensiivikurssille voi osallistua myös terveysalan opiskelija. Toivomme jatkossa voivamme lisätä vaihtoa myös terveysalalle.

Optiman työtila

Verkoston työtila löytyy edelleen osoitteesta: https://optima.discendum.com/laurea

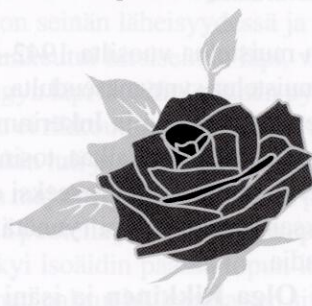
- Tunnus: Venäjä
- Salasana: amk

Soile Anttilan haastattelu julkaistaan Inkeriläisten Viestissä kevään tai kesän 2008 aikana.

Toimitus

Omistamme seuraavan runon Inkerin äideille. Hyvää äitienpäivää!

Äidit Inkerissä

Aapo Iho

Teille, äidit mennehitten aikain,
teille, kotilietten vaalijat
jotka vuorollanne ehätitte
kotiseudun kalmistojen siimekseen-
teille teemme muiston seppeleen.

Tasa-arvon saitte ajat sitten:
missä miesten tarmokkuus ja kunto,
siellä myöskin naisten kätten työ.
Heinätöissä haravan ei varsi
vierastanut emännänkään kättä
enempää kuin itse viikatekaan.-
työhön luotu - työssä hyvin viihtyi.

Vainioilla sirppi sopi käteen,
taipui selkä norjemmin kuin miesten,
sopi vaikka kilpaa rynnistellä!

Syksyn peruna ei maasta noussut,
ellei naiset uurastaneet myötä-
siellä nähtiin puhti sekä kunto.

Riihellä taas puinti-ajan tullen
teitte saman, minkä miehet teki,
täyttyi laarit, torjuttihin nälkä.

Kuinka karjanhoito: Konsulentit
eivät käyneet neuvomassa töitä:
minkä itse teit, se oli tehty.

Entä sitten pyhä kotiliesi:
perhe ruokapöydän piirittäen
aina ruoan ajallansa vaati.

Eipä ollut kaasu eikä sähkö
jakamassa helpotusta työhön:
Valopistehenä vaisu tuiju,
ennen sitä päresoihtu riitti.

Lapset aamupesun suorittuaan
aamuhartauteen valmistihe:
kädet risti, toisti kuulemansa
Isämeidän kerta kerran perään,
kunnes jonain aamuna he sitten
solkenaan sen kaiken itse muisti.
Samoin kaikki muutkin rukoukset,
jotka äidit itse osasivat.

Kuin Venlan rukki muinoin
Männistössä,
niin rukit meidän äitiemmekin
hyrisi pitkin iltapuhtehin
ja kevätpäivin paukkui pelsimet.

Niin syntyi kotityönä pitovaate,
niin suihki neula kotitarpehiksi,
niin pysyi muoti vakaa äyrämöisten.

Ja oli katsomista kirkkotiellä
kun ohitettiin kotoisemmat haat,
kun nuori, ilakoiva parvi kulki
kotoa kirkkoon suvisunnuntaisin -
helisi lehdot, tuoksui kukkamaat.

Julkaistu noin 80v. sitten Hietajyvässä.

Kohtalo kuljettaa – vai kuljettaako - vai Luojan varjelusta?

Albert Käiväräinen

Tämä on muistelua vuosilta 1942–2007. Lapsen muistelua syntymäseudulta, silloisessa Neuvostoliitossa ja Inkerinmaalta. Lapsuuteni aika oli sota-aikaa, tosin Inkerinmaa ei joutunut sotatantereeksi ennen kuin Saksan armeija alkoi rynnätä kohti Leningradia.

Äitini **Olga Rikkinen** ja isäni **Eino Käiväräinen** olivat avioituneet v. 1939. He olivat nuoria 18-vuotiaita ja isäni joutui melkein heti Neuvostoarmeijaan. Minä synnyin 26.5.1940 ja olin heidän ainoa lapsensa. Myöhemmin olen monesti ajatellut miten valtavaa kaipuuta, tuskaa ja ehkä epätoivoakin sodan tuoma ero nuorelle parille aiheutti. No, kyllä sota tietysti rikkoi miljoonia perheitä.

Äitini ja isoäitinikin kertoivat täällä Suomessa ollessamme niistä ajoista ja jotain jäi itsellenikin mieleen. Muistan lapsuudestani, että istuskelin useasti kesällä lämmitetyssä vedessä, soikeassa puupaljussa. En kuulemma tahtonut oppia kävelemään vielä kaksivuotiaanakaan. Äitini kertoi sen johtuneen sota-ajan huonosta ja yksipuolisesta ravinnosta. Kävelemään opin vasta yli kahden vuoden iässä (en vain ottanut jaloilleni).

Asuimme Savelan (Törölän) kylässä äitini vanhempien kotona. Isäni kotioloista ja isän isovanhemmista minulla ei ole muistikuvaa. Vasta v. 1970 tapasimme mummoni **Katri Käiväräisen** ensimmäisellä Leningradin-matkallamme.

Ensimmäinen muistoni sodasta on, kun istuimme jonkinlaisessa maakuopassa lähellä kotia. Kuopassa oli katto ja aikuiset mahtuivat sisään vain istuen. Saksalaiset olivat tykeillään ampumassa kohti Leningradin puolustajia ja meidän kylämme oli siinä välissä. Minä olin kontallani milloin kenenkin sylissä. Siinä itse kaivetussa sirpalesuojassa olivat lisäkseni äitini, enoni **Valtter** ja äitini vanhemmat. Muistan **Juho Rikkisen** (äitini isän, isoisäksi häntä kutsuttiin) istuneen lähinnä suojan suuaukkoa, josta vähän pilkotti kotipihalle. Sinne pihalle oli tuotu ainoa lehmämme liekaan, kuulemma sen tähden pois karjasuojasta, että jos tulee osuma ja navetta syttyy palamaan, niin lehmäkin kuolisi.

Kävi kuitenkin niin, että tuli kranaatti, joka räjähti siinä lähellä elikkoa, joka ei kuitenkaan heti kuollut, vaan jäi mölisemään, tempoilemaan ja tuskissaan potkimaan liekanarussaan. Valtter olisi tahtonut mennä lopettamaan eläimen tuskat, mutta isoisä esti: ei saa mennä ennen kuin ampuminen loppuu. Lehmän tuskainen mölinä ja tempoilu painuivat muistiini lähtemättömästi, jotenkin pauke ja ryske ei ole korvissani soinut, vaikka kovaa oli. En muista kauanko maakuopassa oltiin, mutta jotakin ruokaa ja vettä oli sinne suojaan mukaan otettu. Sen muistan, että ampumisen lakattua alkoi ulkoa kuulua huutamista jollain vieraalla kielellä. Isoisä ryömi ensin ulos, ja me muut perässä. Saksan sotilaita oli tullut alueelle ja he huutelivat siviileille, että suojista voisi nyt poistua.

Äitini isä Juho Rikkinen osasi saksaa, mitä tietysti ihmettelin. Hän oli ollut aikoinaan Venäjän tsaarin armeijassa I maailmansodassa, joutunut sotavangiksi neljäksi vuodeksi ja tietysti oppinut välttävästi saksan kielen. Kun saksalaissotilaat huomasivat tämän, käyttivätkin he häntä tulkkina, kun tutkivat kylän rakennusten seinustalle koottuja antautuneita neuvostosotilaita. Sekin on jäänyt muistiini, kun venäläissotilaat olivat kädet ylhäällä ja saksalaissotilaat tutkivat heidän taskujaan. En oikein tiedä miten neuvostosotilaat sinne oli tuotu, kun ei siellä kylällä mitään venäläisten asemia tietääkseni ollut.

Se haavoittunut lehmä sitten teurastettiin ja lihat pantiin suolaan – mutta maitoa ei enää vähään aikaan saatu minullekaan kuin jostain muualta jotakin vaihtotavaraa vastaan.

Äidin isän sotavankeus kesti ensin kaksi vuotta kaivoksessa ilman päivänvaloa. Aamulla aikaisin laskeuduttiin pimeässä kaivokseen, ja vasta illalla pimeyden tullen noustiin takaisin ylös. Hän pääsi kuitenkin kahden vuoden jälkeen isolle maatilalle töihin kahdeksi vuodeksi ja sen jälkeen pääsi palaamaan takaisin kotiin. Muistan hänen täällä Suomessa kertoneen **Mannerheimin** olleen komentajana silloisessa tsaarin armeijassa ja nimenomaan heidän suomalaisten päällikkönään.

Eräs tapaus, jota en itse muista, mutta jonka äitini ja isoäitini ovat minulle useastikin kertoneet, kuuluu näin: Oli yöaika ja ikkunat oli pidettävä pimennettynä. Olin kuitenkin alkanut itkeä, eikä äitini ollut saanut minua rauhoittumaan. Hän oli sytyttänyt valon öljylampppuun ja hetkeä myöhemmin oli Venäjän rintaman suunnalta ammuttu kranaatti, joka oli räjähtänyt asunnon seinän läheisyydessä ja yksi sirpale tunkeutui hirsiseinän läpi, vielä karmisängyn läpi isoäitini päähän pysähtyen. Pääluu ei rikkoutunut; pitkä haava päähän kuitenkin tuli ja verta vuoti paljon. Saksalaisten majoituspaikka oli silloin pihamme toisella puolella ja sieltä saatiin apua. Haava näkyi isoäidin päässä lopun iän, vaikka hänen paksut hiuksensa sen sivullisilta peittivätkin. ”Olipa Luojan varjelus”, hän sanoi, kun keskustelimme asiasta vuosikymmeniä jälkeenpäin.

Muistelmat jatkuvat seuraavassa numerossa.

UUTISIA INKERISTÄ

Wladimir Kokko

Ajankohtaista inkeriläistä

Uutiskolumnistin kannanotto

Suomen kieli ja inkeriläisyys

Mikä on kielitaidon merkitys kansallisidentiteetin säilymisessä? Ikuinen kysymys, johon on mahdotonta saada lopullista vastausta. Onhan maailmassa kansoja, jotka puhuvat eri kieliä, kuten esim. juutalaiset, jotka hepreaa osaamattakin ovat juutalaisia, ja monta eri kansaa, jotka puhuvat esim. espanjaa, mutta ovat kuubalaisia, chileläisiä jne. Periaatteessa kieli ja kansallisuus eivät ole sama asia, Suomessakin suomalaiset puhuvat äidinkielenä niin suomea kuin ruotsia.

Joissakin yhteiskunnissa kansallisuudella ei ole paljon merkitystä. Ranskan lainsäädännössä Suuren vallankumouksen jälkeen (eli 1790-luvulta) ei ole *kansallisuus*-käsitettäkään, Ranska pitää itseänsä kansalaisten yhteiskuntana. Arabien muslimimaailmassa kaikki ”oikeanuskoiset” ovat yhtä kansaa kuuluen yhteiseen ”ummaan”.

Mikäli kansallisuudet kielletään teoriassa, se ei merkitse sitä, että kansallisuuksia ei olisi olemassa. Vaikka Ranskassa julistetaan, että maassa ei ole kansallisuuksia, bretonit ja korsikalaiset ovat eri mieltä. Turkin perustuslain mukaan kaikki maassa asuvat ovat turkkeja, kurdit maan kaakkoisosassa eivät siihen vaan suostu. Periaatteessa samaan ummaan kuuluvat shiauskoiset irakilaiset ja sunniuskoiset marokkolaiset ovat aivan eri kansaa.

Kansallisidentiteetin muodostumiseen vaikuttavat tekijät ovat erilaisia eri kansoilla. Intiassa tiettyyn kastiin kuuluminen on paljon tärkeämpää kuin esim. kieli. Erikoisasema yhteiskunnassa (maanviljely ja rajojen vartiointi ase kädessä) erotti kosakit venäläisistä ja ukrainalaisista ja on muuttanut heidät omaksi kansakseen.

Mitkä tekijät ovat luoneet inkerinsuomalaisista kansan? Niitä on minusta kolme:

-suomen kieli, joka erotti heidät Venäjän kansallisenemmistöstä,

-luterilaisuus, joka erotti heidät Inke-

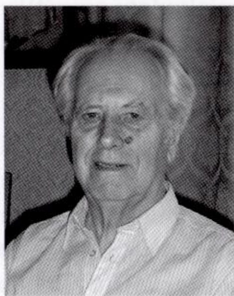
rinmaan muista suomenkielisistä ja -kuuluminen Inkeriin, mikä edesauttoi kansan nopeaa kehitystä 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa sekä määräsi kansan traagisen kohtalon viime vuosisadalla.

Suomen kielellä on siis suuri merkitys. Joka kieltä vastaa oma maailmankuva, oma elämän ja ajatuksen rytmi, oma huumorintaju ja melodiikka. Kieli avaa portin vanhojen myyttien ja uuden ajan kirjallisuuden maailmaan. Siinä mielessä kieli kuvaa ja säilyttää muita paremmin kansan psyykkiset ominaisuudet, jotka ovat kansallisidentiteetin olennaisimpia piirteitä.

Mutta mikä kieli? Joka suomalainenhan osaa kehdosta asti kahta kieltä – "äidinkieltä" (seudun murretta) ja "suomea" (kirjakieltä). Oikea vastaus on epäilemättä – suomen kirjakieli. Juuri se yhdistää, muistakaa mitä puhumme kesäjuhlissa, jonne inkerinsuomalaiset eri maista kokoontuvat. Murre on puhutun kielen muoto, joka muuttuu hyvin nopeasti. Ruotsin inkerinsuomalaisilla kaikki inkerinmurteet sekoittuivat ja syntyi uusi "yhteismurre", nuorilta koulutetuilta inkerinsuomalaisilta murre on kadonnut kokonaan ja he puhuvat vain kirjakieltä.

Murre ei ole kansallis- vaan paikallisidentiteetin merkki. Muistelen kuinka kelttolaista isoisääni naurattı venjokelaisen mummoni käyttämä "väärä kieli". Kirjakieli taas on silta myös Suomen suomalaisuuteen, jonka vaikutus meidän vähälukuiseen ja identiteettiään menettävään vähemmistöömme on kasvamassa yhä ratkaisevammaksi.

Juho Mullonen 80 vuotta

Spankkovan Toivarissa syntynyt petroskoilainen Juho Mullonen on täyttänyt 10. helmikuuta 80 vuotta. Sota, Suomessa asuminen, "kansan vihollisten" vaellukset Keski-Venäjältä Viroon ja sieltä Karjalaan, pitkä työtaival metsähakkuutöistä koko Neuvosto-Karjalan ammattiyhdistysten liiton puheenjohtajan virkaan ovat Mullosen elämän virstanpylväitä. Hänen onnellinen avioliittonsa filologian tohtori **Maria Mullosen** (os. Mehiläinen) kanssa on kestänyt jo yli 53 vuotta. Kahdesta tyttärestä **Irma** on myös tohtori ja tiedeakatemian kielitutkimuslaitoksen johtaja. Suomi on säilynyt Mullosilla kotikielenä, sitä puhuu myös Juhon tyttärenpoika, 15-vuotias **Toni**.

Inkerin Liitossa Mullonen tunnetaan ennen kaikkea suomalaisten intressien puolustuksesta ja panoksestaan Karjalan suomalaisten Inkeri-liiton rakentamiseen. Tuskin olisimme saaneet rehabilitaatioasetusta v. 1993 ilman Juhon aktiivista osallistumista sen valmistelutyöhön. Viime vuosina Juho Mullonen on tutkinut Karjalassa asuneiden inkerinsuomalaisten historiaa, hänen *Carelia*-aikakauslehteen kirjoittamansa jutut ovat merkittävä täydennys kansamme kronikkaan.

Kotkaan halutaan inkeriläispaluumuuttajia

Kymenlaakso on kehittänyt oman alueellisen maahanmuutto-ohjelmansa, jonka mukaan Kotkan kaupunki on esim. valmis ottamaan vastaan jopa 400 maahanmuuttajaa vuodessa. Inkeriläispaluumuuttajat ovat erityisesti tervetulleita, sillä heidät tunnetaan ahkerina työntekijöinä.

Kotkan kaupungin viranomaiset auttavat paluumuuttajia asunnon, työn ja koulutuksen haussa.

Suomen sisäasiainministeriö on myös asettanut vuodelle 2008 hankkeen, jonka tavoitteena on edistää työperusteista maahanmuuttoa. Tätä varten suunnitellaan oleskelulupajärjestelmän uudistamista. Inkerinsuomalaisten intresseissä olisi esim. A-statuksen lähtömaassa saaminen, kun kyseessä on muutto suoraan työhön tai opiskeluun.

MUUT LEHDET

Helsingin Sanomien sunnuntainumerossa 20.4.2007 **Maija Alftan** on arvioinut **Jussi ja Liisa Tenkun** päiväkirjoihin perustuvaa teosta *Inkeriläisiä siirtämässä*.

Pastori, sittemmin filosofian professori Jussi Tenkku ja hänen vastavihitty vaimonsa Liisa osallistuivat v. 1943 inkeriläisten Suomeen siirtämiseen; Liisa lottana asemapaikkanaan Kloogan leiri, ja Jussi sotilaspastorina. Jussin muistiinpanoista on lehteen siteerattu lause: "Saksalaiset eivät luovu mielellään työvoimasta. Koko Eurooppa on miljoonien venäläisten, puolalaisten, virolaisten, lättien, tsekkien ym. työleiri. Saksalaiset ovat työnjohtajia."

Liisa Tenkun tehtävänä oli kerätä siirrettäviltä rahat Tallinnan pankkiin. Siirretyt inkeriläiset saivat sitten kuittia vastaan rahansa markkoina Suomessa, vaikka paljon silloisista ruplista tai Saksan markoista ei Suomen valuuttaa kertynytkään.

Kun inkeriläiset palautettiin Neuvostoliittoon, monet lupasivat kirjoittaa Tenkuille "heti, kun olemme kotona." Liisa Tenkku jatkaa: "Yhtään ainutta kirjettä ei tullut, ei koskaan, ei mitään merkkiä."

Liisa Tenkku, 89 v., kertoo, että saksalaismiehityksen aikana Tallinnan kauppojen ikkunoissa ei saanut olla muuta kuin **Hitlerin** kuva varustettuna tekstillä: Adolf Hitler, vapauttajamme. Tenkku kertoo virolaisten tosin sanoneen, että Hitler vapautti heidät vain läskistä, voista ja munista.

Toimitus arvioi teoksen myöhemmin. Se on ilmestynyt SKS:n kustantamana; hinta 32 €.

SUOMEN INKERILIITTO RY:N KEVÄTKOKOUS 16.3.2008

TEHDYT PÄÄTÖKSET JA KÄSITELLYT ASIAT:

Esitettiin v. 2007 tilinpäätös, josta todettiin, että toimintakertomukseen hallitus oli kokouksessaan 16.3.2008 halunnut lisäyksen Inkerinmaalla juhannuksena Skuoritsassa ja Virossa Vöyrissä pidetyistä kesäjuhlista, ja että Opetusministeriön myöntämän 3 000 €:n ja Inkeriläisten sivistyssäätiön myöntämän n. 7 700 €:n ansiosta tulos on 0. Esitettiin tilintarkastajien lausunto v. 2007. Tilinpäätös v. 2007 vahvistettiin ja tili- ja vastuuvapaus asianomaisille v. 2007 myönnettiin.

Yksikään jäsenjärjestö ei ole toistaiseksi ilmoittanut halukkuuttaan vuoden 2008 kesäjuhlien järjestämiseen. Kokouksessa esitettiin ehdotus juhlien järjestämisestä Helsingissä yksipäiväisenä.

Inkerin suomalainen kulttuurimaisema

Lenura Lukkonen, Wladimir Kokko

Suomalainen teatteri Pietarissa syntyy uudestaan? (LL)

1. maaliskuuta Pietarin teatteriakatemian opiskelijateatterissa nähtiin **J.-P.Sartren** näytelmän *Lukittujen ovien takana* ensiilta. Näytelmä esitettiin suomen kielellä ja sen oli lavastanut Suomen teatteriakatemian (TEAK:n) opiskelija **Perttu Leinonen**. Kaikissa rooleissakin esiintyivät suomalaiset **Jaakko Kiljunen**, **Eija Ranta** ja **Henna Haverinen**, jotka opiskelevat teatteritaidetta Pietarissa.

Ammatillinen Suomalainen teatteri toimi Venäjän pohjoispääkaupungissa vuosina 1930–37. Siellä syttyi **Liisa Tombergin** tähti, hän on ainoa inkerinsuomalainen näyttelijä, joka on ansainnut

Neuvostoliiton kansantaiteilijan arvon. Teatterilaisista suurimman osan kohtalo oli traaginen; heidät teloitettiin Suomen vakoilijoiksi syytettyinä verisinä vainovuosina 1937–38.

Sen jälkeen suomalaista teatteria Nevan rannoilla ei enää ollut, syntyykö se uudestaan tästä pienestä suomalaisnäytelijäryhmästä? Kaikkihan on mahdollista miljoonakaupungissa.

Kalevalan rockversio (WK)

Rock-show Kalevala luki julisteessa Pietarin seinässä ja se kosketti minua, vanhentunutta rock-musafania. Kävin katsomassa shown Pietarin Vyborgski-kulttuuritalolla enkä pettynyt.

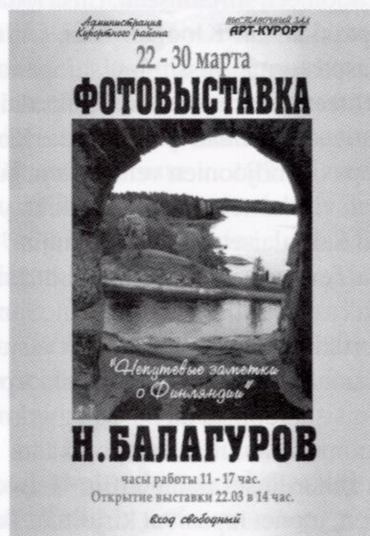
Esityksessä oli mukana kymmenen nuorta, näyttämöllä kolme soittajaa: soolokitara, bassokitara ja rummut. Kaksi naista luki välillä venäjäksi *Kalevalan* runoja ja viisi nuorta tanssi. Laulua ei ollut. Yhtyeen johtaja **Mihail Kretshet-Potsenkovskin** säveltämä musiikki oli ihan laadukasta ja show kokonaisuutena näytti mukavalta. *Taiteen tasolle nousseet nuorten bileet*, tuli mieleen.

Valokuvanäyttely Systärpekissä (WK)

Inkerin Liiton Systärpekin paikallisosaston jäsen, Terijoella asuva **Nikolai Balagurov** (33) on taidemaalari. Hänen lempitekniikkansa on pastelli ja -aiheenaan luonto. Hän on osallistunut muutamaan taidenäyttelyyn Venäjällä.

Viime vuonna Nikolai sai matkustaa Suomeen ja ihastui näkemäänsä. Balagurovin ottamissa valokuvissa Suomikuva on selvästi runollista.

Nikolai Balagurovin valokuvanäyttely avattiin 22. maaliskuuta Systärpekin *Art-kurort*-näyttelysalissa.

Muumiperhe ja monet muut (LL)

Tällä alaotsikolla Pietarissa Taiteilijaliiton näyttelysalissa avattu suomalaisten lastenkirjakuvittajien töiden *Satua ja totta* – niminen näyttely on tarkoitettu ei ainoastaan lapsille, vaan myös aikuisille. Lapset tapaavat täällä muumeja, rohkean **Pakka Hannan** ja muita tuttuja hahmoja, mutta aikuisetkin varmasti innostuivat muistelemaan lapsuuttaan.

Näyttelyssä saa järjestää pienen juhlan omalle lapselle, lukea hänelle kirjoja maaten pehmeällä nurmikolla tai piirtää.

IHOJEN SUKUTAPAAMINEN

Aika: sunnuntai 8.6.2008 alkaen klo 12.00
Paikka: Helsingin Lauttasaaressa Poliisien kesäkoti,
Länsiulapanniemi 6, 00200 Helsinki

Kaikki Heimosin sepän Andreas Ihon sukuun jollakin tapaa liittyvät ovat tervetulleita!

Ilmoittautumiset sepän pojanpojantyttärelle Tuija Iholle postitse, puhelimitse tai sähköpostitse.

Kertokaa ilmoittautuessa mahdolliset erikoisruokavaliot.

Tuija Iho, Ruokotie 6 A 4, 15550 Nastola
puh. 050 436 8753, sähköposti: tuija_iho@hotmail.com

Tapahtuma-kalenteri

Turun seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Besseda-hetket jatkuvat *Palvelupisteessä* joka kuukauden 1. ja 3. perjantai kello 13.00 Irma Kapasen vetäminä. Tervetuloa viettämään teehetkeä vapaan keskustelun merkeissä.

Hallitus kokoontuu joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina kello 16.30 *Palvelupisteessä*, Uudenmaankatu 1. Jos teillä on asioita, joita haluaisitte hallituksen käsittelevän, ottakaa yhteyttä hallituksen jäseniin tai Palvelupisteeseen.

5.10.2008 syyskokous ja Mikkelinpäivän tilaisuus

1.11.2008 pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä

26.12.2008 joulujuhla

Hyvinkään Inkeri-kerhon tapahtumia

Kokoontuminen kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 14.00 *seurakunnan aulakahviossa.*

23.8.2008 kello 11.00–17.00 retki seurakunnan leirikeskukseen Sääksiin. Saunomista, yhdessä olemista, hyvää ruokaa ja ohjelmaa.

Tervetuloa mukaan!
Tiedustelut Irja Pelkonen, inkerikerho@gmail.com tai puh. 040 550 5712.

Lahden seudun Inkeri-kerhon tapahtumia

Kokoontumiset joka kuukauden toisena maanantaina *Lutherinkirkossa, kirkon kahviossa.*

Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa
Maria Lahti, puh. 0400 841 741

Lahden seudun Inkeri-seuran matka Tarttoon Viron inkeriläisten kesäjuhlille 10.–13.7.2008

Lähtö 10.7.2008 klo 8.30. Lahden linja-autoaseman turistilaituri (museon vieressä).

Paluu 13.8.2008 klo 21.00 Tallinnasta lähtevällä laivalla.

Matkan hintaan sisältyy
- linja-autokuljetus Lahti-Tartto-Lahti
- laivamatkat Helsinki-Tallinna-Helsinki
- majoitus Tarton yliopiston hostelli Salinassa 2 hh aamiaisella

- opastus Tallinnasta lähtien (Elve Voltein)
- linja-auto käytössämme koko matkan ajan

Matkalle ilmoittautumiset pyydämme ensi tilassa, koska majoituskapasiteettia on rajoitetusti.
Arvo Korkkinen (03) 781 7681 tai 040 412 0475
Maria Lahti 0400 841 741

Matkan hinta kerhomme jäseniltä 160 €, muilta 175 €.

Ennakkomaksu 50 € suoritettava 2.6.2008 mennessä, loppumaksu suoritettava 12.6.2008 mennessä. Matkan hinta ilman majoituksia, aamiaisia tai opastuksia 125 €. Maksu tilille 129830-24722 tai Arvo Korkkiselle.

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat

keskiviikkoisin klo 16.45–18.30

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Kuoroa johtaa Evelin Ojalo.
Uusia laulajia toivotaan kuoron riveihin kaikkiin ääniin.

Seukot

Kokoonnumme Inkerikodissa kerran kuussa torstaisin. Kahvitellaan ja haastellaan yhdessä entiseen tapaan. Tervetuloa, vanhat ja uudet seukot!

Tiedustelut Pirkko Huurto
puh. (09) 783 391 tai 0400 748 318

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Kokoukset
25.05.2008, 28.09.2008, 26.10.2008

Joulujuhlasta ilmoitetaan myöhemmin.

Tiedustelut Toivo Tupin
puh. 040 578 3894

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Inkerikeskuksen tapahtumia

www.inkerikeskus.fi
Inkerikeskus ry
Hämeentie 103 A, 00550 Helsinki

Inkerin kulttuuriseuran tapahtumia

Keskiviikon käsityöpiiri
Ompeluseura jatkaa *Koivussa ja tähdessä* parillisina keskiviikkoina klo 15.00–17.00. Ompeluseuraan ovat tervetulleita peukalot keskellä kämmentä olevat, jotka nauttivat kahvista ja rupattelusta.

Keravan paluumuuttajat
Kuukausitapaamiset jatkuvat Talkoorenkaan tiloissa tiistaina **13.5.2008** klo 14.30. Uudet ja entiset jäsenet tervetulleita muistelemaan menneitä ja parantamaan maailmaa.

Keskusteleva kulttuurikahvila
Jokaisen kuukauden viimeisenä torstaina klo 14.00–16.00 pidetään keskusteleva kulttuurikahvila, jossa on mahdollisuus keskustella mielenkiintoisista inkeriläisyyttä sivuavista teemoista.

Seuraava kulttuurikahvilapäivä on **29.5.2008**.

Kulttuurikeskus Caisan
kokoushuone 1+2
Mikonkatu 17 C / Vuorikatu 14
00100 Helsinki

Matka Petroskoihin 26.6.–29.6.2008
Matkareitti: Helsinki - Pietari - Petroskoi

Matkan varrella poiketaan Keltossa, Leningradin piiri, ja tutustutaan suomalaisten avulla rakennettuun luterilaiseen kirkkoon. Matkajohtaja kertoo mm. matkan aikana Inkerin suomalaisten historiaa, joka nivoutuu Suomen, Venäjän ja sittemmin NL:n historiaan. Petroskoissa tutustutaan kaupungin menneisyyteen ja nykypäivään.

1. päivä
   - Saapuminen Petroskoihin ja majoittuminen Severnaja-hotelliin
2. päivä
   - kaupungin kiertoajelu ja ostoskierros
   - vapaata aikaa
3. päivä
   - retki Kizin saarelle (lisämaksusta)
   - iltapäivä vapaata aikaa
4. päivä - Lähtö Suomeen

Matkan hinta: 360 euroa (jäsenet 340).

Matkan hintaan sisältyy:
- bussikuljetus
- majoittuminen kahden hengen huoneessa hotelli Severnjassa
- aamiainen
- kaupunkikiertoajelu

Matkan hintaan ei sisälly:
- viisumi. Ryhmäviisumin hinta 43 euroa
- matkavakuutus (pakollinen 1.7.1999 alkaen)

Lisämaksusta:
- Kizin retki 54,00 e
  Retkelle ilmoittaudutaan matkavarauksen yhteydessä.

Tiedustelut matkanjohtaja Aili Mehiläinen 050 338 6023. Ilmoittautumiset matkanjohtajalle tai sähköpostitse koivujatahti@inkeri.com.

Matka Tarttoon Viron Inkerinsuomalaisten laulujuhlille 11.–13.7.2008

Viron Inkerinsuomalaisten Liiton 20-vuotisjuhlat pidetään näyttävästi Tartossa 12.–13.7. Päiville odotetaan vieraita eri puolilta maailmaa. Ohjelmassa on musiikki- ja tanssiesitysten lisäksi näyttelyitä, seminaareja, sukututkimustapahtumia yms. eri puolilla kaupunkia. Inkerin Kulttuuriseura järjestää 11.–13.7. juhlamatkan siten, että samalla tutustutaan myös Viron maaseutuun ja Tarton kaupunkiin.

Matka alkaa klo 07.30 Helsingin Länsisatamasta, josta matkustetaan Silja-Tallinkin pikalaivalla Tallinnaan. Sieltä ajetaan bussilla maaseutua katsellen Tarttoon. Majoitus on linja-autoaseman viereen avatussa uudessa hotelli Dorpatissa 2hh huoneissa ja sisältää aamiaisen. Paluumatkalle lähdetään 13.7. Takaisin Länsisatamassa ollaan klo 23.00.

Matkan hinta on Inkerin Kulttuuriseuran jäsenille 210 € ja muille 230 €. Paikkojen määrää on lisätty, joten tällä hetkellä on vielä muutama paikka vapaana. Lisäkysymykset ja ilmoittautumiset voi tehdä Alina-Sinikka Saloselle, puhelin 040 7437 042 tai sähköposti

a-s.salonen@pp.inet.fi (huomaa, että e-mail -osoite on muuttunut!).

Inkerin kulttuuriseuran toimipiste
Koivu ja tähti
Kaarlenkatu 35 A, 00530 Helsinki

Avoinna ti-pe klo 10.00–16.00.

Tiedustelut puheenjohtaja
Helena Miettinen, puh. 045 132 9191 tai
helena.miettinen@inkeri.com

Levitä Inkeri-tietoa.

Kirjallisuutta

Arvo Survo
Itku Inkerille, 17 €
Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta, 2,50 €
Ella Ojala
Pitkä kotimatka, 14 €
Pelastunut albumi, 22 €
Ensimmäinen kevät, 16 €
Ella Ojala
Sananlaskuja ja tarinoita, 8 €
Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen, 10 €
Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki 1940-luvulla, 25 €
Pekka Nevalainen - Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri-historia, kansa, kulttuuri, 50,50 €
Heikki Seppänen
Etelän tien kulkija - Vilho Helanen, 25 €
Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa, 16,50 €
Saimi Tuukkanen
Elämäni helminauha 5 €
Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä, 11,50 €
Maria Luukan laulut ja loitsut, 6,50 €
E. Pärnänen
Antti Kivekäs I–II, 9 €
Mikko Savolainen
Inkerinmaa, 33,50 €
Aatu Savolainen
Suomalainen sissisodassa, 15 €
Lars Krifors
Oli onnistuttava, 15 €
Juho Häkkinen
Siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan, I–II 15 €
Sverigesingermanländarnas historia 24 €
Lassi Saressalo
Inkeri, 3,5 €
Jouko Sihvo
Inkerin kansan 60 kohtalonvuotta, 24 €
Albert Pettinen
Lauluja koululaisille, 4 €
Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle, 6 €
Lauri Santtu
Murrejuttuja, 2,50 €
Lilja Kuivanen Toim.
Inkerin vuotuisjuhlat 2003, 20 €
Tapani Nokkala
Paavo Räikkönen Inkerin mies, 25 €

Äänilevyjä

Inkerikuoron uusi
Minä tyttö -CD 10 €
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym, 2,50 €

Kasetteja

Arvo Survo
Omall maall, 9 €

Karttoja

Inkerin kartta
vuodelta 1933, 12 €
Inkerin uusi kartta
vuodelta 1992, 10 €
Kylä- ja tiekartta
Keski-Inkeri, vuodelta 1993, 10 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia) + salko marmorijalustalla 18,50 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteria) + salko marmorialustalla 15 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteriä), 8 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia), 10 €
Adressi
surunvalitteluun, 7 €
Tilaukset Inkerikoti

Saatavana Inkerin kulttuuriseurasta puh. 09 - 2733 225

Inkerin satulipas (**Miettinen, Uusma**) 17 €
Flink, Toivo & Mäkilä, Eeva. Inkerin lasten oppikirja. 5 €
Kalevala. Suomeksi ja venäjäksi. Käännös A. Hiiri & E. Kiuru. 20 €
Miettinen, Helena. Kohtalontie. Kertomus inkeriläisen opettajan elämäntaipaleesta Inkerinmaalta Ruotsiin ja paluusta Neuvostoliittoon. 5 €
Miettinen & Joganson. Petettyjen toiveiden maa. Arator. 15 €
Monahof, Ania. Kärsimyksen pyhät kyyneleet. 13 €.
E. Pärnänen. Antti Kivekäs I–II 5 €
Sava, Inkeri & Miettinen, Helena. Liljan kuva kutsuu. 15 €
Inkeriläistä kansanmusiikkia
Röntyskät. Piirileikkilauluja Inkerinmaalta 7,5 €
Voutilainen Paavo: Runoja 12 €
Vainikka & Miettinen: Iloinen Inkeri 15 €
SUUR-SYNTY KIESUS Korpikansan Survon Arvon kertomana 28 €

INKERILÄISTEN
VIESTI

6/2008

Inkeriläisten viesti
Toimisto
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.
Puh. (09) 793 796, 050 306 8725
ti klo 18.30–20, Annikki Kelo.
Sampo 800012-306364.
Nordea 101030-1085026.
Ilmoitukset / €
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €, ¼ sivu 85 €
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €
Tilaushinta 2008
30 € kotimaahan ja Ruotsiin
muualle 36 €/v (360 kr/v)
Pääasiamies Ruotsissa
(Hoitaa lehden tilaukset): Viktor Aitman
Linbanev. 6, SE-438 35 Landvetter.
Puh 031-916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
17 38 88-9
Sivistyssäätiö
Hallituksen pj Toivo Iho
Bredantie 6 D 18, 02700 Kauniainen
puh. 050 505 2335
Sampo 800016-1466601
OP 578038-20031499
Toimitus
Päätoimittaja Toivo Iho
Toimitussihteeri Katri Einamo
Toimituksen osoite
Nummitie 30 A, 02730 Espoo,
puh. 040 740 0408 (ark. klo 9.00–17.00)
Internet http://www.inkeriliitto.fi
(Avataan myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana)
Sähköposti inkerinviesti@suomi24.fi
Painopaikka Vammalan Kirjapaino Oy
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.
Julkaisija Suomen Inkeri-liitto ry.

Inkerinsuomalainen tausta

Toivo Iho

Mikä mahtaa olla Suomessa elävien sellaisten ihmisten lukumäärä, joilla on inkerinsuomalainen tausta? Tänne on tullut, kuten tunnettua, inkerinsuomalaisia kolmessa eri vaiheessa. Ensimmäinen vaihe ajoittuu vuosiin 1917–1923, jolloin komento Venäjällä muuttui kommunistiseksi ja Neuvostoliitto syntyi. Tuolloin sylivauvoina rajan yli kannetut alkavat olla 85–90 -vuotiaita, mutta saapuneiden jälkeläisiä on suuret määrät.

Toinen saapumiserä muotoutui niistä, jotka sotavuosina siirrettiin / siirtyivät tänne, ja jotka eivät palanneet eivätkä siirtyneet Ruotsiin. Heidänkin keski-ikänsä alkaa olla jo kunnioitettavaa luokkaa, mutta heidän jälkikasvunsa on nuorta ja vireää.

Sekä ensimmäinen että toinen inkerinsuomalaisten aalto on jo täysin sopeutunut ja melko pitkälle myös sulautunut suomalaiseen elämänmenoon ja yhteiskuntaan; he ovat osa kantasuomalaisia. Heidän suhtautumistaan venäläisiin linjaavat edelleen paitsi kantasuomalaisten näkemykset ja ennakkoluulot, myös Inkerinmaalta siirtyneet katsomukset: vellaista piä veikkonais, veistä piä hihassais!

Kolmas inkerinsuomalaisen taustan omaava väestöjoukko alkoi saapumisensa, paluumuuton, vuonna 1990 presidentti **Mauno Koiviston** esitettyä tunnetut inkerinsuomalaisteesinsä. Tämän joukon koostumus poikkeaa aikaisemmin saapuneista: huomattavan osan parhaana kielenä on suomen asemasta venäjä. Miksi? Tähän kysymykseen osaisi parhaiten vastata **Aleksei Kosygin**, joka Neuvosto-

Tässä numerossa:

Numero 7–8/2008 ilmestyy viikolla 34.
Aineisto toimitukselle 21.7. mennessä.

Numero 9/2008 ilmestyy viikolla 38.
Aineisto toimitukselle 18.8. mennessä

Hyvää Juhannusta lukijoillemme!

Venäjän silloisena pääministerinä toteutti **Stalinin** tahdon ripottelemalla Suomesta siirretyt ympäri omaa hallintopiiriään. Ei ollut mahdollista käyttää koulussa suomenkieltä, ei koulussa eikä juuri muuallakaan kotipiirin ulkopuolella. Elämänkumppaniksi, puolisoksi, valikoitui vain harvoin suomea puhuva, enimmäkseen liitot solmittiin venäläisten kanssa. Pidäpä silloin veistä hihassa…

Paluumuutto-oikeus sidottiin vanhaan asutushistoriaan, Stolbovan rauhan jälkeisiin aikoihin, jolloin äyrämöisten ja savakoiden esivanhemmat siirtyivät Inkerin alueelle. Tämä todennäköisesti johtui siitä, että Neuvostoliiton loppuaikoinakaan ei haluttu (ei uskallettu) kytkeä sotavuosien tapahtumia mukaan siten, että paluumuuttoon oikeutettujen piiri olisi rajattu niihin, joille suomalaiset laajalti katsoivat olevansa jollain tavoin velassa, eli siis sotavuosien jälkeen täältä siirrettyihin jälkeläisineen.

Sotavuosien päätyttyä oli pitkä jakso, jolloin inkeriläisyydestä tai inkerinsuomalaisuudesta ei puhuttu juuri mitään, ei juuri edes yksityisesti. Häpesivätkö täällä olleet sikäläiset ihmiset taustaansa? Ei, eivät he hävenneet, mutta eritoten sotavuosina tänne päätyneet olivat hiirenhiljaa: he pelkäsivät joutuvansa palaamaan Neuvostoliittoon, jos sattuvat kertomaan taustansa väärässä seurassa. Kun myös lehdistöllä oli muuta raportoitavaa politiikan rintamilla, putosi koko inkeriläisasia pitkäksi aikaa kuvasta.

Virallisista tilastoista on turha hakea vastausta alussa esitettyyn kysymykseen niiden ihmisten määrästä, joilla on inkerinsuomalainen tausta. Liekö satatuhatta (100 000) kovin kaukana oikeasta?

Kolme inkerinsuomalaisten saapumiserää, kolme ihmisryhmää. Millaiset ovat ryhmien keskinäiset välit? Tätä vaikeaa ja kiinnostavaa kysymystä käsitellään myöhemmin.

Inkerikeskus on avoinna kaikille

Valentina Kurikka

Vuodesta 1995 on Helsingissä toiminut Inkerikeskus, joka palvelee maahanmuuttajia koko entisen Neuvostoliiton alueelta. Alkuvaiheessaan Inkerikeskus palveli vain inkerinsuomalaisia paluumuuttajia ja heidän perheitään, mutta ajan myötä keskus laajensi toimintaansa ja nykyään täältä voivat hakea apua kaikki, jotka ovat kohdanneet ongelmia uudessa kotimaassaan tai etsivät työtä.

Inkerikeskuksessa inkerinsuomalaiset saavat tukea ja neuvoja siitä kenen puoleen kääntyä ongelmatilanteissa. Sitä varten toimii Neuvontapalvelu, jota johtaa **Hilja Leusko**. Jos hakemuksen täyttäminen sosiaalikeskukseen tai työvoimatoimistoon tuottaa ongelmia tai lapselle pitää hakea paikkaa päiväkotiin tai kouluun tai mikäli ilmenee terveydellisiä ongelmia, kannattaa Inkerikeskukseen lähteä käymään ja kysymään neuvoja.

Vuodesta 2004 on Inkerikeskuksessa toimnut ikäihmisille tarkoitettu *Seniori-Poveri*-projekti. Projektin tarkoituksena on auttaa ihmisiä sopeutumaan arkipäivän elämään eikä tuntea itseään yksinäiseksi. Tätä varten on perustettu *Klub 60+*, joka toimii eri kaupunginosissa: Kampissa, Pitäjänmäellä, Kontulassa ja Mummon kammari Hämeentiellä, missä järjestetään erilaista ohjelmaa, joka sisältää tietoiskuja, neuvontaa, liikuntaa, matkoja, juhlia.

Kahvikupin ääressä täällä voi tutustua uusiin ihmisiin tai tavata vanhoja tuttuja. Klubeissa voi saada palvelua omalla äidinkielellään. Projektin toiminta on kasvanut 15 aktiivisesta osallistujasta 180:een ja jatkaa kasvuaan. Tällä hetkellä projektissa työskentelee kolme työntekijää: **Eila Klykova**, **Nadezhda Shorohova** ja **Helmi Kononenko**.

Työikäisille maahanmuuttajille Inkerikeskuksessa toimii TE-keskuksen rahoittama *Osaamispankki*-projekti, jossa tarjotaan tukea työnhakuun liittyvissä asioissa ja jossa laaditaan suomenkielinen ansioluettelo työnhakijoille. Projektin työntekijät **Galina Kulaeva** ja **Lilja Köning** ottavat yhteyttä työnantajiin puhelimitse tai sähköpostitse ja kertovat työnhakijoiden osaamisesta ja käyvät myös tulkkaamassa työhaastattelutilanteissa ja työpaikoilla. Projektin puitteissa on järjestetty myös suomen kielen iltakursseja työssäkäyville ihmisille. Opettajana toimii **Nelli Piipponen**, Osaamispankki-projektia johtaa **Oksana Tikka**.

Nuorisolle, lapsille ja heidän vanhemmilleen on tarkoitettu Opetusministeriön rahoittama *Liikutaan yhdessä* -projekti, jota vetävät **Alma** ja **Aleksei Smirnov**. Nuorisoasiainkeskus vuokraa toimintaa varten tiloja Kesärannassa. Kesärannan kartano on viihtyisä ja vieraanvarainen talo, joka sijaitsee kuvauksellisessa merenrannassa, mäntyjen suojissa. Siellä perheet voivat yhdessä kalastaa, veneillä, retkeillä ja löytää uusia ystäviä.

Kaksi vuotta sitten on aloittanut toimintansa *Kettuset*-projekti, jota johtaa **Svetlana Fogel**. Projektin tarkoituksena on antaa psykologista ja puheterapeuttista apua alle kouluikäisille ja ala-asteikäisille lapsille. Kokeneet ja pätevät logopedi **Aleksandr Ovchinnikov** ja pedagogi **Ekaterina Esselström** työskentelevät jokaisen lapsen kanssa erikseen tai pienissä ryhmissä. Projektin puitteissa järjestetään myös suomen kielen opetusta leikkimisen kautta. Opettajana toimii **Eira Rämä** ja vapaaehtoisena työntekijänä **Olga Kurikka**.

Projektissa toimii myös *Taideterapia*-ryhmä, jossa taiteen avulla pyritään vaikuttamaan lasten kehitykseen aktivoimalla sensoriset toiminnot. Taidemateriaalien avulla tapahtuvalla ilmaisulla ja vuorovaikutuksella on keskeinen merkitys. Taideterapiaa käytetään ohjaamaan ja hoitamaan niin fyysisen-, tunne- kuin henkisen tason epätasapainoa (esimerkiksi vieras-

Laine Huttunen

Valentina Kurikka

-kielinen ympäristö ja vieraan kielen oppiminen), Ryhmän vetäjänä toimii **Venla Rahkonen**.

Jokaisen yrityksen menestyksekäs toiminta riippuu paljon henkilökunnan ja johdon hyvästä yhteistyöstä. Elokuusta 2007 alkaen Inkerikeskuksen toiminnanjohtajana on toiminut **Laine Huttunen**, joka on työskennellyt Inkerikeskuksessa jo yli 10 vuotta. Kaikki vaikeimmatkin asiat ja kysymykset käsitellään nyt hyvässä yhteisymmärryksen ilmapiirissä. Toimintaa koordinoi syyskokouksessa valittu uusi hallitus: Valentina Kurikka, Eila Klykova. **Natalia Belik**, **Eduard Kukkonen**, Aleksei Smirnov ja **Milja Hytti**.

On mukava huomata, että Inkerikeskuksen ikkunoissa palavat valot myös iltaisin ja viikonloppuisin. Täällä on kerhotoimintaa lapsille ja aikuisille ja suomen kielen kursseja. Inkerikeskuksen tiloissa vuokralaisena toimii musiikkikoulu *Forte*. Toivoisin, että jokainen meistä tulisi mielellään tähän taloon, jossa on lämmin ja mukava ilmapiiri ja veisi pienen osan tätä lämpöä mukanaan.

Kirjoittaja on Inkerikeskus RY:n hallituksen puheenjohtaja

Matkan varrelta

Inkerinmaa: Oma maa mansikka, muu maa mustikka

Reino Jaakkimainen

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 11/2007 aloitetulle muistelmille

Kansanvihollisen lapsena koulussa

Syyskuun alussa olin kansakoulun kolmannella luokalla, kun isäni katosi. Olin "hyvä" oppilas, pidin koulusta ja suomalaisesta naisopettajasta, joka oli nimeltään **Polla**, kuuluisaa opettajaperhettä. Huhu isäni katoamisesta (=vangitsemisesta) levisi nopeasti ja kaikki luokallani tiesivät sen. Oppitunnilla huomasin, ettei opettaja vilkaissutkaan minuun päin, eikä pyytänyt minua vastaamaan kysymykseensä, vaikka olin ainoana käsi pystyssä. Koko tunnin ajan hän laiminlöi minut täysin. Olin järkyttynyt, kunnes muistin, että hänen isänsä – myös opettaja – oli vangittu aikaisemmin. Nyt ymmärsin, että naispuolinen pelkäsi omasta puolestaan.

Välitunnilla jokainen kaveri pysytteli kaukana minusta, vältellen minua kuin ruttoa. He kaikki pelkäsivät tulevansa nähdyiksi minun lähelläni. Vaikka ymmärsin, miksi tämä kaikki tapahtui, kärsin sittenkin.

Nykypolvelle täit lienevät tuntemattomia olioita, mutta silloin niitä ilmestyi likaisissa perheissä. Pari päivää myöhem-

min löysin kolme lihavaa täitä sisätakin kauluksen vasemmalla sisäpuolella. Kauhistunut äiti pesi perusteellisesti minut ja kaikki vaatteeni, mutta täit tulivat vain takaisin joka päivä ihan samaan paikkaan.

Sitten kouluelämä muuttui dramaattisesti. Tuli venäjän kieli ja umpivenäläinen naisopettaja. Emme osanneet venäjää, eikä hän suomea. Tuijotimme vain toisiamme. Sitten alkoi työläs vieraan kielen oppimisprosessi. Minulle onneksi tässä uudessa tilanteessa isäni vangitsemisen vaikutus jäi syrjään. Pikkuhiljaa opimme ymmärtämään opettajaa riittävästi muissa aineissa, mutta venäjän kielen kirjoittamis- ja puhetaito tuli hitaasti. Monille ei kehittynyt koskaan hyvää lausuntaa.

Kuulin, että suomalainen opettajani oli vangittu ja tuomittu maanpakoon Uzbekistaniin, Etelä-Venäjälle. Niin oli käynyt melkein kaikille suomalaisille opettajille. (Neljäkymmentä vuotta myöhemmin kuulin äitini kirjeenvaihdosta Kurkelan naapurimme kanssa, joka asettui elämään Viroon. Entinen opettajani, joka silloin eli Tashkentissa oli tiedustellut häneltä Virossa minun kohtalostani sodan jälkeen. Ilmeisesti minun tapaukseni kosketti opettajaanikin syvästi ja jäi painamaan hänen mieltään.)

Muistelmat jatkuvat seuraavassa numerossa

Muistoja rakkaista vanhemmista

Elvi Langinen (Matikainen)

Isäni **Toivo** ja äitini **Herta Matikainen** syntyivät Nikkarlan kylässä Hietamäen seurakunnassa. Vanhempani olivat köyhistä perheistä, joissa oli paljon lapsia. Lapset joutuivat varhain töihin, jo 12-vuotiaina tehtiin raskasta ruumiillista työtä aikuisten rinnalla. Koulua lapset kävivät Annamoision kylässä. Työtä tehtiin omilla pelloilla vuoteen 1932 asti, jolloin pellot täytyi pakkoluovuttaa kolhoosille. Isäni ja äitini avioituivat vuonna 1935 ja työskentelivät kolhoosissa. Iso perhe, kaikkiaan yhdeksän henkeä, asui yhdessä huoneessa: kuusi lasta, vanhemmat ja mummo. Pieneen taloon rakennettiin lisähuone, ja vanhempani Toivo ja Herta muuttivat siihen.

Talvisodan syttyessä isä joutui armeijaan. Silloin inkeriläisiä ei otettu rintamalle, sillä heihin ei luotettu. Isäni oli soittanut bassotorvea tanssiaisissa ennen talvisotaa. Näin hän ei joutunut etulinjaan eikä osallistunut sotaan ase kädessä, vaan torvisoittokunnassa. Olot olivat kurjat. Nukuttiin talvella teltoissa eikä lämpimiä vaatteita ollut. Kesäjalkineet aiheuttivat paljon paleltumia. Äiti jäi kahden lapsen kanssa kotiin. Minä, Elvi, olin 2-vuotias ja veli **Vihtori** 3 kk:n ikäinen.

Kun jatkosota tuli, isä joutui taas ns. työarmeijaan. Me jäimme äidin kanssa kotiin. Saksalaiset valtasivat Etelä-Leningradin alueen, jolla me asuimme. Näin ollen saksalaiset tulivat asumaan meidän taloomme, ja me jouduimme itse asumaan keittiössä. Pommitusten aikoina nukuimme pommisuojakellarissa. Muistan kuinka erään pommituksen jälkeen samassa rivissä omaa taloamme vastapäätä paloi kerralla 15 taloa. Koko omaisuutemme oli

kerätty kellariin, jossa kaikki paloi, vain tyhjät seinät jäivät jäljelle. Ei jäänyt edes puhtaita vaatteita, jotka pukea päälle lauantaina saunan jälkeen.

Äiti ja me kaksi lasta jouduimme 1943 saksalaisten käskystä Kloogan leirille Viroon ja sieltä laivalla Suomeen. Äiti meni leirin aikana ruokalaan töihin ja sitten kun karanteeniaika loppui, hän löysi työpaikan Hyvinkään kutomatehtaalta. Asuimme osoitteessa Valtakatu 13, ja samassa huoneessa meidän kanssamme asui kaksi muuta perhettä. Kaikilla oli vähän tavaraa eikä riitaa tullut mistään. Äiti ja kummitäti **Aino** työskentelivät tehtaalla. He olivat hyviä kutojia ja saivat palkan lisäksi vielä vaatekangasta tehtaalta. Äiti teki vielä ylitöitä ja kävi tehdastyöpäivän jälkeen myös ihmisten kotona pyykkiä pesemässä. Sotien jälkeen äiti muisteli aina hymyillen ja iloisena kaikkia ihmisiä, joihin hän tutustui Suomessa.

Joulukuussa 1944 äiti meni ilmoittamaan vapaaehtoisesti, että me halusimme palata Venäjälle, koska isä oli armeijassa, ja äiti uskoi hänen olevan elossa. Meidät vietiin härkävaunuissa, oli kylmä pakkanen. Junassa äiti huomasi, että Leningrad jäi taakse ja tajusi, ettemme päässeetkään kotiin. Meidät vietiin synkkään metsään, jossa oli kylä. Asemalta oli kuljettava 25 km jalkaisin. Oli kova pakkanen eikä meillä ollut mitään ruokaa. Jouduimme vaihtamaan Suomesta hankkimamme hyvät vaatteet ruokaan. Isä löysi meidät sieltä syksyllä 1945, kun hän sai lyhyen loman ja tuli meitä katsomaan.

Isä rakensi sodan aikana lentokenttiä Leningradin ympärille ja hän oli myös metsätöissä. Hänen jalkansa olivat nälästä pöhöttyneet. Hän poltti mahorkkaa nälkäänsä, vaikkei ollut koskaan aiemmin tupakoinut. Joka päivä kuoli monta miestä työmaalla. Vuonna 1945 ruokaa oli jo enemmän ja hän jaksoi kävellä nuo 25 km meitä tapaamaan. Myöhemmin syksyllä 1945 selvisi, että pääsisimme palaamaan omaan kotiimme Nikkarlan kylään Inkerinmaalle, koska isä oli armeijassa. Talossamme asui vieraita ihmisiä, ja jouduimme hakemaan talon omistusoikeuden takaisin itsellemme käräjäoikeudelta.

Isä pääsi armeijasta vasta vuonna 1947. Molemmat vanhempamme alkoivat työskennellä kolhoosissa, mutta palkkaa ei maksettu rahana, vaan saimme perunoita ja kaalia myös torilla myytäväksi. Äiti lainasi vierailta ihmisiltä rahat lehmän ostoon ja lähti kuorma-auton matkassa Viroon ostamaan hyvää lypsylehmää. Hän osasikin valita hyvän lehmän, joka antoi 25 litraa maitoa päivässä! Maito piti myydä, jotta äiti pystyi ostamaan vaatteita meille lapsille.

Vuonna 1948 syntyi siskomme **Irma**, jolloin meitä lapsia oli kolme. Äiti opetti meitä tekemään kotiaskareita; hän oli vaativa ja halusi, että opimme tekemään kaikki työt kunnolla. Äiti kävi säännöllisesti Leningradissa 25 km:n päässä myymässä maidon ja ostamassa ruokaa, jolloin meidän isompien täytyi tehdä hänen työnsä kolhoosissa. Kitkimme kasvimaata, siivosimme navettaa ja ruokimme eläimiä. Äiti piti meille lapsille kuria, isä taas oli rauhallinen ja lempeä. Kaikki ystävämme pitivät valtavasti isästä. Minä ja siskoni olemme kiitollisia vanhemmillemme siitä, että he opettivat meitä tekemään kunnolla työtä. Veljemme Viktor kuoli 51-vuotiaana vuonna 1991. Olemme myöskin kiitollisia siitä, että suomen kieli, Inkerin murre, säilyi perheessämme. Muistamme aina vanhempiamme rakkaudella ja hellyydellä.

Isäni on syntynyt 27.3.1908, eli hän täytti tänä vuonna 100 vuotta. Vanhempieni avioliitto kesti 59 vuotta aina äitini kuolemaan asti vuonna 1994.

Kohtalo kuljettaa – vai kuljettaako - vai Luojan varjelusta?

Albert Käiväräinen

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 5/2008 aloitetuille muistelmille.

Mä putosin kaivoon, josta jotain muistan – ja äitini kertomaa

Olin äitini kanssa ollut kylässä melkein naapurissa. Naapurissa oli pieni tyttö, minua vähän vanhempi, **Tyyne** nimeltään. Äidit olivat jutelleet keskenään ja me kaksi olimme livahtaneet ulos leikkimään. Pihalla oli kaivo, ja kansi oli auki. Jotenkin olin mennyt kurkkimaan kannen aukosta ja pudonnut aika syvään hirsikehikkoiseen kaivoon. Leikkikaverini Tyyne oli onneksi huomannut ja juossut sisälle hokien "Aapi puto kuoppa, Aapi puto kuoppa". Tietysti äitini ja Tyynen äiti olivat kiirehtineet hakemaan missä kuopassa olin. Kaivon avoin kansi oli äidissäni heti herättänyt epäilyt ja hän oli kiirehtinyt sinne katsomaan, ja näkikin kun olin pulikoinut ja kellunut kaivovedessä. Paksu toppatakki piti minua pinnalla. Hätä äidilläni ja Tyynen äidillä oli tietysti suuri, miten saada lapsi pelastettua?

Enoni **Valtter** oli kuullut hätäiset huudot ja kiirehtinyt myös kaivolle ja huomannut minun räpiköivän selälläni kaivon pinnalla. Hän lähtikin hakemaan kotoa tikkaita laskeakseen ne kaivoon. Saksalaisilla oli sotilasryhmä majoittuneena muutaman kymmenen metrin etäisyydellä kaivosta, ja sieltä kuulivat kun äidit kiirehtivät apua lapsen pelastamiseksi. Saksalaisupseeri olikin aikonut heti hypätä kaivoon, mutta toiset olivat varoittaneet: "Jos hyppäät sinne lapsi uppoaa hyvinkin syvälle, koska kaivo on noin kapea". Sitten he huomasivat Valtterin raahaavan tikapuita ja porukalla tikkaat laskettiin kaivoon. Olin jo siinä vaiheessa ollut jonkin verran veden alla, kun vaatteet alkoivat vettyä. Sotilas, joka laskeutui kaivoon, kiskoi minut ylös, vettä oli valunut suusta ja vaatteista. Minut oli kannettu äitini kotiin. Oli asetettu tuvan pöydälle, ja valutettu vielä vettä suusta ja vatsasta. Vatsani ja keuhkoni olivatkin täyttyneet vedestä jo niin että paidannapit eivät auenneet, vaan ne piti repiä auki.

Vähitellen olin ruvennut virkoamaan. Ilmeisesti sotilailla oli elvytystaidot paremmin hallinnassa kuin paikallisilla, ainakin äitini oli heitä jälkikäteen kiittänyt. Vilusta tärisevänä minut oli puettu kuiviin vaatteisiin ja nostettu uunin päälle lämpimään. Sen kyllä muistan, kun sieltä uuninkolosta katselin alas tuvan pöydän suuntaan. Siellä pöydän ääressä istuivat läheiseni ja oli ehkä joku sotilasasuinenkin. Vilusta vieläkin vavisten huusin "Mie' tahon maitoo, mie putosin kaivoon, mie tahon maitoo". Läheiset olivat huokaisseet helpotuksesta: "Poika taitaa olla kunnossa." Minä ystävystyin saksalaissotilaitten kanssa niin että seurailin heidän pihatehtäviään ja tallissa hevostenhoitoa. Opin joitakin saksalaisia sanontojakin.

Silloisen leikkitoverini Tyynen sukunimestä ja kohtalosta ei ole minulla tietoa.

Äitini kertoili myöhemmin, että jos joku oli jättänyt kaivon kannen lähtiessään auki, minä olin käynyt pitkällä kepillä työntämässä kannen kiinni.

Äitini asema oli erikoinen: hänen miehensä (isäni) oli jossain NL:n asepalveluksa taistelemassa saksalaisia vastaan. Nämä saksalaiset kuitenkin pelastivat heidän poikansa. Jälkikäteen on selvinnyt isäni joutuneen taisteluihin Stalingradiin saksalaishyökkäystä torjumaan. Tämän kuulin isältä v. 1970 tavatessani hänet Leningradissa. Edellinen tapaamiseni isäni kanssa oman muistikuvanikin mukaan oli hänen ollessaan alokkaana neuvostoarmeijassa. Muistan asepukuisen isäni kantaneen mi-

nua sylissään jonkun matalan joen yli, ja äitini varoitteli hätääntyneenä "Tule varovasti, älä vain pudota poikaa." Olimme menossa kyläilemään johonkin melkein naapuriin, kun isäni oli päässyt viimeiselle lomalle ennen saksalaisrintaman kyläämme vyörymistä.

Kerrottiin myös, että suomalaistaustaiset asevelvolliset sijoitettiin tietoisesti pois Suomen rintamalohkoilta.

Isäni **Eino Sulo Käiväräinen** kuoli Leningradissa v. 1977 ja on haudattu Hatsinan hautausmaalle, oman isänsä viereen. Hautajaisiin emme päässeet, sillä lääkäri ei suostunut kirjoittamaan nimeään tarvittavaan viisumiin. Se oli sitä vahvaa neuvostoaikaa vielä silloin.

Saksalaisten vallatessa Inkerinmaan elämisen olot monien mielestä paranivat, vaikka kyllähän se ymmärrettiin, että sota-alueella asuminen on ainaista vaaraa.

Äidilläni on säilynyt valokuvia rintamaoloista, joiden joukossa on mm. kuva jossa katselemme taivaalle Leningradin suuntaan lentokoneiden ilmataistelua seuraten. Kuvassa olen äitini kanssa ja minulla on mukanani pyörillä perässä vedettävä hevonen.

Muistelmat jatkuvat seuraavassa numerossa.

UUTISIA INKERISTÄ

Wladimir Kokko, Pietari

Ajankohtaista inkeriläistä

Uutiskolumnistin kannanotto

Luterilaisuus ja inkeriläisyys

Nykyinen maantieteellinen käsite Inkeristä on muodostunut Ruotsin vallan aikana, kun vedettiin Stolbovan rauhan mukainen valtakunnan raja ja eteläkannaksella olleet pitäjät liitettiin uuteen maakuntaan. Ruotsin valtaa paeten maasta muutti pois paljon ortodokseja ja tänne muutti Suomesta luterilaisia. Tänne muuttaneiden luterilaisten jälkeläisistä myöhemmin ovat syntyneetkin inkerinsuomalaiset. Näin ollen kansamme syntyminen ja **Martti Lutherin** puhdistama kristinusko liittyvät katkaisemattomasti toisiinsa.

Vähintään parisataa vuotta inkerinsuomalaiset kävivät vain "suomen kirkos" ja juuri uskonto on erottanut heidät muista suomenkielisistä Inkerinmaalla. Luterilainen seurakunta esi-isillemme oli se, mikä tuki henkisesti, koulutti ja sivisti.

Olen monta kertaa huomannut, että vanhin sukupolvemme ei osaa erotella itsessään suomalaista luterilaisesta. Vanhassa Inkerissä luterilainen uskonto oli inkerinsuomalaisille kansallisuskonto ja "suomen kirkko" kansalliskirkko. Tämä tilanne oli itsestään selvä vähän yli sata vuotta sitten.

1800-luku toi tuntemuksen demokratiasta ja uskonnonvapaudesta. Uskontoa koskeva lainsäädäntö lieveni kaikissa maissa ja uskonnon vaihtaminen toiseen uskontoon on tullut mahdolliseksi. 1800-luvun loppupuolella syntyi myös monta uutta kristinuskon tulkintaa ja ne alkoivat levitä Inkeriinkin. Suomesta, Ruotsista ja Saksasta tulleiden saarnaajien vaikutuksesta inkerinsuomalaisten keskuudessa syntyi vapaakirkkolaisten, baptistien ja helluntailaisten ryhmiä. Vuoden 1920 tilaston mukaan heitä oli Inkerissä yhteensä noin 3 000 eli alle kaksi prosenttia 160 000 hengen kansasta. Ortodoksiuskoon kääntyneitä suomalaisia Inkerissä ei kuitenkaan ennen sotaa ollut.

1900-luku oli elämän maallistumisen vuosisata. Euroopassa kaikkien kirkkokuntien rooli alkoi laskea, ihmiset usein

hylkäsivät "vanhentuneita" kirkollisia tapoja ja omaksuivat "modernin vapaamman käyttäytymistyylin". Kirkoissa ei enää käyty joka sunnuntai eikä "syntien tekeminen" tuntenut niin vaaralliselta. Vielä vaikeampaan tilanteeseen joutui kirkko Neuvostoliitossa, missä tätä vastaan taisteltiin valtiovallan täysin voimin.

Karkotuksessa inkerinsuomalaisilla ei ollut mahdollisuutta kunnolla harrastaa uskonmenoja ja käydä kirkossa. Uusi sukupolvi kasvoi ateistisessa ympäristössä ja vain tosiuskovaiset vanhemmat pystyivät kasvattamaan lapsia luterilaisiksi.

Perestroika, Neuvostoliiton kaatuminen ja luterilaisten seurakuntien elpyminen toivat tuhansia inkerinsuomalaisia takaisin kirkkoon; pääosin luterilaisiin, muttei ainoastaan niihin. Henkilökohtaisesti tunnen kymmeniä inkerinsuomalaisia, jotka enemmistön vaikutuksesta ovat viime vuosina valinneet ortodoksisen uskonnon. Toiset lähtivät onkimaan onnea uusiin eksoottisimpiin uskontokuntiin. Tuhansia on jäänyt kirkon ulkopuolelle.

Luterilaisuus on edelleen yleisin uskontokunta inkerinsuomalaisten keskuudessa, se on melko ratkaisevasti vaikuttanut inkerinsuomalaisten identiteetin muodostumiseen, mutta nykyään ei voi sanoa, että inkerinsuomalainen automaattisesti tarkoittaa luterilaista.

Enää ei voida myöskään sanoa, että Inkerin kirkon jäsen automaattisesti tarkoittaisi suomalaista, kirkkomme on julistanut itsensä monikulttuuriseksi ja monikieliseksi.

Vatjalaiskulttuuri esillä Pietarissa

Tutkijat ovat eri mieltä siitä, katoavatko vatjalaiset pois maailman kansojen kartasta 10 vain 50 vuoden kuluttua, mutta ovat samaa mieltä siitä, että vähälukuisen kansan historia on lopussa. Tämän kansan kulttuuri on kuitenkin aina kiinnostanut asiantuntijoita.

Kantakansojen keskus suunnitteilla

Leningradin alueen hallituksessa pidettiin 12. maaliskuuta kokous, jonka pääaiheena oli alueen kantakansojen tukeminen. Havaittiin, että alueelle tarvitaan tukitoimintaa koordinoiva kantakansojen keskus. Sen perustajajäsenenä voisi muiden ohella olla myös Inkerin Liitto. Alueen hallitus odottaa tulevalta laitokselta konkreettisia inkerinsuomalaisten, inkeroisten ja vatjalaisten kulttuurien ja kielien säilyttämiseen tähtääviä toimenpiteitä.

Muistojuoksu Laatokan rannalta

Perinteinen Kelton seurakunnan ja IL:n Seulaskoin paikallisosaston järjestämä 10 kilometrin juoksu juostiin taas lankalauantaina 22. maaliskuuta. Juoksu järjestetään inkerinsuomalaisten Siperiaan maaliskuussa 1942 tapahtuneen karkotuksen muistoksi. Tänä vuonna juoksijoita oli viitisenkymmentä ja heidän joukossaan oli mm. piispa **Aarre Kuukauppi**.

Inkerinsuomalaisten elämänkertoja

Oppaiden opas

19. maaliskuuta 1928 Tyrön Ristikylässä talonpojan perheeseen syntynyt **Niina Sultsi** on täyttänyt 80 vuotta. Sultseja (joskus kirjoitetaan ihan saksalaisittain Schulz) oli Tyrön seudulla paljon. Hänen isänsä kuoli vakavaan sairauteen vuonna 1936, eikä törmännyt

Stalinin vainoihin. Lapsuutensa Niina vietti kotikylässä, muttei ehtinyt käydä suomenkielistä koulua vuottakaan, sillä koulu pantiin kiinni vuonna 1936.

Suomen kieli on Niinan äidinkieli, mitään täydennyskoulutusta kielialalla hän ei ole koskaan saanutkaan.

15-vuotiaana Niina äiteineen joutui muuttamaan Suomeen. Kloogassa, hän muistelee, oltiin vain viikon verran. Suomessa elettiin ja tehtiin töitä Pusulassa, ja siellä Lohjan kirkossa Niina pääsi ripille. Rippikoulun pastorina toimi inkerinsuomalaisten parissa paljon työtä tehnyt **Akseli Kajanti**.

Paluu Neuvostoliittoon tammikuun puolivälissä 1945 oli synkkä. Jouduttiin Kalininin alueelle, jossa Niina oli mm. metsänhakkuutöissä. Sodan jälkeen Niina onnistui äitinsä kanssa pääsemään Leningradiin, jossa hän valmistui vuonna 1956 diplomi-insinööriksi elokuvakorkeakoulusta.

Ollessaan töissä tutkimuslaitoksessa hänet valittiin 1960-luvun alussa koulutettavaksi Intouristin opasryhmään. Niina on toiminut 45 vuotta (!) oppaana Suomen tunnetuimpien matkatoimistojen palkkaamana. Niina on IL:n suomen kielen ystävien klubin korvaamaton jäsen ja on aina läsnä yhdistyksen tilaisuuksissa. Panostuksestaan heimotyöhön hän on ansainnut IL:n korkeimmat tunnustukset.

Perhe-elämäänkin Niina Sultsi (ensimmäisen avioliiton mukaan **Kosulina**) on tyytyväinen. Hänellä on yksi Suomessa asuva poika ja kaksi "täyssuomalaista" lapsenlasta.

Hyvää pääsiäistä!

Anna Tikka

23. maaliskuuta Pietarin Pyhän Marian tuomiokirkossa pidettiin juhlallinen pääsiäisjumalanpalvelus. Liturgeina toimivat kirkkoherra **Juhani Pörsti** ja pastori **Aleksandr Lauga**. Jumalanpalveluksen aikana lapsille järjestettiin pääsiäisen askartelukerho. Juhla päättyi pyhäkoululaisten esittämään Jeesuksen ylösnousemuksesta kertovaan perinteiseen pienäytelmään.

Pääsiäispäivänä kirkkoherra Pörsti ilmoitti Tuomas-messujen jatkuvan uudella *Vapaa pääsy* -nimellä. Projektikoordinaattori **Edvard Jurosen** mukaan "Tämä on täysin vapaa tilaisuus. Ketkä tahansa kiinnostuneet voivat siihen osallistua, myös evankelis-luterilaiseen seurakuntaan kuulumattomat. Tilaisuus sisältää varhaiskristittyjen perinteisen messun sekä nykyajan seurakunnan musiikkiyhtyeen laulamia lauluja.

Vapaa pääsy – nimiset Tuomas-messut pidetään keskiviikkoisin klo 17.00 alkaen.

Helsingin kaupunki haluaa työvoimaa Inkeristä

Työvoimapula Suomessa ilmeisesti kiristyy. Lauantaina 29.3. Helsingin kaupungin henkilöstökeskus piti Pietarissa ison rekrytointitilaisuuden. Tarvittiin ennen kaikkea linja-auton kuljettajia Helsingin Bussiliikenne Oy:n palvelukseen, etsittiin myös sairaanhoitajia, lähihoitajia, kotiapulaisia, siivoojia ja kiinteistönhoitajia, sihteereitä ja koulukäyntiavustajia. Kaikille pääkaupunkiseudulle työhön pyrkiville vaatimuksena oli vähintään auttava suomenkielen taito.

Tilaisuus järjestettiin Inkerin Liiton työllistämiskeskuksen avulla. Perehdyttävää Pietarin koulutusjaksoa seuraa muutto Helsinkiin töihin oppisopimuksen ehdoilla.

Rekrytointitilaisuuteen osallistui yli 130 henkeä. Pääkaupungin henkilöstökeskuksen edustajat lähtivät kotiin tyytyväisinä, Suomen viranomaisten halu purkaa paluumuuttojono lähivuosina alkaa toteutua.

MUUT LEHDET

Vastaava päätoimittaja **A-P. Pietilä** *kirjoittaa Länsiväylässä 9.5.2008 saamastaan sähköpostista otsikolla Mikä lukijoita kiinnostaa:*

Helsingin Yliopiston professori kirjoittaa, että "poliitikot eivät enää menesty ilman tositelevisiota ja julkista pelleilyä. Eduskunta on kuin *Big Brother* -ohjelman talo, jota kansa tirkistelee hairahdusten eikä kansakunnan hallinnoimisen takia." Hän viittaa myös siihen, että "hyvinvointiyhteiskunnassa kansalaiset ovat kyllästyneet arkeensa. Siksi humpuuki ja häiriökäyttäytyminen tulevat tilalle". Professori uskoo, että kunnallisvaaleissa joudutaan puhumaan enemmän asiaa kuin eduskuntavaaleissa.

Kanavan numerossa 3/2008 Helsingin yliopiston Itä-Aasian kielten ja kulttuurien professori **Juha Janhunen** kirjoittaa poikkeuksellisella ja kiinnostavalla tavalla ruotsinkielisestä vähemmistöstämme. Hän katsoo, että Suomeen on luotu systeemi, joka näennäisesti suosii ruotsinkielisiä, mutta oikeastaan vaikuttaa vääjäämättömästi ruotsinkielen alasajoon. Janhunen ajattelee, rinnastaen ruotsinkielisten aseman kehityksen Venäjän vallan aikaisiin kahteen Suomen sortokauteen, että suomenruotsalaisuuden ensimmäinen sortokausi ajoittui aitosuomalaisen liikkeen synnyn ja Helsingin yliopiston suomalaistamisen välisiin vuosiin (1922–1937), ja että toinen sortokausi on menossa parhaillaan.

Tätä toista sortokautta Juha Janhunen kuvailee mm. näin: "Toinen sortokausi on käynnissä juuri nyt. Sen voi katsoa alkaneen koulujen ruotsinkielen opetusta koskeneesta keskustelusta ja sen johdosta tehdystä päätöksestä, joka muutti v. 2005 toisen kotimaisen kielen ylioppilaskirjoitusten pakollisesta aineesta vapaaehtoiseksi. Vaikka päätös koskee myös suomenkielen asemaa maan ruotsinkielisissä kouluissa, sen kärki kohdistuu ruotsin kieleen, sillä se laskee – ja on jo laskenut – ruotsinkieltä opiskelevien suomalaisten määrää. Ei ole vaikea arvata, että kyse on vain ensimmäisestä askeleesta tiellä, joka muuttaa ruotsinkielen myös kouluaineena valinnaiseksi. Jo nyt ruotsia opiskellaan useimmissa suomalaisissa kouluissa vain lyhyenä kielenä. Ruotsinkieliset koulut taas ovat päinvastoin lisänneet suomenkielen tuntimäärää, ja esim. pääkaupunkiseudun ruotsinkielisissä kouluissa suomea on pakko opiskella pitkänä kielenä."

Janhunen kokoaa mieltämänsä sorron näin: "Koulujen ruotsinkielen opetuksen alasajo, suomenkielen opetuksen tehostuminen sekä julkisen hallinnon suomenkielistäminen ovat kaikki ilmiöitä, joilla on vastineensa Venäjän sortokausien kielipolitiikassa. Vielä merkityksellisempää on kuitenkin se, että Suomi on huomattavasti (sortokausien) Venäjää tehokkaammin onnistunut mullistamaan alueelliset kieliolot sisäisen muuttoliikkeen kautta. Suomenkielisten vierastyöläisten tulva maan rannikoille ja etenkin pääkaupunkiseudulle on sodan jälkeisinä vuosikymmeninä johtanut alun perin yhtenäisen ruotsinkielisen asutuksen pirstoutumiseen. Ruotsinkieliset elävät nyt pienissä saarekkeissa, keskellä yhtenäisen suomenkielisen asutuksen merta."

Professori Jantunen katsoo, että pakkoruotsiin suhtaudutaan nykyisin samoin kuin venäjän opiskeluun 1800-luvulla. Ve-

näjän opiskelua vierastivat tuolloin tasapuolisesti suomen- ja ruotsinkieliset. Hän arvioi, että Suomea on vuosikymmenien ajan hallinnut maatiaissuomalaisten ja kulttuuriruotsalaisten allianssi, joka myös vastaa ruotsinkielen onnistuneesta alasajosta.

Toivo Iho:

Juha Jantunen jättää tarkastelunsa ulkopuolelle taloudelliset seikat. Kun ne otetaan mukaan, kuva saa uusia värejä. Niinpä ruotsinkielinen väestönosa on etenkin pääkaupunkiseudulla hyötynyt paljon suomenkielistä enemmän yhteiskunnan kehityksen aikaansaamasta maan arvonnoususta. Tämä ei mitenkään alenna Jantusen artikkelin arvoa, mutta sekin on hyvä muistaa. Kaiken kaikkiaan artikkeli analysoi niin ansiokkaasti erään kielivähemmistön aseman kehitystä, että siitä toivottavasti viriää laaja keskustelu.

Samalla tavoin, vielä paljon jyrkemmän ja nopeamman kehityksen kautta, on Ruotsiin muuttaneiden suomalaisten, yhtä hyvin kantasuomalaisten kuin inkerinsuomalaisten suomenkielen käynyt. Vahva, kansallinen kulttuuri jyrää ne, ja seuraava sukupolvi osaa suomea vain heikosti. Voisiko tätä taustaa vasten venäjänkieli menestyä ja tulla laajaan käyttöön Suomessa? Tuskinpa.

Tapahtumakalenteri

Turun seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Besseda-hetket jatkuvat *Palvelupisteessä* joka kuukauden 1. ja 3. perjantai kello 13.00 Irma Kapasen vetäminä. Tervetuloa viettämään teehetkeä vapaan keskustelun merkeissä.

Hallitus kokoontuu joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina kello 16.30 *Palvelupisteessä*, Uudenmaankatu 1. Jos teillä on asioita, joita haluaisitte hallituksen käsittelevän, ottakaa yhteyttä hallituksen jäseniin tai Palvelupisteeseen.

5.10.2008 syyskokous ja Mikkelinpäivän tilaisuus

1.11.2008 pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä

26.12.2008 joulujuhla

Hyvinkään Inkeri-kerhon tapahtumia

23.8.2008 retki seurakunnan leirikeskukseen *Sääksiin*. Auto lähtee Paavolan seurakuntakodilta klo 9.00, ajaa Kirkonmäelle ja sieltä Torinkadun kautta Sääksiin. Perillä saunomista, ruokailua ohjelmaa ja vapaata yhdessä olemista.

28.9.2008 klo 10.00 inkerinsuomalaisten kirkkopyhä *Hyvinkään kirkossa*, kirkkokahvit, ja Hyvinkään Inkeri-kerhon 15-vuotisjuhla. Kerhon perustamisasiakirja on allekirjoitettu 6.6.1993.

Syksyn säännölliset kokoukset ovat *seurakunnan aulakahviossa* klo 14.00

7.9.2008, **5.10.2008**, **2.11.2008** sekä joulujuhla **7.12.2008** *seurakuntakeskuksessa.*

Tervetuloa mukaan!
Tiedustelut Irja Pelkonen, inkerikerho@gmail.com tai puh. 040 550 5712.

Lahden seudun Inkeri-kerhon tapahtumia

Kokoontumiset joka kuukauden toisena maanantaina *Lutherinkirkossa, kirkon kahviossa.*

Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, puh. 0400 841 741

Lahden seudun Inkeri-seuran matka Tarttoon Viron inkeriläisten kesäjuhlille 10.–13.7.2008

Lähtö 10.7.2008 klo 8.30

Lahden linja-autoaseman turistilaituri (museon vieressä)

Paluu 13.8.2008 klo 21.00 Tallinnasta lähtevällä laivalla

Matkan hintaan sisältyy

- linja-autokuljetus Lahti-Tartto-Lahti
- laivamatkat Helsinki-Tallinna-Helsinki
- majoitus Tarton yliopiston hostelli Salinassa 2 hh aamiaisella
- opastus Tallinnasta lähtien (Elve Voltein)
- linja-auto käytössämme koko matkan ajan

Matkalle ilmoittautumiset pyydämme ensi tilassa, koska majoituskapasiteettia on rajoitetusti.

Arvo Korkkinen (03) 781 7681 tai 040 412 0475, Maria Lahti 0400 841 741

Matkan hinta kerhomme jäseniltä 160 €, muilta 175 €.

Ennakkomaksu 50 € suoritettava 2.6.2008 mennessä, loppumaksu suoritettava 12.6.2008 mennessä. Matkan hinta ilman majoituksia, aamiaisia tai opastuksia 125 €. Maksu tilille 129830-24722 tai Arvo Korkkiselle.

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat

keskiviikkoisin klo 16.45–18.30

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Kuoroa johtaa Evelin Ojalo. Uusia laulajia toivotaan kuoron riveihin kaikkiin ääniin.

Seukot

Kokoonnumme Inkerikodissa kerran kuussa torstaisin. Kahvitellaan ja haastellaan yhdessä entiseen tapaan. Tervetuloa, vanhat ja uudet seukot!

Tiedustelut Pirkko Huurto
puh. (09) 783 391 tai 0400 748 318

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Kokoukset

28.09.2008
26.10.2008

Joulujuhlasta ilmoitetaan myöhemmin.

Tiedustelut Toivo Tupin puh.
040 578 3894

Inkerikoti , Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Inkerikeskuksen tapahtumia

www.inkerikeskus.fi

Inkerikeskus ry
Hämeentie 103 A, 00550 Helsinki

Inkerin kulttuuriseuran tapahtumia

Keskiviikon käsityöpiiri
Ompeluseura jatkaa *Koivussa ja tähdessä* parillisina keskiviikkoina klo 15.00 – 17.00. Ompeluseuraan ovat tervetulleita peukalot keskellä kämmentä olevat, jotka nauttivat kahvista ja rupattelusta.

Keskusteleva kulttuurikahvila
Jokaisen kuukauden viimeisenä torstaina klo 14.00–16.00 pidetään keskusteleva kulttuurikahvila, jossa on mahdollisuus keskustella mielenkiintoisista inkeriläisyyttä sivuavista teemoista.

Kulttuurikeskus Caisan kokoushuone 1+2, Mikonkatu 17 C / Vuorikatu 14 00100 Helsinki

Matka Petroskoihin 26.6.–29.6.2008
Matkareitti: Helsinki - Pietari - Petroskoi

Matkan varrella poiketaan Keltossa, Leningradin piiri, ja tutustutaan suomalaisten avulla rakennettuun luterilaiseen kirkkoon. Matkajohtaja kertoo mm. matkan aikana Inkerin suomalaisten historiaa, joka nivoutuu Suomen, Venäjän ja sittemmin NL:n historiaan. Petroskoissa tutustutaan kaupungin menneisyyteen ja nykypäivään.

1. päivä
- Saapuminen Petroskoihin ja majoittuminen Severnaja-hotelliin

2. päivä
- kaupungin kiertoajelu ja ostoskierros
- vapaata aikaa

3. päivä
- retki Kizin saarelle (lisämaksusta)
- iltapäivä vapaata aikaa

4. päivä
- Lähtö Suomeen

Matkan hinta: 360 euroa (jäsenet 340).
Matkan hintaan sisältyy:
• bussikuljetus
• majoittuminen kahden hengen huoneessa hotelli Severnjassa
• aamiainen
• kaupunkikiertoajelu

Matkan hintaan ei sisälly:
• viisumi. Ryhmäviisumin hinta 43 euroa
• matkavakuutus (pakollinen 1.7.1999 alkaen)

Lisämaksusta:
Kizin retki 54,00 e. Retkelle ilmoittaudutaan matkavarauksen yhteydessä.

Tiedustelut matkanjohtaja Aili Mehiläinen 050 338 6023. Ilmoittautumiset matkanjohtajalle tai sähköpostitse koivujatahti@inkeri.com.

Inkerin kulttuuriseuran toimipiste
Koivu ja tähti
Kaarlenkatu 3–5 A
00530 Helsinki

Avoinna ti-pe klo 10.00–16.00.

Tiedustelut puheenjohtaja Helena Miettinen, puh. 045 132 9191 tai helena.miettinen@inkeri.com

---

Levitä Inkeri-tietoa.

Kirjallisuutta
Arvo Survo
Itku Inkerille, 17 €
Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta, 2,50 €
Ella Ojala
Pitkä kotimatka, 14 €
Pelastunut albumi, 22 €
Ensimmäinen kevät, 16 €
Ella Ojala
Sananlaskuja ja tarinoita, 8 €
Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen, 10 €
Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki 1940-luvulla, 25 €
Pekka Nevalainen - Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri-historia, kansa, kulttuuri, 50,50 €
Heikki Seppänen
Etelän tien kulkija - Vilho Helanen, 25 €
Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa, 16,50 €
Saimi Tuukkanen
Elämäni helminauha 5 €
Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä, 11,50 €
Maria Luukan laulut ja loitsut, 6,50 €
E. Pärnänen
Antti Kivekäs I–II, 9 €
Mikko Savolainen
Inkerinmaa, 33,50 €
Aatu Savolainen
Suomalainen sissisodassa, 15 €
Lars Krifors
Oli onnistuttava, 15 €
Juho Häkkinen
Siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan, I–II 15 €
Sverigesingermanländarnas historia 24 €
Lassi Saressalo
Inkeri, 3,5 €
Jouko Sihvo
Inkerin kansan 60 kohtalonvuotta, 24 €
Albert Pettinen
Lauluja koululaisille, 4 €
Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle, 6 €
Lauri Santtu
Murrejuttuja, 2,50 €
Lilja Kuivanen Toim.
Inkerin vuotuisjuhlat 2003, 20 €
Tapani Nokkala
Paavo Räikkönen Inkerin mies, 25 €

Äänilevyjä
Inkerikuoron uusi
Minä tyttö -CD 10 €
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym, 2,50 €
Kasetteja
Arvo Survo
Omall maall, 9 €
Karttoja
Inkerin kartta
vuodelta 1933, 12 €
Inkerin uusi kartta
vuodelta 1992, 10 €
Kylä- ja tiekartta
Keski-Inkeri, vuodelta 1993, 10 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia) + salko marmorijalustalla 18,50 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteria) + salko marmorialustalla 15 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteriä), 8 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia), 10 €
Adressi
surunvalitteluun, 7 €
Tilaukset Inkerikoti

Saatavana Inkerin kulttuuriseurasta
puh. 09 - 2733 225
Inkerin satulipas (**Miettinen, Uusma**) 17 €
Flink, Toivo & Mäkilä, Eeva. Inkerin lasten oppikirja. 5 €
Kalevala. Suomeksi ja venäjäksi. Käännös A. Hiiri & E. Kiuru. 20 €
Miettinen, Helena. Kohtalontie. Kertomus inkeriläisen opettajan elämäntaipaleesta Inkerinmaalta Ruotsiin ja paluusta Neuvostoliittoon. 5 €
Miettinen & Joganson. Petettyjen toiveiden maa. Arator. 15 €
Monahof, Ania. Kärsimyksen pyhät kyyneleet. 13 €.
E. Pärnänen. Antti Kivekäs I–II 5 €
Sava, Inkeri & Miettinen, Helena. Liljan kuva kutsuu. 15 €
Inkeriläistä kansanmusiikkia
Röntyskät. Piirileikkilauluja
Inkerinmaalta 7,5 €
Voutilainen Paavo: Runoja 12 €
Vainikka & Miettinen: Iloinen Inkeri 15 €
SUUR-SYNTY KIESUS Korpikansan Survon Arvon kertomana 28 €

7–8 /2008

INKERILÄISTEN VIESTI

Inkeriläisten viesti
Toimisto
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.
Puh. (09) 793 796, 050 306 8725
ti klo 18.30–20, Annikki Kelo.
Sampo 800012-306364.
Nordea 101030-1085026.
Ilmoitukset / €
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €, ¼ sivu 85 €
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €
Tilaushinta 2008
30 € kotimaahan ja Ruotsiin
muualle 36 €/v (360 kr/v)
Pääasiamies Ruotsissa
(Hoitaa lehden tilaukset): Viktor Aitman
Linbanev. 6, SE-438 35 Landvetter.
Puh 031-916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
17 38 88-9
Sivistyssäätiö
Hallituksen pj Toivo Iho
Bredantie 6 D 18, 02700 Kauniainen
puh. 050 505 2335
Sampo 800016-1466601
OP 578038-20031499
Toimitus
Päätoimittaja Toivo Iho
Toimitussihteeri Katri Einamo
Toimituksen osoite
Nummitie 30 A, 02730 Espoo,
puh. 040 740 0408 (ark. klo 9.00–17.00)
Internet http://www.inkeriliitto.fi
(Avataan myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana)
Sähköposti inkerinviesti@suomi24.fi
Painopaikka Vammalan Kirjapaino Oy
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.
Julkaisija Suomen Inkeri-liitto ry.

Numero 9/2008 ilmestyy viikolla 38.
Aineisto toimitukselle 18.8. mennessä.

Numero 10/2008 ilmestyy viikolla 43.
Aineisto toimitukselle 22.9. mennessä.

Inkerinsuomalaisten keskinäisistä väleistä

Toivo Iho

Edellinen lehtemme pääkirjoitus päättyi näin: ”Kolme inkerinsuomalaisten saapumiserää, kolme ihmisryhmää. Millaiset ovat ryhmien keskinäiset välit? Tätä vaikeaa ja kiinnostavaa kysymystä käsitellään myöhemmin.” Siinä tämän kirjoituksen lähtökohta.

Ministeri **Max Jakobson** tutkii *Helsingin Sanomien* yliöartikkelissa 17.5.2008 aihetta *Mitä vahva Venäjä voi saavuttaa?* todeten Venäjän koulutusjärjestelmän nykyisen korkean tason: lukutaitoisia on 99, 8 %. Tuo luku antaisi tietysti hyvän pohjan jonkinasteiselle elvistelylle: ahaa, siis nyt vasta Venäjä on sillä tasolla, jonka köyhä Suomi saavutti jo 100 vuotta sitten! On hyvä muistaa, että taustalla on uskontojen ero: luterilaisuus opetti lukemaan, mitä taas ortodoksikirkko ei tehnyt. Vasta peruskoulutus on pystynyt nostamaan Venäjän tason nykyiselleen.

Mitä Venäjän korkea koulutustaso tuo tullessaan? Katsotaanpa ensin, mitä korkea koulutustaso on Suomessa matkaansaattanut! Koko kansa osaa paitsi lukea,

TÄSSÄ NUMEROSSA:

myös kirjoittaa ja ainakin tyydyttävästi laskea. Tässäpä hyvää ainesta jatkokoulutettavaksi. Ja niin on käynyt. Ei Nokiaa, oikeammin Nokia-tasoa ole tyhjästä polkaistu; se on rakennettu sukupolvien määrätietoisella työllä. Nyt ovat venäläiset siinä tilanteessa, että heissä on laajalla rintamalla ainesta uusiin innovaatioihin. Mitä nuoremmista venäläispolvista on kyse, sitä suurempi prosentuaalinen osuus heistä osaa modernin IT-teknologian vaatimat temput: internetit, laajakaistat jne., ja myös hallitsee tyydyttävästi englannin kielen. Kuinka on: miten tärkeä suomalaisille tässä tilanteessa on venäjän taito? Eikös nörttiys ole kansainvälistä; in horseman English, you see! Aivan varmasti kysymys on ainakin saanut uusia ulottuvuuksia.

Mikä onkaan sitten tilanne kolmen inkerinsuomalaistaustaisen ryhmän välillä? Miten asiaa on lähestytty ja selvitetty? Onko eri ryhmiin kuuluvia haastateltu, onko haastattelujen tuloksia huolella analysoitu? Mitä vielä!

Seuraavassa esitetty perustuu puhtaasti mutu-tuntumalla tehtyihin omakohtaisiin, vielä tarkentaen: itsekohtaisiin (lähempänä sanaa itsekäs!) havaintoihin ja arvioihin eri ihmisistä ja ihmisryhmistä niiden vuosien aikana, joina olen järjestötyöhön kohtalaisen tiiviisti osallistunut. Eri jutussa on arviointityötä ja sen perusteita kuvattu lähemmin. Lopputulos:

Tulojärjestyksessä ensimmäisen ja toisen inkerinsuomalaista taustaa omaavien ihmisryhmien välillä ei ole juuri lainkaan erimielisyyksiä. Molemmat ryhmät ovat niin sulautuneet kantaväestöön, ettei niitä pysty siitä erottamaan juuri muuten kuin kenties poikkeuksellisten sukunimien perusteella.

Viimeisen paluumuuttaja-aallon ja kahden muun ryhmän välillä taas on havaittavissa selviä eripuran siemeniä. Riidattomin riidan aihe on venäjän kieli. Karkeasti ottaen voi sanoa aiemmin tulleiden katsovan, että Suomen ei kannata eikä tarvitse kovin paljoa satsata venäjänkielisten koulutukseen: EU:n vähemmistökielille suoma taso on ehdoton katto. Paluumuuttajissa taas on useampaa mieltä; jotkut haluaisivat suoda venäjälle yhtä hyvän aseman kuin ruotsinkielellä on, toiset taas arvelevat hieman vähemmänkin riittävän.

Näin ovat asiat nyt, entäpä kolmenkymmenen vuoden kuluttua? Aika on silloin ihan varmasti tasoittanut tilanteen, aika ja suomen sekä englannin kielet.

Haastattelussa Kaarina Mononen

Katri Einamo

Mikä on suhteesi inkeriläisyyteen?
Olen tehnyt pro gradu – tutkielman, jossa yhtenä haastateltuna ryhmänä oli inkerinsuomalaisia paluumuuttajia. Nyt teen väitöskirjaa inkerinsuomalaisten kielenkäytöstä Pietarissa ja lähialueilla.

Miten järjestöt voivat mielestäsi vaikuttaa inkeriläisyys- ja paluumuuttaja-asioissa? Oletko perehtynyt inkeriläisjärjestöihin ja niiden toimintaan?
Olen keskustellut joidenkin järjestöaktiivien kanssa, mutta en tunne kovin syvällisesti inkeriläisjärjestöjen toimintaa. Järjestöjen rooli suomen kielen käyttämisen tukemisessa on varmasti merkittävä.

Miten inkeriläisyys ja paluumuuttoasiat konkreettisesti näkyvät päivittäisessä tutkimustyössäsi?
Luen inkeriläisistä tehtyjä tutkimuksia, ja olen luonnollisesti kiinnostunut esimerkiksi siitä, ovatko ihmiset halukkaita muuttamaan Suomeen ja millaisia kokemuksia vaikkapa heidän tuttavapiirissään on paluumuutosta. Toki Pietarin alueella muutkin kuin inkeriläiset puhuvat suomea tai ovat kiinnostuneita tästä kielestä – ehkäpä sosiaalisissa verkostoissa osansa on myös muilla venäjänsuomalaisilla. Haluan keskittyä kuitenkin ennen muuta inkerinsuomalaisten tilanteeseen.

Mitä tutkimuksen sosiolingvistinen lähestymistapa käytännössä tarkoittaa?
Sosiolingvistiikassa selvitetään esimerkiksi sitä, kuinka eri yksilöiden elämänhistoriat kuuluvat kielimuodossa ja vaikuttavat kielen puhumistilanteisiin.

Missä, miten ja kenen kanssa suomea puhutaan? Esimerkiksi murteen piirteet ja sanat ovat kiinnostavia, mutta tässä erityisen olennaista on se, kuka puhuu. Kieli yhdistyy siis vahvasti ihmisen kokemuksiin ja taustaan. Tärkeä kysymys voi olla vaikkapa se, miksi joku on päättänyt opetella suomea uudelleen. Käsitys kielellisistä valinnoista, niiden syistä ja seurauksista muodostuu siten vähitellen eri puhujien kertomana ja saatuja aineistoja tutkimalla.

Mitä tavanomainen työviikkosi pitää sisällään?
Kovin tavanomaisia rutiineja ei ole vielä päässyt kehittymään. Olen litteroinut videoaineistoja, osallistunut laitoksen tutkijaseminaariin ja käynyt jatko-opintoja tukevilla kursseilla. Talvella olin välillä niin kiinni opetustehtävissä, että tutkimuksen tekeminen jäi hetkeksi vähemmälle. Nyt sen sijaan olen lähdössä keräämään täydentävää aineistoa pariksi viikoksi Pietarin alueelle.

Ketkä tai mitkä ovat tärkeimmät yhteistyökumppanisi?
Teen tutkimustani Helsingin yliopiston suomen kielen ja kotimaisen kirjallisuuden laitokselle. Apurahaa saan Koneen Säätiöltä.

Miten päädyit nykyiseen toimeesi / tutkimusaiheeseesi?
Halusin jatkaa suomen kielen opintojani, ja oli luontevaa ottaa sellainen aihe, johon olin jo edes jossain määrin tutustunut ja toiseksi myös hyödyntää Pietarissa työskentelyäni. Olin yliopistossa suomen kielen opettajana, joten siinä samalla oli hyvä tilaisuus lähteä keräämään väitöskirja-aineistoa. Oli hyvä, että professori näki nimenomaan tämän aiheen järkevänä ja kannusti ryhtymään työhön. Joensuun yliopistossa tutkittiin inkerinsuomea ja sikäläisiltä tutkijoilta sain arvokkaita näkemyksiä siitä, mihin aiheeseen ei ole vielä niin hyvin paneuduttu. Onnekseni myös apuraha järjestyi.

Mitä kuuluu tulevaisuudensuunnitelmiisi? Saammeko ehkä lukea tulevaisuudessa muitakin kirjoittamiasi kirjoja?
Kovin pitkälle en osaa ajatella, mutta tämän tutkimuksen tekeminen on tietysti nyt päällimmäisenä mielessä. Siihen kuitenkin vierähtää vielä jonkin aikaa.

Terveisesi Inkeriläisten Viestin lukijoille?
On todella mielenkiintoista tutustua inkerinsuomalaisten elämään ja tämän päivän kielelliseen moninaisuuteen Pietarissa ja lähialueilla. On hienoa, että esimerkiksi tällainen lehti on olemassa. Hyvää jatkoa kaikille, ehkä tapaamme joskus!

Inkerinsuomalaisten kielenkäyttö Pietarissa ja lähialueilla, tutkimussuunnitelma

Kaarina Mononen

Väitöstutkimuksen aihe: Inkerinsuomalaisten kielenkäyttö Pietarissa ja lähialueilla.

Tutkimusaihe lyhyesti: Tutkimukseni tavoitteena on selvittää muutamien Pietarissa ja sen lähialueilla asuvien inkerinsuomalaisten kielenkäyttötilanteita ja heidän kielellisiin valintoihinsa liittyviä tekijöitä. Tavoitteena on kartoittaa kielen säilymisen ja kaksikielisyyden taustatekijöitä, minkä vuoksi on tutustuttava tutkittavien elämäntilanteeseen ja taustaan. Tutkimus lukeutuu sosiolingvistiikkaan, ja sitä voi luonnehtia etnografiseksi. Aiemman tutkimuksen perusteella hypoteesini on, että kielenkäyttötilanteisiin vaikuttavat kielipoliittiset olot, yhteiskunnan ja samalla yksilöiden asenteet, mutta myös mm. tutkittavien koulutus, elämänhistoria ja sosiaalisten verkostojen koostumus.

Taustaa

Sekä Suomeen tulleista paluumuuttajista että Venäjällä asuvista inkerinsuomalaisista on jonkin verran sekä yhteiskunnallista että kielitieteellistä tutkimusta,

mutta inkerinsuomalaisten kielenkäyttötilanteita ei ole juurikaan vielä tutkittu. Inkerinsuomea käsittelevät kielitieteelliset tutkimukset ovat tähän asti keskittyneet äänne- ja muotorakenteeseen (esim. Riionheimo (1998; 2007), Kokko (1996), Heikkinen (1998)). Manja Lehto (1996) on tutkinut inkerinsuomalaisten murteen säilymistä ja havainnut Inkerinmaalla asuneiden säilyttäneen paremmin murretta kuin muualle muuttaneet.

Omassa pro gradu –tutkimuksessani (Kärkkäinen ja Mononen 1999) olen perehtynyt mm. inkerinsuomalaisten maahanmuuttajavanhusten kielellisiin valintoihin. Tutkimuksessa selvitettiin maahanmuuttajavanhusten kielenoppimismotivaatiota, etnolingvististä identiteettiä ja sosiaalisia verkostoja; maahanmuuttajavanhusten kielenoppimistarvetta ja -motivaatiota ei ollut aiemmin kartoitettu systemaattisesti. Tässä kvalitatiivisessa haastattelututkimuksessa oli mukana mm. kymmenen inkerinsuomalaista, jotka useimmiten kommunikoivat vaivatta suomen kielellä ja kokivat suomen kielen osaamisen itsestään selvänä suomalaisuuden osoituksena. Tutkimus antaa hyvät lähtökohdat väitöskirjatyölle, jossa inkerinsuomalaisten kieltä tarkastellaan vuorostaan lähtömaassa, Pietarin lähialueilla.

Yhteiskuntatieteellisissä ja kulttuuriantropologisissa tutkimuksissa on monenlaisia yhtymäkohtia omaan tutkimukseeni, sillä poliittiset olosuhteet ovat Venäjän tapauksessa vaikuttaneet voimakkaasti kielivalintoihin. Näitä tutkimuksia aion hyödyntää työn kuluessa. Kielen merkitystä sivutaan usein, ja on havaittu olevan esim. merkittävä identiteetin tunnusmerkki (esim. Juote ja Takalo 1994). Päivi Laine (1997) on tutkinut etnistä identiteettiä elämäkertojen valossa. Hänen tutkimuksensa osoittaa, että identiteetin määrittely on vanhemmille sukupolville huomattavasti helpompaa kuin sodan jälkeen syntyneille. Myös Seppälä (1996) on havainnut vanhimman sukupolven erottuvan identiteetiltään selvästi nuoremmista. Helena Miettinen (2004) on tarkastellut väitöskirjassaan venäjänsuomalaisten identiteettien rakentumista elämäntarinoiden kautta. Tutkittavista noin kolmannes oli inkerinsuomalaisia, ja osa heistä asui Venäjällä. Tutkimuksessa kävi ilmi, että inkerinsuomalaisuus on nykyään ennen kaikkea inkerinsuomalaiseksi itsensä määrittelevien ihmisten verkosto. Nuoremmat ikäpolvet määrittelevät itsensä venäjän- tai vironkielisiksi suomalaisiksi, ja vain vanhimmille suomen kieli on osa identiteettiä.

Inkerinsuomi kuuluu suomen kaakkoismurteisiin, ja sitä on puhuttu Pietarin lähialueilla, ns. Inkerinmaalla jo useita satoja vuosia. Nykyään vanhat murteenpuhujat ovat jo hyvin ikääntyneitä. Alustavasti näyttää siltä, että kielitaito ei ole suoraan verrannollinen ikään, vaan sosiaaliset verkostot ovat ratkaisevia ja selittävät suomen kielen käyttöä tutkittavienikin elämässä.

Tavoitteet ja tutkimuksen merkitys

Väitöskirjatutkimukseni tavoitteena on selvittää muutamien Pietarissa ja sen lähialueilla asuvien inkerinsuomalaisten kielenkäyttötilanteita ja heidän kielellisiin valintoihinsa liittyviä tekijöitä. Kenen kanssa inkerinsuomalaiset puhuvat tai ovat puhuneet suomea, ja millainen heidän suhteensa on omaan kieleen? Pyrin tarkastelemaan eri yksilöiden kohdalla sitä, mitä kieltä he käyttävät missäkin tilanteessa ja keiden kanssa, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet eniten kielen säilymiseen ja siirtymiseen sukupolvelta toiselle, mitkä seikat taas ovat estäneet kielen siirtymistä.

Tutkimus ylittää rajat niin maantieteellisesti kuin tieteellisestikin. Venäjällä asuvia inkerinsuomalaisia ei voi tarkastella ilman Suomea, ja kielenkäyttöä tarkasteleva tutkimus tarvitsee tuekseen myös kulttuuriantropologiaa ja yhteiskuntatieteitä. Toisaalta taas yhteiskuntatieteellinen tutkimus ei riitä kielitilanteen ja kielenkäyttäjien valintojen syvälliseen tutkimiseen. Tavoitteena on siis yhdistää kielen ainesten analyysia yhteiskunnallisen tutkimuksen lähestymistapoihin.

Aineisto ja tutkimusmenetelmä

Tutkimus lukeutuu sosiolingvistiikkaan, ja sitä voi luonnehtia etnografiseksi, sillä käytän menetelmänä osallistuvaa havainnointia ja nauhoitan itse tarvittavan aineiston: erilaisia tilanteita ja niitä täydentäviä haastatteluja. Asianosaisilta on pyydetty luvat tutkimukseen.

Olen kerännyt aineistoa Pietarissa ja sen lähialueella - paikoissa, joissa inkerinsuomalaiset viettävät aikaansa. Olen myös haastatellut useita ihmisiä ja luonut näin kokonaiskuvaa inkerinsuomalaisten kielenkäytöstä. Työskentelin viisi vuotta Pietarissa (2002–2007), jolloin olin tekemisissä myös inkerinsuomalaisten kanssa. Tämä antoi hyvän lähtökohdan tutkimukselle, sillä sain havainnoida tilannetta pitkällä aikavälillä paikan päällä.

Lähdekirjallisuus

BOYD, SALLY & HOLMEN, A. & JØRGENSEN, J. N. (toim.) 1994: Sprogbrug og sprogvalg blandt invandrere i Norden. Københavnerstudier i tosprogheted 22–23. Danmarks Laererhøjskole, København.

HEIKKINEN, JANNE 1998: Inkerinsuomen morfofonologiaa: vartaloallomorfit paradigmojen murroksessa. Pro gradu –tutkielma. Joensuun yliopisto.

JUOTE, MARI & TAKALO, PIRJO 1994: Suomalaisia Inkerissä ja inkerinsuomalaisia Suomessa – etninen identiteetti muuttuvana konstruktiona. Pro gradu –tutkielma. Helsingin yliopisto.

KOKKO, OSSI 1996: Inkerinsuomen deklinaation morfosyntaktisia muutoksia. Pro gradu –tutkielma. Joensuun yliopisto.

KORPISAMMAL, MILA 1996: Kaksikielisten inkerinsuomalaisten venäjän käyttöalueet koodinvaihdon tasolla. Pro gradu –tutkielma. Joensuun yliopisto.

KÄRKKÄINEN TANJA & MONONEN, KAARINA 1999: Maahanmuuttajavanhukset ja suomen kieli. Tutkimus bosnialaisten, vietnamilaisten ja inkerinsuomalaisten maahanmuuttajavanhusten kielenoppimismotivaatiosta, etnolingvistisestä identiteetistä ja sosiaalisista verkoista. Pro gradu –tutkielma, Helsingin yliopisto. Vanhustyön keskusliiton raportti nro 1/1999.

LAINE, PÄIVI 1997: Inkerinsuomalaiset etnisenä vähemmistönä. Tapaustutkimus inkerinsuomalaisten paluumuuttajien etnisestä identiteetistä elämäntarinoiden valossa. Pro gradu –tutkielma. Joensuun yliopisto.

LAPPALAINEN, HANNA 2004: Variaatio ja sen funktiot. Erään sosiaalisen verkoston jäsenten kielellisen variaation ja vuorovaikutuksen tarkastelua. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.

LEHTO, MANJA 1996: Ingrian Finnish: Dialect Preservation and Change. Acta Universitas Upsaliensis. Studia Uralica Upsaliensis 23.

MIETTINEN, HELENA 2004: Menetetyt kodit, elämät, unelmat. Suomalaisuus paluumuuttajastatukseen oikeutettujen venäjänsuomalaisten narratiivisessa itsemäärittelyssä. Sosiaalipsykologisia tutkimuksia 11. Helsingin yliopisto.

MILROY, LESLEY 1987: Language and social network. Basil Blackwell, Oxford.

RIIONHEIMO, HELKA 1998: Morphological attrition and interference in language contact: sketching a framework. – Niemi, Jussi & Odlin, Terence & Heikkinen, Janne (toim.), *Language contact, variation and change*. Studies in languages 32 s. 246–268. Joensuun yliopisto.

2007: Muutoksen monet juuret. Oman ja vieraan risteytyminen Viron inkerinsuomalaisten imperfektinmuodostuksessa. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.

SARHIMAA, ANNELI 1999: Syntactic transfer, contact induced change and the evolution of bilingual mixed codes. Studia Fennica, Linguistica 9. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.

SEPPÄLÄ, MATTI 1996: Inkerinsuomalaisten paluumuuttajien sopeutuminen. Sosiaalipolitiikan pro gradu – tutkielma. Helsingin yliopisto. Helsingin kaupungin sosiaaliviraston julkaisusarja.

Matkan varrelta

Inkerinmaa: Oma maa mansikka, muu maa mustikka

Reino Jaakkimainen

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 11/2007 aloitetulle muistelmille.

'Ot strashji osvoboshdjen'

Isä siirrettiin poiskuljetettavien osastolle odottamaan kuljetusta Siperiaan. Koska hänen sukunimensä alkukirjaimet "Ja" on venäjän aakkosten viimeinen kirjain, hänelle oli määrätty paikka vankijunan viimeisessä vaunussa. Kun junan piti lähteä, huomattiin, että viimeinen vaunu oli pahasti rikki ja se irrotettiin junasta. Isälle tuli kaksi kuukautta lisää odotusaikaa. Sinä aikana tapahtui monta odottamatonta asiaa:

NKVD sai uuden päämiehen, joka lupasi lopettaa mm. syyttömien vangitsemiset, sanoen niitä edellisen päämiehen, **Jeshovin**, väärinkäytökseksi. (Sitähän ne aikaisemmat uudet päämiehet olivat ennenkin luvanneet.)

Helsingissä ylioppilaat järjestivät mielenosoituksia NL:n suurlähetystön edessä protestoiden vähemmistökansan, Inkerin suomalaisten, sortoa kotimaassaan.

Belomorkanal-projekti, Valkoisen meren ja Laatokan yhdistävä kanava oli valmistunut ja tarve palkattomasta, kulagin, työvoimasta oli vähentynyt.

Koska isän työalue oli suuri ja käsitti koko Pohjois-Inkerin Suomen rajalle asti, katsottiin tarpeelliseksi antaa isälle oma henkilöauto käyttöön. Yksi isän alaisena ollut toksovalainen palomies halusi autonkuljettajan paikan, mutta isä valitsi jonkun muun. Tästä mies kantoi kaunaa. Isän vangitsemisen jälkeen hänen alaistensa kuulusteluissa mies kanteli isästä, sanoen isän lausuneen Neuvostoliiton vastaisia mielipiteitä. Kuullessaan myöhemmin mitä isälle tapahtui, omatunto kävi vaivaamaan miestä. Hän tunnusti tekonsa työtovereilleen ja he puolestaan painostivat miestä ilmiantamaan itsensä päällikölle. Miespoloinen vangittiin. En tiedä hänen kohtaloaan. Luulen, että hän katosi kulagissa.

Isän tapaus käsiteltiin uudestaan ja noin kuusi viikkoa Siperian vankijunan menosta isä vapautui. Hänen asiakirjaansa leimattiin "ot strashji osvoboshdjen", (pidätyksestä vapautettu). Ei viittaustakaan viattomuudesta. Päinvastoin, häntä varoitettiin ankarasti kertomasta kenellekään mitä hänelle oli vankilassa tapahtunut. "Suu kiinni, muutoin joudut heti takaisin vankilaan." Hän oli ollut vankilassa yhdeksän ja puoli kuukautta, syyskuusta1937 kesäkuuhun 1938.

Tiesimme isän vapautuvan, mutta emme vapautumisen päivämäärää. Me pojat olimme "tisurissa" (pitämässä vuoroa) Mintkan tien yläpuolella, lähellä kylätietä, mistä oli hyvä näkyvyys Kondakopshinon asemalle. Minä olin silloin melkein 11-vuotias ja satuin olemaan vuorossa, kun näin isän laskeutuvan junasta. Hän kulki hitaasti ja vaivalloisesti. Juoksin mäkeä alas häntä vastaan. Halailu ei ollut meillä tapana, mutta nyt halailimme ja itkimme kumpikin. Näin kuinka hauras ja heikon näköinen isä oli. Entisessä kunnossaan olisin ratsastanut hänen selässään, mutta nyt hän tarvitsi kaikki voimansa kävelläkseen puolitoista kilometriä kotiin, mistä puolet ylämäkeen.

En ole koskaan kuullut kenenkään muun poliittisen vangin vapautuneen tuomion jälkeen (tai tuomiota ennenkään). Jää arvailuksi mitkä lopulliset tekijät vaikuttivat siihen, että isäni pääsi vapaaksi. Puolestani oletan tapahtumien kulun menneen näin:

1. Isä, luullen palokuntauran olevan poliittisesti turvallinen, ei ylennystä hyväksyessään tiennyt, että hän joutuisi palokunta-alan virkailijana suoraan NKVD:n järjestöön. Saatuaan tietää tämän, pintapuoliset "kosmeettiset" seikat viehättivät häntä, eikä hän ajatellut asiaa sen pidemmälle.

2. Poliittisessa järjestössä poliittista asemaa välttävä virkamies on epäluotettava eikä sovi siihen, mutta pakko puolueeseen kuulumisesta ei saa olla ilmeistä. Näin ollen hänen päällikkönsä "ehdotus" liittyä puolueeseen oli itse asiassa määräys. Kun isä ei siihen toistamiseen reagoinut, eikä myöskään määräyksiä seuranneeseen varoitukseen (tehtaan johtajan tapaus), lavastettu vangitseminen oli selvä ratkaisu. (Irtisanominen voisi osoittaa potkujen saamisen oikean, ts. poliittisen, syyn, sillä eihän isän työssä ollut ollut kenelläkään mitään valittamista.)

3. Toksovalaisen tunnustus jätti "tyhjiön" asiapapereihin. Vapauttaminen, varsinkin muiden äskettäisten tapahtumien yhteydessä (katso "odottamattomia tapauksia" edellä) teki ns. uuden oikeudenkäynnin johdonmukaiseksi. Sehän näyttäisi kuinka oikeudenmukainen neuvosto-oikeus oli.

Isä kävi tervehtimässä ystäviään Toksovassa, missä kuuli yksityiskohtia häntä vastaan puhuneesta miehestä. Isän paluu entiseen työhönsä ei tietenkään enää tullut kysymykseen, puolin eikä toisin.

Isä asettui takaisin kolhoosin töihin ja rauhallisempaan kotielämään. Lehmän maito ja maapalstan antimet saivat olla meille riittävää toimeentuloa. Kolhoosin työpäivistä saatu elanto auttoi meitä hyvin vähän taloudellisesti.

Perhesuhteemme vanhempien ja lasten välillä olivat lämpimät ja läheiset. Ei meillä lapsilla ollut koskaan hitustenkaan epäilystä, ettemmekö me pojat olleet kaikkein tärkeimpiä kummallekin vanhemmistamme. Heidän välillään mahdollisesti joskus esiintynyt kitka ei päässyt koskaan vaikuttamaan meihin. Nuorimpana äiti joskus lelli minua, mutta Jussi ja Matti ottivat sen leikin kannalta kiusoitellen minua, äidin vauvaa. Yhteinen kärsimys isän vangitsemisesta toi meidät vieläkin lähemmäksi toisiamme. Se oli hyvä perusta tuleville koettelemuksille. Minulla on voimakas tunne, että tässä, niin kuin myöhemmissäkin vaikeuksissa, oli Herran käsi – hänen enkelinsä – auttamassa ja ohjaamassa meitä.

Talvisota ja sen jälkeinen aika

Saksan ja Venäjän vaihtokauppaa

1939-luvun alkupuolella ryhtyivät kaksi julkista vihollista, Saksa ja Venäjä, julmassa vaihtokaupassa, jakamaan – kuten nyt tiedetään paljastetuista salaisista asiapapereista – naapurimaita keskenään. Neuvostoliitto sai "vapaat kädet" Baltian maihin, Suomeen ja osaan Romaniaa (Bessarabiaa) nähden, sekä puolet Puolasta melkein ilmaiseksi; Saksa puolestaan oman osansa Puolaa, Romanian, Unkarin, Jugoslavian ja aikaisemman länsimaiden "lahjan", Tsekkoslovakian.

Neuvostoliitto ahmaisikin Viron, Latvian, Liettuan ja Bessarabian ilman vastarintaa, kun ne "vapaaehtoisesti" liittyivät siihen. Sen sijaan Suomesta tuli karvas pala nieltäväksi.

Kaikkiviisas, tietäen milloin Suomi hyökkäisi Neuvostovallan kimppuun (lavastetut Mainilan laukaukset), sijoitti muutamaa viikkoa ennen sitä kylämme täyteen, ainakin pataljoonan verran, punasotilaita. Oletan niin olleen muissakin Inkerin kylissä. Kodissamme oli viisi miestä: pari upseeria, kirjuri ja kaksi sotilasta. Mieleeni jäi kirjuri. Hän oli

erikoisuus, Espanjasta Venäjälle sisällissodasta pelastettu nuori mies. Häntä pidettiin kuin maskottia; hyväntahtoisen pelleilyn kohteena. Yksi pikkuasia jäi mieleeni hänestä: Hän kirjoitti käyttäen ainoastaan tikkukirjaimia.

Oli helppoa olettaa, että mahtava voittamaton puna-armeija tekisi lyhyessä ajassa selvää pikku Suomesta. Muistan huolestuneeni, että nyt loputkin suomalaiset joutuisivat meikäläisten tapaiseen "vapauteen". Ajatus läheisemmästä kanssakäymisestä suomalaisten kanssa tämänlaisissa uusissa olosuhteissa ei ollut mieluisaa…

Kuusisen armeijassa

Asevelvollisena isä kutsuttiin, samoin kuin muutkin, armeijaan. Inkerin suomalaiset ja itäkarjalaiset olivat sopivaa aineistoa muodostamaan vapaan Suomen väliaikaisen hallituksen vapaehtoisen armeijan. Suomen aloittaman sodan kulku olikin suunnitelmista poikkeavaa. Puna-armeijan eteneminen, jopa ainoastaan suomalaisia rajajoukkoja vastaan, oli odotettua hitaampaa. Huhut rupesivat liikkumaan, kuinka joukoista jälkeen jääneet suomalaiset ampuivat venäläisiä puun latvasta viimeiseen hengenvetoon asti ja tekivät muitakin kerrassaan mahdottomia urotöitä. Terijoki vallattiin ja siitä tuli **Otto Ville Kuusisen** Suomen väliaikaisen hallituksen oikein väliaikainen pääkaupunki.

Kirjaanotossa isä sanoi ammatikseen räätälin, oppihan hän vankilassa ollessaan korjaamaan omat vaatteensa, tai sen mitä korjaamista niissä oli. Enemmistö upseereista oli venäläisiä. Koska kaikkien piti vannoa vala suomeksi, tuotti joidenkin sanojen lausuminen heille vaikeuksia. Isä joutui auttamaan tässä. Yhtä upseeria, josta hän ei erikoisesti pitänyt, isä opetti lausumaan sanan "soturi" sitturiksi. Se tuotti hänelle lapsellista huvia, kunnes pälkähti päähän, että mitä jos kuulijat räjähtävät nauramaan. Vaan täydestä se meni.

Venäläisten mieshukka rintamalla oli valtava. (**Krushjev** kirjassaan *Krushjev muistaa* sanoo sen olleen miljoona miestä). "Vapaiden suomalaisten" lukumäärä oli liian pieni rintamalla tuhlattavaksi. Myös luotettavuus oli epävarmaa. He saivat Katyn metsässä NKVD:n murhattujen puolalaisupseerien sotilaspuvut. Niissä erikoispuvuissa he marssivat Terijoella, Petroskoissa ja Leningradissa. Näyttelemistä vartenhan heidät oli luotukin. Leningradissa varsinkin heitä ihmeteltiin kovasti. Kun takahännillä marssivat vastasivat kyselyyn, että mistä olivat kotoisin, kuului kirouksia. Joku sanoi kantavalla äänellä: "Chto, myi durakki! Olisihan tämä pitänyt arvata!"

Koska, paitsi opettajia, olivat kaikki koulun oppilaat suomalaisia, ei sota-aiheesta tullut mitään erimielisyyksiä. Olimme kaikki yksimielisesti hiljaisen iloisia ja ylpeitä suomalaisista ja suomalaisuudestamme.

Suomi hävisi lopputaistelun, mutta voitti olemassaolosodan. Se on ainoa Neuvostoliiton rajanaapuri, joka sotien jälkeen säilyi itsenäisenä. Se on vieläkin suomalainen, vapaa ja itsenäinen. Raskaat uhraukset eivät menneet hukkaan.

Verivihollisets sopeutuvat elämään keskenään

Jo elokuussa 1939 allekirjoittivat Neuvostovenäjä ja Saksa puolueettomuus- ja kauppasopimuksen. Sodassa Saksan ja liittoutuneiden (Englannin ja Ranskan) kanssa Neuvostoliitto, joka ennen tuki liittoutuneita, tuki nyt Saksaa. Paha **Hitler** olikin nyt ystävä ja luotettava

naapuri. Kaupankäynti vilkastui. Maataloustuotteita ja viljaa vietiin Saksalle, raskasta työpajakoneistoa Venäjälle. Oli outoa lukea lehdestä, joka päivää aikaisemmin oli pitänyt Hitleriä pahana, nyt hänelle annettavan ylistystä. Jotkut paikalliset sotilasjohtajat ja jopa jotkut johtokommunistitkaan eivät luottaneet Hitleriin. He varoittivat Saksan mahdollisesta hyökkäyksestä Venäjää vastaan. Muistan kuulleeni esitelmöitsijöitä kierrelleen kylissä ja kauppaloissa kehottaen paikallisia johtomiehiä valmistautumaan sen pahan varalle. Jäi epäselväksi miten he voisivat sen tehdä. Oli hyvin vaarallista poiketa Stalinin linjalta, erikoisesti, jos olisit oikeassa! Stalinilla oli pitkä muisti. Leningradin johtajat maksoivat myöhemmin, monet hengellään.

Muistelmat jatkuvat seuraavassa numerossa.

Ihojen sukutapaaminen

Teksti Toivo Iho, kuva Toivo Iho (Igo)

...eli siis Heimosin sepän **Andreas Ihon** ja hänen vaimonsa **Annan** jälkeläisten kokoontuminen järjestettiin ilmoituksen mukaisesti Lauttasaaressa Poliisien kesäkodin suojissa 8.6.2008. Kutsun olivat kuulleet ja sitä noudattaneet yhteensä 69 juhlijaa, joista 58 Suomesta ja 11 Virosta. Ruotsista ja Venäjältä ei ollut osallistujia, terveiset heiltä kyllä saatiin. Paikalla olleista 44 oli sepän pojan **Aapo Ihon** jälkeläisiä ja 22 samoin sepän pojan **Matin** jälkikasvua, kun taas **Paavon**, **Anna-Marin** ja **Olgan** perilliset eivät päässeet tulemaan.

Kun nimilaput rintamuksiin oli tilaisuuden pääjärjestäjän, Heimosin sepän

pojanpojantyttären **Tuija Ihon** toimesta jaettu, laulettiin ensin yhteisesti *Suvivirren* kolme ensimmäistä säkeistöä, jonka jälkeen siirryttiin aterialle, jonka oli tilannut ja maksanut sepän pojantyttärenpoika **Antti Kokkinen**, tai oikeammin tilauksesta oli ammattitaidolla huolehtinut hänen puolisonsa **Rita Nerg**. (Osanottajat maksoivat kyllä hekin jotain, mutta arvattavasti Antin pussista kieri eniten rahaa; kiitoksia!)

Tilaisuuden juontaja, sepän pojanpojanpoika **Jaakko Iho** otti tämän jälkeen ohjat käsiinsä ja pyysi ensimmäiseksi esiintyjäksi Andreas Ihon pojanpojanpojan vaimon, **Mervi Ihon**, joka esitti kolme Aapo Ihon runoa. Tämän jälkeen olivat vuorossa Mervin ja **Teron** tytär **Mirjami Iho** ynnä hänen kihlattunsa **Aapo Juusti**. He esittivät sikermän Heimosista ja muualta Keski-Inkeristä kerättyjä, SKS:n kansanrunousarkistossa olevia runoja. Kuka oli runot kerännyt ja SKS:lle toimittanut? Aapo Iho. Milloin? Vuonna 1914! (Runot löytyvät internetistä osoitteesta http://dbgw.finlit.fi/skvr)

Andreaksen pojanpojan **Antin** tyttären **Päivin** ja puolisonsa **Esan** tyttäret **Salla** ja **Saana** viuluineen olivat nyt vuorossa ja esittivät mm. Konstan paremman valssin. Suomen **Toivo Ihon** esittämän lyhyen historiallisen katsauksen jälkeen oli vapaan sanan aika. Sanan säilää heiluttivat Antti ja **Eero Iho**, **Irja Polishchuk** ja vieraiden puolesta kiittänyt **Yrjö Saarinen**. Sitten kuului komennus valokuvaan. Kuvaajana oli Viron **Toivo Iho** (**Igo**), ja tilaisuus päättyi yhteiseen kahvihetkeen, jonka kestäessä viulistit Salla ja Saana esiintyivät uudelleen. Lopuksi laulettiin Aapo Ihon sanoittama ja **Martti Lähdevirran** säveltämä *Perintö*.

Kokoontuminen virkisti mieliä ja toi mieleen menneitä. Uutta tapaamista ei lyöty lukkoon, mutta Yrjö Saarinen, **Lempi Ihon** poika, muistutti, että sukulaisia on Siperiassakin, ehkä voitaisiin kokoontua siellä!

Haastattelussa Soile Anttila

Katri Einamo

Lehdessämme on julkaistu Ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan Venäjä-verkoston tapahtumista kertovia artikkeleita. Seuraavassa haastattelemme SoteAmkien koordinaattoria, Soile Anttilaa.

Mikä on suhteesi inkeriläisyyteen?
Itselläni ei ole inkeriläisyystaustaa, mutta tuttavapiirissäni inkeriläisiä jo onkin. Työssäni Ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan Venäjä-verkoston koordinaattorina olen päässyt tutustumaan inkeriläisten palvelukeskuksiin Leningradin alueella sekä inkeriläisyyteen ylipäänsä. Ensimmäiset oikeat kosketukseni inkeriläisyyteen syntyivät oikeastaan vasta vuosituhannen vaihteessa Pietarissa työskennellessäni. Monet työkaverit olivat inkeriläisiä.

Miten järjestöt voivat mielestäsi vaikuttaa inkeriläisyys- ja paluumuuttaja-asioissa?
Yhteistyössä järjestöjen kanssa olen saanut ilokseni huomata, miten paljon järjestöillä on yhteistyötä inkeriläisten ja paluumuuttajien kanssa rajan molemmin

puolin. Osaan itse vastata paremmin ammattikorkeakoulujen näkökulmasta, meidän yhteistyömme keskittyy esimerkiksi inkeriläisten keskuudessa tehtäviin projekteihin, joissa opiskelijat ja opettajat ovat mukana sekä opiskelijoille tarjottaviin harjoittelupaikkoihin. CIMOn hallinnoimat harjoittelupaikat inkeriläisten palvelukeskuksissa t. Suomi-kodeissa ovat antaneet monille opiskelijoillemme unohtumattomia kokemuksia, joiden ansiosta opiskelija on oppinut elämästä valtavasti paljon enemmän kuin luokkahuoneessa. Yhteistyössä järjestöjen kanssa voimme tehdä vielä enemmän. Mm. yhteiset projektit kiinnostavat niin oppilaitoksia kuin järjestöjä.

Miten inkeriläisyys ja paluumuuttoasiat konkreettisesti näkyvät työssäsi?
Markkinoimme osaltamme CIMOn harjoittelupaikkoja inkeriläisten palvelukeskuksissa Leningradin alueella, eli ns. Suomi-kodeissa. Ilokseni olen saanut huomata, että monet paluumuuttajat ovat kiinnostuneita Venäjä-yhteistyöstä ja haluavat osallistua mm. opiskelijavaihtoon sekä inkeriläisten keskuudessa tehtäviin projekteihin.

Mitä tavanomainen työviikkosi pitää sisällään?
Teen pääasiassa töitä kotona päätteen ja puhelimen ääressä, pidän yhteyttä verkostolaisiin, ohjausryhmäämme sekä yhteistyökumppaneihimme ja päivitän nettisivujamme. Tällä hetkellä uurastamme ohjausryhmän kanssa erityisesti opiskelija- ja opettajavaihdon järjestelyiden kanssa. Vaihtoasioihin liittyen työhöni kuuluu tällä hetkellä aika paljon opettajien ja opiskelijoiden neuvontaa.

Ketkä tai mitkä ovat tärkeimmät yhteistyökumppanisi?
Ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan toimijat, Venäjällä tai Venäjä-yhteistyössä toimivat alan järjestöt, Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO sekä muutamat korkeakoulut ja alan muut toimijat Venäjällä, lähinnä Leningradin alueella.

Miten päädyit nykyiseen toimeesi?
Onnellisen sattuman kautta. Osallistuin Laurea-ammattikorkeakoulun kansainvälisten asioiden assistenttina ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan Venäjä-yhteistyöpäivään vuoden 2004 loppupuolella. Tapaamisessa päätettiin, että yhteistyötä alan sisällä tarvitaan ja minä ilmoittauduin innokkaaksi koordinaattoriksi. Tein kv-assistentin toimessani Venäjä-verkostolle töitä yhden työpäivän viikosta. Tällä hetkellä olen Laureasta vielä hoitovapaalla, Venäjä-verkoston pariin palasin jo viime syksynä.

Mikä on SoteAmkit, joiden toiminnasta saamme lehdestämmekin lukea? Miten se on syntynyt, mihin se tähtää?
Tuolloin 2004 lokakuisessa yhteistyötapaamisessa päätettiin, että yhteistyötä ammattikorkeakoulujen kesken tarvitaan kipeästi. Teimme eri oppilaitoksissa sa-

mantyyppisiä projekteja samoilla alueilla ja etsimme kaikki erikseen tulkkeja, asiantuntijoita ja painimme samojen kysymysten kanssa. Tarvitsimme siis tiedonvälittäjää ja keskustelufoorumia Venäjä-toimijoille, yhteistyötä Venäjän markkinoimisessa opiskelijoille, Venäjä-opintojen tarjoamisessa, maahanmuuttaja-asioissa jne. Toivomme, että verkostomme kautta tieto kulkee nopeasti oikeille henkilöille, Venäjä-tieto ja kielitaito lisääntyvät opiskelijoiden keskuudessa ja että Venäjästä tulee houkuttelevampi vaihto- ja harjoittelupaikkakohde. Opetusministeriön rahoituksen turvin käynnistimme toimintamme vuoden 2005 alussa. Vuodesta 2006 olemme toimineet ammattikorkeakoulujen kansainvälisen toiminnan kehittämisverkoston alahankkeena.

Mitä kuuluu SoteAmkien tulevaisuudensuunnitelmiin?
Ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan Venäjä-verkoston rahoitus jatkuu emähankkeen mukana vuoden 2009 loppuun saakka. Tänä aikana saamme opiskelijoiden käyttöön sosiaali- ja terveysalan oman verkko-opintojakson (tammikuussa 2009), voimme tarjota niin opiskelijoille kuin opettajille Pietari-kokemuksia syksyllä 2008 järjestettävällä intensiivikursseilla, muutamille opiskelijoille ja opettajille vaihtomahdollisuuksia Pietariin ja vastaavasti Pietarista Suomeen. Lisäksi toivomme voivamme järjestää vielä vuoden 2009 aikana erityisesti opiskelijoille tarkoitetun Venäjä-päivän, jotta tieto ja kokemukset Venäjä-vaihdoista saadaan uusille lähtijöille. On selvää, että yhteistyö alalla ja Venäjä-asioissa on tarpeen myös jatkossa. Toivon, että toimintamme jatkuu tavalla tai toisella myös vuoden 2009 jälkeen.

Terveisesi Inkeriläisten Viestin lukijoille?
Toivomme, että saamme mukaan myös Venäjältä tulleita maahanmuuttajia asiantuntijoiksi. Ehkä Inkeriläisten Viestin lukijoiden joukosta löytyisi asiantuntijoita Venäjä-päiväämme kertomaan inkeriläisyydestä?

Lisätietoja: soile.anttila@laurea.fi, GSM 050 343 5050, www.sotevenaja.com, emohanke: www.pinnet.fi.

Kohtalo kuljettaa – vai kuljettaako - vai Luojan varjelusta?

Albert Käiväräinen

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 5/2008 aloitetuille muistelmille.

Äitini ei kertonut muistiinpanoissaan elämisen vaikeudesta saksalaismiehityksen aikana. Elämä oli toisaalta helpottunut, mutta selvää oli sodan aiheuttama puute mm. ruuan, polttopuiden ja jokapäiväisten tarveaineiden saannissa. Olihan pääsy Leningradiin nyt estynyt. Ruplillakaan ei ilmeisesti ollut käyttöarvoa. Asemasodan aikana saksalaiset kyllä työllistivät siviiliväestöä jonkin verran. Oli pyykinpesua jopa niin että miehiäkin siihen työhön määrättiin. Kieltäytymisiä ei sallittu. Palkaksi sai leipää, jotain makeaa ja saippuaa,

niukasti kuitenkin. Enoni **Valtter** kertoi erään miehen kieltäytyneen jatkuvasta veristen sotilasvaatteiden pesusta. Saksalaiset olivat teljenneet miehen saunaan pariksi päiväksi pelkälle vedelle ja leivälle, ja kaksi aseella varustettua vartiomiestä vahtimaan ettei pois päässyt eikä vierailuja sallittu. Tämän kahden päivän arestin jälkeen työ taas kelpasi.

Suomessa esitettiin Polttouhrit-televisiosarjaa joskus 1980-luvulla. Se kertoi juutalaisten kohtaloista joihin **Hitlerin** viha karmealla tavalla kohdistui. Elokuvassa mm.kerrottiin ihmisistä tehdystä saippuasta. Äitini oli katsonut tätä sarjaa, ja kun tämä saippuan valmistus hänelle selvisi, soitti hän minulle järkyttyneenä. "Voi kauhistus, nyt minä ymmärrän miksi ne saippuat olivat niin karvaisiakin! Luulimme, että saippuat oli tehty eläinrasvasta." Sellaisen havainnon pyykkärit myös tekivät, että saippualaatikoiden tullessa upseerit tulivat ensimmäisinä etsimään itselleen karvattomimmat saippuat.

Äitini kertoi juutalaisvihan tulleen ilmi rintamaoloissakin: Saksalaisilla oli hevostenhoitajana jo ikääntynyt mies (jostain muualta tuotu), joka oli ilmeisesti lonkkavikainen eikä kelvannut muuhun rintamapalveluun. Jonkun ajan kuluttua hänet kuitenkin löydettiin ammuttuna läheiseltä pellolta. Kun sitä saksalaisilta kummeksuttiin, kävi selville, että miehen juutalainen syntyperä oli selvinnyt ja hänet siten eliminoitiin. Samoin kävi äitini kouluaikaisen tutun, nuoren sairaanhoitajan, joka myös löydettiin surmattuna, syynä juutalainen syntyperä. Kaikki tietysti ymmärsivät sotatilan ankaruuden, mutta tämä juutalaisvastaisuus rintamaoloissa, jossa siviiliapukin oli tarpeen, hämmensi mieliä.

Siviilit olivat tarpeellisia juoksuhautojen kaivuussa ja talvella lunta luomassa pihoilta, teiltä ja lentokoneiden kiitoradoilta. Palkkana oli jotain lämmintä, vellin tapaista lientä.

Talvet olivat silloin todella kylmiä ja runsaslumisia Inkerinmaalla ja koko sota-alueella. Polttopuiden tarve oli myös huutava. Inkerinmaalla kun ei varsinaista metsää ollut ainakaan näiden kylien lähellä, oli puita haettava ojavarsilta. Homma oli vaarallistakin, kun kaksi rintamaa tarkkaili toisiaan, ja jos jotain ylimääräistä liikettä näkyi, saattoi tulla ammutuksi.

Eräs puunhakureissu on erityisesti jäänyt äitini mieleen. Hän oli **Aatenon Hannan** kanssa lähtenyt hakemaan polttopuita jostain risukosta, pakkasta oli ainakin 25 astetta ja heillä oli kirveet mukana. Jossakin vaiheessa kuivia risuja pieniessä Hannan lumesta kostuneet lapaset alkoivat tarttua rautaiseen kirveeseen. Hän tuli sitä äidilleni näyttämään sanoen "Katsos kun on kova pakkanen." Äitini sanoi, ettei muista kumpi sanoi "Mahtaako kielikin ottaa kirveen terään kiinni?", mutta Hanna oli kuitenkin mennyt havaintoa kokeilemaan. Ja voi kauhistus, Hannan kieli tarttui kylmään rautaan. Heille tuli hätä! Hanna ei saanut puhutuksikaan, kuului vain jotain mongerrusta ja kieli tuntui tarttuvan vain lisää terään. Äitini oli yrittänyt virtsatakin siihen, mutta eihän siitäkään tullut mitään. Ei auttanut muu kuin lähteä johonkin lämpimään. Huoneen lämpöön päästessä Hannan kieli kyllä irtosi, mutta turposi niin että hän oli tukehtua ja juominen sekä ruokailu vaikeutuivat useaksi päiväksi. Jälkeenpäin he kylläkin olivat koko vakavaa tapahtumaa yhdessä naureskelleet.

Suola oli ihmisille tärkeää, mutta sota-aikana siitä oli puutetta. Ryhmä kylän tyttöjä pantiin sitä hakemaan Hatsinan asemalta tai Krasnojeselosta, kun sinne

oli kuulemma suolajuna sota-aikana tullut. Ryhmä löysikin junan ja vaunun jossa oli kalisuolaa, siis lannoitetta. Kun ei kunnon suolaa löytynyt eikä ketään, joka olisi tätäkään antanut, tyttöryhmä päätti ottaa kalisuolaa kuitenkin reppuihinsa kotiin vietäväksi. Kesken reppujen täytön saksalaissotilas kuitenkin yllätti heidät. Ja ei kun autoon, jossa oli raudoitetut ikkunat, ja kyyditys komendantin kuulusteluun. Siinä olikin ollut vaikeaa kun kielitaitoakaan ei liiemmälti ollut. Heidät teljettiin itkevinä putkaan päiväksi ja vasta illalla oli saatu suomea ja saksaa puhuva tulkki, jolloin kalisuolavarkaat pääsivät noloina lähtemään kotiin. Rangaistuksena heille langetettiin juoksuhaudan kaivamista saksalaisille, mutta päivien lukumäärää äitini ei muistanut, sitä kun nuoret naiset joutuivat tekemään muutoinkin.

Valtter-enoni kertoi, nuorukainen kun oli, joutuneensa saksalaisille talvella lumenluontitehtäviin. He lapioivat lumikinoksia teiltä ja sotilaskoneiden kiitoradoilta. Talvet olivat silloin kylmiä ja runsaslumisia. Inkerinmaa oli laajalti aukeaa ja vinhat tuulet kinostivat lumivallien välit muutamassa tunnissa uudelleen umpeen, joten lumenluontia piisasi päivästä toiseen. Hän muistelikin ihmetelleensä, miksei tieuria vaihdettu tuulen tyhjentämille pelloille. Lumivallit kun nousivat lapiolla luotaessa vain yhä korkeammiksi, mutta täyttyivät myös aina paksuimmilla kinoksilla. Siviileille riitti näin lapioimista, jotain lämmintä liemiruokaa sentään saivat kerran päivässä. Kyllähän oli kotioloissakin silloin ruoan hankinta vaivalloista eikä aina ollut ruokaa päivisin senkään vertaa saatavissa.

Äitini kertoi saksalaisten houkutelleen Valtteria rintamapalveluun, kuin myös hänen ikäisiään muitakin inkeriläisnuoria. Isä ja äiti olivat voimakkaasti vedonneet ettei hän lähtisi: ”Olet vasta 17-vuotias ja kuka meistä muista huolehtii jos vielä mihin joudumme?” Äitini vanhin veli **Armas** oli neuvostoarmeijassa merivoimissa ja veneineen antautunut suomalaisille sodan alkuvaiheessa. Häntä pidettiin Turun lääninvankilassa, jossa hän toimi tulkkina. 1960-luvun lopulla kävimme Armaksen kanssa katselemassa linnan ikkunoita ulkoapäin. Hän näyttikin ikkunan joka oli ollut hänen asunnossaan.

Kävimme myös Raisiossa Soinin tilalla, jossa Armas oli ollut muiden sotavankien kanssa maataloustöissä. Hän kehui kohteluaan tilalla, jossa hän ryhmän tulkkina sai syödä isäntäväen kanssa. Valitettavasti tilan vankiaikaiset omistajat eivät olleet tavattavissa, sukupolvi oli vaihtunut. Vanhaisäntä oli jo kuollut ja vanhaemäntä sukuloimassa Ruotsissa. Myönteiset terveiset saimme jätettyä tilan tyttärelle joka lupasi ne välittää äidilleen.

Lääninvankilaoloistaan Armas antoi omalta osaltaan myös inhimillisen kuvan. Hän kertoi, ettei ainakaan hänen koppinsa ovea ollut pidetty lukossa. Sotavangiksi joutumisestaan ei hän minulle tarkempaa kertonut, sanoi vain, että jossain Viipurin länsipuolella hän oli rantautunut suomalaisten vangiksi. Vangitsemisestaan hän ei kertonut, mainitsi vain joutuneensa koviin kuulusteluihin.

Suomalaiset epäilivät hänen olevan neuvostovakooja. Välirauhan tultua Armas ja muut venäläisvangit vaihdettiin venäläisten vapauttamiin suomalaisiin sotavankeihin. Neuvostoliitossa palautetut vangit joutuivat kovisteltavaksi, mutta saivat sentään pitää henkensä.

Isovanhempien vetoomus Valtterille oli varsin perusteltu ja vastuuta hänelle varmasti paljon jäikin, yhdessä äitini kanssa vanhemmistaan ja minusta huolehtiessaan kun tänne Suomeen muutimme v. 1943.

Armaksesta tuli sotaveteraani ja vaimonsa **Marian** kanssa he elelivät Leningradissa sodan loputtua. Heille syntyi tyttö, mutta hän kuoli nuorena. Nyt he ovat molemmat olleet edesmenneitä jo kymmeniä vuosia, heidän hautapaikoistaankaan ei minulla ole tietoa, mutta ovat jossakin nykyisessä Pietarissa.

Vaikka tämä oli vaikeaa aikaa Inkerinmaalla, minulle on jäänyt sellainen kuva, että erityisesti lapsista pidettiin huolta, olivatpa nämä huolehtijat sitten läheisiä, naapureita tai jopa saksalaisia sotilaita. Erityisesti saksalaisten siviileistä huolehtiminen loi heistä myönteistä kuvaa, sotatilan huomioiden heidän komentelunsa olivat ymmärrettävissä. Saksalaisethan sentään alkoivat kuljettaa siviiliväestöä Eestin suuntaan kun rintamaolot kuumenivat ja niissä kuljetuksissa mekin pääsimme lopulta Tallinnan kautta Suomeen.

Jotenkin itselleni on jäänyt sellainen kuva, että silloinen neuvostojohto hylkäsi suomalaiset kansalaisensa suomalaisuuden tähden. On kyllä kerrottu saksalaisten vallanneen Inkerinmaan niin nopeasti, etteivät venäläiset olisi mukamas ehtineet siviileitään hakea pois?

Muistelmat jatkuvat seuraavassa numerossa.

Kirja Virosta ja toinen Viron puoleisesta Inkeristä

Toivo Iho

Juhani Salokannel on tuoreen teoksensa alaotsikoksi merkinnyt *Jaan Kross, hänen teoksensa ja virolaisuus*. Esitelty kirjailija lienee Suomen tunnetuin virolaiskirjailija, hänelle v. 1988 myönnetty Eeva Joenpelto -palkinto on eräs osoitus siitä.

Teoksen nimi, *Sivistystahto*, viittaa alaotsikon mukaan sekä virolaisuuteen että Jaan Krossiin. Juhani Salokannel antaa lukijalle lyhyen opastuksen Viron tuoreimpaan historiaan. Kokonaisuus on hyvin suunniteltu; Viron historian kulkuun kytketään niin Krossin kuin muidenkin virolaiskirjailijoiden vaiheet. Vaikka esitys tietenkin painottuu kirjallisuuden kehitykseen, voi niin haluava pelkästään tämän teoksen luettuaan päihittää monet suomalaiset Viron viimeaikaisen historian tuntijana.

Jaan Kross aloitti runoilijana. Vasta julkaistuaan neljä runokokoelmaa hän siirtyi novellien kautta historialliseen proosaan, aihepiiriin, joka monelle suomalaislukijalle on **Waltarin** ansiosta läheinen. Ihmeemmin näitä kahta vertailematta tulee mieleen, että Kross joutui kirjoittamaan tuotantonsa Waltaria henkisesti paljon vaikeammissa oloissa, suoranaisessa Ainoan Oikean Puolueen valvonnassa, ja onnistui silti sisällyttämään niihin taidolla kätkettyä olevien olojen kritiikkiä.

Teosta lukiessa tulee verranneeksi paitsi Suomen ja Viron, myös virolaisten ja inkeriläisten historiaa. Salokannel pelkistää osuvasti suomalaisten ja virolaisten erään ratkaisevan eron toteamalla ensin, että viron kieli ei tunne ilmaisua *perivihollinen*, ja lisäämällä, että jos olisi, sil-

lä tarkoitettaisiin Virossa saksalaista. No, suomen kieli tuntee tuon käsitteen, eikä se meillä tarkoita saksalaista. Mikä on virolaisten saksalaisvastaisuuden pohja? Seitsemänsadan vuoden maaorjuus, jonka aikana paitsi kartanonherrat, myös koko Viron virkamieskunta koostui saksalaisista. Kross tuo kuitenkin teoksissaan pienin erin julki myös mitalin toisen puolen: saksalaiset toivat virolaisille eurooppalaisen kulttuurin.

Kaiken kaikkiaan Juhani Salokannel on hyvin onnistunut työssään. Monia kirjailijaelämäkertoja lukiessa hiipii mieleen kysymys: yhäkö noita teoksia riittää. Salokannel kirjoittaa niin tuoreen tuntuisesti ja omin ajatuksin, että kykenee säilyttämään intensiteetin tason hyvinkin korkeana.

Inkerinsuomalaisia orjuus rasitti vähän yli sadanviidenkymmenen vuoden verran, ja orjuuttajat sekä virkamieskunta olivat venäläisiä; kirkko kuitenkin suomalaisten pappien hoitama. Saksalaisten kanssa inkerinsuomalaiset tulivat jossain määrin kosketuksiin jo ensimmäisen maailmansodan loppuvaiheissa, mutta pidempiaikainen, toki vain parin vuoden tuntuma näihin muodostui vasta **Hitlerin** salamasodan seurauksena. Tätä vaihetta kuvaa **Tenkun** pariskunnan, **Liisan** ja **Jussin** päiväkirjoihin perustuva teos *Inkeriläisiä siirtämässä*.

Jussi Tenkun päiväkirjamerkinnät keskittyvät papinviran hoitoon ja laajan työmaan, miltei koko Viron puoleisen Inkerin alueen vaatimiin ratkaisuihin. Lisäksi hänellä on arvioita myös sotatoimista, sekä suomalaisten ja saksalaisten sotimistavoista ja mielialoista etenkin silloin, kun hän vierailee inkerinsuomalaisista kootussa pataljoonassa 644.

Liisa Tenkku keräsi Suomeen lähtevien inkeriläisten rahat, jotka sitten siirrettiin pankkiteitse tänne. Kun Jussi arvioi sotatoimia, Liisa arvioi, paitsi saksalaisia, myös esimiehiään ja työtovereitaan. Muutamin sanoin piirretyt luonnekuvat ovat joskus hieman pisteliäitäkin; kun ainoasta tuntemastani, **Mari Virolaisesta** annettu kuvaus osuu mielestäni oikeaan, voivatko muutkaan arviot olla aivan metsässä?

Tenkun pariskunnan päiväkirjamerkinnöistä koottu teos on mielestäni Inkerin silloisen kaoottisen tilanteen erinomainen, aito kuvaus. Yhtäällä siirrettävä kansa, jolla on omat, kirjavatkin (inkerikoilla omansa, inkerinsuomalaisilla vähän näistä poikkeavat) näkemyksensä asioista, toisaalla saksalaiset, joilla usein on omat motiivinsa: Saksa tarvitsee kaiken saatavissa olevan työvoiman.

Saksalaisilla on myös ikiomat ennakkoluulonsa: Jussi on kerran vaikeuksissa raamatunhistoriakirjojensa kanssa, niissä kun saksalaisten mielestä on paljon juutalaisten kuvia... Eräs Saksan valtiollisen poliisin mies oli Jussilta kysynyt, onko totta, että Helsingissä juutalaiset saavat vapaasti elää ja että pääkadulla he houkuttelevat suomalaisia sotilaita sisään juottaen puuspriitä ja yllyttäen sitten heitä saksalaisten sotilaiden kimppuun...

Kehnot liikenneolot rasittavat, harvoista autoista puhkeavat kumit alinomaa. Mikään organisaatio ei ole voinut järjestää Suomen papeille kunnon kuljetuksia, ja niinpä Jussi Tenkkukin liikkuu paljolti jalan. Kaikkein heikointa on informaatio. Ei ole keskitettyä, luotettavaa informaatiota, ja sen takia mitä omituisimmat huhut ovat liikkeellä.

Monet inkeriläisnuorukaiset olivat palvelleet ns. Kuusisen armeijassa. Suomen puolella rajaa olivat Venäjän sotilaat ihmetelleet: kuinka nämä asuvat näin hienosti, vaikka suomalaisten piti olla nälkään kuolemassa. Politrukkien vastaus: Täällä ovat asuneet paronit; kauempana Suomessa on kurjuutta.

Jussin päiväkirjassa pohditaan 10.5.1943 onko nimitys inkeriläinen harhaanjohtava; sehän antaa ymmärtää, että inkeriläiset oli-

sivat joku suomensukuinen heimo. Parempi olisi puhua Inkerin suomalaisista. – En tiedä, liekö tämä varhaisin tuon ajatusmallin esiintulo, mutta joka tapauksessa aihe tuntuu erittäin tutulta!

Jussi on 13.11.1943 merkinnän mukaan törmännyt tällaiseenkin ajatteluun: "Valitettavasti suuri osa eestiläisiä kohtelee huonosti inkeriläisiä. Eestiläiset pitävät heitä ryssinä ja ihmettelevät, kuinka Suomi haluaa ottaa heidät vastaan. Joukossa on myöskin kateutta siitä, että toiset pääsevät Suomeen, eestiläiset nimittäin itse haluaisivat paeta maastaan."

Jussikin lausuu 20.11.1943 kirjeessään Liisalle kovia sanoja Suomen edustajista: "Pyydän, että valtion tilintarkastajat tutkisivat hiukan herrojen töitä täällä. Juopottelua ja hurjastelua, eikä yhtään heimorakkautta."

Jussi Tenkun päiväkirjamerkinnät heijastelevat hänen vakavaa, filosofoivaa luonnettaan; Liisan luonne taas tuntuu olevan jossain määrin toisenlainen. Toivottavasti nuoruuden kuplivaa mieltä on riittänyt niin, että Liisa Tenkku, jolla tietysti on hyvinkin monenlaista muisteltavaa, on 19.6. halunnut muistella myös sitä, kuinka hän tasan 65 vuotta aikaisemmin yhdessä lotta **Nopolan** kanssa kaatoi kiillotusta hotellin käytävällä odottaneisiin, heitä tavattomasti ärsyttäneisiin saksalaisiin sotilassaappaisiin vettä…

Inkeriläisiä siirtämässä -teoksen kirjakauppahinta on n. 33 e; *Sivistystahto* -teoksen vastaava hinta n. 40 e.

Päätoimittajan sairastumisen vuoksi jää lehteen suunnitteilla ollut kuvaus Tarton kesäjuhlista ilmestymättä. Pyrimme julkaisemaan kirjoituksen syksyllä.

Matka esiäitien maalle – maalle jota ei ole

Päivi Korhonen

Kauan olin haaveillut matkasta esiäitieni, esivanhempieni syntymämaalle Inkeriin. Kauan se oli ollut vain isoäidin ja äidin kertoma, kirjojen maa, jonne oli täysin mahdoton päästä fyysisesti.

Vihdoin matka näytti toteutuvan kesäkuussa 2008. Pääsisimme Sihvon sukuyhdistyksen matkalle Karjalan kannakselle ja Inkeriin. Matkalle lähtisimme kolmessa sukupolvessa: Inkerissä syntynyt, kotiseudultaan Sisä-Venäjälle karkotettu ja vihdoin 1943 Suomeen päässyt äitini **Ella Ojala**, sisareni **Tuuli Ojala**, tyttäreni **Anna Korhonen** ja allekirjoittanut. Mukanamme tulivat tietenkin jo poisnukkuneet sukupolvet ja toivot-

tavasti joskus myöhemmin tulevatkin. Mehän kannamme matkalaukuissamme edellisten sukupolvien ilot ja surut, kärsimykset ja koettelemukset.

Matkasimme Suomen itärajaa pitkin kohti Sortavalaa, jossa kohtasimme menneen maailman lumon ja rappion: vanhat rakennukset uinuivat vielä Suomen ajan muistoja, mutta esim. hautausmaalla näkyi rappio, kahden erilaisen kulttuurin törmäyskenttä.

Sortavalasta matka jatkui Niemelänhovin kattilakahvien ja "agitaation" jälkeen sammuneiden kylien, kulleroniittyjen ja hienojen esitysten jälkeen kohti Käkisalmea. Nuorena kaatuneen **Armas Sihvon** kohtalossa kulminoitui kaikki menetetty.

Käkisalmesta lähdettiin kohti Etelä-Kannasta: Valkjärveä, Lipolaa, Kirjasaloa ja lopulta kohti Inkeriä, maata, jota ei ole. Valkjärvellä ajettiin kohti Sihvonmäkeä, jossa ennen oli ollut kahdeksan taloa kaikkine rakennuksineen ja viljelysmaineen yli 200 vuoden ajan. Sellaiseksi kuvittelin Inkerin: mäntymäeltä näkyvät pellot, kaukana siintää järvi, sireenit muistuttavat vielä taloista, aurinko paistaa ja heinä tuoksuu.

Sitten matka jatkui Valkjärven kirkon kautta mutkittelevia hiekkateitä pitkin Lipolaan. Kaukana näimme Kirjasalon, Inkerinmaan kolkan. Ja uudelleen ojensi Inkeri Sihvolle lippunsa: Joulukuun 7. päivänä vuonna 1920 laskettiin Kirjasalossa Pohjois-Inkerin erikoispataljoonan kelta-sini-punainen ristilippu viimeisen kerran salosta ja ojennettiin pataljoonan viimeiselle komentajalle jääkärikapteeni **Jussi Sihvolle**. Lippu on kiertänyt Ruotsin kautta nykyiseen sijoituspaikkaansa sotamuseoon. Nyt lipun ojensi Jussi Sihvon pojalle, kenraali **Sami Sihvolle** Inkerin tytär, kirjailija Ella Ojala kirjoittamansa ja esittämänsä runon Inkerin lippu muodossa. Nyt lippu jäi hulmuamaan kaikkien kuulijoidensa sydämiin.

Äitini syntymäpitäjä Lempaala on niin lähellä Pietarin metropolia, että se on varuskunta-aluetta, datsoja ja kerrostaloja täynnä. Tienvarret olivat kasvaneet puita ja pensaita täyteen. Näimme kuitenkin Lempaalanjärven, jonka rannoilla isoäitini **Liisa Makara** oli viettänyt lapsuutensa ja nuoruutensa ja voittanut uimakilpailujakin. Saimme tehdä jo poisnukkuneille esivanhemmillemme kunniapalveluksen: luin isoäitini syntymäkylän Kieron läpi ajaessamme hänestä laaditun muistokirjoituksen, jossa koko Inkerin kansan kärsimyshistoria karkotuksineen tuli ilmi. Se oli kiitokseni ja velkani kaikille esivanhemmilleni, joiden haudat ovat häväistyinä ja hajallaan eri puolilla Venäjänmaata, kuten monen karjalaisenkin.

Vaikka aineelliset muistot ovat kadonneet, on jotain jäljellä: isoisoisoisäni **Taavetti Makara** kasvatti varsoja, ja vieläkin kylän nimi on Varsalovo, Varsala!

Inkerinmaata kannan matkalaukussani, esiäitien säilyttämässä suomen kielessä, tarinoissa ja muistoissa. Suuri ja iloinen asia on se, että olimme matkalla kolme sukupolven voimin. Tyttärelleni jätän nyt esiäitieni Inkerin tallennettavaksi sydämeen.

MUUT LEHDET

Kirjallisuudentutkija Eino Karhu in memoriam

Kirjallisuudentutkija, akateemikko Eino Karhu kuoli 15. huhtikuuta Petroskoissa. Hän oli 84-vuotias, syntynyt 27. marraskuuta 1923 Vuissakassa Inkerinmaalla.

Inkeriläisinä Karhun perhe siirrettiin 1930-luvun alussa Kuolan niemimaalle ja myöhemmin Karjalaan. Sodassa hän inkeriläisenä joutui rakentamaan lentokenttiä "epäluotettavia" kansallisuuksia edustavista miehistä kootussa joukko-osastossa.

Karhu opiskeli kirjallisuutta Petroskoin yliopistossa. Opiskeluaikoinaan hän käänsi muun muassa Aleksis Kiven *Seitsemän veljestä* sekä Maiju Lassilan ja Helvi Hämäläisen tuotantoa venäjäksi.

Valmistuttuaan Karhu pääsi aspirantiksi Tiedeakatemiaan ja ryhtyi tutkimaan Suomen kirjallisuutta. Hän piti monipuolista kielitaitoa välttämättömänä. Hän ymmärsi myös, ettei voi tutkia Suomen kirjallisuutta osaamatta ruotsia. Koska Petroskoissa ei ollut ruotsin opetusta, hän opiskeli kielen itsekseen.

Karhun työura Venäjän Tiedeakatemian Karjalan Tiedekeskuksessa kesti viisi vuosikymmentä. Karhu aloitti Suomen kirjallisuudenhistorian järjestelmällisen tutkimuksen Venäjällä. Hänen moniosainen Suomen kirjallisuudenhistoriansa ulottuu suullisen kansanrunouden kaudesta 1960-luvun kirjallisuuteen asti. Lisäksi hän oli toimittamassa 1970-luvulla Moskovassa ilmestynyttä venäjänkielistä Suomen kirjallisuuden kirjastoa.

Hänen viimeiset suomeksi ilmestyneet teoksensa olivat Elias Lönnrotin elämänkerta *Kansakuntaa luomassa* ja karjalaista sekä inkeriläistä kansankulttuuria käsittelevä tutkielma *Isien sanoma*.

Akateemikon arvo Eino Karhulle myönnettiin 1996.

(Helsingin Sanomat, Markku Nieminen)

Kanavan numerossa 4–5/2008 jatketaan **Juha Janhusen** ruotsinkielen asemasta aloittamaa, Viestin edellisessä numerossa referoitua keskustelua. **Seikko Eskola** piirtää laajan kaaren:

"Ruotsin kielen asemaan on vaikuttanut ratkaisevasti maan sisäinen muuttoliike. Uusimaa, vanha ruotsinkielinen alue, on sen seurauksena suomenkielistynyt. Jos kysytään, kuka yksityinen henkilö eniten on vaikeuttanut ruotsin asemaa meillä, vastaukseni on: keisari **Aleksanteri I**. Hänen päätöksensä siirtää pääkaupunki 1812 Turusta Helsinkiin on ollut kohtalokas.

Keisari onnistui operaatiossaan yli odotusten. Pikkukaupunki Helsingistä tuli vähitellen maan henkinen ja taloudellinen keskus. Jatkuvasti paisuvana se houkutteli sisämaan väkeä etelärannikolle. Sen seurauksena vanha ruotsinkielisten alue suomalaistui. Ilman pääkaupungin siirtoa Helsinkiin tuo väestömäärä olisi purkautunut Varsinais-Suomeen ja Uusimaa olisi Pohjanmaan rannikon kaltainen lähes puhtaasti ruotsinkielinen maakunta. Aleksanteria saavat sipoolaisetkin syyttää äskeisestä tappiostaan Helsingille."

UUTISIA INKERISTÄ

Wladimir Kokko

Ajankohtaista inkeriläistä
Uutiskolumnistin kannanotto

Miksi Pietari on Linna?

Pietarin Isotallinkadulla sijaitsevaa Pyhän Marian kirkkoa ei kutsuttu aikaisemmin tällä täydellä nimellä vaan sitä sanottiin *Linnan* kirkoksi. Nykysuomalaista naurattaa, kun kysymykseen *"Missä poikasi on?"* inkeriläismummo ylpeästi vastaa *"Hiä on Linnas". Linna* tässä tapauksessa ei tarkoita vankilaa, vaan inkerinmurteessa se tarkoittaa Pietarin kaupunkia ja Leningradia aikanaan yhtä hyvin. Pietari inkeriksi on siis *Linna*, mutta miksi?

Viite viron kieleen, jossa kaupunki on *linn*, on epätödennäköistä. Viron kieli on epäilemättä vaikuttanut inkerinmurteisiin, mutta virolaiset alkoivat asettua Inkeriin vasta 1800-luvun alussa, maakunnan pääkaupunkia tarkoittanut sana *linna* otettiin käyttöön meillä kuitenkin paljon aikaisemmin. Viron kielen vaikutus oli merkittävä vain Länsi-Inkerissä, kun taas Pietaria sanottiin *Linnaksi* ihan kaikkialla Inkerinmaalla.

Mielestäni *Linna* –nimi on peräisin Ruotsin vallan ajalta. Vuonna 1611 ruotsalaiset perustivat paikkaan, missä Ohta-niminen sivujoki virtaa Nevaan, linnoitukseen. Linnoituksen nimi oli ruotsiksi Nyen eli Nyenskans. Sen viereen ovat alkaneet kehittyä satama ja varsinainen kaupunki. Tästä kaupungista, jossa oli maksimissaan 3 000 asukasta, tuli vuonna 1642 Inkerinmaan läänin virallinen pääkaupunki. Inkerinsuomalaiset saivat oman pääkaupunkinsa, mutta ruotsinkielistä nimeä ei otettu suomalaisväestön käyttöön. Suomeksi uutta kaupunkia sanottiin Nevanlinnaksi. Tämä nimi varmasti tuntui liian pitkältä ja kun muita "linnoja" ei ollut, niin kaupungin nimi lyhennettiin *Linnaksi. Linnassa* käytiin torilla ja asioimassa viranomaisten luona. Vesitse *Linnasta* päästiin niin länteen kuin itään.

2. (13.) toukokuuta 1703 **Pietari I**:n sotajoukot valloittivat pommituksen jälkeen Nevanlinnan. Kaupungissa syttyi tulipalo, jossa menetettiin puolet kaikista rakennuksista. Kaupungin suomalaiset asukkaat selviytyivät ja jäivät asumaan Ohtalla (heidät mainitaan sata vuotta myöhemmin **A. Pushkinin** runoromaanissa *Jevgeni Onegin*).

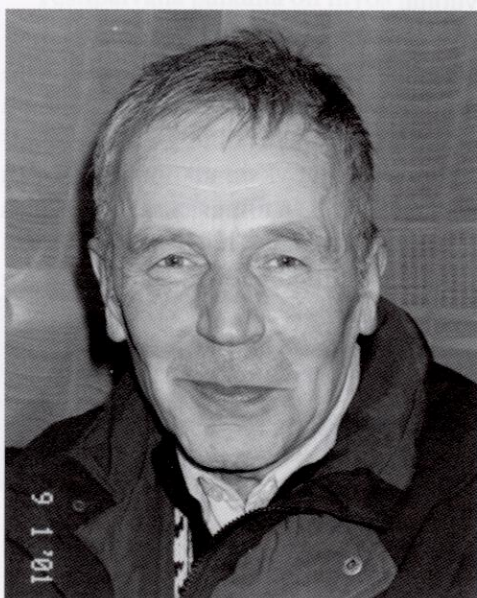
Vaatimaton ruotsalainen linnoitus ei kelvannut mahtavia suunnitelmia täynnä olleelle tsaari Pietarille, joka perusti 16. (27.) toukokuuta uuden linnoituksen Jänissaareen vain kahden kilometrin päähän Nevanlinnasta. Tästä tulevan keisarikunnan uusi pääkaupunki on saanut alkunsa. Inkerinsuomalaisten kannalta koko Pohjan sota oli vain valtiovallan muutos, ruotsalaisten sijalle nousivat venäläiset ja pääkaupunkia Nevan suistossa pidettiin luontevasti Nevanlinnan jatkona. Nimeä *Linna* käytettiin nyt sen sijalla. Kaupungin virallinen nimi Sankt-Peterburg kuulosti vaikealta jopa venäläisille. Inkerinsuomalaiset jatkoivat käyntiään *Linnassa* torilla ja asioimassa viranomaisten luona...

Olen varma, että kaupungin suomenkielinen nimi Pietari on syntynyt Suomessa. Se oli selvästi onnistunut keksintö ja nimi pääsi 1800-luvun lopussa inkerinsuomalaisten puhekieleen *Linna*- sanan rinnalle.

Kielellä on oma muisti ja se on melko vahva, sillä kun kaupunkiamme sanottiin Leningradiksi, niin inkerinmurtees-

sa se säilyi *Linna*–nimellä. Vasta sodan jälkeen, kun suomi alkoi nopeaa tahtia unohtua inkerinsuomaisten keskuudesta, sana *Linnakin* on alkanut poistua käytöstä. Pienelle niemimaalle, jossa oli Nevanlinnan linnoitus, Gazprom rakentaa parasta aikaa Pietarin ensimmäistä pilvenpiirtäjää.

Saappaanheitto yhä suositumpaa

Valeri Koivanen, saappaanheiton pääkehittäjiä Venäjällä.

17. toukokuuta Petroskoin kaupungin päästadionilla pidettiin saappaanheiton maailman cupin Venäjän kilpailut. Osallistujat edustivat Suomea ja Venäjää. Suomalaisia urheilijoita oli yli kolmekymmentä, saman verran oli venäläisiä. Inkerinmaalta Petroskoihin oli saapunut vain yksi heittäjä, **Valeri Koivanen**, joka vei voiton omassa ikäsarjassaan (miehet yli 65 v.).

Saappaanheitto tulee vähitellen tutuksi maailmalla, tämän vuoden maailmanmestaruuskilpailuihin Italiaan on ilmoittautunut yli 500 osallistujaa 13 maasta.

Nordic Music koko vuodeksi

Nordic Music –musiikkifestivaali järjestetään Pietarissa jo neljättä vuotta peräkkäin. Siitä on tullut kaupungin merkittävä kulttuuritapahtuma. Festivaalit jatkuvat vuoden loppuun asti. Avajaiskonsertissa 18. toukokuuta Pietarin filharmonian pienessä salissa lauloi islantilainen sopranosolisti **Diddu**.

Tyynypaja Keltossa

Suomalainen Inkerin kulttuuriseura on kehittänyt jo jonkin aikaa tyynypajahanketta, jonka päätavoite on inkeriläisvanhusten muistelmien säilyminen. Vanhuksia jututetaan heidän lempivalokuvistaan, valokuvista tehdään sitten kopiot ja luodaan tietokoneella kollaasi, joka sitten siirretään kankaalle. Kollaasikankaasta ommellaan tyynyliinoja ja joka kertoja saa muistoksi kauniin muistelutyynyn hänelle tärkeine valokuvineen.

20.–22.5. tyynypaja järjestettiin Keltossa. Pajan aikana syntyi yhteensä 18 muistelutyynyä.

Kelton palvelutalossa asuva Heli Virolainen muistotyyny kädessä.

Inkerinsuomalaisten elämänkertoja

Sisko kävi tapaamassa veljeänsä

Valentina Tolstopjatova (o.s. Heinonen) tunnetaan Inkerin Liitolla iästään huolimatta aktiivisena kuorolaisena. Valentina syntyi 11. syyskuuta 1937 Soikkolan Loukkulassa perheeseen, jossa isä **Yrjö Heinonen** oli luterilainen Tyröstä ja äiti Soikkolan ortodokseja inkeroisia. Valentinan isä lähti rintamalle ja menehtyi tietymättömiin sodan alussa. Valentina jäi miehitetylle alueelle pikkuveljensä **Arkadin** ja äitinsä **Marian** kanssa. Sieltä heidät evakuoitiin Kloogan keskitysleirin kautta Suomeen. Pieni Arkadi sairastui vakavasti jo Hangon karanteenileirillä ja kuoli Lohjan sairaalassa. Lohjalle tullut äiti suostui siihen, että poika lasketaan ikuiseen lepoon inkerinsuomalaisten joukkohautaan Lohjan vanhan kirkon vieressä. Suomessa Heinosen äiti ja tytär asuivat Raumalla ja Porissa, Valentina ehti jopa käydä muutaman kuukauden suomalaista koulua.

Paluu Kalininin alueelta kotikonnuille oli vaikeaa, mutta Valentinan äiti onnistui pääsemään töihin kalastusyritykseen Karjalan kannakselle Inoon (ven. Privetniskoje). Nykyään Valentina Tolstopjatova on Terijoen evankelis-luterilaisen seurakunnan jäsen, niin kuin hänen tyttönsäkin **Olga Heinonen**.

Valentina on lukenut opettajaksi, ensin opistossa ja sitten Herzenin pedagogisessa korkeakoulussa. Hänen ensimmäinen työpaikkansa oli Leningradin koulussa 193., missä silloin ala-asteella opiskeli pieni **Volodja Putin**. Valentinan opettajan ura on kertynyt yhteensä noin 40 vuotta.

Vasta viime vuosina hänen teki mieli käydä veljensä Arkadin haudalla. Suomen matka hermostutti 70-vuotiasta eläkeläistä, joka ei ollut koskaan aikaisemmin käynyt yksin ulkomailla. Matka suunniteltiin IL:n toimistossa, Valentinaa ihmetytti, että vain yhdellä puhelulla voi varata hotellin ja internetistä saa Lohjan hautausmaan kartan...

16.–18.5. Valentina Tolstopjatova kävi Suomessa. Suomalaiset ystävät auttoivat häntä pääsemään Karhulasta Lohjalle. Lohjan vanhalta hautausmaalta löytyi poisnukkuneille inkeriläislapsille omistettu muistokivi.

Valentina inkeriläislasten joukkohaudalla Lohjan hautausmaalla. Sisko sai lopulta tavata veljensä.

Paluumuuttajien kielitaito testattiin

22.5. Pietarissa pidettiin sääntömääräinen inkerinsuomalaisten paluumuuttajien kielitutkinto (IPAKI). Kutsun siihen oli saanut 90 paluumuuttoa jonottavaa. Kielitestistä vastasi nyt ensimmäistä kertaa Suomen maahanmuuttovirasto, jonka edustajat tulosalueen johtaja **Olli Koskipirtin** johdolla vierailivat Pietarissa. Aikaisemmin paluumuuttovalmennus oli Suomen työministeriön järjestämää.

Testipäivänä paikalla oli myös muutama suomalainen työnantaja ja oppilaitos, jotka haastattelivat kurssilta valmistuneita. Nykyään Suomessa pääsee työhön ja ammattikoulutukseen jopa auttavalla kielitaidolla.

Oppisopimustöihin Helsinkiin

Helsingin kaupungin henkilöstökeskus etsii aktiivisesti työvoimaa ulkomailta. Viime vuonna kaupungin laitoksiin rekrytoitiin Inkeristä kiinteistönhoitajia, pääosin talonmiehiä ja siivoojia.

Toukokuussa asiantuntijat haastattelivat meillä ehdokkaita. Muutama inkeriläinen sai kutsun suoraan linja-autonkuljettajan näytekokeeseen Helsinkiin. Kahdeksan lähihoitajaa, neljä siivojaa, kaksi koulunkäyntiavustajaa ja kaksi päiväkodin erikoisavustajaa valittiin kaupungin vastuualaan kuuluviin tehtäviin. Elo-syyskuussa ryhmä lähtee töihin Helsinkiin oppisopimuksen ehdoilla (ammattikoulutusta työn yhteydessä). Oppisopimus kestää 2,5 vuotta ja päättyy vastaavan tutkinnon saamiseen.

TAPAHTUMAKALENTERI

Ilmoittajille

Niitä järjestöjä, jotka ilmoittavat tulevista tilaisuuksistaan lehdessämme, ja jotka lähettävät aineiston lehdelle sähköpostina, kehotetaan vaatimaan lukukuittaus. Näin vältetään kiistat siitä, onko aineisto toimitettu ajoissa vai ei.

Turun seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Besseda-hetket jatkuvat *Palvelupisteessä* joka kuukauden 1. ja 3. perjantai kello 13.00 Irma Kapasen vetäminä. Tervetuloa viettämään teehetkeä vapaan keskustelun merkeissä.

Hallitus kokoontuu joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina kello 16.30 *Palvelupisteessä*, Uudenmaankatu 1. Jos teillä on asioita, joita haluaisitte hallituksen käsittelevän, ottakaa yhteyttä hallituksen jäseniin tai Palvelupisteeseen.

5.10.2008 syyskokous ja Mikkelinpäivän tilaisuus
1.11.2008 pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä
26.12.2008 joulujuhla

Hyvinkään Inkeri-kerhon tapahtumia

Hyvinkään Inkeri-kerhon retki Sääksiin 23.8.2008

- 9.00 Lähtö Paavolasta, bussi kiertää Kirkonmäen, Torikadun ja tarvittaessa Martin ja Vehkojan kautta Sääksiin.
- 10.00 Ohjelmaa

• 12.00 Lounas
• 13.00 Ulkoilua, kävelyä, marjastusta yms.
• 13.30 Saunat ja uinti
• 15.00 Kahvit ja loppuhartaus
• 16.00 Lähtö, bussi lähtee Sääksistä kohti Hyvinkäätä ja kiertää tarvittaessa kaupunginosien kautta.

Ilmoittautuminen Irja Pelkoselle
040 550 5712 tai diakoniatoimistoon
Anu Valkamalle

28.9.2008 Hyvinkään Inkeri-kerhon 15-vuotisjuhla sunnuntaina. Kello 10.00 messu Hyvinkään kirkossa, kirkkokahvit ja pienimuotoinen juhla *Seurakuntakeskuksessa*. Tervetuloa!

Syksyn säännölliset kokoukset ovat *seurakunnan aulakahviossa* klo 14.00 **7.9.2008, 5.10.2008, 2.11.2008** sekä joulujuhla **7.12.2008** *seurakuntakeskuksessa*.

Tervetuloa mukaan!
Tiedustelut Irja Pelkonen,
inkerikerho@gmail.com tai
puh. 040 550 5712.

Lahden seudun Inkeri-kerhon tapahtumia

Kokoontumiset joka kuukauden toisena maanantaina *Lutherinkirkossa, kirkon kahviossa.*

Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, puh. 0400 841 741

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat

keskiviikkoisin klo 16.45–18.30

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Kuoroa johtaa Evelin Ojalo. Uusia laulajia toivotaan kuoron riveihin kaikkiin ääniin.

Seukot

Entiseen tapaan: torstaina **9.10.** ja torstaina **13.11.2008** klo 13.00.

Joulujuhlaa vietetään yhdessä Helsingin Seudun Inkeriseuran kanssa, joka ilmoittaa ajasta myöhemmin.

Tervetuloa, vanhat ja uudet seukot, juttelemaan ja kahvittelemaan!

Tiedustelut Pirkko Huurto
puh. (09) 783 391 tai 0400 748 318

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Kokoukset

28.09.2008, 26.10.2008

Joulujuhlasta ilmoitetaan myöhemmin.

Tiedustelut Toivo Tupin
puh. 040 578 3894

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Inkerikeskuksen tapahtumia

www.inkerikeskus.fi

Inkerikeskus ry
Hämeentie 103 A
00550 Helsinki

Inkerin kulttuuriseuran tapahtumia

Kesäjuhlaa inkerikkotyyliin Karjalatalossa 23.8.2008

Äänessä inkerikot ja vatjalaiset, Inkerinmaan katoavat vähemmistöt

Tervetuloa Karjalatalolle tapaamaan tuttuja ja viettämään iloinen elokuun iltapäivä inkerikkojen ja vatjalaisten musiikin ja kulttuurin parissa. Olihan Inkerin lauluemo Larin Paraske inkerikko.

Karjalatalossa järjestetään 23.8. klo 14.00–17.00 Äänessä inkerikot ja vatjalaiset -tapahtuma, jossa ryhmien kulttuurista kerrotaan monien kanavien kautta. Päätähdeksi saapuu Inkerinmaalta 16-henkinen kansanmusiikkiryhmä Korpi, jonka jäsenet ovat taustaltaan inkerikkoja ja vatjalaisia, kuten myös kuoron johtaja Olga Konkova. Ennen klo 15.00 alkavaa konserttia Aira Kuronen pitää esityksen inkerikkojen ja Olga Konkova vatjalaisten kulttuurista. Konsertin jälkeen esitetään inkerikoista kertova Marjukka Patrakan toimittama video Soikkalinnun kansa. Karjalatalossa on myös nähtävänä Aira Kurosen toimittama valokuvanäyttely Inkerikot. Väliajalla tarjotaan kahvin särpimeksi inkerikkojen perinneleivonnaisia.

Inkerikot ja vatjalaiset ovat Inkerinmaan vanhimpia, nykyisin sukupuuton partaalla olevia suomensukuisia kansoja. Inkerikkoja on parisensataa, siis jotakuinkin saman verran kuin suojeltuja saimaannorppia. Vatjaa äidinkielenään puhuvia on joidenkin lähteiden mukaan vain kourallinen, toisten mukaan ei ainuttakaan. Muutaman sadan inkerikon ja vähien vatjalaisten hätähuuto kulttuurinsa säilyttämisen puolesta ei ole kantautunut vahvempien korviin. Inkeriläisten auttamisessa suomalaisten mielenkiinto on kohdistunut voittopuolisesti inkerinsuomalaisiin.

Pääsylippu maksaa 5 euroa. Tilaisuuden järjestää Inkerin kulttuuriseura.

Keskiviikon käsityöpiiri

Ompeluseura jatkaa *Koivussa ja tähdessä* parillisina keskiviikkoina klo 15.00–17.00. Ompeluseuraan ovat tervetulleita peukalot keskellä kämmentä olevat, jotka nauttivat kahvista ja rupattelusta.

Keskusteleva kulttuurikahvila

Jokaisen kuukauden viimeisenä torstaina klo 14.00–16.00 pidetään keskusteleva kulttuurikahvila, jossa on mahdollisuus keskustella mielenkiintoisista inkeriläisyyttä sivuavista teemoista.

Kulttuurikeskus Caisan
kokoushuone 1+2
Mikonkatu 17 C / Vuorikatu 14
00100 Helsinki

Inkerin kulttuuriseuran toimipiste
Koivu ja tähti
Kaarlenkatu 3–5 A
00530 Helsinki

Avoinna ti-pe klo 10.00–16.00.

Tiedustelut puheenjohtaja Helena Miettinen, puh. 045 132 9191 tai helena.miettinen@inkeri.com

---

Levitä Inkeri-tietoa

Kirjallisuutta
Arvo Survo
Itku Inkerille, 17 €
Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta, 2,50 €
Ella Ojala
Pitkä kotimatka, 14 €
Pelastunut albumi, 22 €
Ensimmäinen kevät, 16 €
Ella Ojala
Sananlaskuja ja tarinoita, 8 €
Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen, 10 €
Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki 1940-luvulla, 25 €
Pekka Nevalainen - Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri-historia, kansa, kulttuuri, 50,50 €
Heikki Seppänen
Etelän tien kulkija - Vilho Helanen, 25 €
Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa, 16,50 €
Saimi Tuukkanen
Elämäni helminauha 5 €
Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä, 11,50 €
Maria Luukan laulut ja loitsut, 6,50 €
E. Pärnänen
Antti Kivekäs I–II, 9 €
Mikko Savolainen
Inkerinmaa, 33,50 €
Aatu Savolainen
Suomalainen sissisodassa, 15 €
Lars Krifors
Oli onnistuttava, 15 €
Juho Häkkinen
Siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan, I–II 15 €
Sverigesingermanländarnas historia 24 €
Lassi Saressalo
Inkeri, 3,5 €
Jouko Sihvo
Inkerin kansan 60 kohtalonvuotta, 24 €
Albert Pettinen
Lauluja koululaisille, 4 €
Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle, 6 €
Lauri Santtu
Murrejuttuja, 2,50 €
Lilja Kuivanen Toim.
Inkerin vuotuisjuhlat 2003, 20 €
Tapani Nokkala
Paavo Räikkönen Inkerin mies, 25 €

Äänilevyjä
Inkerikuoron uusi
Minä tyttö -CD 10 €
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym, 2,50 €
Kasetteja
Arvo Survo
Omall maall, 9 €
Karttoja
Inkerin kartta
vuodelta 1933, 12 €
Inkerin uusi kartta
vuodelta 1992, 10 €
Kylä- ja tiekartta
Keski-Inkeri, vuodelta 1993, 10 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia) + salko marmorijalustalla 18,50 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteria) + salko marmorialustalla 15 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteriä), 8 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia), 10 €
Adressi
surunvalitteluun, 7 €
Tilaukset Inkerikoti

Saatavana Inkerin kulttuuriseurasta
puh. 09 - 2733 225
Inkerin satulipas (**Miettinen, Uusma**) 17 €
Flink, Toivo & Mäkilä, Eeva. Inkerin lasten oppikirja. 5 €
Kalevala. Suomeksi ja venäjäksi. Käännös A. Hiiri & E. Kiuru. 20 €
Miettinen, Helena. Kohtalontie. Kertomus inkeriläisen opettajan elämäntaipaleesta Inkerinmaalta Ruotsiin ja paluusta Neuvostoliittoon. 5 €
Miettinen & Joganson. Petettyjen toiveiden maa. Arator. 15 €
Monahof, Ania. Kärsimyksen pyhät kyyneleet. 13 €.
E. Pärnänen. Antti Kivekäs I–II 5 €
Sava, Inkeri & Miettinen, Helena. Liljan kuva kutsuu. 15 €
Inkeriläistä kansanmusiikkia
Röntyskät. Piirileikkilauluja Inkerinmaalta 7,5 €
Voutilainen Paavo: Runoja 12 €
Vainikka & Miettinen: Iloinen Inkeri 15 €
SUUR-SYNTY KIESUS Korpikansan Survon Arvon kertomana 28 €

9/2008

INKERILÄISTEN VIESTI

Inkeriläisten viesti
Toimisto
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.
Puh. (09) 793 796, 050 306 8725
ti klo 18.30–20, Annikki Kelo.
Sampo 800012-306364.
Nordea 101030-1085026.
Ilmoitukset / €
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €, ¼ sivu 85 €
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €
Tilaushinta 2008
30 € kotimaahan ja Ruotsiin
muualle 36 €/v (360 kr/v)
Pääasiamies Ruotsissa
(Hoitaa lehden tilaukset): Viktor Aitman
Linbanev. 6, SE-438 35 Landvetter.
Puh 031-916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
17 38 88-9
Sivistyssäätiö
Hallituksen pj Toivo Iho
Bredantie 6 D 18, 02700 Kauniainen
puh. 050 505 2335
Sampo 800016-1466601
OP 578038-20031499
Toimitus
Päätoimittaja Toivo Iho
Toimitussihteeri Katri Einamo
Toimituksen osoite
Nummitie 30 A, 02730 Espoo,
puh. 040 740 0408 (ark. klo 9.00–17.00)
Internet http://www.inkeriliitto.fi
(Avataan myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana)
Sähköposti inkerinviesti@suomi24.fi
Painopaikka Vammalan Kirjapaino Oy
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.
Julkaisija Suomen Inkeri-liitto ry.

Keittiön vastaisku

Toivo Iho

Ruuan hinnat ovat nousseet rajusti, ja aivan ilmeisesti tulevat nousemaan edelleen. Suunniteltu ja luvattu ruokaan kohdistuva arvonlisäveron alennus saattaa jotain vaikuttaa, mutta todennäköistä on, että taitavat kauppiaat ovat jo etukäteen hinnankorotusten kautta käärineet hyödyn taskuihinsa.

Kauppa on satsannut miljoonia erilaisten korttijärjestelmien kehittämiseen ja ylläpitoon. Kun keskität ostoksesi meille, saat jopa 5 %:n hyödyn, näin luvataan. Tuollainen lupaus vaatii korkeatasoista laskentaa. Luulisi, että noin eteville laskijoille olisi helppoa laskea myös se, kuinka paljon alempi kilpailijan tuotteen hinnan tulisi olla, jotta erotuksen tuottama hyöty voittaisi kaikki keskittämishyödyt! Koska tällaista laskelmaa ei taatusti tehdä, jokainen joutuu arvioimaan tilanteen itse.

Vielä parikymmentä vuotta sitten moitiskeltiin aivan aiheellisesti sitä, että pankkien välillä ei ollut lainkaan hintakilpailua. Tilanne on korjaantunut, ensin lainojen ja nyt, ulkomaisten pankkien tultua Suomen markkinoille, myös talletusten hinnoittelussa. Miksei sama voisi tapahtua myös kaupan osalta? Kauppa ei Suomessa kilpaile hinnalla juuri lainkaan; täällä kilpaillaan vain laadulla ja sijainnilla. Parannusta asiaan ei taida tulla ennen kuin joku todella suuri ulkomainen kauppaketju kokee Suomen markkinat kyllin houkutteleviksi ja aloittaa oikean hintakilpailun.

Entä viranomaiset? Eikö niiden pitäisi puuttua asiaan; kaupan tilanne tuntuu kovasti muistuttavan kiellettyä kartellia?

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Numero 10/2008 ilmestyy viikolla 43. Aineisto toimitukselle 22.9. mennessä.

Numero 11/2008 ilmestyy viikolla 46. Aineisto toimitukselle 20.10. mennessä.

Kannen kuva : Valokuvan Paldiskiin haudattujen inkeriläispakolaisten muistomerkin paljastustilaisuudesta (10.7.2008) Paldiskin ortodoksisella hautausmaalla toimitti lehdelle Viktor Tilkku Göteborgista.

Joskus olen kuullut selitettävän näin: Suomi on niin pieni maa, etteivät niin hienot asiat kuin kartellit oikein edes mahdu tänne; mitä nyt pojat vähän soittelevat toisilleen!

Tällaisessa tilanteessa kuluttajaparka joutuu miettimään entistä tarkemmin, miten saa eurot ja sentit riittämään. On keittiön vastaiskun paikka. Joutuu vain kysymään, millaiset ovat kuluttajan mahdollisuudet. Tavallinen kuluttaja hallinnee noin 10–20 tuotteen hinnat jonkinmoisella tarkkuudella. Entä ammatinharjoittaja, kauppias? Hinnoitteluvastuuta kantava kauppias pystynee muistinsa varassa operoimaan satojen tuotteiden sisäänosto- ja ulosmyyntihinnoilla. Tätä palettiaan kauppias käyttelee kuin taiteilija ikään: jos nostan tuota 10 %:lla, mitä minun olisi silloin ehkä alennettava? Jo tämä vertailu kuluttajan ja kauppiaan tietopohjien välillä osoittaa, että tilanne ei suinkaan ole tasainen. Suunnittele siinä sitten vastaiskua!

Entä jos lopettaisi kaiken ostamisen? Paasto on ihan hyvä asia, mutta on hyvä muistaa, miten entiselle hevoselle kävi juuri, kun oli oppinut elämään syömättä…

Entä ilmaiset syötävät; en tarkoita minkään organisaation ylläpitämää jakelusysteemiä, vaan luonnon omia tuotteita, marjoja ja sieniä? Ketään inkeriläistaustan omaavaa ei varmaan kannata neuvoa siinä, miten marjoja ja sieniä kerätään ja käytetään, he pikemminkin voisivat neuvoa muita.

Jokainen, joka on perheessä kantanut keittiövastuuta, tietää, että suunnittelu kannattaa. Jos jaksaa, viitsii ja haluaa suunnitella vaikkapa viikon ruokalistan ja sen edellyttämät ostot etukäteen, säästää taatusti, eikä ihan vähän säästäkään. Jo parin päivän etukäteissuunnittelukin auttaa, mutta useimmiten kuluttaja kaikessa kiireessä, huonosti jopa jääkaappinsa sisällön muistaen, ostaa vain nopeasti jotakin.

Toinen niksi: seuraa runsasta reseptitarjontaa; kehittele ja muuntele niitä. Nykypäivän ruokaohjeissa on taitavasti käytetty hyväksi useinkin edullisia puolivalmisteita. Tällä tavoin saat perheesi arkeen tervetullutta vaihtelua.

Jalanjäljillä Vastja-kylässä 65 vuoden kuluttua

Reino Läärä

Vuonna 1942 saksalaiset sotajoukot piirittivät Leningradin kaupunkia. Venäläisten joukot yrittivät tykkeineen ja pommikoneineen kaikin tavoin vapautua voimakkaan piirittäjän otteesta ja päästä vapauteen. Sota oli pysähtynyt Leningradin liepeille.

Noin 25 km Leningradista, pienessä Hyvösin kylässä, lähellä Puskinon kaupunkia, oli inkeriläinen yhdyskunta jäänyt rintamien väliin. Tilanne kävi päivä päivältä yhä vaikeammaksi. Kranaatit ja pommit putoilivat suoraan asuinalueellekin. Saksalaiset sytyttivät taloja palamaan ja ryöstelivät kanat ja siat. Elintarvikkeet loppuivat. Edessä oli pakollinen lähtö kotipaikoista ja viimeiset lähtijät saksalaiset sotilaat ajoivat aseilla uhaten pois sotatantereelta.

Keräsimme kukin vähäiset nyyttimme, ne jotka jaksoimme kantaa tai vetää käsikärryllä, välttämättömät esineemme ja tavaramme, joita ilman emme uskoneet voivamme elää. Ne joilla oli evästä, ottivat sen tietenkin mukaansa. Inkeriläisten vyöry lähti kulkemaan jalkaisin kohti Viroa, Narvan kaupunkia. Nälkäisinä ja pelokkaina, kerjäten ruokansa pakolaiset vaelsivat. Joitakin järjestettyjä pakolaisleirejä oli matkan varrella.

Päästäkseni pääasiaan, jätän kertomatta yksityiskohdat tuolta pakomatkalta, jossa monet menehtyivät, monet ihmeen kaupalla pääsivät Viron puolelle, Narvaan, josta aikanaan Baltiskin pakolaisleirille. Baltiskin leiriltä virolaiset isännät kävivät hakemassa työväkeä omille tiloilleen. Myös muita työpaikkoja inkeriläisille pakolaisille yritettiin järjestää. Ketä onnisti paremmin, ketä huonommin.

Allekirjoittanut pääsi äitinsä **Idan** ja tätinsä **Lempin** kanssa Kehtnan kuntaan Vastjan kylään, Altoa-taloon. Isäntäväki oli sukunimeltään **Sauleb**. Talossa oli isäntä, emäntä ja kaksi poikaa. Pojat olivat **Osvald** ja **Helmud**, alle kaksikymppisiä.

Äitini ja tätini alkoivat työnteon maataloustöissä, kaikessa, missä vain apua tarvittiin. Minä pikkupoika (täytin sinä kesänä kuusi vuotta), sain olla ja leikkiä mukana. Pääsimme hyvään paikkaan. Saimme ruokaa ja meitä kohdeltiin lähes oman väen veroisesti. Voimme muistella Vastja-kylän aikaa kiitollisin mielin. Asuimme talon yhdessä huoneessa, söimme samassa pöydässä, ylöspito tarjottiin, rahapalkkaa ei maksettu, mutta sitä ei juuri tarvittukaan. Mikäli tuli tarvetta, sai rahaa isännältä esim. lääkärimaksuun tai pieneen matkaan (harvoin tehtyyn) sukulaisten luo, jotka oli sijoitettu muualle Viroon.

Vuonna 1943 inkeriläisille tarjottiin mahdollisuutta muuttaa Suomeen. Vaikka isäntäväkemme olikin kaikin puolen hyvä meille, päätimme kuitenkin muiden inkeriläisten tavoin lähteä Suomeen. Suomi siinsi mielissämme ja unelmissamme ihanana maana, jossa kaikki on paremmin kuin missään muualla.

Tuosta tapahtumasta on kulunut jo yli 65 vuotta. Sota katkoi monet yhteydenpidot, niin Altoa-talon väkeen Saulebeihin, kuin muihinkin Viron aikana syntyneihin ihmissuhteisiin. Rautaesirippu laskeutui, eikä sen taakse kukaan voinut mennä kurkistelemaan. Vuosien kuluttua sodan kurjuudet paljastuivat. Vuosia kului ennen kuin uudelleen voitiin ottaa yhteyttä sodanaikaisiin tuttuihin, ystäviin tai rakkaisiin.

Toukokuussa 2008 pieni ryhmä Salon Seudun Sotaveteraanien tukijaoston jäseniä päätti lähteä etsimään allekirjoittaneen jalanjälkiä sodanaikaisesta Virosta. Menisimme siis Kehtnaan, jossa etsisimme Vastjan kylän ja Altoa-talon. Etukäteen spekuloimme usein, löydämmekö enää mitään senaikaista muistettavaa. Löydämmekö edes oikealle paikalle. Voi-

Helju Leiman kotitalon portailla. Takaa vas. Viljo Toro, Jukka Somerikko Pekka Rintola, Pasi Venho, Leila Venho, Liisa Söyrilä, Tuomo Söyrilä, Mirja Läärä, Helju Leima, Reino Läärä. Kuvaaja Seppo Sarimo puuttuu.

siko olla mahdollista, että vielä joku henkilö muistaisi minut. Olinhan silloin vielä alle 6-vuotias ja muistikuvani lapsen silmin nähtyä, joskin nyt aikuisen ajatuksiin muokkautuneita. Pystyisinkö tunnistamaan paikan. Aikaa oli kulunut 65 vuotta. Neuvostoliiton aika mahtui siihen ajanjaksoon. Talossa asuneista ihmisistä voisivat teoriassa olla elossa talon silloin nuoret pojat. He olisivat molemmat jo yli 80-vuotiaita. Olisiko talon rakennuksista enää yhtään pystyssä, vai olisiko aika ne jo syönyt. Tai olisiko tilalle rakennettu uusia taloja. Mitä kaikkea siellä olisikaan voinut tapahtua 65 vuoden aikana.

En itsekään uskonut kovin merkillisiin matkanähtävyyksiin tai siihen, että siellä jotain "sen aikaista" vielä olisi. Epäilin myös vahvasti omaa muistiani, sillä tosiasiahan oli, että olin vasta kuuden vuoden ikäinen. Mitä voisi olla lapsen mielessä sellaista, joka olisi yhä tunnistettavissa?

Otin avuksi nykytiedon mahdollisuudet. Internetistä hain kaiken tiedon Kehtnasta ja Vastja-kylästä. Ja ihme ja kumma. Molemmista löytyi tietoa. Etenkin sain hyödyllistä tietoa kartastosta. Varsin tarkat kartat ilmoittivat jopa talojen paikat, vaikkei niiden nimiä ollutkaan. Mukaan kaivoin valokuvien varastosta useita valokuvia. Kuvissa olivat Helmud ja Osvald Sauleb, muutama postikortti, yksi kirje ja yksi ryhmäkuva, jossa itsekin olin mukana äitini ja tätini kanssa ja koko Altoa-talon väki, sekä vielä naapuristakin nuori nainen.

Matkareittimme oli ajateltu etukäteen kulkevan Helsinki–Tallinna–Kehtna-Vastja–Tartto. Viipyisimme matkalla yhden yön. Tartossa tapaisimme Suomi-poikia ja muita sotaveteraanityössä tutuksi tulleita henkilöitä, joiden kanssa oli tehty yhteistyötä jo vuosia. Aikaisemmin ei vain ollut poikettu Kehtnassa, koska reitti ei ihan ollut kaikista suorin.

Lähestyimme Kehtnaa. Karttaa tiirattiin herkeämättömän tiiviisti. Eräässä kohdassa uskoimme ajaneemme ohi pienen karttaan merkityn tiehaaran. Poikkesimme parissa talossa. Molemmissa kotona oli vain haukkuva koira ja kuopivat kanat. Ovet olivat auki kulkijan mennä sisälle, mutta asukkaita emme tavanneet. Avuksi tuli ohiajava auto nykytekniikan kanssa. Navigaattori näytti heti oikean sijaintimme. Autoa kuljettanut nuori mies tiesi myös heti oikean reitin Vastja-kylään. Olimme siis oikealla tiellä!

Jännitys kohosi, kun tiesimme lähestyvämme matkamme tärkeintä kohdetta. Tie muuttui yhä kapeammaksi ja päällyste oli sorapintaista. Karttamerkkien perusteella yritimme nähdä luonnosta pienen joen. Päättelimme, että joenhan on oltava samalla kohtaa vielä nytkin, kuin silloin 65 vuotta sitten. Ja siinähän joki olikin. Kovin pieni. Jatkoimme toiveikkaina. Mutta vieläkään karttamerkit eivät tuntuneet täsmäävän. Kunnes sitten huomasin ohi ajaessamme, että jokihan vilahtikin siinä. Se oli melkein kokonaan puiden peitossa, mutta selvästi läheltä nähtävissä 4–5 metriä leveä joki. Se oli meidän jokemme! Nyt vain silmä tarkkana.

Koska tiesimme jo olevamme hyvin lähellä oikeaa paikkaa, päätimme tiedustella ensimmäisestä talosta, joka kohdalle sattuu. Pari autoakin hurahti ohitsemme. Ensimmäisessä talossa emme tavanneet ketään kotosalla. Sielläkin vain koira haukkui vieraat tungeksijat ja kanat kaakattivat omia juttujaan. Haikara katseli pesänsä laelta ja valokuvaajamme **Seppo Sarimo** riensi heti lintua kuvaamaan.

Jatkoimme ajoa hyvin hitaasti, ettemme vain huomaamatta ohittaisi jotain merkittävää. Vielä ei muistikuvissani näkynyt tuttua taloa, sen riihtä, aittaa, navettaa ja päärakennusta, jotka kaikki näkyisivät paksujen puiden takaa hiukan tiestä erillään. Ainakin silloin näkyivät. Seuraavan talon kohdalle pysähdyimme taas. Koira haukkui, kanat kuopivat, muutama maatalouskone oli pihapiirissä, talo oli rakenteilla. "Lienee niin keskeneräinen, ettei siellä kukaan asu", ajattelimme. Päätimme kuitenkin minä ja **Pekka Rintola**, joka oli tulkkinamme viron kielen taitoisena.

Koputimme oveen. Vastausta ei kuulunut. Astuimme lukitsemattomasta ovesta sisäpuolelle. Kaikkialla oli keskeneräistä rakennustyömaata. Erään oven takaa kuului kuitenkin ääntä. Koputimme siihen. Kukaan ei vastannut. Jälleen ovi avoinna ja kurkistimme sisään. Suuri taulutelevisio pauhasi keskellä uudelta näyttävää olohuonetta. Ilmeisesti olimme rakennustyön valmiissa osassa. Huutelimme "tere päivää". Ja hetken kuluttua sieltä nurkan takaa tulikin vanha nainen hämmästyneenä eteemme. Kerroimme olevamme Suomesta. Saimme vahvistuksen, että olemme Vastja-kylässä. Pekka kertoi, että etsimme taloa, jossa olin lapsena asunut lähes puolitoista vuotta.

Kaivoin jo valmiiksi valokuvavarastoni ja otin esille ryhmäkuvan. "Tuossa olen minä", sanoi nainen osoittaen kuvan laidassa olevaa henkilöä. Hämmästyimme hetkeksi sanattomiksi. Tällaiseen yllätykseen emme olleet valmistautuneet, vaikka olimmekin toivoneet tapaavamme jonkun henkilön, joka jotain Altoa-talosta tietäisi. Hämmästyneenä näytin muitakin kuvia. Nainen pyysi istumaan. Katselimme ja hän huudahteli välillä: "Tuossa on Osvald, tuossa Helmud ja tuossa talonväki". Kaikki kuvassa oli tuttua. Me inkeriläiset lienemme olleet kaikista vaikeimmin muistettavia. Minä olin kuvassa pienenä 6-vuotiaana poikana.

Alkoi muisteluiden hetki. Kuultiin Helmudin asuvan Tallinnassa ja Osvaldin Pärnussa. **Lembit** Sauleb oli jo kuollut. (Lembit oli talon poikien ikäinen sukulainen, joka vieraili usein talossa). Vaihdoimme osoitteita, puhelinnumeroita, valokuvattiin. Koko porukkamme tuli todistamaan ihmeellistä jälleennäkemistä. **Helju Leima**, tapaamamme henkilö, kertoi meille Altoa-talon asukkaiden kuulumisia. Päällimmäisenä sekä meillä että hänellä oli kuitenkin koko tapahtuman uskomattomuus ja ihmeellisyys. 65 vuoden kuluttua ensimmäinen kylässä tapaamamme henkilö oli samassa kuvassa itseni kanssa! Sitä ei meinannut todeksi uskoa. Voiko näinkin tapahtua!

Helju neuvoi tien Altoa-talolle. Vajaa kilometri tietä eteenpäin ja sitten vasemmalla. Altoa-talossa ei enää asunut kukaan. Siellä käytiin lähinnä kesäisin tekemässä talviset polttopuut. Kiitellen, huiskuttaen lähdimme ajamaan eteenpäin.

Olimme mielestämme ajaneet jo kilometrin, mutta taloa ei näkynyt. Olisiko mahdollista, että olimme käsittäneet jotain väärin. "Tuolla puskien takana näkyy kaksi savupiippua", sanoi joku matkatovereista. Pysäytimme. Ja todellakin. Siellä näkyi pensaiden peitossa joku rakennus.

Olimme ehtineet ajaa jo jonkin matkaa ohi nurmettuneen tienhaaran, jonka olimme kyllä nähneet.

Peruutimme auton nurmitielle, parkkeerasimme ja lähdimme kävelemään talolle. Jo tässä vaiheessa sen tunsin. Siinä se oli!

Tie talolle oli kävelijälle hyväkulkuinen. Riihirakennus tien vierestä oli hajotet-

tu. Samoin aitta ja navetta olivat ilmeisesti saaneet purkutuomion, koska niiden paikalla kasvoi vain sankka ruoho. Joitakin kivijalan jäänteitä näkyi joukossa. Näiden rakennusten puuttuminen vaikeutti paikan tunnistamista maantieltä saakka. Mutta päärakennus oli vielä pystyssä. Sama talo, silloin kaunis ja hyväkuntoinen, nyt ajan hampaan pahasti runtelema. Ehkä se oli siinä minua varten, sinnitteli vuodesta toiseen ränsistyen. Katto oli jo paikoitellen romahtamassa, seinät ja ovet kallellaan, osa ikkunoista rikki.

Mutta kaikki oli ihan tuttua. Samalla paikalla, hieno veranta ja arkiveranta, josta mentiin keittiöön ja vieressä tallin ovet. Talli oli kiinni päärakennuksessa. Kurkistin talon takana olevasta ikkunasta siihen huoneeseen, jossa asuimme ja nukuimme. Ikkunasta näkyi vain romahtanutta välikattoa ja epämääräinen kasa erilaisia taloudessa tarvittavia tavaroita paljuja ja sen sellaista. Ovet olivat lukossa. Voi olla että talossa voitiin vielä yöpyä tilapäisesti, mutta kovin arveluttavalta se tuntui.

Verantojen edessä kasvoi monivuotisia kukkia, mm. pioni ja muita kukkia. Silloin siinä kasvoi "särkynyttä sydäntä". Voi olla, että sama juurakko eli vieläkin. Kevään aikaisuudesta johtuen kukat olivat vasta nousemassa.

Altoa-talon edessä vuonna 1942 ja vuonna 2008. Vasemmassa kuvassa vas. Helju Leima, Helmud Sauleb, Lempi Hämäläinen, Ida Läärä. Sauleb emäntä ja isäntä, Osvald Sauleb, edessä Reino Läärä. Oikealla olevassa kuvassa Mirja ja Reino Läärä samalla paikalla talon juhlaverannan edessä.

Pihan perällä näkyi tiemaa johtavan lähimetsään. Siellä noin puolen kilometrin päässä oli **Marjutin** koti. Marjut oli ikäiseni ja leikimme usein yhdessä. Metsässä laidunnettiin myös lehmiä ja siellä oli useita pieniä lampareita läpi kesän. Sinne metsään emme kuitenkaan lähteneet kävelemään.

Voi olla, että käyntimme Altoa-talossa oli osaltani viimeinen talon historiassa. Arvattavasti se ei voi enää pitkään pysyä pystyssä ja omistajat tulevat raivaamaan paikan puhtaaksi ja se jää nurmettumaan, kuten piharakennusten osalta on käynyt. Tai toinen visio. Talon paikalle nousee uusi entistä ehompi talo. Uusi elämä uusine ihmisineen tulee tekemään sinne elämänsä historiaa. Olkoon talon tuleva historia yhtä kaunis, kun on tällä hetkellä taloa ympäröivä luonto kukkiin herätessään. Leivo livertäköön sinisellä taivaalla vapautta koko Viron kansalle ja siinä samassa myös Vastja-kylälle sen asukkaineen. Elämälle muistoista kiitollisena, Reino Läärä.

P.S. Moni kiintoisa asia jäi vielä avoimeksi. Mitä tapahtui talolle ja sen asukkaille Neuvostoliiton aikana? Miten elämä jatkui Viron itsenäistyttyä? Millaista jälkipolvea oli ehkä tulossa Saulebien Altoa-taloon jatkamaan elämäänsä kotitilallaan? Millaisia muistoja Osvaldilla ja Helmudilla olisi vielä mielessä meidän inkeriläisten pakolaisten ajasta? Mitä kuuluisi leikkikaverilleni Marjutille?

Ehkä vielä seuraavalla matkalla näitäkin kysymyksiä availlaan.

Sunnuntaipäivä Tartossa

Anne Tuohimäki, Toivo Iho

Kun aikaisin lauantaiaamuna laivamme lähti Helsingistä kohti Tallinnaa, ei sää näyttänyt suosiolliselta matkalaisille. Sataa tihuutti ja mitä lähemmäksi Viron rannikkoa tulimme, veden tulo vain yltyi. Ajomatka Tallinnasta Tarttoon tapahtui suunnilleen samanlaisen harmaan sään vallitessa.

Tartto on pieni yliopistokaupunki, jossa huomioni kiinnittyi keskustan reunamilla vanhoihin, viehättäviin, taidokkain puuleikkauksin koristeltuihin puutaloihin ja ydinkeskustassa uusiin, moderneihin rakennuksiin. Valitettavasti vain harvat pienpuutalot on tähän mennessä pystytty kunnostamaan, mutta toivottavasti ajan mittaan ne kaikki voidaan saattaa entiselleen.

Koska esiintyjäryhmiä oli lukuisa määrä, oli lauantaina päivällä yhtyeitä, kuoroja, folklore- ja tanhuryhmiä jaettu esiintymään sekä Antoniuksen pihassa että Raatihuoneen torilla. Kumpaankin tapahtumaan oli sateisesta säästä huolimatta tullut yleisöä sankoin joukoin.

Viron inkerinsuomalaisten liiton toimitalo Ingeri Maja isoine pihoineen on puiston ympäröimä ja se on kunnostettu ilmeisesti aivan lähiaikoina. Hyvässä maalissa oleva talo on keltapunainen, joka tuo mieleen Inkerin lipussa ja vaakunassa olevat värit. Sen portaikkoihin ja käytäville oli koottu kansallispukunäyttely sekä kuvakokoelma erilaisista liiton tapahtumista.

Iltapäivällä sade taukosi ja aurinkokin pilkisti hetkittäin. Illalla Ingeri Majan pihalle oli tuotu pöytiä, penkkejä ja esiintymislava jonka reunalle oli sytytetty jätkänkynttilöitä. Emännillä oli buffetti pystytettynä, josta janoisimmat saattoivat ostaa kielen kostuketta.

Tutut ja tuntemattomat tapasivat ja ohjelmaa riitti koko illaksi. Erilaiset tanssi-, laulu-, kuoro- ja yhtye-esitykset saivat runsaat suosionosoitukset ja yleisö huomasi, että myös esiintyjät nauttivat. Yhä uusia ryhmiä kipusi lavalle ja niitä oli ainakin Virosta, Venäjältä ja Suomesta, aina en pysynyt laskuissa mukanakaan, kun tuttujen kanssa keskusteluunkin oli syvennyttävä. Jossakin vaiheessa lavan valtasi yleisö, joka innostui myös tanssimaan.

Osallistuin ensimmäisen kerran Viron kesäjuhlille ja sain itse todeta, miten heimohenki elää edelleenkin. Monet kiitokset juhlan järjestelytoimikunnalle ja esiintyjille.

***

Sunnuntaipäivä Tartossa alkoi kauniina, aamulenkillä oli tilaisuus ihailla komeita tammikujia; jo vajaat parisataa kilometriä Suomesta etelään saa tammen kasvamaan hyvin ja haikaran pesimään. Harmi vain, että aamun upea sää ei jaksanut pitää koko päivää, vaan ulkoilmajuhlia jossain määrin rasittivat pikku sadekuurot. Olin **Tuohimäen** pariskunnan kanssa koko edellisillan yrittänyt tavoittaa Ruotsin liiton puheenjohtajaa **Inkeri Petersonia**; turhaan. Gasthaus Vikerkaaren aamukahvilla se onnistui ja antoi tilaisuuden siteerata *Vänrikki Stoolia*: "Ties, kuinka samaan talohon satuimme saamaan asunnon."

Ohjelma alkoi jumalanpalveluksella, joka toimitettiin kahdella kielellä, viroksi ja suomeksi. Tämä tietenkin jossain määrin pidensi palvelusta, mutta Tarton seurakunnan kirkkoherran johdolla kaikki sujui juhlavan notkeasti. Saarnan piti Vesannon kirkkoherra. Hän sitoi puheensa päivän evankeliumitekstiin, jossa

fariseukset vahtivat **Jeesuksen** mahdollisia sapatinrikkomuksia. Saarnansa alkuun hän oli valinnut komean **Hellaakoski**-sitaatin: "Tietä käyden tien on vanki; vapaa on vain umpihanki."

Saarnassaan Vesannon kirkkoherra onnistui mielestäni hyvin sitomaan inkerinsuomalaisten kohtalon Hellaakosken säkeiden hengessä päivän tekstiin. Puhe, taikka saarna kokonaisuutena loi positiivisen mielialan. Saarnan kesto, käännösaika mukaan lukien oli 23 minuuttia. En tiedä, miten tämä sijoittuu Vesannon kirkkoherran muiden saarnojen kestoon; saarnan lopuksi hän joka tapauksessa kertoi toimineensa kirkkoherrana myös Tervossa ja Karttulassa; "eikä minua missään ole saarnoistani lyhytsanaiseksi moitittu". – Ensi kerran nauraa hörähdin kirkon penkissä, enkä kokenut syyllistyneeni mihinkään moitittavaan.

Virsiä veisattiin, osin tuttuja, osin tuntemattomia. Kaksikin kuoroa esiintyi, toinen lauloi mm. *Suomalaisen rukouksen*. – Joskus törmää käsitykseen, että seurakunta ei voisi laulaa sitä, koska se ei ole virsikirjassa. Suomalainen rukous on kuitenkin ollut virsikirjassa, numerolla 584 jo vuodesta 1986 lähtien. Sen saaminen virsikirjaan koettiin Iisalmessa suurena asiana, olihan **Eino Säisä** kytkenyt romaanisarjansa *Kukkivat roudan maat* tähän Uuno Kailaan runoon.

Kirkonmenojen jälkeen väki siirtyi juhlakulkueessa Tarton raatihuoneen edessä olevalle juhlapaikalle, jossa yhtyneet kuorot **Elo Kikasin**, **Tonu Kangronin** ja **Valli Pangin** johtamina esittivät *Nouse Inkeri*,

Tanssiesitys Inkerin talon pihalla.

Raatihuoneen tori.

Maamme/ *Mu isamaa*, jne. Tämän jälkeen **Toivo Kabanen** esitti tervehdyssanat, ja Tarton apulaiskaupunginjohtaja Tarton kaupungin tervehdyksen. Sen jälkeen seurasivat muut tervehdykset, joista allekirjoittaneen Suomen Inkeri-liiton ja Inkeriläisten Sivistyssäätiön puolesta esittämä tervehdys oli vuorossa ensimmäisenä.

Autolla liikkuvien on pidettävä huolta omasta ehtimisestään; niinpä meiltä jäi kuulematta mm. kahden Toivon, **Flinkin** ja **Tupinin** lausuntaesitys, vaikka sillä olin vaivannut kovasti mieltäni ja jopa juhlien järjestäjiä - olin aluksi poiminut netistä vain vironkielisen ohjelman, enkä käsittänyt sanan *luuletused* merkitystä. Sitten, kun merkitys selvisi, se assosioi mieleen kahden hengen lausuntaesityksen syksyiseltä Pohjanmaalta sellaisena kuin nuorisoseuran sihteeri aikana ennen sähkövaloa oli sen kirjannut: ”Runua lausui Maija Isotalo. Valua näytti Matti Ylihärsilä.”

Olimme juhlissa vain vajaan vuorokauden, mutta mieleen jäi kuva paitsi Viron liiton kadehdittavan upeista tiloista, myös lämminhenkisistä, onnistuneista juhlista. Tämän vahvistivat monet koko ajan paikalla olleet. Parhaat kiitoksemme!

Kokouskutsu

Suomen Inkeri-liitto ry:n sääntömääräinen syyskokous pidetään **marraskuun 23. päivänä 2008 klo 14.00**

Karjalatalolla, Inkerikodissa
Käpylänkuja 1, 00610 HELSINKI

Käsitellään säännöissä syyskokoukselle määrätyt asiat.

Hallitus

Kohtalo kuljettaa – vai kuljettaako - vai Luojan varjelusta?

Albert Käiväräinen

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 5/2008 aloitetuille muistelmille.

Elokuussa 1943 olimme äitini kanssa kuljetusvuorossa kohti tuntematonta. (Tallinnaa). Muistan kun kuljimme vähäisin tavaroin tietä pitkin, jonka oikealla puolella ojanpenkalla makasivat saksalaissotilaat ampuma-asennossa kiväärit tien yli suunnattuna valmiina ampumaan. Väkijoukko kulki kivääriinpiippujen ohi ja yli peläten koska tulee tulituskomento. Minulla oli pieni tuolini, jota roikotin toisessa kädessäni, toinen käsi oli tiukasti äitini kädessä. Hänellä oli toisella olkapäällään säkintapainen pussi, johon oli kiireisessä lähdössä koottu jotain "mieleen tulevaa" niin kuin hän myöhemmin kertoi. Silmissäni muistan vieläkin tienristeyksessä makaavan ehkä venäläisen sotilaan jonka yli oli ajettu, sotilas oli ruhjotun näköinen. Huudahdin äidille "Katso sotilas makaa tuossa." Äitini nykäisi kädestäni niin voimakkaasti että lennähdin vauhdilla eteenpäin ja sanoi "Älä katso, nyt nopeasti eteenpäin ennen kuin nuo sotilaat ala tuossa tien laidalla ampua." Muista kuinka olkapäähäni oikein koski, melkein itkua tuhersin, mutta en uskaltanut kunnolla itkeäkään. Ymmärsin tilanteen vakavuuden, ja eteenpäin oli yritettävä.

Jossain vaiheessa meidät kuljetettiin sitten hevosvetoisilla, nelipyöräisillä rattailla eteenpäin kohti rautatiekuljetusta. Matkalta muistan kun kärryistä putosi yksi pyörä. Kärryt retkahtivat kamalasti ja kuorma jouduttiin purkamaan. En muista saatiinko kärryt nopeasti kuntoon, mutta matka jatkui kuitenkin aika pian.

Äitini kertoman mukaan meidät kuljetettiin junalle, härkävaunuihin sijoitettuna niin että pienet lapset sijoitettiin omaan vaunuun. Ilmeisesti lapsille pyrittiin jonkinmoinen ruokailu ja parempi hoito näin takaamaan. Olihan odotettavissa ehkä usean päivän junamatka kohti Eestiä ja Tallinnaa. Muut evakot saivat tulla toimeen omilla eväillään, jos olivat jotain mukaansa ehtineet ottamaan.

Junamatkasta äitini muisteli, "Tuli ilmahälytys, neuvostohävittäjät olivat tavoittaneet evakkojunan ja alkoivat tulittaa sitä. Juna pysäytettiin ja kuulutettiin että kaikki pois vaunuista sekä menkää metsän suojaan kunnes pommitus on ohitse." Äideillä oli kamala hätä ja tuska miten lapsille käy, kun heitä ei voinut mennä hakemaan. – Sotilaat olivat uhkaavasti komentaneet äidit irti lastenvaunun lähistöltä. Siinä vaunuosastossa oli kai muutama sairaanhoitaja jotka kuitenkin jäivät junaan lasten vaunuun pommituksen ajaksi. Lasten vaunusta seuraavaan vaunuun oli tullutkin osuma, mutta oli Luojan varjelus taas kun ei osunut siihen, muisteli äitini. Ihmiset joutuivat junasta hätistettynä vetäytymään siinä kohtaa pehmeälle suoalueelle. Siellä rämmittiin vyötäisiin asti. Kun ilmahyökkäys oli ohi, kuulutettiin ihmisiä taas kapuamaan junaan. Moni äiti kiitti Luojaa, kun totesi-

vat lapsia täynnä olevan vaunun säästyneen osumilta.

Matka jatkui jonkun ajan kuluttua Eestiin ja Kloogan karanteerileiriä kohti. Siellä olimme viikon päivät, ennen laivakuljetusta Tallinnasta Hankoon. Kloogalle meidät oli kirjattu 31.08.1943 . Kloogalla äidit joilla oli pieniä lapsia sijoitettiin oikein kerrostaloihin, muut siviilit olivat kenttämajoituksissa, teltoissa ym.

Mietteet siitä minne mennä tulivat äidillenikin eteen kun saksalaiset kysyivät "Kumpaan maahan lähdette, Saksaan vai Suomeen?" Siinä sitä sitten tuumin mihin meitä kuljetettaisiin, millaiset ovat elämisen mahdollisuudet? Näemmeköhän läheisiämme enää koskaan? Mihinkähän vanhempani ja veljeni mahtavat joutua ja löytääköhän Eino meitä, jos edes Neuvostoarmeijasta hengissä selviää? Millainen maa se Suomi sitten on, kun teknikumissa sanottiin siellä olevan vain kallioita ja suota? Saksa on myös vieras maa ja kielikin niin erilainen, Suomessahan sentään puhuttaisiin ehkä ymmärrettävämpää kieltä? Äitini allekirjoitti paperin, että hän haluaa lapsensa kanssa laivakuljetukseen Suomeen ja Hankoon.

Myös äitini vanhemmat **Anni** ja **Juho Rikkinen** sekä poikansa **Valtter** valitsivat Suomen

muutamaa viikkoa myöhemmin. En tiedä oliko heillä tieto saatu joltain taholta, että äitini oli valinnut Suomen siirtolaismaaksemme? Vai oliko kohtalo meille suosiollinen? Äitini paljasti epätietoisuutensa tulevaisuudesta ja mitä evakkoon lähdettäessä mukaansa ottaisi, kertoen panneensa kilon painoisen kiven varustesäkkiinsä, hapankaalin valmistamista varten. Jossain Hangon leirillä olivat suomalaiset sanoneet että kyllä Suomessa hapankaalin paininkiviä löytyy, joten sinne hän oli kotoa tuodun kivensä jättänyt.

Laivamatka Tallinnasta Hankoon tultiin saksalaisella panssarilaivalla, aallokko oli kova, ihmisiä pitkin kantta ja moneen iski merisairaus. Laivan kansi oli oksennuksesta liukas, mutta matka muuten onnistui, vaikka pelko oli suuri koska pelättiin venäläisiä sukellusveneitä ja ilmasta tulittavia lentokoneita. Hankoon saavuimme syyskuun alkupuolella. Siellä meidät saunotettiin ja tarkastettiin terveystilanteemme. Äitini kertoi yllättyneensä hyvästä kohtelusta ja hoidosta jota suomalaisilta Hangon vastaanottoleirillä saimme.

Kloogan leirioloista kertoili tätini (isäni nuorin sisar) **Lilja Makkonen**. Ihmiset kenttäoloissa olivat resuisia ja nälkäisiä. Hän oli lähtenyt Saksaan maatilalle töihin ollen siellä useamman kuukauden. Olot maaseudulla olivatkin paljon paremmat ja he pitivät isäntäväestään. Väki sai ruokaa, vaatteita ja vähän rahaakin. Liljan isä ja äitikin olivat siellä. Heitä kuitenkin painoi ajatus missä me olimme. Jostain he sitten saivat tietää meidän menneen Suomeen ja hekin pyysivät myös päästä tänne.

Kloogan leirillä oli inkeriläisiä yli kuusikymmentätuhatta, ja paljon mm. vanhuksia kuoli hoidon sekä ruuan puutteeseen. Tätini tunsi tapauksia joissa heikkoja vanhuksia ammuttiin, ilmeisesti ruuan ja hoidon suuren puutteen vuoksi. Leiristä on pystytetty muistopaasi jossa on lueteltu leirillä kuolleiden nimiä. Patsas sijaitsee Tallinnasta Pärnuun johtavan tien oikealla puolella, muutaman kilometrin etäisyydellä.

UUTISIA INKERISTÄ

Wladimir Kokko

Ajankohtaista inkeriläistä
Uutiskolumnistin kannanotto

Inkerin Liitto, 20 vuotta

Miten se alkoi meillä. Osa 1.

Tänä vuonna uuden ajan inkerinsuomalaisten kansallisliike täyttää 20 vuotta. Perestroika teki vapaaehtoisten kansalaisjärjestöjen toiminnan Neuvostoliitossa mahdolliseksi. Tapaamisista Pushkinin kirkossa ja "keittiöissä" kaikki on alkanut meillä. Juteltiin yhdessä inkeriläisasioista ja keskusteltiin kovasti siitä, mitä pitäisi tehdä.

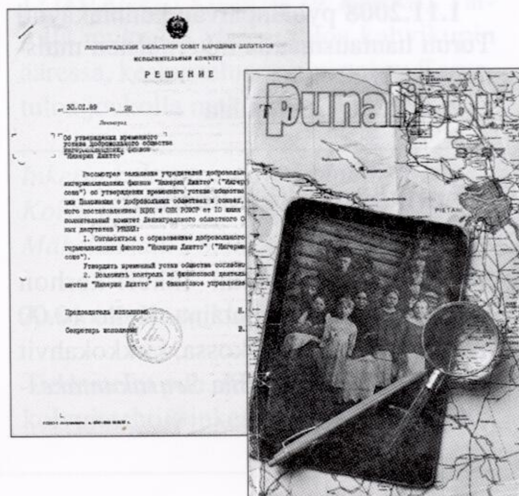
Starttilinjalle päästiin elokuussa 1987, kun Petroskoissa ilmestyi Punalipun inkeriläisnumero. Ensimmäistä kertaa Neuvostoliitossa kerrottiin totuutta kansamme traagisesta kohtalosta 1900-luvulla. Petroskoilaiset toimittajat, itse inkerinsuomalaisia, **Santeri Pakkanen** ja **Toivo Flink** kävivät meillä haastattelemassa aktiiveja ja ovat muutenkin ratkaisevasti vaikuttaneet inkeriläisnumeron julkaisemiseen.

15. lokakuuta 1988 Taaitsassa yksityistalolla kokoontui noin sata henkilöä jotka päättivät yksimielisesti perustaa inkerinsuomalaisten yhdistyksen. Nimen sille keksi pastori **Arvo Survo**. Perustamiskokous valitsi liiton yhdentoista hengen johdon, johon kuuluivat kirjastonhoitaja **Hilma Kaasonen**, muotoilija **Juri Kainelainen**, autonkuljettaja **Albert Kirjanen**, dosentti **Aleksanteri Kirjanen**, lehtori **Wladimir Kokko**, lääkäri **Aleksei Krjukov**, muotoilija **Aarre Kuukauppi**, eläkeläinen **Dagmar Lintunen**, insinööri **Rudolf Otatshkin (Eerikäinen)**, muusikko **Paavo Parkkinen** ja pappi Arvo Survo. He saivat tehtäväksi yhdistyksen sääntöjen puhtaaksi kirjoittamisen sekä kansalaisjärjestön virallisen rekisteröinnin hoitamisen.

30. tammikuuta 1989 Inkerin Liitto rekisteröitiin Leningradin alueen toimeenpanevan komitean juridisessa virastossa ja sai näin oikeuden toimia virallisesti. Voimaan astuneissa liiton säännöissä luki, että *yhdistyksen päätavoitteena on inkerinsuomalaisten säilyminen kansana heidän kotimaassaan Inkerissä.*

Samana vuonna liitolle kehitettiin logo ja yhdistyksen vuosikokouksessa puheenjohtajaksi valittiin Paavo Parkkinen. Inkerin Liitto lähetti delegaationsa inkeriläisliittojen ensimmäiseen yhteistyökonferenssiin Tallinnaan toukokuun alussa 1989. Siinä meillä oli paljon opittavaa Ruotsin ja Suomen inkeriläisiltä. Konferenssin hyväksymä vetoomus Suomen tasavallan presidentille on varmasti edesauttanut paluumuutto-oikeuden saamista seuraavana vuonna.

Inkerin Liiton ensimmäinen vuosi oli nopean kasvun aika, jäsenmäärä ylitti 1 000 henkilöä. Paikallisjärjestöt syntyivät Hatsinassa, Keltossa, Pietarissa ja Toksovassa. Vuosi huipentui Keltossa v. 1989 pidettyihin juhannusjuhliin.

ЛЕНИНГРАДСКИЙ ОБЛАСТНОЙ СОВЕТ НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
РЕШЕНИЕ
от 30.01.89

TAPAHTUMA-KALENTERI

Ilmoittajille
Niitä järjestöjä, jotka ilmoittavat tulevista tilaisuuksistaan lehdessämme, ja jotka lähettävät aineiston lehdelle sähköpostina, kehotetaan vaatimaan lukukuittaus. Näin vältetään kiistat siitä, onko aineisto toimitettu ajoissa vai ei.

Turun seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Besseda-hetket jatkuvat *Palvelupisteessä* joka kuukauden 1. ja 3. perjantai kello 13.00 Irma Kapasen vetäminä. Tervetuloa viettämään teehetkeä vapaan keskustelun merkeissä.

Hallitus kokoontuu joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina kello 16.30 *Palvelupisteessä*, Uudenmaankatu 1. Jos teillä on asioita, joita haluaisitte hallituksen käsittelevän, ottakaa yhteyttä hallituksen jäseniin tai Palvelupisteeseen.

5.10.2008 syyskokous ja Mikkelinpäivän tilaisuus

1.11.2008 pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä

26.12.2008 joulujuhla

Hyvinkään Inkeri-kerhon tapahtumia

28.9.2008 Hyvinkään Inkeri-kerhon 15-vuotisjuhla sunnuntaina. Kello 10.00 messu Hyvinkään kirkossa, kirkkokahvit ja pienimuotoinen juhla *Seurakuntakeskuksessa*. Tervetuloa!

Syksyn säännölliset kokoukset ovat *seurakunnan aulakahviossa* klo 14.00 **5.10.2008**, **2.11.2008** sekä joulujuhla **7.12.2008** *seurakuntakeskuksessa.*

Tervetuloa mukaan!
Tiedustelut Irja Pelkonen, inkerikerho@gmail.com tai puh. 040 550 5712.

Lahden seudun Inkeri-kerhon tapahtumia

Kokoontumiset joka kuukauden toisena maanantaina *Lutherinkirkossa, kirkon kahviossa.*

Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, puh. 0400 841 741

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat

keskiviikkoisin klo 16.45–18.30
Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Kuoroa johtaa Evelin Ojalo.
Uusia laulajia toivotaan kuoron riveihin kaikkiin ääniin.

Seukot

Entiseen tapaan: torstaina **9.10.** ja torstaina **13.11.2008** klo 13.00.

Joulujuhlaa vietetään yhdessä Helsingin Seudun Inkeriseuran kanssa, joka ilmoittaa ajasta myöhemmin.

Tervetuloa, vanhat ja uudet seukot, juttelemaan ja kahvittelemaan!
Tiedustelut Pirkko Huurto
puh. (09) 783 391 tai 0400 748 318
Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Kokoukset: **28.09.2008, 26.10.2008**
Joulujuhlasta ilmoitetaan myöhemmin.
Tiedustelut Toivo Tupin
puh. 040 578 3894

Inkerikoti , Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Inkerikeskuksen tapahtumia www.inkerikeskus.fi

Inkerikeskus ry,
Hämeentie 103 A, 00550 Helsinki

Inkerin kulttuuriseuran tapahtumia

Rajantakainen Karjala –näyttelyn tapahtumapäivä 4.10.

Tenho Pimiä, Helena Miettinen ja Raisa Lardot esitelmöivät Kulttuurien museossa otsikolla **Muistikuvia Inkeristä** la 4.10.2008 klo 13.00. Suomenkielinen yleisöopastus klo 15.00, jonka jälkeen alkaa inkeriläinen tarinapaja. Kulttuurien museo sijaitsee *Tennispalatsissa* Kampin metroaseman tuntumassa. Tapahtumaan pääsee museon pääsymaksulla.

Kuulutko sukuuni

Inkerin kulttuuriseura on mukana Kuulutko Sukuuni – tapahtumassa 11.-12.10.2008 klo 10.00–17.00 (su klo 16.00) Vantaan ammattiopisto Varian Tennistien toimipisteessä (*Tennistie 1, 01370 Vantaa*).

Ompeluseura

Ompeluseura kokoontuu joka parillisten viikkojen torstaina Koivussa ja tähdessä klo 14.00–16.00. Mäkelänkatu 18:ssa. Ompeluseuran vetäjänä toimii Liisa Söderlund ja luvassa on monipuolisia haasteita kädentaidoille.

Keskusteleva kulttuurikahvila

Hyvään vauhtiin päässyt kulttuurikahvila jatkaa toimintaansa syksyllä, kuukauden viimeisenä torstaina. Toimiston tapaan myös Kulttuurikahvila muuttaa uusiin tiloihin. Syksystä toimimme yhteistyössä Familia Clubin kanssa ja kokoonnumme ko. yhdistyksen tiloissa 25.9., 23.10 ja 22.11. klo 16.00–18.00 osoitteessa *Vilhonkatu 4 B 15*, 3 kerros. Paikka on samassa korttelissa kuin Caisa eli erinomaisten kulkuyhteyksien varrella.

Mitä Inkeristä kirjoitetaan nyt?

Ensimmäinen kokoontuminen on **25.9.** Silloin keskustelemme ajankohtaisesta Inkeri-aiheisesta kirjallisuudesta. Jokainen voi halutessaan tuoda mukaan äskettäin ilmestyneen kirjan tai lehtiartikkelin keskustelun pohjaksi. Juontajana on Helena Miettinen. Loppusyksyn kahvilakeskustelujen aiheet ilmoitetaan myöhemmin.

Keravan paluumuuttajat

Keravan paluumuuttajien tapaamiset jatkuvat Keravan Talkoorenkaan tiloissa 16.9, 14.10, 18.11 ja 16.12. klo 15.00–17.00 (*Aleksis Kiven tie 19, Kerava*). Tarjolla mukavaa yhdessäoloa kahvikupin ääressä, keskustelua ja muistelua. Tervetuloa joukolla mukaan.

Inkerin kulttuuriseuran toimipiste
Koivu ja tähti
Mäkelänkatu 18, 00510 Helsinki

Avoinna ma-pe klo 10.00–16.00.

Tiedustelut puh. (09) 2733 225 tai
koivujatahti@inkeri.com

Levitä Inkeri-tietoa

Kirjallisuutta
Arvo Survo
Itku Inkerille, 17 €
Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta, 2,50 €
Ella Ojala
Pitkä kotimatka, 14 €
Pelastunut albumi, 22 €
Ensimmäinen kevät, 16 €
Ella Ojala
Sananlaskuja ja tarinoita, 8 €
Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen, 10 €
Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki 1940-luvulla, 25 €
Pekka Nevalainen - Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri-historia, kansa, kulttuuri, 50,50 €
Heikki Seppänen
Etelän tien kulkija - Vilho Helanen, 25 €
Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa, 16,50 €
Saimi Tuukkanen
Elämäni helminauha 5 €
Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä, 11,50 €
Maria Luukan laulut ja loitsut, 6,50 €
E. Pärnänen
Antti Kivekäs I–II, 9 €
Mikko Savolainen
Inkerinmaa, 33,50 €
Aatu Savolainen
Suomalainen sissisodassa, 15 €
Lars Krifors
Oli onnistuttava, 15 €
Juho Häkkinen
Siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan, I–II 15 €
Sverigesingermanländarnas historia 24 €
Lassi Saressalo
Inkeri, 3,5 €
Jouko Sihvo
Inkerin kansan 60 kohtalonvuotta, 24 €
Albert Pettinen
Lauluja koululaisille, 4 €
Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle, 6 €
Lauri Santtu
Murrejuttuja, 2,50 €
Lilja Kuivanen Toim.
Inkerin vuotuisjuhlat 2003, 20 €
Tapani Nokkala
Paavo Räikkönen Inkerin mies, 25 €

Äänilevyjä
Inkerikuoron uusi
Minä tyttö -CD 10 €
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym, 2,50 €
Kasetteja
Arvo Survo
Omall maall, 9 €
Karttoja
Inkerin kartta
vuodelta 1933, 12 €
Inkerin uusi kartta
vuodelta 1992, 10 €
Kylä- ja tiekartta
Keski-Inkeri, vuodelta 1993, 10 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia) + salko marmorijalustalla 18,50 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteria) + salko marmorialustalla 15 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteriä), 8 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia), 10 €
Adressi
surunvalitteluun, 7 €
Tilaukset Inkerikoti

Saatavana Inkerin kulttuuriseurasta
puh. 09 - 2733 225
Inkerin satulipas **(Miettinen, Uusma)** 17 €
Flink, Toivo & Mäkilä, Eeva. Inkerin lasten oppikirja. 5 €
Kalevala. Suomeksi ja venäjäksi. Käännös A. Hiiri & E. Kiuru. 20 €
Miettinen, Helena. Kohtalontie. Kertomus inkeriläisen opettajan elämäntaipaleesta Inkerinmaalta Ruotsiin ja paluusta Neuvostoliittoon. 5 €
Miettinen & Joganson. Petettyjen toiveiden maa. Arator. 15 €
Monahof, Ania. Kärsimyksen pyhät kyyneleet. 13 €.
E. Pärnänen. Antti Kivekäs I–II 5 €
Sava, Inkeri & Miettinen, Helena. Liljan kuva kutsuu. 15 €
Inkeriläistä kansanmusiikkia
Röntyskät. Piirileikkilauluja Inkerinmaalta 7,5 €
Voutilainen Paavo: Runoja 12 €
Vainikka & Miettinen: Iloinen Inkeri 15 €
SUUR-SYNTY KIESUS Korpikansan Survon Arvon kertomana 28 €

10/2008

INKERILÄISTEN VIESTI

Inkeriläisten viesti
Toimisto
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.
Puh. (09) 793 796, 050 306 8725
ti klo 18.30–20, Annikki Kelo.
Sampo 800012-306364.
Nordea 101030-1085026.
Ilmoitukset / €
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €, ¼ sivu 85 €
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €
Tilaushinta 2008
30 € kotimaahan ja Ruotsiin
muualle 36 €/v (360 kr/v)
Pääasiamies Ruotsissa
(Hoitaa lehden tilaukset): Viktor Aitman
Linbanev. 6, SE-438 35 Landvetter.
Puh 031-916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
17 38 88-9
Sivistyssäätiö
Hallituksen pj Toivo Iho
Bredantie 6 D 18, 02700 Kauniainen
puh. 050 505 2335
Sampo 800016-1466601
OP 578038-20031499
Toimitus
Päätoimittaja Toivo Iho
Toimitussihteeri Katri Einamo
Toimituksen osoite
Nummitie 30 A, 02730 Espoo,
puh. 040 740 0408 (ark. klo 9.00–17.00)
Internet http://www.inkeriliitto.fi
(Avataan myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana)
Sähköposti inkerinviesti@suomi24.fi
Painopaikka Vammalan Kirjapaino Oy
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.
Julkaisija Suomen Inkeri-liitto ry.

Apurahat

Inkeriläisten sivistyssäätiö julistaa haettavaksi kokonaismäärältään 2 500 € suuruisen apurahan.

Apuraha voidaan myöntää joko yhdelle hakijalle tai jakaa useamman hakijan kesken.

Hakemukset 14.11.2008 mennessä osoitteella:

Inkeriläisten sivistyssäätiö
Hallituksen puheenjohtaja Toivo Iho
Bredantie 6 D 18
02700 Kauniainen

Inkeriläisten sivistyssäätiö
Hallitus

Venäjänkielinen vähemmistömme

Toivo Iho

On syytä olla tarkkana. Joskus puhutaan Suomen venäläisvähemmistöstä. Sellaista meillä ei ole. Jos **Jeltsinin** aikana olisi Karjala asukkaineen saatu takaisin, silloin voitaisiin puhua sikäläisestä venäläisvähemmistöstä. Noin 40 000–45 000 hengen venäjänkielinen vähemmistömme, joka paljolti koostuu inkeriläistaustaisista paluumuuttajista, on enimmäkseen saapunut Suomeen v. 1990 jälkeen, omaehtoisesti ja itse haluten tulla. Voi sanoa, että he ovat hyväksyneet EU-Suomen sellaisena kuin se on; luineen, nahkoineen ja karvoineen. Kansalaisuuden hakeminen ja saaminen vielä syventää prosessia, jossa tulijat tietoisesti liittyvät suo-

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Numero 11/2008 ilmestyy viikolla 46.
Aineisto toimitukselle 20.10. mennessä.

Numero 12/2008 ilmestyy viikolla 51.
Aineisto toimitukselle17.11. mennessä.

Kannen kuva :
Tarton juhlatunnelmaa, kuva Wladimir Kokko

malaisiin, tulevat osaksi Suomen kansaa. Aivan samoin ovat Ruotsiin työn perässä muuttaneet 300 000 suomalaista hyväksyneet Ruotsin sellaisena kuin se maan lakien mukaan on. Eivät he voi nousta maan lainsäädäntöä vastustamaan, paitsi tietenkin vaikuttamalla omalla painoarvollaan vaalien kautta.

Tulijoiden oman edun mukaista on, että he mahdollisimman pian saavat töitä, oppivat kielen ja saavat näin sulautumiskehityksen alulle. Kun venäjää puhuvia tulijoita on runsaasti, eivätkä kaikki ole saaneet töitä, on syntynyt tilanne, jossa osa tulijoista ei edes pyri oppimaan maan kieltä, vaan on kosketuksissa ainoastaan toisten venäjänkielisten kanssa. Kun tällöin myös kouluikäisten lasten mahdollisuus maan kielen oppimiseen olennaisesti heikkenee, on ymmärrettävää, että vähemmistö pyrkii siihen, että lapset pääsevät omalla kielellään nopeasti Suomen koulutusjärjestelmän piiriin. Tässä on Suomi johonkin mittaan voinut tulla venäjänkielistä vähemmistöä vastaan, samoin kuin Ruotsi on paikoitellen voinut järjestää suomenkielistä opetusta.

Suomi on myös pyrkinyt vaikuttamaan viralliseen Ruotsiin, jotta se hyvässä pohjoismaisessa hengessä ryhtyisi omakielisellä opetuksella avittamaan niitä suomalaisia, jotka eivät muutoin saa sulautumisprosessia alulle. Vaikuttaminen on ollut erittäin hienovaraista, lähinnä sitä voi luonnehtia viranomaisten väliseksi keskusteluksi, jossa eräänä argumenttina on ollut ruotsinkielisen vähemmistön Suomessa nauttima, perustuslakiin pohjautuva kielellinen tasa-arvo.

Tästä vaikuttamisen tasosta ja tyylistä voivat ottaa mallia kaikki, jotka kenties pyrkivät ulkoapäin vaikuttamaan Suomen harjoittamaan vähemmistöpolitiikkaan. Minkäänlaisia uhkailuja ei tarvita, sivistynyt keskustelu riittäköön. Suomi toivottavasti pitää linjansa selkeänä; jos kovin helposti antaa periksi yhdessä asiassa, periksi antamiselle ei loppua tule.

Inkerinsuomalaisten järjestöjen IV yhteistyökokous

Tartto, Inkerin talo, perjantai 11.7.2008

I Järjestäytyminen
Kokouksen koolle kutsunut **Wladimir Kokko** (IL) aloitti kokouksen klo 15.15. Valittiin kokouksen puheenjohtajaksi W.Kokko, ja pöytäkirjan pitäjäksi **Kasperi Hasala** (VIL).

Todettiin läsnäolijat. Edustettuina olivat Viron Inkerinsuomalaisten Liitto (VIL), Inkerin Liitto (IL), Karjalan suomalaisten Inkeri-liitto (KSIL), Ruotsin Inkeri-liitto (RIL) ja Suomen Inkeri-liitto (SIL), jota edustivat sen jäsenjärjestön, Inkerin kulttuuriseuran jäsenet ja Suomen Inkeri-liiton hallituksen jäsen **Toivo Tupin**.

II Järjestöjen puheenvuorot
Ensimmäinen puheenvuoro kuului VIL:n ensimmäiselle puheenjohtajalle, **Rudolf Pakille**, joka kertoi kattavasti inkeriläisliikkeen alkuajoista ja tunnelmista 20 vuoden takaa. Hän muisteli myös I yhteistyökokouksen järjestämistä ja valmistelua **Roland Randefeltin** kanssa Tallinnassa 1989.

1. Ruotsin Inkeri-liitto
Ensimmäinen järjestöpuheenvuoro oli RIL:llä, jonka pj. **Inkeri Petterson** antoi puheenvuoron **Viktor Pajuselle**. Hän kertoi lyhyesti inkeriläistoiminnasta Ruotsissa.

Konkreettiset yhteistyöehdotukset:
1) Luodaan edellytykset nuorten keskinäiseen yhteydenpitoon muiden maiden nuorten inkerinsuomalaisten kanssa internetin avulla. Ongelmana on nuorten puuttuva suomen kielen taito, mutta yhteisenä kielenä voitaisiin käyttää vaikka englantia, jota nuoret osaavat lähes kaikkialla. Tämä voisi tuoda lisää nuoria toimintaan mukaan, mikä on ongelma erityisesti RIL:ssä.

2) Vakaa ja hyvä taloudellis-yhteiskunnallinen asema antaa RIL:n jäsenille mahdollisuuden hyväntekeväisyyteen heikommassa asemassa olevien heimoveljien avustamiseksi. Avustuskohteiksi halutaan kuitenkin ehdotuksia.

3) Vieraat sisarjärjestöistä ovat tervetulleita jokakesäisiin kesäjuhliin. Vierailut ovat konkreettinen keino, jolla voidaan luoda henkilökohtaisia suhteita järjestöjen välillä.

W.Kokko (PIL) totesi, että RIL voi ja pystyy auttamaan ja että apu on edelleen tervetullutta.

2. Karjalan suomalaisten Inkeri-liitto
Pj. **Vadim Byrklandin** mukaan ongelma Karjalassa on jatkuva maastamuutto. Muuttoon ei voi eikä kannata vaikuttaa, vaan pitää keskittyä inkeriläisyyden ja inkeriläisen kulttuurin säilyttämiseen/elvyttämiseen. Tämä vaatii vahvaa järjestöä ja tehokasta kansalaistoimintaa. Järjestön on oltava mukana yhteiskunnallisessa toiminnassa.

Yhteistyö- ja toimintaehdotukset:
1) Liiton toiminnan tehostamiseksi tarvittaisiin järjestökoulutusta. Liitolla on valmius lähettää edustajia vaihtoon kokemuksien ja koulutuksen saamiseksi.

2) Tähän asti on toimittu alueilla, joihin on saatu Suomelta tukea, mutta esim. sosiaaliseen toimintaan ei ole kykyä. Tarpeen olisi kuitenkin humanitaarinen/sosiaalinen apu, jota liitto voisi koordinoida. – Tähän W.Kokko lisäsi, että IL:llä on käyttämättömiä avustusresursseja, jotka se voi suunnata heti Karjalaan.

3) Lisäksi on kyselty Roland Rande-

feltin Inkerinmaan karttaa. – Tähän lisäsi **Toivo Kabanen**, että hänen hallussaan olevien filmien avulla karttaa voitaisiin painaa vaikka heti, mutta Virossa ei ole siihen tarvittavaa tekniikkaa.

T.Tupin piti puheenvuoron, jossa hän muisteli KSIL:n perustamisaikoja. Hän painotti Punalipussa ilmestyneen artikkelin merkitystä "kipinänä, joka sytytti ruutitynnyrin".

Kyseisen Punalipun numeron tekijöistä toinen, **Toivo Flink** oli myös paikalla, ja käytti puheenvuoron, jossa puolusti paluumuuttoa. Hänen mukaansa paluumuutto on monipuolisempi ilmiö, kuin mitä on usein annettu ymmärtää puhuttaessa lähtömaiden kulttuuri- ja sivistyselämän kuihtumisesta. Paluumuuttajat ovat tehneet paljon inkeriläisasian hyväksi Suomessa, hän painotti.

W.Kokko lisäsi, että IL on koko ajan kamppaillut sen puolesta, että inkerinsuomalaisilla olisi täysi vapaus valita asuinpaikkansa. Se on myös alusta lähtien tukenut lähtijöitä ja valmistanut heitä Suomessa elämistä varten.

3. Inkerin kulttuuriseura

Koska Suomen Inkeri-liiton edustajia ei kokouksessa ollut, käytti puheenvuoron sen jäsenjärjestön, Inkerin kulttuuriseuran (IKS) pj. **Helena Miettinen**. IKS on 16 toimintavuotensa aikana harjoittanut vilkasta julkaisutoimintaa (parhaillaan valmistellaan kuvateosta Pohjois-Inkeristä), sukututkimustyötä ja tiedotustoimintaa (www.inkeri.com ja Virtuaali-Inkeri digitaalisine kuva-arkistoineen).

Seura on suuntautunut myös sellaisille aloille "jotka muille eivät ole kelvanneet". Tästä paras esimerkki on vanhusten parissa tehtävä muistelutyö, jota tehdään erilaisina käytännönläheisinä työpajoina.

Ehdotukset yhteistyöksi:

1) Arkistoyhteistyö ja tiedonvaihto sukututkimustyön hyväksi.

2) IKS on halukas tuomaan muistelutyöpajoja myös muualle, kuten viime keväänä oli Keltossa vanhusten palvelutalossa. Se haluaa myös levittää tietoa aktiivisesta ja luovasta muistelutyöstä.

3) Yleisen heimotyön nimissä IKS toivoisi voivansa auttaa jollakin tapaa myös häviämäisillään olevia Inkerinmaan pieniä veljeskansoja: inkerikkoja ja vatjalaisia. – Tähän lisäsi W.Kokko myöhemmin, että parhaillaan valmistuvan Laukaansuun suursatamahankkeen yhteydessä on rakennuttava suuryhtiö ilmoittanut voivansa tukea alueelle perustettavaa kantakansojen keskusta, joka käytännössä voisi muodostua inkerinsuomalaisten, inkerikkojen ja vatjalaisten kulttuurikeskukseksi.

4. Viron inkerinsuomalaisten liitto

Pj. Toivo Kabanen välitti puheenvuoronsa aluksi osanottajat tervetulleiksi Tarttoon ja INKERI'08-festivaalille. Hän sanoi VIL:n toimivan vakaalla pohjalta valtion suoran tuen ansiosta. Tärkeimpinä lähiaikojen haasteina ovat nuorten mukaan saaminen sekä lapsityön aloittaminen muuallakin kuin Itä-Virumaan seurassa. Tavoitteena on laatia myös liiton oma historiikki, joka on ollut jo vuosia ideavaiheessa.

KSIL:n pj. V.Byrklandin ehdotukseen painaa lisää Inkerinmaan karttoja hän kertoi, että kartan tekijä R.Randefelt on luovuttanut filmit ja kartan oikeudet hänelle ja että karttaa voitaisiin siksi painaa vaikka heti. Se olisi kuitenkin painoteknisistä syistä tehtävä muualla kuin Virossa. Lisäksi kartassa olevat virheet tulisi korjata ja tulisi tehdä tarvittavat uudistukset ja muutokset. – Tähän lisäsi IKS:n Risto Toivonen, että mielekästä olisi tehdä kartta myös digitaalisessa muodossa.

5. Inkerin Liitto

Inkerin Liiton puolesta puhui Pietarin Inkerin Liiton pj. Wladimir Kokko. Hän kuvaili puheenvuoronsa aluksi yleistä tilan-

netta Inkerinmaalla. Leningradin alueella inkerinsuomalaisten suhteellinen osuus on häviävän pieni, ja identiteetin säilyminen on vakavasti uhattuna.

Yleinen talouskasvu Venäjällä on vähentänyt paluumuuttoa merkittävästi. Toisaalta Suomen valtio ei enää tue IL:a, ja siksi on etsitty uusia rahoituslähteitä. Yksi merkittävimmistä on Pietarin kaupungin tuki kansalaisjärjestöille, jota on saatu joka kerta, koska PIL on hyvin aktiivinen järjestö.

Ehdotuksia yhteistyön ja toiminnan tehostamiseksi:
1) Nuorten matkoja tulisi lisätä, esim. Inkeriin. Näin nuoret saisivat luoda henkilökohtaisia suhteita ja tutustua esivanhempiensa kotiseutuun. Erilaisten leirien järjestämistä tulisi yleensäkin lisätä, myös "aikuisille".

2) Jo pitkään esillä ollut tietosanakirjahanke voitaisiin panna jälleen vireille. Samassa tulisi kunkin järjestön asettaa ehdokkaat sen toimituksen jäseniksi. – Tähän **Lassi Saressalo** (Suomen kotiseutuliitto) lisäsi, että inkerinsuomalaisuudesta on kirjoitettu jo paljon, mutta tiedon hankkiminen on yllättävän vaikeaa ja inkerinsuomalaisten tunnettuus edelleen heikkoa. Lisäksi hänen mielestään olisi äärimmäisen tärkeää alkaa jo nyt kerätä aktiivisen sukupolven kokemuksia ja aineistoa nykyhetkestä, "diasporan jälkeisestä ajasta".

III Kokouksen päättäminen
Kokouksen lopuksi pj. nosti esiin tärkeimmät yhteistyöalueet:

1) nuorten välinen yhteydenpito internetissä sekä matkojen ja kielileirien järjestäminen

2) humanitaarisen avun tehokkaampi koordinointi ja suuntaaminen tarkoituksenmukaiseen kohteeseen

3) Roland Randefeltin Inkerinmaan kartan uusi painattaminen, digitalisointi ja korjaus

4) inkerikkojen ja vatjalaisten kulttuurin ja kielen säilyttämisen ja elvyttämisen tukeminen

5) globaalin Inkerin tietosanakirjahankkeen eteenpäin vieminen, aluksi toimituksen jäsenistä sopiminen sähköpostitse.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17.15.

Wladimir Kokko, puheenjohtaja
Kasperi Hasala, sihteeri

Tartossa 16. heinäkuuta 2008

Matkan varrelta – inkerinsuomalaisen muistelmia

Osa 2: Sodanaikainen Inkeri

Reino Jaakkimainen, käännös Katri Einamo

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 11/2007 aloitetuille muistelmille.

"Lyökää juutalaiset, lyökää komissaarit..."

Sunnuntai, 22.6.1941 oli kaunis kesäpäivä. Veljeni Jussi oli löytänyt mukavan varjoisan paikan omenapuun alta talon takaa, ja kävi sinne lepäämään. Jussi oli koettanut opiskella teknisessä opistossa Leningradissa ja oli venäläisten opettajiensa mielestä liian heikkotasoinen kirjoitetussa Venäjän kielessä ja sai tämän takia siirron ammattikouluun. Nyt Jussi työskenteli konepajalla täysinoppineena sorvarina. Hallitus ylläpiti kovin ankaraa kuria työstä myöhästymisen suhteen: jos myöhästyi yli puoli tuntia, menetti ensimmäisestä rikemerkinnästä kolmen kuukauden palkan. Toisesta veloitettiin kuuden kuukauden palkka, kolmannesta karkotettiin 100 km:n päähän maanpakoon. Tämäkään ei tepsinyt Jussin tapoihin, vaan hän silti

lähti esim. junalle aivan viime tingassa. Tänä sunnuntaina, viikon ainoana vapaapäivänään, hän oli ajatellut nauttia rentouttavasta lepohetkestä.

Aikaisin iltapäivällä kuulimme naapuriltamme, että radiossa oli juuri kerrottu Saksan hyökänneen Venäjälle. Tämän asian päivittelyyn Jussikin heräsi, mutta kesti oman aikansa ennen kuin hän, juuri torkuiltaan heränneenä, ymmärsi mitä oli tapahtunut. Me muutkin koetimme parhaamme mukaan ymmärtää tapahtuneen ja sen miten tämä kaikki tulisi meihin vaikuttamaan. Raja oli mielestämme noin 1 000 kilometrin päässä ja takuulla, jopa pahimmassa tapauksessa, kestäisi hyvän aikaa ennen kuin sota ylettyisi meihin asti. Me pojat olimme vielä liian nuoria asepalvelukseen ja isämme kenties liian iäkäs. Tiesimme myös talvisodan perusteella, että suomalaisina meihin ei luotettaisi tarpeeksi päästäksemme etulinjaan. Saksan voitonmahdollisuus ei tuntunut kovin pelottavalta, miten asiat voisivat muka olla pahempia kuin mitä ne jo olivat?

Kyläämme oli tuotu ennen sotaa kaksi Venäjän ilmatorjuntapatteria, yksi oli lähellä yhteisnavettaa kotimme lähellä ja toinen kylän toisella laidalla. Tulimme sotilaiden kanssa hyvin toimeen. Noin viikon kuluttua sodan alkamisesta heidät siirrettiin rintamalle, ja kuulimme myöhemmin että monet heistä olivat saaneet surmansa tai haavoittuneet pian tämän jälkeen.

Ensimmäinen konkreettinen sotaan liittyvä asia jonka näin oli venäläinen hävittäjälentokone, josta hyppäsi lentäjä ulos laskuvarjolla. Lentokone putosi suoraan maahan ja räjähti liekkeihin Partasin pelloilla rautatien lähellä. Laskuvarjo putosi lähelle, lentäjä oli raivoissaan. Hän oli osallistunut taisteluun saksalaisten kanssa ja hänen radionsa oli rikkoutunut. Näin ollen hän ei pystynyt kertomaan kuka on, kun kaksi venäläiskonetta kutsui häntä, joten nämä ampuivat hänet alas. Lentäjä oli ollut varma, että hän olisi päässyt Puskiniin asti, mutta nyt omat kävivät hänen kimppuunsa. Myöhemmin samana päivänä lentokenttää pommitettiin rajusti ja usea maassa ollut lentokone tuhoutui. Lentäjien keskuudessa vallinnut epävarmuus, kokemattomuus ja hermostuneisuus oli jo aikaansaanut useita törmäyksiä; aiemmin käydyn talvisodan virheet toistuivat.

Sekaannusta

Virallisista uutisista ei käynyt ilmi miten sota eteni ja missä eturintama milloinkin kulki. Tietty mielikuva oli kuitenkin kirkas: saksalaiset lähestyivät. Tämä mielikuva vahvistui, kun saimme elokuussa kuulla, että meidät tultaisiin evakuoimaan Vologdan alueelle noin 500 kilometrin päähän itään nykyisestä asuinpaikastamme. Kuitenkaan viranomaiset eivät saapuneet hoitamaan asiaa eikä kenelläkään kylässämmekään ollut halua lähteä pois. Kuulimme, että väki äitini kotikylässä Ronolassa pakeni piiloon metsiin ennemmin kuin lähti evakkoon.

Nyt jopa me ymmärsimme, että saksalaiset lähestyivät. Kuultiin huhuja, että **Stalin** oli eristäytynyt omiin tiloihinsa Kremlissä ja kieltäytyi tapaamasta ketään. Muut johtajat vaikuttivat epävarmoilta ja pelokkailta ottamaan vastuuta itselleen, ja tämä seikka edelleen auttoi saksalaisia toimissaan. (Eivät he silti kovin paljon apua tuntuneet tarvitsevan.) Kaksi viikkoa oli jo mennyt, kun Stalin lopulta tuli esiin.

Asiantuntijat sodan jälkeen arvioivat Stalinin tuolloin pitämän puheen hyvin tärkeäksi. Mielestäni puheen tuoma vastarinta ei kuitenkaan ehtinyt auttaa enää meitä inkeriläisiä ja olimme lisäksi kadottaneet luottamuksemme hänen puheisiinsa jo kauan tätä ennen. Itse asiassa kaiken mitä luin sanomalehdistä oletin yleensä tarkoittavan juuri päinvastaista. Lehdet olivat täynnä yksittäisten venäläissotilaitten sankarikertomuksia ja vastapuolen natsien hirmutekoja viattomia siviiliuh-

reja kohtaan. Kaikki tämä antoi minulle mielikuvan, etteivät saksalaiset voisi olla pahoja, hehän olivat kristittyjä ihmisiä! Sitten kuitenkin tapahtui jotain pientä, mutta mielestäni kenties merkityksellistä, joka sai oloni epämukavaksi. Sain käsiini saksalaisten lentolehtisen, jossa luki "Lyökää juutalaiset. Lyökää komissaarit. Niiden turvat pyytävät tulla hakatuiksi tiiliskivellä. Odottakaa täysikuuta. Antautukaa jne." Tämänlainen kielenkäyttö kuuluu roistoille, ei sivistyneille ihmisille, ei edes sota-aikana. Voisivatko lehdissä kerrotut kauheudet todellakin pitää paikkansa? Voisiko Stalinin puhe tällä kertaa sittenkin olla totta?

Elokuun keskivaiheilla tuli käsky evakuoida kaikki kolhoosin 50 lehmää Vologdaan. Puutteellisten kuljetuskoneiston takia lehmät ja paimenet joutuisivat taittamaan koko 400–500 kilometrin matkan jalan. Tätini **Katri**, **Simo Pettinen** ja eräs toinen nainen käskettiin lehmien kuljettajiksi, muu kylän väki seuraisi heitä myöhemmin. Kukaan meistä ei tässä vaiheessa aavistanut, ettemme näkisi tätiäni tai muita matkaan lähetettyjä enää koskaan.

Tämän jälkeen kolhoosin toiminta lakkasi. Viljaa ei koottu, lehmät olivat poissa, ei ollut muuta tekemistä kuin odottaa. Silloin noin 200 opiskelijaa ('remeslenneki') saapui kylään, kaikki olivat 17–18 -vuotiaita, mustiin univormuihin puettuja nuoria poikia. Nämä venäläispojat oli ohjeistettu kaivamaan ojia hyökkäysvaunujen esteeksi Partasiin. He viipyivät kylässä muutaman viikon ja sen jälkeen paikalle saapui armeijan yksikkö. Muistan erään upseerin olleen aidosti kiinnostuneita meistä suomalaisista ja aluksi epäilin häntä NKVD:n soluttamaksi agentiksi, ja siksi vastailin hänen kysymyksiinsä varovaisesti. Myöhemmin ymmärsin hänen olevan hieman naiivi, mutta hänen mielenkiintonsa meihin oli todellista ja asenteensa ystävällinen. Hänen kritiikkinsä venäläissysteemiä kohtaan oli niin avointa, että ihmettelin miten hän oli pystynyt selviytymään elossa näinkin pitkään. Oliko niin, että hänen elämänsä oli niin täysin erilaista omaamme verrattuna, että hän kykeni puhumaan vapaasti, kun minä ja perheeni olisimme takuulla vastaavassa tilanteessa joutuneet vankilaan? Vai oliko kyse siitä, että rintaman läheisyys sai hänet tuntemaan, ettei vallitseva käytäntö enää ollut voimassa?

Muistelmat jatkuvat seuraavassa numerossa.

Kohtalo kuljettaa – vai kuljettaako – vai Luojan varjelusta?

Albert Käiväräinen

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 5/2008 aloitetuille muistelmille.

Lohjan kansanopiston kautta inkeriläisiä kuljetettiin Eurajoelle, myös kansanopistolle ja sieltä perheitä jaettiin pääasiassa Länsi-Suomeen. Itselleni ei näistä ole jäänyt mitään koskettavaa muistiin. Karjala Tl:n Salavaisten Talolaan äitini kanssa kuljetettiin 08.10.1943. Matka tapahtui muistaakseni linja-autossa ja jäimme autosta pois Suojoella, Salavaisten kylään johtavassa tienhaarassa. **Arttur Talola** oli vastassa hevosella ja senaikaisilla kieseillä.

Jostain syystä mieleeni on jäänyt matkan alku niin sanottua Signen mäkeä alas. Minulla oli pallon puolikkaan muotoinen kevyt lippalakki päässäni. En muista mistä olin sellaisen saanut, mutta siinä oli guttaperkkainen vihreä lippa ja lakin osa kolmiomaisesti erivärinen. Päälaella, johon kapenevat eri värit yhtyivät, oli vaalea nappi. Istuimme kieseillä Artturi ja äitini varsinaisella istuimella ja minä istuimen takaosassa jonkun pussin päällä. Hevonen lähti laskeutumaan Artturin ohjastamana alas mäkeä pientä ravia. Tuli tuulenpuuska joka tempasi kepkani (kauniin lakkini) ja alkoi viedä sitä pitkin

mäenrinnettä. Minäkös aloin huutaa ja Artturi toppuutteli hevostaan vetäen voimakkaasti suitsista. Mäki oli melko jyrkkä ja olimme suunnilleen sen puolivälissä, mutta hevonen pysähtyi jalat ojossa. Artturi laskeutui kieseiltä ja nouti lakkini tien ojasta jonne tuuli sen vieritti. Jälkeenpäin äitini vähän torui minua "Ettäs huusit niin kovaa keskellä alamäkeä, millaisen kuvan hakija meistäkin nyt sai."

No, eihän siitä mielestäni jälkeenpäin muuta tullut kuin hauskaa juttua miten kiintynyt olin siihen saamaani kesälakkiin. Talolan tilalla meidät sijoitettiin suuren talon keskelle ns. kyökkiin, siinä oli talon isoon muuriin yhdistetty lämmitettävä muuri, jossa hellaritilätkin. Ulkoseinällä ikkuna länteen ja sisäänpäin oli ovi suoraan isoon eteiseen ja toinen ovi talon muurintaustan kautta isoon tupaan. Kyökki oli jonkunlainen apukeittiö, koska siitä olivat ovet vielä eteläseinällä tupakamariin ja pohjoisseinällä konttuuriin (kylmien ruokien säilytyshuone). Nämä poikittaisen kulkemisen mahdollistavat ovet kylläkin pidettiin kiinni ja tiivistettiin ikkunapaperilla, jottei talvikylmällä käynyt vetoa.

Muistelisin äitini pitäneen kamariamme aika mukavana. Ikkunan edessä oli sirojalkainen vihreä pöytä ja tupakamariseinällä sivustavedettävä puusänky. Tuolikin oli pyöreäpohjainen, ilmeisesti Talolan jonkun veljeksen tekemä. Konttuuriseinällä eteiseen johtavan ovenpielessä oli lehmänsarvinen vaatenaulakko, ja niin korkealla ainakin minun mielestäni. Kuuluihan kamarin kalustoon vielä sitkeästi mukanani tuomani pieni tuoli, jonka istuimen alla luki venäjäksi "Ctol" (joka tarkoittaa kylläkin pöytää). Tuoli on muuten vieläkin Talolan tilan kalustovajan hyllyllä.

Myöhemmin joskus marras-joulukuulla enoni **Valtter** tuli myös luoksemme asumaan. Hän oli vanhempiensa kanssa joutunut evakkoon ja suunnilleen samat reitit kulkien päätynyt TL Karjalan Salavaisiin. Suomeen tultuaan he olivat suomalaisilta saaneet tietoonsa minne meidät oli sijoitettu ja siten löytäneet meidät. Juho ja Anna Rikkinen saivat asunnon ja työpaikan Salavaisten Lassilassa, jossa perheen isä oli sodassa kaatunut ja äiti piti taloa kolmen lapsen kera.

Talolan perhepiiriin kuului meidän sinne saapuessa suvun vanha emäntä **Kustaava** ja lapset **Santra** s. 1883, **Kustaa** s.1887, **Selma**, s.1895, **Jalmar**, s.1898, **Artturi**, s.1903. **Martta**-tytär s.1892 oli opettaja Hinnerjoella ja naimisissa. **Aaro** s.1906 oli poikamies ja ostanut Suojoelta Sillanpään tilan. Yhdeksänpäiseen sisarussarjaan kuuluivat myös jo silloin edesmenneet **Aarne** ja **Olga**. Sisarusten äiti Kustaava oli tomera äiti, vuosien varrella havaitsimme Talolan mamman vahvan vaikutuksen monessa asiassa.

Sodassa olivat olleet Artturi ja Jalmarikin. Aarolla oli ns. änkkävika ja hän toimi kotirintamaoloissa puolustusvoimille tarveaineita tiloilta hankkimassa. Aarosta kehittyi sosiaalipuolen luottamushenkilö Karjalan kuntaan.

Talolan tilaan kuului silloin vajaa 30 ha peltoa ja n. 70 ha metsää. Lehmiä ja vasikoita 10–15, hevosia 3–5, lampaita 10–15, sikoja 2–3, kanoja en muista olleen. Äitini osallistui navettatöihin ja kesäisin ulkotöihinkin, työpäivät olivat pitkiä ja raskaita. Valtter-eno teki metsätöitä Talolassa ensimmäisenä talvena, sitten hän sai työpaikan Koiviston tilalla Karjalan kylässä.

Äitini oli kirjeenvaihdossa sukulaistemme ja muiden inkeriläisten kanssa, ja eli toivossa saada yhteys Einoon, isääni, ja saada hänet tänne Suomeen tai me lähtisimme takaisin Venäjälle. Kohtalo ohjasi kuitenkin toisin. Alkoi inkeriläisten takaisin Venäjälle houkuttelu. Kaikille perheille tuli kutsu saapua Turkuun, missä venäläiset esittelivät lupauksiaan kuljettaa Suomessa olevat inkeriläiset takaisin kotiin. Luvattiin kaikkea hyvää: ruokaa, asuntoja ja koulutusta ja luvattiin yhdistää perheet. Tilaisuuteen mentäessä kaikilta osallistujilta pyydettiin nimet listoille. Jälkeenpäin ajateltuna on todettu

että venäläiset ja suomalaiset viranomaiset tulkitsivat nimensä osallistumislistaan kirjoittaneiden myös haluavansa palata silloiseen Neuvostoliittoon. Viime vuosina ovat venäläisetkin tulkinneet, että paluumuutto olisi ollut vapaaehtoista.

Joka tapauksessa olivat etsintäkuulutettuina ne inkeriläiset, jotka eivät paluumuuttotiedon saatuaan lähteneetkään takaisin! Muistan äitini olleen Turussa käynnin jälkeen osin toiveikas ja kuitenkin epätoivoinen. Tämä etsintäkuulutettuna olemisemme varmisti minulle silloin poliisina ja myöhemmin ylikonstaapelina toiminut **Jaakko Backman**. Hän kertoi vanhan asian 1979 Mynämäen kunnanvaltuuston kokouksen jälkeen yhteisessä kahvitilaisuudessa. Jaakko Backman sanoi asian häntä jonkin aikaa vaivanneen. Hän mainitsi, että "Poliisille oli annettu etsintätehtävä hakea tänne jääneet inkeriläiset ja toimittaa ne luovutettavaksi neuvostoviranomaisille. Poliisit suorittivat etsintää taloissa, joissa tiedettiin inkeriläisten olevan työssä tai asuvan." Backman sanoi ymmärtävänsä niitä, jotka Suomeen halusivat jäädä, ja kyllähän jotkut piiloutuivatkin. Mutta talokohtaisesti kun etsittiin, löytyi vaatekaapista saappaat vaatteiden alta, ja niissä seisoi ihminen.

Muistelmat jatkuvat seuraavassa numerossa.

Identiteettiongelmia

Toivo Iho

Inkerinsuomalaiset ovat, etenkin jouduttuaan lähtemään Inkerinmaalta, jatkuvasti olleet hankaluuksissa identiteettinsä takia. Erityisen selvästi tämä näkyi sotavuosina Suomeen siirtyneiden inkerinsuomalaisten vaiheissa. Niistä, jotka palautettiin Neuvostoliittoon, tuli nykyisten paluumuuttajien perusta; identiteetiltään he ovat paljolti venäläisiä. Ruotsiin siirtyneiden oli vaihdettava kieltä ja alettava omaksua ruotsalaista identiteettiä.

Suomeen jääneiden n. neljän, viiden tuhannen inkerinsuomalaisen asema oli erikoinen: heidän tietenkin oli varsin helppo omaksua suomalainen identiteetti, mutta tämän ohessa heidän piti oppia olemaan hiljaa, nimenomaan silloin, jos puhe seurassa sattui kääntymään itse kunkin lapsuusvuosiin. Tieto siitä, että palanneet eivät olleetkaan päässeet Inkeriin, oli jotenkin ujunut Suomeen, ja tänne jääneet pelkäsivät palautusta Neuvostoliittoon varmaan enemmän kuin kuolemaa. Kaikkitietävä **Johan Bäckman** varmaan joskus suuntaa kotkankatseensa näihinkin asioihin; silloin saavat tänne jääneet taatusti ripityksen!

Tänne jääneiden asema vahvistui Suomen kansainvälisen aseman lujittumisen myötä, mutta vielä vuonna 1953 tiettyjä inkerinsuomalaisia etsittiin Suomen viranomaisten toimesta. Tänne jääneiden onneksi Suomen väestökirjanpito oli tuohon aikaan siinä tilassa, että se suosi piilottelua, etenkin jos piiloon haluavalla oli taitavia avustajia. Monenlaisia ratkaisuja tehtiin. Eräs naisopettaja onnistui toimimaan eteläisessä Suomessa opettajana kaksi vuotta olematta lainkaan kirjoilla ao. paikkakunnalla. Hän siirtyi sittemmin Pohjois-Suomeen, ja kehitti valheellisen peitetarinan, jonka mukaan hän ei olisikaan tullut tänne sotavuosina, vaan joskus 1950-luvulla metsiä pitkin. Tämän opettajan onneksi hänen jälkiään ei koskaan löydetty; vasta perunkirjoituksen yhteydessä hänen polkunsa Suomessa tuli ilmi.

Kokonaan oman lukunsa muodostivat ne heimopataljoonien miehet, jotka jäivätSuomeen. Heidän ei ollut pakko vain vaieta vaiheistaan; heidän oli hyviä auttajia käyttäen luotava itselleen täysin uusi identiteetti, virallistietoja myöten. Eräs näistä miehistä oli Heimopataljoona 3:n kersantti Matti Nuija, jonka elämän vai-

heista Martti Soikkeli on kirjoittanut teoksen nimeltä Vaitelias mies.

Soikkeli valottaa teoksessa myös Heimopataljoona 3:n vaiheita samoin kuin Matti Levosena Rovaniemellä v. 1988 kuolleen Matti Nuijan Neuvostoliittoon jääneen perheen ja sukulaisten vaiheita. Teosta lukiessa joutuu olemaan tarkkana: melko suuri seurattavana oleva henkilömäärä luo hieman sekavan vaikutelman, mutta kun pitää hyvän huolen siitä, kuka kukin on, kokonaisuus avautuu.

Editan kustantaman teoksen kirjakauppahinta on n. 28 euroa.

MUUT LEHDET

Kaksi ketkujen maata

Ville Similä käsittelee Italiaa ja Venäjää sekä niiden pomoja; **Berlusconia** ja **Putinia** *Helsingin Sanomissa* 7.9.2008:

"Berlusconi on Putinin hyvä kaveri… Ja molemmat ovat aika ketkuja, jotka hallitsevat ketkujen maata. Italia ja varsinkin Venäjä kärsivät ilkeästä korruptiosta. Se tekee arjesta ikävää: virastoissa asiat eivät etene, ellei tunne oikeita ihmisiä tai sujauta niille väärille pikku lahjoja. Mutta toisaalta - onneksi on ystäviä! Kaikki joutuvat ketkuilemaan vähän. Huipulla ketkuillaan paljon: jaetaan kavereille hyviä virkoja, vedetään rahaa välistä, ostetaan tuomareita. Vallan liepeillä pörrää epäilyttäviä sällejä, Italiassa Berlusconin liikekumppaneita ja mafiosoja, Venäjällä superrikkaita liikemiehiä, joita kutsutaan oligarkeiksi. Kukaan ei oikein tiedä, kuka ketkujen maata hallitsee."

"Jos ne kerran kärsivät ketkuilusta", kysyy suomalainen, "eivätkö ne voi valita rehellisiä poliitikkoja?"

Juuri tätä on rehellisyysmaassa vaikea käsittää. Ketkujen maassa äänestäjä tietää, että kaikki poliitikot ovat ketkuja, koska hän on vähän ketku itsekin. Kannattaa siis valita juuri se kaikkein ketkuin ketku - sehän on muita ovelampi! Mitäs siitä, jos se tekee joskus palveluksen kavereilleen, niinhän teemme me muutkin.

Unto Hämäläinen kertoo samassa *Hesan* numerossa, kuinka hän oli jäänyt sanattomaksi: Hän oli ollut puhumassa Kuortaneella Ruonan taistelun 200-vuotisjuhlassa; taistelun, jossa venäläisiä joukkoja oli johtanut kenraali **Nikolai Kamenski**. Puheensa lopuksi hän oli käsitellyt ryssävihaa ja sanonut, että Suomen kansallinen etu on kohdella omaa venäläisvähemmistöään niin hyvin, ettei Venäjä saa mitään syytä - tai tekosyytä - puuttua suomenvenäläisten kohteluun.

"Puheen jälkeen syntyi vilkas keskustelu, jossa jouduin vastaamaan hankaliinkin kysymyksiin. Keskustelu oli jo päättymässä, kun se minut - ja kaikki muutkin - yllättänyt hetki koitti. Takarivissä istunut keski-ikäinen mies pyysi puheenvuoroa. Hän kertoi aikoneensa pysyä nimettömänä ja vaiti, mutta ei pystynyt siihen. Sitten hän sanoi: "Minä olen kenraali Kamenskin jälkeläinen suoraan alenevassa polvessa."

Tässä vaiheessa viimeinenkin pää salissa kääntyi. Kaksisataa ällistynyttä kuunteli hiljaa miehen kertomusta sukunsa vaiheista. Hän kertoi olevansa ammattikorkeakoulun opettaja Kouvolan läheltä. Hänen isoisänsä isä, Kouvolan varuskunnan päällikkö ja korkea upseeri, oli jäänyt 1917 Venäjän vallankumouksen jälkeen Suomeen. Se oli pelastanut isoisän isän, sillä muu suku oli tapettu Neuvosto-Venäjällä.

Kamenskin suvun edustaja kiitti suomalaisia ja kertoi, että heitä oli kohdeltu täällä hyvin. Miehen istuuduttua kesti vielä hetken ennen kuin sain sanan suustani ja ymmärsin kiittää häntä tästä komeasta puheenvuorosta.

"Historia oli kävellyt ovesta sisään."

UUTISIA INKERISTÄ

Wladimir Kokko
Ajankohtaista inkeriläistä
Uutiskolumnistin kannanotto

Inkerin Liitto 20 vuotta

Miten se alkoi meillä, osa 2.

Kelton juhlat ovat Inkerin Liiton alkuvaiheen historian tärkeimpiä tapahtumia. Tarkoituksena oli julistaa kansamme olemassaolo ja rohkaista inkerinsuomalaisia heimotyöhön. Ymmärsimme myös, että kesäjuhlien perinteen elvyttäminen edesauttaa 1900-luvun alussa syntyneen inkerinsuomalaisten kansallisliikkeen jatkuvuutta.

Juhlat pidettiin 24. ja 25. kesäkuuta 1989 Kelton kirkonkylän lähellä luonnonkauniissa kumpumaisemassa (nykyään tämä alue on täynnä uusrikkaiden huippukalliita omakotitaloja). Minulla on tallessa juhlien ohjelma, jonka perusteella huomaa, että kaikki oli hyvin suunniteltu.

Kello kolme, kun juhlat alkoivat, kentällä oli vähintään pari tuhatta ihmistä. He kokoontuivat oman seurakuntansa kyltin viereen. Lippumme nousi tangon huippuun, laulettiin *Nouse Inkeri*, **Paavo Parkkinen** piti puheen, sitten kunnioitimme sortoajan uhreja hiljaisella minuutilla ja kansanjuhlat alkoivat. Onneksi sain ohjelman toiseksi juontajaksi petroskoilaisen lehtimiehen **Toivo Flinkin**, omalla senaikaisella kielitaidollani tuskin olisin pärjännyt.

Inkerin Liiton järjestämät juhannusjuhlat Keltossa 24.6.1989

Konserttiohjelma sujui erinomaisen hyvin, lavalle jonotettiin! Järjestäytyneitä yhtyeitä oli muistaakseni vain kaksi, Röntyskät Toksovan Rappulasta ja Petroskoin yliopiston nuorisoporukka. Muut ryhtyivät esiintymään spontaanisti ja useilla oli haitari tai kitara kainalossa.

Seuraavana sunnuntaipäivänä **Arvo Survo** piti jumalanpalveluksen Kelton vanhalla suomalaisella hautausmaalla. Usko seurakunnan uuden kirkon rakentamiseen vain vahvistui.

Sukulaisia etsitään

Isovanhempani Matti Simonpoika Kajava (24.6.1910, Keltto, Saarkovan kylä) ja Maria os. Vihko (6.4.1909, Valkeasaari, Uusi Alakylä) tulivat Suomeen pakolaisina 1933. He jäivät Venäjän puolelle 1933.

Valpon kuulustelupöytäkirjoissa sanotaan, että Matti Simonpoika Kajavalla (24.6.1910, Keltto, Saarkovan kylä) olisi ollut veli Simo, jonka oli syntynyt n. 1917. Isoisäni sisko Susanna, jonka sanotaan paperissa jääneen kotitilalle, pakeni myöhemmin Ruotsiin ja edelleen Saksaan.

Äitini äidin Maria Vihkon yksi veli Juho Antinpoika Vihko on ollut pakohetkellä Pietarissa vankilassa (Krestyssä) kärsimässä 16/3 1933 paikallisen kansanoikeuden tuomitsemaa kahden vuoden tuomiota metsätyönormien laiminlyönnistä. Hänen kohtalostaan ei ole tietoa.

Olisin kiinnostunut kaikista heitä koskevista tiedoista. Olisin myös kiinnostunut kotitilojen tarkoista sijainneista. Kansallisarkistossa ei yksittäisten tilojen tietoja ole.

Yhteystiedot: Jukka.s.pakkanen@helsinki.fi

Saappaanheitto: Ensimmäinen maailmanmestaruuskulta

Kauan odotettu voitto saappaanheiton maailmanmestaruudessa on saavutettu! 10. heinäkuuta Italian Ascoli Picenossa Inkerin Liiton neuvoston jäsen **Valeri Koivanen** voitti Venäjälle ensimmäisen kullan 36 metrin ja 36 sentin heitolla. Koivasesta tuli maailmanmestari omassa ikäryhmässään, yli 65-vuotiaissa miehissä.

Venäjää MM-kisoissa edusti vain kaksi urheilijaa, yhteensä heittäjiä oli yli 200 kahdeksasta maasta. Valeri Koivasen mukaan osallistujat eivät vain kilpailleet keskenään, vaan taistelivat myös kolmenkymmenenkolmen asteen hellettä vastaan. Kärkijoukkueille suomalaisille ja virolaisille sää tuntui todella vaikealta.

MM:n pääfinaalin voitti saappaan 57,78 metrille heittänyt Tapio Hämäläinen Ristiinasta (keskellä). Kuva Juha Pasanen

Kisat sponsoroi kumisaappaita valmistava italialainen yritys, minkä ansiosta urheilijat pääsivät niin uimaan meren rannalle kuin tutustumaan Rooman nähtävyyksiin.

Tarton unohtumattomat päivät

Tällaista tilaisuutta ei ole vielä koskaan ollut inkerinsuomalaisten historiassa. Vajaa vuosi sitten USP:n aluekokouksessa Helsingissä päätettiin, että kansallisliikkeen 20. vuosijuhlaa kannattaa juhlia yhdessä ja kunnolla. 11.–13.7.2008 Tartossa vietetty inkerinsuomalaisten kansainvälinen juhla ylitti rohkeimmatkin odotukset.

Juhlien kolmen päivän ohjelma oli täynnä tapahtumia: neljä työpajaa, kaksi konferenssia, neljä monipuolista konserttiohjelmaa, taulu-, valokuva-, videodokumentti- ja kansallispukunäyttelyt, inkeriläisjulkaisujen ja muistilahjojen myyjäiset, illanvietto nuotiolla, jumalanpalvelus ja lippukulkue pääkatuja pitkin.

Arvaan, että festivaalien ”aktiivisia osallistujia” oli noin viisisataa, kaikkien eniten Viron inkerinsuomalaisten liiton paikallisjärjestöistä, toiseksi suurin edustusto (mm. seitsemän yhtyettä!) oli Venäjältä saapuneilla, yksi yhtye ja kymmeniä yksityisiä kävijöitä oli Suomesta, mukana oli jonkin verran myös Ruotsin inkeriläisiä. Juhlissa tavattiin Tveristä, Pihkovasta, Moskovasta ja jopa New Yorkista tulleita maanmiehiä. Kaikkien inkeriläisliittojen puheenjohtajat neljästä maasta kokoontuivat Tarttoon!

Pietarin Inkerin Liitto toi juhliin Pietarin kuoron ja Korpi-perinneyhtyeen, jotka lauloivat kolmesti eri paikoissa, runoilijaklubin jäsenet ja Suolaa ja pippuria -trion. Linja-autollamme tuli paikalle myös kansallispukuasiantuntijoita, jotka pitivät **Olga Konkovan** johdolla hyvin menestyneen työpajan Tarton kansallismuseossa. Kanssamme tuli paikalle myös seutututkija **Aleksei Krjukov**, joka osallistui sukututkimustyöpajaan. Puheenjohtajat **Aleksanteri Kirjanen** ja **Wladimir Kokko** olivat mukana kahdessa konferenssissa ja virallisissa tilaisuuksissa.

Juhlat saivat tukea Tarton kaupungilta ja Suomi-Seuralta, jonka festivaaliohjelmaan osallistunut puheenjohtaja **Pertti Paasio** sanoi pitävänsä arvossa inkerinsuomalaisten panosta ulkosuomalaisten toimintaan.

Inkeriläisliitot voivat olla ylpeitä kahdessakymmenessä vuodessa tehdystä työstä, varmuus sen tuloksellisuudesta vain kasvoi Tartossa.

TAPAHTUMA-KALENTERI

Ilmoittajille

Niitä järjestöjä, jotka ilmoittavat tulevista tilaisuuksistaan lehdessämme, ja jotka lähettävät aineiston lehdelle sähköpostina, kehotetaan vaatimaan lukukuittaus. Näin vältetään kiistat siitä, onko aineisto toimitettu ajoissa vai ei.

Turun seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Besseda-hetket jatkuvat *Palvelupisteessä* joka kuukauden 1. ja 3. perjantai kello 13.00 Irma Kapasen vetäminä. Tervetuloa viettämään teehetkeä vapaan keskustelun merkeissä.

Hallitus kokoontuu joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina kello 16.30 *Palvelupisteessä*, Uudenmaankatu 1. Jos teillä on asioita, joita haluaisitte hallituksen käsittelevän, ottakaa yhteyttä hallituksen jäseniin tai Palvelupisteeseen.

1.11.2008 pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä

26.12.2008 joulujuhla

Hyvinkään Inkeri-kerhon tapahtumia

Syksyn säännölliset kokoukset ovat *seurakunnan aulakahviossa* klo 14.00 **2.11.2008** sekä joulujuhla **7.12.2008** *seurakuntakeskuksessa.*

Tervetuloa mukaan!
Tiedustelut Irja Pelkonen, inkerikerho@gmail.com tai puh. 040 550 5712.

Lahden seudun Inkeri-kerhon tapahtumia

Kokoontumiset joka kuukauden toisena maanantaina *Lutherinkirkossa, kirkon kahviossa.*

Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, puh. 0400 841 741

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat

keskiviikkoisin klo 16.45–18.30
Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Kuoroa johtaa Evelin Ojalo.
Uusia laulajia toivotaan kuoron riveihin kaikkiin ääniin.

Seukot

Entiseen tapaan: torstaina **13.11.2008** klo 13.00.

Joulujuhlaa vietetään yhdessä Helsingin Seudun Inkeriseuran kanssa, joka ilmoittaa ajasta myöhemmin.

Tervetuloa, vanhat ja uudet seukot, juttelemaan ja kahvittelemaan!
Tiedustelut Pirkko Huurto
puh. (09) 783 391 tai 0400 748 318

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Kokoukset
26.10.2008

Joulujuhlasta ilmoitetaan myöhemmin.
Tiedustelut Toivo Tupin puh.
040 578 3894
Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Inkerikeskuksen tapahtumia

www.inkerikeskus.fi
Inkerikeskus ry
Hämeentie 103 A, 00550 Helsinki

Inkerin kulttuuriseuran tapahtumia

Kulttuurikahvila

23.10.2008 Pohjois-Inkeri
Lempaala, Miikkulainen, Valkeasaari, Toksova, Rääpyvä ja Keltto olivat entisen Pohjois-Inkerin vankkoja suomalaisalueita. Nyt monet yrittävät etsiä sukunsa kotipaikkoja ja kohtalon erottamia sukulaisiaan. Pohjois-Inkeri iltapäivä on omistettu pohjoisinkeriläisten ja heidän jälkeläistensä muistoille ja tuoreille matkakokemuksille.

27.11.2008 Laulusta voimaa
Syksyn viimeisessä Kulttuurikahvilassa pidetään lystiä ja lauletaan kaamosta loitommalle. Laulattajana on yhdistyksemme jäsen Alina-Sinikka Salonen, joka piti ensikonsertin toukokuussa. Säestäjänä on Galina Khimitschin. Luvassa on myös inkeriläisiä perinneleivonnaisia. Toimiston tapaan myös Kulttuurikahvila muuttaa uusiin tiloihin. Syksystä toimimme yhteistyössä Familia Clubin kanssa ja kokoonnumme ko. yhdistyksen tiloissa 23.10 ja 22.11. klo 16.00–18.00 osoitteessa *Vilhonkatu 4 B 15, 3 kerros*. Paikka on samassa korttelissa kuin Caisa eli erinomaisten kulkuyhteyksien varrella.

Ompeluseura

Ompeluseura kokoontuu joka parillisen viikon torstaina Koivussa ja tähdessä klo 14.00–16.00 *Mäkelänkatu 18*:ssa. Ompeluseuran vetäjänä toimii Liisa Söderlund ja luvassa on monipuolisia haasteita kädentaidoille.

Arkistomatka Turkuun 7.11.2008

Turun yliopiston kirjaston arkistossa on säilössä inkeriläisistä kertovia asiakirjoja. Inkerin kulttuuriseuran sukututkimusjaos tekee retken Turkuun 7.11. Matka taittuu Pendolinolla. Ryhmälipun hinta on 46 euroa ja eläkeläishinta 27 euroa. Ilmoittautumiset sähköpostitse sukututkimus@inkeri.com tai Inkerin kulttuuriseuran toimistoon, puhelin: 09-2733 225.

Kynttilät syttyvät vainouhrien muistoksi 22.11.2008

Perinteinen Stalinin vainouhrien muistelutilaisuus järjestetään tänä vuonna hieman myöhemmin syksyllä eli lauantaina 22.11. klo 18.00 *Tuomiokirkossa*. Iltakirkon jälkeen sytytetään kynttilät Tuomiokirkon portaille. Tilaisuudessa puhuu juuriltaan inkeriläinen pastori Hannu Varkki ja Pirkko Fihlman esittää itkun Inkerille.

Keravan paluumuuttajat

Keravan paluumuuttajien tapaamiset jatkuvat Keravan Talkoorenkaan tiloissa **18.11.** ja **16.12.** klo 15.00–17.00 (*Aleksis Kiven tie 19, Kerava*). Tarjolla mukavaa yhdessäoloa kahvikupin ääressä, keskustelua ja muistelua. Tervetuloa joukolla mukaan.

Lisätiedustelut Inkerin kulttuuriseura, Mäkelänkatu 18, 00510 Helsinki (auki ma-pe klo 9.00–15.00), email: koivujatahti@inkeri.com. Puhelin: 09-2733 225.

Levitä Inkeri-tietoa

Kirjallisuutta
Arvo Survo
Itku Inkerille, 17 €
Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta, 2,50 €
Ella Ojala
Pitkä kotimatka, 14 €
Pelastunut albumi, 22 €
Ensimmäinen kevät, 16 €
Ella Ojala
Sananlaskuja ja tarinoita, 8 €
Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen, 10 €
Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki 1940-luvulla, 25 €
Pekka Nevalainen - Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri-historia, kansa, kulttuuri, 50,50 €
Heikki Seppänen
Etelän tien kulkija - Vilho Helanen, 25 €
Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa, 16,50 €
Saimi Tuukkanen
Elämäni helminauha 5 €
Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä, 11,50 €
Maria Luukan laulut ja loitsut, 6,50 €
E. Pärnänen
Antti Kivekäs I–II, 9 €
Mikko Savolainen
Inkerinmaa, 33,50 €
Aatu Savolainen
Suomalainen sissisodassa, 15 €
Lars Krifors
Oli onnistuttava, 15 €
Juho Häkkinen
Siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan, I–II 15 €
Sverigesingermanländarnas historia 24 €
Lassi Saressalo
Inkeri, 3,5 €
Jouko Sihvo
Inkerin kansan 60 kohtalonvuotta, 24 €
Albert Pettinen
Lauluja koululaisille, 4 €
Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle, 6 €
Lauri Santtu
Murrejuttuja, 2,50 €
Lilja Kuivanen Toim.
Inkerin vuotuisjuhlat 2003, 20 €
Tapani Nokkala
Paavo Räikkönen Inkerin mies, 25 €

Äänilevyjä
Inkerikuoron uusi
Minä tyttö -CD 10 €
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym, 2,50 €
Kasetteja
Arvo Survo
Omall maall, 9 €
Karttoja
Inkerin kartta
vuodelta 1933, 12 €
Inkerin uusi kartta
vuodelta 1992, 10 €
Kylä- ja tiekartta
Keski-Inkeri, vuodelta 1993, 10 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia) + salko marmorijalustalla 18,50 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteria) + salko marmorialustalla 15 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteriä), 8 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia), 10 €
Adressi
surunvalitteluun, 7 €
Tilaukset Inkerikoti

Saatavana Inkerin kulttuuriseurasta
puh. 09 - 2733 225
Inkerin satulipas (**Miettinen, Uusma**) 17 €
Flink, Toivo & Mäkilä, Eeva. Inkerin lasten oppikirja. 5 €
Kalevala. Suomeksi ja venäjäksi. Käännös A. Hiiri & E. Kiuru. 20 €
Miettinen, Helena. Kohtalontie. Kertomus inkeriläisen opettajan elämäntaipaleesta Inkerinmaalta Ruotsiin ja paluusta Neuvostoliittoon. 5 €
Miettinen & Joganson. Petettyjen toiveiden maa. Arator. 15 €
Monahof, Ania. Kärsimyksen pyhät kyyneleet. 13 €.
E. Pärnänen. Antti Kivekäs I–II 5 €
Sava, Inkeri & Miettinen, Helena. Liljan kuva kutsuu. 15 €
Inkeriläistä kansanmusiikkia
Röntyskät. Piirileikkilauluja Inkerinmaalta 7,5 €
Voutilainen Paavo: Runoja 12 €
Vainikka & Miettinen: Iloinen Inkeri 15 €
SUUR-SYNTY KIESUS Korpikansan Survon Arvon kertomana 28 €

11 /2008

INKERILÄISTEN VIESTI

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Numero 12/2008 ilmestyy viikolla 51. Aineisto toimitukselle 17.11. mennessä.

Numero 1/2009 ilmestyy viikolla 5. Aineisto toimitukselle 15.12. mennessä.

Kannen kuva :
Katri-täti ystävineen, Reino Jaakkimaisen muistelmat jatkuvat sivulla 7.

INKERILÄISTEN VIESTI

Toimisto
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.
Puh. (09) 793 796, 050 306 8725
ti klo 18.30–20, Annikki Kelo.
Sampo 800012-306364.
Nordea 101030-1085026.

Ilmoitukset / €
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €, ¼ sivu 85 €
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €

Tilaushinta 2008
30 € kotimaahan ja Ruotsiin
muualle 36 €/v (360 kr/v)

Pääasiamies Ruotsissa
(Hoitaa lehden tilaukset): Viktor Aitman
Linbanev. 6, SE-438 35 Landvetter.
Puh 031-916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj Toivo Iho
Bredantie 6 D 18,
02700 Kauniainen
puh. 050 505 2335
Sampo 800016-1466601
OP 578038-20031499

Toimitus
Päätoimittaja Toivo Iho
Toimitussihteeri Katri Einamo
Toimituksen osoite
Nummitie 30 A, 02730 Espoo,
puh. 040 740 0408 (ark. klo 9.00–17.00)
Internet http://www.inkeriliitto.fi
(Avataan myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana)
Sähköposti inkerinviesti@suomi24.fi
Painopaikka Vammalan Kirjapaino Oy
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.
Julkaisija Suomen Inkeri-liitto ry.

Ruplalla kohti demokratiaa

Toivo Iho

Jo kauan on puhuttu globaaleista pääomamarkkinoista. Nämä puheet saivat tähän mennessä konkreettisimman ilmentymänsä, kun maailman johtavat keskuspankit: USA:n FED, Euroopan EKP ja Bank of England samanaikaisesti päättivät alentaa ohjauskorkoaan puolella prosenttiyksiköllä. Talouselämä sai taas ilmaa siipiensä alle ja pääsi aloittamaan nousunsa siitä murheen alhosta, johon oli jouduttu, kun USA:n kehnoista asuntolainoista sikäläinen *banking industry* oli erilaisten vipurahastojen kautta kehitellyt noteerattuja arvopapereita, jotka osoittautuivat silkaksi kuplaksi. Tekisi mieli syyttää nimenomaan tuota sanalla "pankkiteollisuus" käännettävissä olevaa termiä tai sen takana olevaa ajattelua koko mylläkästä: pankkitoiminnan peruslähtökohtahan on, että pankki ottaa vastaan talletuksia ja myöntää näin hankkimistaan varoista luottoja; siinä ei ole vielä mitään teollista. Vasta myöhempi kehitys on etenkin USA:ssa arvopaperistanut jotakuinkin kaiken mahdollisen ja näin, ikään kuin teollistamalla alan tuonut sinne aiemmin tuntemattomia riskejä.

Stalinin ajan Neuvostoliiton talouselämä oli täydellistä komentotaloutta. Yksityinen omistusoikeus koski vain henkilökohtaista irtaimistoa, ruplan vaihtokurssista eivät päättäneet markkinat vaan Neuvostoliiton hallitus; korkoa ei juuri tunnettu, eikä mistään arvopapereista tai niiden kaupasta voinut olla puhettakaan. Valtion obligaatioita oli, mutta ne olivat saaneet huonon nimen: aina silloin tällöin joku porukka päätti ostajakunnan nimissä, että valtiolle annetaan sen ottama velka tänä eräpäivänä anteeksi!

Neuvostoliiton romahduksen myötä jotkut onnistuivat peräti hyvin paikkaamaan taskunsa valtion omaisuuden uusjaossa. Vähitellen Venäjän talouselämä kuitenkin alkoi normalisoitua ja saada länsimaisia piirteitä; firmat järjestivät osakeanteja, pörssikin syntyi.

Muun maailman talouselämän kieriskellessä itse aiheuttamissaan ongelmissa Venäjän markkinoita on seurattu myös hyvin tarkasti. Toimivatko talouselämän lainalaisuudet siellä samoin kuin muualla, vai yritetäänkö asioita hoitaa käskyttämällä? Voisiko Venäjä vielä palata neuvostoajan komentotalouteen?

Talouselämän välityksin Venäjä on jo niin vahvasti kytköksissä globaaleihin markkinoihin, että sen on aivan välttämättä pelattava yhteisillä säännöillä. Myös nykyinen kriisi näyttää välittyneen Venäjän markkinoille samoin kuin muuallekin; tietenkin Venäjän talouden erityispiirteet huomioon ottaen.

Venäjällä jo pitkään toimineen Stockmannin toimitusjohtaja **Hannu Penttilä** totesi MTV 3:n aamutelevisiossa 21.10.2008 ilmapiirin Venäjällä muuttuneen. Aiempaan verraten Stockmannin tapaista Venäjän markkinoilla toimivaa ulkomaista yritystä arvostetaan nyt enemmän. Ensin Georgian kriisin jälkitilanteessa lännen varsin yhteneväiset kielteiset reaktiot ovat vaikuttaneet venäläisiin. Vielä selvempi vaikutus on ollut tuoreella finanssikriisillä.

Länsivallat uskovat tai ovat uskovinaan, että demokratia Venäjällä todella kehittyy aidosti. Tietenkin Stalinin ajoista on jotain muuttunut, mutta ei yhdessäkään euroa, dollaria tai muuta länsivaluuttaa käyttävässä maassa hallituksen ole mahdollista vaikuttaa vaalien tulokseen samoin kuin Venäjällä, ja siellä taas näköpiirissä ei juuri ole toivoa muutoksesta. Kun vielä öljyn hinnan nousu on rutkasti parantanut Venäjän taloudellisia näkymiä, maassa on noussut uho: meille ei kukaan voi mitään; **Putinin** johdolla teemme mitä haluamme. Nähtäväksi jää, kuinka tarkoin uho kytkeytyy öljyn hinnan vaihteluun.

Jos Venäjän talous pysyy jotakuinkin vakaana, yhä useampien siellä on mahdotonta hyväksyä paluuta komentotalouteen. Vaikka vaalit olisivatkin jonkinlainen Kremlistä ohjattu farssi, vaikka Venäjällä annetut äänet eivät vielä pitkään aikaan, ehkä vuosikymmeniin olisikaan painoarvoltaan yhtä vaikuttavia kuin läntisissä demokratioissa annetut äänet, kutakuinkin vakaana pysyvä valuutta ja toimivat pääomamarkkinat voivat kuitenkin tehdä täydellisen paluun vanhoihin aikoihin mahdottomiksi ja siten tosiasiallisesti viedä demokratiaa eteenpäin.

Hyvinkään Inkeri-Kerhon 15-vuotisjuhla

Anne Tuohimäki

Vaikka Hyvinkään Inkeri-kerholaiset olisivat voineet hyvinkin viettää jo 20-vuotisjuhlaa, he vaatimattomina laskevat aloittaneensa toimintansa vasta v. 1993, jolloin v. 1988 perustettu, silloisen Inkeriläisten yhdistyksen Hyvinkään-Riihimäen seudun inkeriläiset – niminen paikallisosasto virallisesti rekisteröitiin omaksi yhdistykseksi nimenmuutoksen myötä. Niinpä 15-vuotisjuhlaa vietettiin tänä syksynä syyskuun 28. päivänä.

Juhlallisuudet aloitettiin ehtoollismessulla Hyvinkään kirkossa, jonka jälkeen siirryttiin viettämään pienimuotoista juhlaa viereiseen seurakuntakeskukseen, jossa nautittiin myös kirkko- ja juhlakahvit.

Juhlassa esitettiin yhdistyksen historiikki, lausuntaa, kuoro- ja yksinlaulua sekä tervehdyksiä.

Tuokoon tulevaisuus Hyvinkään Kerholle lisää useita 15-vuotisjaksoja.

Puheenjohtaja Irja Pelkonen

Juhlakansaa

Ystävämme muistolle

Irina Kukkonen ja Tuulistullaa-ryhmä, suomentanut Toivo Tupin

2. lokakuuta 2008 raskaan taudin murtamana kuoli **Arvi Kemppi**. Hänet tunnettiin taidokkaana inkeriläisten, suomalaisten ja venäläisten laulujen esittäjänä.

Tämä on suuri menetys kaikille, jotka tunsivat hänet ja pitivät hänen lauluistaan. Hänen poismenonsa on erityisen suuri menetys meidän yhtyeellemme – inkeriläisen kansanperinteen ryhmälle *Tuulistullaa*, jonka johtajana Arvi oli ollut kymmenen vuoden ajan.

Arvi Kemppi oli lahjakas laulaja. Hän oli inkerinsuomalainen, joka omalla harvinaislaatuisella kauniilla äänellään ja laulutaidollaan toi iloa kuulijoille.

Arvi Kempin taiteellinen ura oli 50 vuoden pituinen. Hän oli syntynyt vuonna 1931 Inkerissä, Leningradin alueen Parkalovon piirin Himakkalan kylässä. Laulu oli aina Arvin mukana hänen kulkiessaan koko elämäntaipaleensa läpi. Hän aloitti laulamisensa jo lapsena. Laulun lahjan hän peri äidiltään, joka myös oli hyvä laulaja. Arvi osallistui jo koulupoikana laulukilpailuihin kaukaisessa Jakutiassa, jonne perhe oli karkotettu kotimaaltaan Inkeristä muiden inkerinsuomalaisten kanssa. Ja monessakin laulukilpailussa hän sijoittui voittopaikalle.

Vuonna 1952 Arvi Kemppi muutti Karjalaan Petroskoihin ja jo kuukauden kuluttua hänestä tuli Karjalan valtion filharmonian kansantanssi- ja lauluyhtye *Kanteleen* solisti. Siihen aikaan Arvi aloitti jo ammattilaulajan uransa, hän harjoitteli lauluääntään, hengitystään ja oppi nuotteja. Kuitenkin hän joutui lopettamaan kaiken tämän hyvin lyhyen aikavälin jälkeen saatuaan kutsun asepalvelukseen. Sotaväessäkään ollessa Arvi ei jättänyt laulamistaan, vaan hän lauloi vapaa-aikana harjoitellen ja hioen ääntään.

Kerran kävi niin, että joukko-osastoon, jossa Arvi oli palveluksessa, tuli kiertueelle Pohjoisen sotilaspiirin laulu- ja tanssiyhtye. Arvi rohkeni mennä yhtyeen johtajan puheelle kertomaan omasta harrastuksestaan. Vähän ajan päästä hänet siirrettiin tähän yhtyeeseen palvelukseen solistina.

Kotiuduttuaan asepalveluksen jälkeen Arvi palasi laulajaksi Petroskoin filharmoniaan. Se aika oli täynnä kovaa ja tiivistä työtä, silloin tehtiin paljon kiertueita Karjalan kyliin ja kaupunkeihin. Tällaisesta "sarjatuotannosta" huolimatta hänen laulamisensa ei rutinoitunut kliseemäiseksi, eikä hän kuitenkaan menettänyt herkkää vilpitöntä lähestymistapaa luovaan esiintymiseensä. Arvi Kemppiä ei unohdettu armeijankaan riveissä. Hänet kutsuttiin laulajaksi Neuvostoarmeijan Puolustusvoimien laulu- ja tanssiyhtyeeseen DDR:ään. Arvi usein kertoi meille, että ne vuodet olivat kaikista mielenkiintoisimpia ja tuloksekkaimpia hänen elämässään, he osallistuivat lukuisiin konsertteihin, radionauhoituksiin ja erilaisiin kulttuuritapahtumiin.

Vuonna 1970 Arvi palasi Leningradiin. Hän ei kuitenkaan katkaissut yhteyttä armeijaan, vaan jatkoi palvelusta taiteelle Leningradin sotilaspiirin laulu- ja tanssiyhtyeessä. Siinä vierähtikin seuraavat 15 vuotta, joiden jälkeen vuonna 1985 Arvi Kemppi jäi ansaitulle eläkkeelle. Luovan alan taiteilijan on mahdotonta jättää kokonaan lempityötään. Niinpä Arvikin halusi jatkaa omaa taiteellista uraansa ja hän saikin kutsun palata Petroskoihin Kantele-yhtyeeseen, josta hänen taiteellinen uransa alkoikin.

Kolmen vuoden työn jälkeen Kanteleessa Arvi palasi lapsuuden ajan kotimaahansa Inkeriin.

Siellä hän hyvin aktiivisesti osallistui inkeriläisen kulttuurin elvyttämistoimintaan, mukaan lukien kansanperinneryhmän *Röntyskät*, jonka johtajana hän oli. Inkeriläinen kansanlaulu oli aina lähellä hänen sydäntään, koska Arvi oli kuullut sen säveliä jo varhaisesta lapsuusiästä lähtien omalta äidiltään kotipuolessa.

Siinä, että inkeriläinen kansanperinne on säilynyt nykypäiviimme asti, on myös Arvi Kempin panostusta, eikä se ole suinkaan vähäistä. Hänen ansiostaan tämä perinne on olemassa ja kehittyy Suomessa mukaan lukien Helsinki. Silloin kun Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla asuvilla inkerinsuomalaisilla syntyi ajatus perustaa oma kansanperinneryhmä, Arvi osallistui mitä innokkaimmin tämän aloitteen toteuttamiseen ja tämän tuloksena syntyikin Tuulistullaa-ryhmä. Tämä tapahtui vuonna 1998. Tänä syksynä kansanperinneryhmämme täytti kymmenen vuotta.

Arvi Kemppi antoi kaikkensa ryhmämme toiminnalle yrittäen jättää yhtyeemme nuoremmille jäsenille Inkerin kansankulttuurin oman tietämyksensä. Arvi kiihkeästi pyrki säilyttämään kansanperinteemme sen aitoudessaan. Ryhmän johtajana hän oli vaativa ja periaatteellinen, sekä samalla aikaa hyväsydäminen ja huomaavainen meitä kohtaan ja hyvin läheinen ystävä meille.

Toimintansa aikana kansanperinneyhtyeemme paljon esiintyi, matkusti esiintymään eri paikkoihin ja eri maihin ja kaikkialla esiintymisiämme koristi Arvin soololaulu. Näin oli menneenä kesänäkin. Arvi oli mukanamme inkeriläisten kesäjuhlilla Virossa Tartossa, huolimatta vakavasta sairaudestaan hän ei jättänyt meitä, vaan keräsi kaikki voimansa ja esiintyi kanssamme, koska hän ei voinut pettää omaa ryhmäänsä.

Arvi Kemppi oli hyvin seurallinen ihminen, eikä hän voinut olla jouten. Hän esiintyi paljon muuallakin, hänet kutsuttiin usein laulamaan eri juhliin ja tilaisuuksiin. Hän lauloi myös Helsingin suomalaisessa mieskuorossa ja oli siellä solistina. Arvi oli erittäin suosittu kuulijoiden keskuudessa. Hänet tunnettiin hyvin Venäjällä, Suomessa, Virossa ja Ruotsissa.

Koko hänen elämänsä on mainio esimerkki pyyteettömästä uskollisuudesta omalle elämäntyölleen ja omalle kansalleen sekä vilpittömästä rakkaudesta ihmisiin. Hyvät muistot hänestä jäävät ikuisesti elämään sydämiimme.

Matkan varrelta – inkerinsuomalaisen muistelmia

Osa 2: Sodanaikainen Inkeri

Reino Jaakkimainen

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 11/2007 aloitetuille muistelmille.

Me varaudumme, läheltä piti -tapahtumia

Elokuun lopulla kaikki oli luonnottoman hiljaista, jopa läheisellä valtatielläkään ei ollut juuri yhtään liikennettä. Meillä ei ollut vieläkään mitään tietoa rintaman sijainnista. Sanomalehdistä ja radiosta ei ollut apua; huhut olivat tietenkin epäluotettavia, mutta silti antoivat jonkun mielikuvan. Käsitimme, että oli korkea aika valmistaa pommisuoja. Kävin katselemassa läheisellä Hiekkahaudalla, jonka meidän puoleinen sivu hiekkaisena olisi helppo kaivaa, mutta päästäksemme turvaan sinne läpi Mammalan pihan meiltä kaikilta menisi ainakin 4–5 minuuttia.

Me päätimme sen sijaan rakentaa suojan välittömästi taloon liitetyn kujan taakse. Ikävä puoli sen sijainnissa oli se, että sekä perääntyvät venäläiset että hyökkäävät saksalaiset näkisivät meidän bunkkerimaisen pommisuojamme ensimmäiseksi saapuessaan kylään. Tämä huolemme osoittautuikin sitten oikeaksi; tilanne kävi kerran jopa hengenvaaralliseksi. Isä keksi purkaa saunamme ja käyttää sen hirret kaivannon suojan seiniin ja kattoon. Ka-

ton päälle kannoimme kasan kiviä. Laitojen ja katon päälle panimme multaa. Kujan takaoven läheltä alkoi ramppi, josta kaivetun multakasan takana oli verholla peitetty sisäaukko. Vimmatulla työllä saimme tämän kaiken valmiiksi parissa päivässä. Valmiina pommisuojamme valitettavasti tosiaan näytti sotilasbunkkerilta ilman ampuma-aukkoa.

Poikana nautin juoksemisesta. Muistan ihmetelleeni mikseivät aikuiset näytä tekevän niin. Pompin ojankaivumullan muodostaman ylennetyn penkereen päällä olleella polulla pää alhaalla menossa Partasiin pain. Tiesin siellä olevan joitakin venäläisiä sotilaita. Vilkaisin ylös ja näin yhden heistä nostavan kiväärinsä, vintofkan, ja tähtäävän minuun päin. Olin hänen jyvällään. Hyppäsin suin päin ojaan ja ryömin ojaa pitkin päätäni nostamatta suojaan kujamme taakse. Olin hyvin hämmästynyt. Eihän matkaa ollut 300 metriä enempää ja hän näki hyvin, että olin pieni poika. Lsäksi saksalaisethan tulisivat päinvastaiselta suunnalta. Miksi hän näin teki? Harjoitteliko hän vain tähtäämistä? Vai kantoiko hän kaunaa suomalaisia vastaan; oliko hän kenties mukana talvisodassa? Pian tulisin kokemaan toisenkin säikähdyksen, mikä tuki tämän tapahtuman pahimman arvatun vaihtoehdon mahdollisuutta.

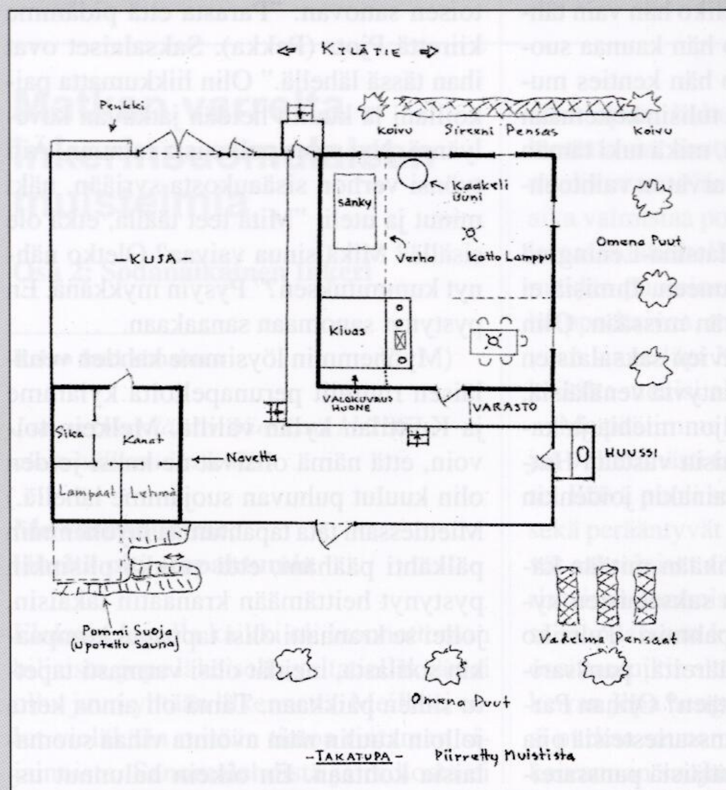
Nyt kaikki liikenne Hatsina-Leningrad -valtatiellä näytti loppuneen. Ihmisiä ei näyttänyt edes kävelevän missään. Olin olettanut, että hyökkäävien saksalaisten edellä olisi paljon perääntyviä venäläisiä, olimmehan nähneet paljon miehiä ja kalustoa vietävän saksalaisia vastaan Hatsinaan päin. Pitäisihän ainakin joidenkin heistä tulla takaisin.

Meillä ei ollut tietenkään mitään käsitystä miten ja milloin saksalaisten kylämme valtaaminen tapahtuisi. Tulisiko kova taistelu konekivääreitä, panssarivaunuja ja tykkejä käyttäen? Olihan Partaasiin kaivettu syviä panssariesteisiä ojia ja maahan upotettu venäläisiä panssareita Kurkelan takana (Leningradiin päin), mistä saattoi olettaa, että tätä aluetta aiottiin puolustaa Leningradin turvaamiseksi. Yrittäisivätkö perääntyvät venäläiset pysäyttää saksalaiset tässä?

Olimme menneet pommisuojaan vieressä olevien naapuriemme kanssa, Jaakkimaisia hekin. Päätin äidin huomaamatta kurkistaa mitä ulkona tapahtui. Hiivin varovasti ramppia ylös ja nostin hiljaa päätäni nähdäkseni yli multavallin. Juuri silloin kulki kaksi punasotilasta noin 15 metrin päässä takapihan poikki itään päin. Laskin pääni alas ja pysyin hiljaa paikallani. Yhtäkkiä kuulin toisen heistä pysähtyvän ja sanovan toverilleen: "Odotas hetkinen. Minäpä heilautan tästä käsikranaatin tuonne tsuhnien kuoppaan. Opetan heille tässä läksyn, että tietävät." Tämä tapahtui niin äkkiä ja odottamatta, etten ehtinyt säikähtää. Ajattelin vain: "Hän ei tiedä että olen tässä ja voi sen takia heittää kranaatin liian pian, eli jättää aikaa minulle heittää sen takasin" ja valmistuin ottamaan kranaatin kiinni. Sitten kuulin toisen sanovan: "Parasta että pidämme kiirettä Pjotr (Pekka). Saksalaiset ovat ihan tässä lähellä." Olin liikkumatta paikoillani ja kuulin heidän jatkavan kävelyänsä. Nyt vasta pelko iski minuun. Äiti työnsi verhon sisäaukosta syrjään, näki minut ja uteli: "Mitä teet täällä, etkä ole sisällä? Mikä sinua vaivaa? Oletko nähnyt kummituksen?" Pysyin mykkänä. En pystynyt sanomaan sanaakaan.

(Myöhemmin löysimme kahden venäläisen ruumiit perunapellolta kylämme ja Kuittilan kylän välillä. Melkein toivoin, että nämä olisivat ne kaksi joiden olin kuulut puhuvan suojamme lähellä.) Miettiessäni tätä tapahtumaa myöhemmin pälkähti päähäni, että vaikka olisinkin pystynyt heittämään kranaatin takaisin, jollei se kranaatti olisi tappanut kumpaakin sotilasta, meidät olisi varmasti tapettu siihen paikkaan. Tämä oli ainoa kerta jolloin kuulin näin avointa vihaa suomalaisia kohtaan. En oikein halunnut us-

Ilo
Kennäät
HATSINA - PIETARI
"PARTAS"
Puro
Liekku
Kolhoosin Navetta
~300m
Punanurkka
Kaivo
Oja
Hiekka Hauta
Penger Polku
"Takatupa"
Palokello
Kaivo
Aleksej Krjukovin Talojen Nimi ja Asukas Luettelosta
Hennulan Järvi
Tie Kapasiin
KURKELA ENNEN 1944

Kurkela ennen.

koa tätä. Kävin tapauksen läpi mielessäni monta kertaa. Ei, ei tässä ollut mitään mahdollisuutta, että erehdyin. Olin vain sattumalta tätä kuulemassa. Kuinka moni muu kulki tästä ohi ja mitä he miettivät?

Oskan Niko (talo nro 10) tuli multakellarista tarpeilleen ja perääntyvät venäläiset näkivät hänet.

"Miksi olet vielä täällä? Matkaan vaan nopeasti, saksalaiset ovat ihan lähellä." Niko, jonka yksi jalka oli amputoitu, kiskaisi proteesin irti ja sanoi: "Kauasko luulette minun pääsevän tämän kanssa?" He jättivät hänet rauhaan.

Hennuloisten (talo nro 11) piti olla pommisuojassa kanssamme, mutta he eivät tulleet. Äiti pyysi Mattia ottamaan selkoa mikseivät tulleet. Matti huomasi pian, että joka kerran kun hän oli talojen välistä näkyvissä Partasilta, kuulat vinkuivat hänen lähellään. Hän kurkisti **Oskan Sakun** talon (nro 28) päästä aikoen juosta kylätien yli Hennulaan. Kuularuisku Partasista iski juuri siihen paikkaan missä hän oli ollut. Hän katsoi parhaaksi palata takasin varoen talojen välisiä paikkoja. Pienen kaliiberin tykkiammus iski räjähtämättä meidän kujan kummankin vastakkaisen katonpäätteen läpi.

Oli syyskuun ensimmäinen päivä, 1941. Ei epäilystäkään; saksalaiset olisivat pian täällä.

Muistelmat jatkuvat seuraavassa numerossa.

UUTISIA INKERISTÄ

Wladimir Kokko

Ajankohtaista inkeriläistä

Uutiskolumnistin kannanotto

"Nouse Inkeri, jo herää työhön aamunkoi jo sulle heijastaa. Valoa jo elämäsi yöhön leviää, oi armas synnyinmaa."

Kansallislaulumme 120 vuotta

Mooses Putro pääsi opiskelemaan Kolppanan seminaariin sen ensimmäisenä lukuvuonna 1863. Tästä tuutarilaisesta pojasta tuli siten ensimmäinen Pietarin konservatoriosta valmistunut inkeriläisnuori. Vuonna 1888, kun opettajaseminaari juhli 4. syyskuuta omaa 25. vuotisjuhlaansa, Putro oli 40-vuotiaana kanttorina Pyhän Marian seurakunnassa ja sävelsi hengellistä musiikkia.

Seminaarin vuosijuhlan ohjelma alkoi rehtori **Rokkasen** juhlapuheella, mutta sen jälkeen paikoilleen asettui opettajakuoro ja Mooses Putro ilmoitti yleisölle kuoron esittävän ensimmäisen kerran laulun *Nouse Inkeri*. Laulun Putro sanoitti ja sävelsi juuri tätä juhlaa varten. Juhlaväki nousi seisomaan laulun soidessa ja haltioituneen yleisön pyynnöstä se laulettiin uudelleen. Samana päivänä juhlakokouksessa päätettiin, että Putron *Nouse Inkeri* hyväksytään inkerinsuomalaisten kansallislauluksi, 4. syyskuuta 1888 on siis kansamme hymnin syntymäpäivä. Kokoukseen osallistuivat pääosin opettajaseminaarin lehtorit ja opiskelijat.

Musiikkilajiltaan *Nouse Inkeri* on hiukan hitaasti sävelletty marssi. Se lauletaan moniäänisesti ja sävel on todella värikäs ja sykähdyttävä. Kansallishymnin sanat olivat isänmaallisia, mikä teki pian laulusta

suositun. Laulu opittiin nopeasti eri paikkakunnilla, jo seuraavana vuonna ensimmäisillä inkerinsuomalaisten kesäjuhlilla Skuoritsassa se laulettiin julkisesti nimenomaan kansallislauluna. Vuonna 1889 laulun nimi oli kuitenkin *Nouse kansamme,* tsaarin sensuuri kielsi *Inkeri*-sanan käyttämisen. Aivan samaan tapaan toimi maan kommunistijohto 1950-60-luvuilla. Vuonna 1900 tunnettu toimittaja, runoilija ja kuoronjohtaja **Paavo Räikkönen** kirjoitti hymnin toisen säkeistön, joka sopii kansallislauluun erinomaisesti.

Vuonna 1918 pidettiin yleisinkeriläisten seitsemännet laulujuhlat, ja *Nouse Inkeri* laulettiin silloin julkisesti Venäjällä viimeisen kerran. Vaikka virallisesti kansallislaulu ei ollut kielletty, sen laulamista pidettiin neuvostoaikana sopimattomana.

Nouse Inkeri palasi takaisin Inkeriin satavuotiaana syksyllä 1988, saimme sen kuulla vasta perustetussa Inkerin Liitossa Suomessa äänitetyltä levyltä. Liiton järjestämillä Kelton juhannusjuhlilla pystyimme jo soittamaan ja laulamaan sen yhdessä. *Nouse Inkerin* laulamisesta alkavat kaikki tärkeimmät inkerinsuomalaisten tapahtumat kaikissa maissa joissa kansamme sirpaleet nyt asuvat. Inkerin vaakunan ja inkerinsuomalaisten lipun rinnalla *Nouse Inkeri* on hajallaan asuvan vähälukuisen kansan kansallissymboli ja sen tehokas yhdistävä tekijä.

Kausitöihin vähemmän halukkaita

Vaikuttaako Venäjän talouden nousu vai mikä, mutta tosiasia on, että Suomeen maatalouskausitöihin on yhä vähemmän halukkaita Inkeristä. Suomeen IL:n kautta tänä kesänä lähetetystä työvoimasta inkerinsuomalaisia on korkeintaan 20%. Halukkaita löytyy eniten lamaseuduilta, esim. Jaaman kaupungista tai Novgorodin alueelta.

Myös säätila vaikuttaa työvoiman kysyntään. Viileässä ja sateisessa säässä mansikka kypsyi tänä vuonna vajaa kolme viikkoa tavallista myöhemmin. Yhteensä kausitöihin Suomeen IL:n välityksellä pääsi v. 2008 noin 350 henkilöä. Tähän työvoimaan naapurimaassa ilmeisesti luotetaan, koska työn kirjo ja tarjottujen työsuhteiden pituudet ovat huomattavasti kasvaneet.

Suomalais-ugrilaiset kansat tutuiksi

Puheenjohtajat **Aleksanteri Kirjanen** ja **Wladimir Kokko** kertoivat 19. syyskuuta Pietarin kansallisuuksien talolla suomalais-ugrilaisten kansojen liikkeestä ja Hanti-Mansinskissa pidetystä niiden 5. maailmankongressista. Kertomusta seurasivat atk-esittelyt ja monet isolle valkokankaalle heijastetut valokuvat. Puhujat esittivät huolensa suomalais-ugrilaisten kansojen lukumäärän vähenemisestä Venäjällä ja siitä, että nämä kielet vähitellen poistuvat käytöstä.

Tilaisuuteen osallistuivat paikalliset virolaisten ja komien seurat. Pieni komien yhtye lauloi muutaman kansanlaulun. Täynnä olleessa salissa olivat myös Unkarin, Suomen ja Viron pääkonsulaattien edustajat.

Kansanlauluja Rosonajoen yllä

Länsi-Inkerin rajaseudulla Rosonajoen rannalla sijaitsevassa koulutus- ja kuntoutuskeskus Rossonissa pidettiin syyskuussa suomalais-ugrilaisten kansojen kansankulttuurista kiinnostuneiden nuorten musiikkiyhtyeiden festivaali. Inkerinsuomalaisten musiikkikulttuuria edusti festivaalilla IL:n Korpi-yhtye.

Nuorten yhteinen lauluhetki nuotiolla Rosonajoen rannalla.

Pääkonsulaatin vanhat tilat taas käytössä

Vuoden kestäneen peruskorjausremontin jälkeen Suomen Pietarin pääkonsulaatin rakennus Tshernyshevskogo-kadulla avasi uudestaan ovensa 25. syyskuuta. Vastaanotolla pidetyssä puheessa **Markus Lyyra** muistutti, että Suomen pääkonsulaatti perustettiin vuonna 1967 senaikaiseen Leningradiin nimenomaan tässä rakennuksessa. Vuonna 2004 Suomi sai edustuston uuden rakennuksen avatuksi Preobrazhenskaja-aukiolla, missä tiloissa nykyään hoidetaan mm. kaikki viisumiasiat. Vanhassa talossa tulee olemaan jatkossa pääkonsuli **Olli Perheentuvan** residenssi, hänen asuntonsa sekä vastaanottotilat.

Pietarin pääkonsulaatti on Suomen suurin edustusto maailmalla, siinä on töissä noin 170 työntekijää. Tänä vuonna pääkonsulaatti valmistautuu käsittelemään ennätysmäärän viisumihakemuksia, niitä tulee vuoden loppuun mennessä puoli miljoonaa.

Uusi suomalaiskylä Kelttoon

Asuntomessut on Suomessa järjestetty säännöllisesti vuodesta 1970 alkaen. Venäjän ensimmäiset asuntomessut avattiin syyskuussa Keltossa. Kirkonpellon ja Seltsoin kylän väliin on suomalaisten rakennusyritysten voimin rakennettu suurehko puutaloyhdistelmä (yhteensä 27 omakoti- ja rivitaloa), joka on saanut *Kymleno*-nimen. *Kymleno* on lyhennys sanoista KYMenlaakso ja LENingradskaja Oblast, koska koko idea perustuu Leningradin alueen hallituksen ja Kymenlaakson maakuntaliiton väliseen yhteishankkeeseen.

Kymlenon suomalainen tyyli näkyy heti.

Kävellessäni *Kymlenon* katua pitkin ja käydessäni taloissa tunsin olevani Suomessa, tuttu nykysuomalainen rakennus-, pihahoito- ja kalustuskulttuuri on esillä nyt parhaiten minun kotipaikkakunnallani. Hinnatkin ovat melkein samanlaisia, neliö myydään keskimäärin 3 000 eurolla.

Suomen opetuksessa uusi startti

Aina syyskuun puolessavälissä alkaa Inkerin Liiton järjestämä suomen opetuksen lukuvuosi. Alkeisryhmiä perustettiin tänä vuonna kaksitoista, 10 Pietarissa ja kaksi Hatsinassa.

Paluumuuttovalmennus pidetään tänä lukuvuonna vain Pietarissa. Viime vuonna tulevat paluumuuttajat opiskelivat seitsemässä ryhmässä, nykyään aikaan on saatu vain viisi ryhmää. Tämä kuvaa selvästi inkerinsuomalaisten vähenevää muuttohalukkuutta Inkerinmaalla. Maahanmuuttovirasto eli Migri hoitaa nyt paluumuuttoprosessin kokonaan, mm. järjestäen inkeriläisten paluumuuttovalmennusta Pietarissa ja Petroskoissa.

Yhden rivin uutinen

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon arkkipiispa **Jukka Paarma** vieraili Pietarissa. 21. syyskuuta hän osallistui jumalanpalvelukseen Pyhän Marian tuomiokirkossa ja luovutti piispa **Aarre Kuukaupille** Mikael Agricola-mitalin.

Suomen opiskelu on sekä hauskaa, että kovaa työtä.

Tilastotietoja Ruotsissa kuolleista inkeriläisistä seurakunnittain

Kiitos kaikille jotka ovat lähettäneet minulle näitä tietoja.Minä otan vieläkin vastaan tietoja inkeriläisistä jotka ovat syntyneet Inkerissä ja kuolleet Ruotsissa. Näitä tietoja minä tarvitsen: Syntymäaika, nimi (myös tyttönimi) ja syntymäseurakunta.

Viktor Aitman, Linbanev. 6, SE-43835 Landvetter, Ruotsi tai v_aitman@passagen.se

Viktor Aitman on toimittanut meille kiinnostavia tilastotietoja Ruotsissa kuolleista inkerinsuomalaisista. Kuinkahan Suomesta saisi vastaavia, ja kuka sen homman ottaisi omakseen?

Haapakangas	1	Moloskovitsa.	5
Hatsina	8	Narva	1
Hietamäki	40	Novasolkka	2
Inkere	7	Ropsu	7
Joenperän ortodoksinen	8	Rääpyvä	3
Järvisaari	21	Skuoritsa	124
Kaprio	1	Soikkola	12
Keltto	15	Spankkova	16
Kolppana	23	Toksova	2
Koprina	22	Tuutari	57
Kosemkina	84	Tyrö	12
Kupanitsa	67	Valkeasaari	7
Lempaala	29	Venjoki	155
Leningrad	2	Viron Inkeri	31
Liissilä	18	Vuole	5
Markkova	3	Inkeri (ei tietoa seurakunnasta)	137
Miikkulainen	7		932

Sivistyssäätiön ansiomerkki Liisa Tenkulle

Inkeriläisten Sivistyssäätiön edustajat **Toivo Iho** ja **Anne Tuohimäki** luovuttivat 10.10.2008 **Liisa Tenkulle** säätiön ansiomerkin. Liisa Tenkun kodissa järjestetyssä tilaisuudessa oli läsnä myös **Jussi** ja Liisa Tenkun kirjeenvaihtoon perustuneen teoksen *Inkeriläisiä siirtämässä* kustantaneen SKS:n kustannusjohtaja **Rauno Enden**.

Toivo Iho totesi luovutussanoissaan Liisa Tenkun toimineen sotavuosina Suomeen siirrettyjen inkerinsuomalaisten siirto-organisaatiossa hyvin keskeisessä tehtävässä: hän otti vastaan ja tilitti eteenpäin siirrettävien rahavarat. Paljolti hänen toimintansa perusteella siirretyt muodostivat käsityksensä siirto-organisaation luotettavuudesta.

Liisa Tenkku kiitti merkistä todeten antavansa sille suuren arvon. 89-vuotiaan talon emännän tarjoamaa kuohuvaista juotaessa virisi vilkas keskustelu, jossa painotettiin myös Jussi Tenkun siirrettyjen hyväksi monin tavoin tekemää työtä. Emäntä mainitsi myös - hieman väheksyen - soitelleensa pianoa ja ottaneensa pitkään tunteja. Joku kysäisi, keneltä? **Erik Tawastsjernalta**...

TAPAHTUMAKALENTERI

Ilmoittajille
Niitä järjestöjä, jotka ilmoittavat tulevista tilaisuuksistaan lehdessämme, ja jotka lähettävät aineiston lehdelle sähköpostina, kehotetaan vaatimaan lukukuittaus. Näin vältetään kiistat siitä, onko aineisto toimitettu ajoissa vai ei.

Turun seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Besseda-hetket jatkuvat *Palvelupisteessä* joka kuukauden 1. ja 3. perjantai kello 13.00 Irma Kapasen vetäminä. Tervetuloa viettämään teehetkeä vapaan keskustelun merkeissä.

Hallitus kokoontuu joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina kello 16.30 *Palvelupisteessä*, Uudenmaankatu 1. Jos teillä on asioita, joita haluaisitte hallituksen käsittelevän, ottakaa yhteyttä hallituksen jäseniin tai Palvelupisteeseen.

26.12.2008 joulujuhla

Hyvinkään Inkeri-kerhon tapahtumia

Joulujuhla **7.12.2008** *seurakuntakeskuksessa.*

Tervetuloa mukaan!

Tiedustelut Irja Pelkonen, inkerikerho@gmail.com tai puh. 040 550 5712.

Lahden seudun Inkeri-kerhon tapahtumia

Kokoontumiset joka kuukauden toisena maanantaina *Lutherinkirkossa, kirkon kahviossa.*

Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa

Maria Lahti, puh. 0400 841 741

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat

keskiviikkoisin klo 16.45–18.30

Inkerikoti
Karjalatalo
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki

Kuoroa johtaa Evelin Ojalo.

Uusia laulajia toivotaan kuoron riveihin kaikkiin ääniin.

Seukot

Entiseen tapaan: torstaina **13.11.2008** klo 13.00.

Joulujuhlaa vietetään yhdessä Helsingin Seudun Inkeriseuran kanssa, joka ilmoittaa ajasta myöhemmin.

Tervetuloa, vanhat ja uudet seukot, juttelemaan ja kahvittelemaan!

Tiedustelut Pirkko Huurto puh. (09) 783 391 tai 0400 748 318

Inkerikoti
Karjalatalo
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Syyskokous **16.11.2008** klo 14.00 Inkerikodissa.

Joulujuhla **23.11.2008** klo 16.00 alkaen Karjalatalon yläsalissa.

Tiedustelut Toivo Tupin
puh. 040 578 3894

Inkerikoti
Karjalatalo
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki

Inkerikeskuksen tapahtumia

www.inkerikeskus.fi

Inkerikeskus ry
Hämeentie 103 A
00550 Helsinki

Inkerin kulttuuriseuran tapahtumia

Vainouhrien muistotilaisuus

Kynttilät syttyvät jälleen inkeriläisten vainouhrien muistoksi. Perinteinen muistelutilaisuus järjestetään tänä vuonna lauantaina **22.11.2008** klo18.00 Tuomiokirkossa. Tilaisuudessa puhuu juuriltaan inkeriläinen pastori Hannu Varkki. Kaarina Linko (sopraano) ja Anja Erämaja (altto) laulavat ja Pirkko Fihlman esittää itkun Inkerille.

Tilaisuuden päätteeksi sytytetään kynttilöitä vainoissa kärsineiden omaisten muistoksi. Omat kannelliset hautakynttilät mukaan. Koska Tuomiokirkko sijaitsee korkealla Helsingin katolla, ilman tuulisuojaa olevat kynttilät ja tuikut eivät jaksa palaa.

Laulusta voimaa 27.11.2008

Syksyn viimeisessä Kulttuurikahvilassa pidetään lystiä ja lauletaan kaamosta loitommalle. Laulattajana on yhdistyksemme jäsen Alina-Sinikka Salonen, joka piti ensikonsertin toukokuussa. Säestäjänä on Galina Khimitschin. Luvassa on myös inkeriläisiä perinneleivonnaisia.

Keravan paluumuuttajat

Keravan paluumuuttajien tapaamiset jatkuvat Keravan Talkoorenkaan tiloissa **18.11.2008** ja **16.12.2008** klo 15.00–17.00 (Aleksis Kiven tie 19, Kerava). Tarjolla mukavaa yhdessäoloa kahvikupin ääressä, keskustelua ja muistelua. Tervetuloa joukolla mukaan.

Ennakkotietoa kesän matkoista

Inkerin kulttuuriseura on suunnittelemassa kolmea kesämatkaa:

Perinteinen matka Inkerinmaan juhannusjuhlille, jotka ennakkotietojen mukaan järjestetään Taaitsassa.

Matka joka viides vuosi pidettäville Tallinnan suurlaulujuhlille **3.–5.7.2009**.

Kolmas matka on vatjalaisten praasniekkaan heinäkuussa. Tarjolla on ainutlaatuinen tutustuminen Inkerinmaan vähälukuiseen ja unohdettuun kansaan Juhlien ajankohta selviää marraskuussa. Vatjalaisten lisäksi tutustutaan myös muuhun Länsi-Inkeriin. Yöpyminen Villa Inkerin remontoidussa Paronintalossa.

Tarkempia tietoja matkojen sisällöistä ja hinnoista seuraavissa numeroissa. Lehden ilmestymisen aikaan saattaa tarkempia tietoja jo olla Inkerin kulttuuriseuran nettisivuilla www.inkeri.com/matkat. Varauslistoille voi jo ilmoittautua sähköpostitse koivujatahti@inkeri.com tai puhelimitse toimistoon puhelin (09) 2733 225. Toimisto on avoinna syksyllä 2008 ma-pe klo 9.00–15.00.

Levitä Inkeri-tietoa

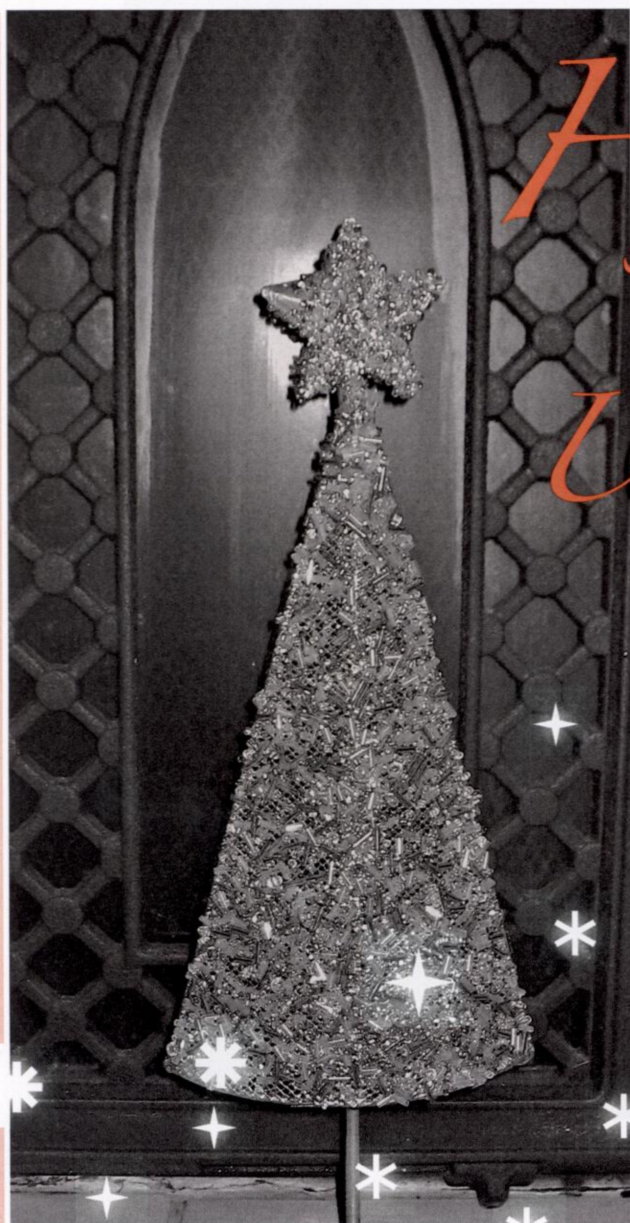
Kirjallisuutta
Arvo Survo
Itku Inkerille, 17 €
Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta, 2,50 €
Ella Ojala
Pitkä kotimatka, 14 €
Pelastunut albumi, 22 €
Ensimmäinen kevät, 16 €
Ella Ojala
Sananlaskuja ja tarinoita, 8 €
Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen, 10 €
Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki 1940-luvulla, 25 €
Pekka Nevalainen - Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri-historia, kansa, kulttuuri, 50,50 €
Heikki Seppänen
Etelän tien kulkija - Vilho Helanen, 25 €
Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa, 16,50 €
Saimi Tuukkanen
Elämäni helminauha 5 €
Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä, 11,50 €
Maria Luukan laulut ja loitsut, 6,50 €
E. Pärnänen
Antti Kivekäs I–II, 9 €
Mikko Savolainen
Inkerinmaa, 33,50 €
Aatu Savolainen
Suomalainen sissisodassa, 15 €
Lars Krifors
Oli onnistuttava, 15 €
Juho Häkkinen
Siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan, I–II 15 €
Sverigesingermanländarnas historia 24 €
Lassi Saressalo
Inkeri, 3,5 €
Jouko Sihvo
Inkerin kansan 60 kohtalonvuotta, 24 €
Albert Pettinen
Lauluja koululaisille, 4 €
Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle, 6 €
Lauri Santtu
Murrejuttuja, 2,50 €
Lilja Kuivanen Toim.
Inkerin vuotuisjuhlat 2003, 20 €
Tapani Nokkala
Paavo Räikkönen Inkerin mies, 25 €

Äänilevyjä
Inkerikuoron uusi
Minä tyttö -CD 10 €
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym, 2,50 €
Kasetteja
Arvo Survo
Omall maall, 9 €
Karttoja
Inkerin kartta
vuodelta 1933, 12 €
Inkerin uusi kartta
vuodelta 1992, 10 €
Kylä- ja tiekartta
Keski-Inkeri, vuodelta 1993, 10 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia) + salko marmorijalustalla 18,50 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteria) + salko marmorialustalla 15 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteriä), 8 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia), 10 €
Adressi
surunvalitteluun, 7 €
Tilaukset Inkerikoti

Saatavana Inkerin kulttuuriseurasta
puh. 09 - 2733 225
Inkerin satulipas (**Miettinen, Uusma**) 17 €
Flink, Toivo & Mäkilä, Eeva. Inkerin lasten oppikirja. 5 €
Kalevala. Suomeksi ja venäjäksi. Käännös A. Hiiri & E. Kiuru. 20 €
Miettinen, Helena. Kohtalontie. Kertomus inkeriläisen opettajan elämäntaipaleesta Inkerinmaalta Ruotsiin ja paluusta Neuvostoliittoon. 5 €
Miettinen & Joganson. Petettyjen toiveiden maa. Arator. 15 €
Monahof, Ania. Kärsimyksen pyhät kyyneleet. 13 €.
E. Pärnänen. Antti Kivekäs I–II 5 €
Sava, Inkeri & Miettinen, Helena. Liljan kuva kutsuu. 15 €
Inkeriläistä kansanmusiikkia
Röntyskät. Piirileikkilauluja
Inkerinmaalta 7,5 €
Voutilainen Paavo: Runoja 12 €
Vainikka & Miettinen: Iloinen Inkeri 15 €
SUUR-SYNTY KIESUS Korpikansan Survon Arvon kertomana 28 €

12/2008

INKERILÄISTEN VIESTI

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta lukijoillemme!

-Toimitus

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Numero 1–2/2009 ilmestyy viikolla 5. Aineisto toimitukselle 31.12.-08 mennessä.

Numero 3/2009 ilmestyy viikolla 13. Aineisto toimitukselle 25.2.-09 mennessä.

INKERILÄISTEN VIESTI

Toimisto
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.
Puh. (09) 793 796, 050 306 8725
ti klo 18.30–20, Annikki Kelo.
Sampo 800012-306364.
Nordea 101030-1085026.

Ilmoitukset / €
1/1 sivu 250 €, ½ sivu 135 €, ¼ sivu 85 €
Kuolinilmoitukset 17 €
Kiitos- ym. ilmoitukset 10 €

Tilaushinta 2008
30 € kotimaahan ja Ruotsiin
muualle 36 €/v (360 kr/v)

Pääasiamies Ruotsissa
(Hoitaa lehden tilaukset): Viktor Aitman
Linbanev. 6, SE-438 35 Landvetter.
Puh 031-916 602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj Toivo Iho
Bredantie 6 D 18,
02700 Kauniainen
puh. 050 505 2335
OP 578038-20031499

Toimitus
Päätoimittaja Toivo Iho
Toimitussihteeri Katri Einamo
Toimituksen osoite
Nummitie 30 A, 02730 Espoo,
puh. 040 740 0408 (ark. klo 9.00–17.00)
Internet http://www.inkeriliitto.fi
(Avataan myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana)
Sähköposti inkerinviesti@suomi24.fi
Painopaikka Vammalan Kirjapaino Oy
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.
Julkaisija Suomen Inkeri-liitto ry.

PÄÄKIRJOITUS

Onko lyijykynä nykyaikaa?

Toivo Iho

Helsingin hallinto-oikeus käsittelee parhaillaan viime kuntavaaleista tehtyjä valituksia, jotka koskevat kolmea sähköisen äänestyksen kokeilukuntaa: Vihtiä, Karkkilaa ja Kauniaista. Jos oikeus päättää, että uudet vaalit on näissä kunnissa toimitettava, tästä päätöksestä tuskin valitetaan. On kiinnostavaa nähdä, jatketaanko uusintavaaleissa sähköistä kokeilua, vai onko edessä paluu pelkkiin lyijykynävaaleihin.

Korkeatasoiset tekniset ratkaisut ovat tyypillisiä nykyajalle. Ihminen on käynyt Kuussa jo useamman kerran, videoiden avulla kyetään menestyksellä antamaan aivoinfarktien liuotushoitoa, etäopetusta on jo kauan käytetty eri elämänaloilla. On aivan oikein, että myös demokratian lähtökohta, vaalitoimitus, voitaisiin saada nykyaikaiselle tolalle.

Miksi näin? Yksinkertaisesti sen vuoksi, että ellei asiaan saada parannusta, äänestysvilkkaus putoaa dramaattisesti. Vain pyrkimällä ja pääsemällä kohti kotona, omalla tietokoneella tapahtuvaa äänestystä voidaan päästä uusille urille. Äänestäjät ovat siinä määrin tottuneet tekniikan edistykseen eri elämänaloilla, että heitä on vaikea saada liikkeelle lyijykynän varteen. Mikään asia, jonka tekninen toteutus on ensimmäistä maailmansotaa edeltävällä tasolla, ei ansaitse huomiotani, kuuluu nykyäänestäjien tuomio.

Tätä taustaa vasten ne virheet, joita kokeilussa tehtiin, ovat vakavaa laatua. Tie kohti kotitietokoneella tapahtuvaa äänestystä on siinä määrin vaikea ja mutkikas, että alkeellisia, heikosta testauksesta johtuneita virheitä on vaikea hyväksyä. Oikeusministeriö joutuu jättämään ylimielisyyden syrjään ja ottamaan tapahtuneesta vastuun, mitä se sitten käytännössä merkitseekään.

SUKULAISIA ETSITÄÄN

Isäni oli Matti Räikkönen, s.24.5. 1912 oletettavasti Koivukylä, Toksova.
Äitini oli Katri os. Kaartinen, s.18.5. 1912 Lumivaarassa.
Meitä lapsia oli Lilja ja Reino. Isäni vietiin yöllä marraskuussa 1937.
Sukua jäi rajan taa.

Reino Räikkönen, Rautalampi.

Ystävälliset yhteydenotot sähköpostitse osoitteeseen
irma.hakkarainen@hotmail.com.

Matkan varrelta – inkerinsuomalaisen muistelmia

Osa 2: Sodanaikainen Inkeri

Reino Jaakkimainen

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 11/2007 aloitetuille muistelmille.

Me antaudumme

"Ruki verh, raus, raus !" ('kädet ylös' venäjäksi, 'ulos, ulos' saksaksi) kuului huuto ulkoa. Ryömimme ulos kädet ylhäällä silmiämme räpytellen voimakkaassa auringonvalossa. Näimme kuusi saksalaista sotilasta konepistoolien piiput meihin päin osoittaen. "Rusky soldaatti?" kysyttiin meiltä. "Niet, niet" vastattiin. Yksi sotilas laskeutui suojaan, kurkisti sisään ja palasi. Konepistoolin piippu heilahti: "Menkää takaisin." Tämä toistui kolme kertaa, kunnes me olimme täysin "valloitetut", kun saksalaiset kolmena aaltona peräkkäin saapuivat kylään.

Venäläisten vastarintaa ei ollut. Olisi liioittelua sanoa, että rintama oli rikkinäinen. Eihän rintamaa ollutkaan. Ainakin kaksi kyläläistä palasi Leningradista kotiin saksalaisia näkemättä. Nähdessään kylässä saksalaisia he kyselivät: "Keitä nuo poliisimiehet oudoissa virkapuvuissaan ovat?" He olivat kävelleet neljä kilometriä Alexanderskoin rautatieasemalta, mikä oli kaukaisin piste mihin junat silloin vielä kulkivat.

Meistä pojista, ainakin Matista ja minusta (Jussi pysytteli hiljaa, eikä sanonut paljoakaan) nämä tapahtumat olivat jännittäviä ja taisivat olla vähän pelottaviakin. Vanhempi koiramme Tusjka oli epäilemättä pahimmassa kunnossa, se pelkäsi eniten ja oli yhtämittaisen paniikin vallassa. Syöksyttyään pommisuojaan se ryömi kaukaisimpaan nurkkaan vilttien alle vapisten ja vinkuen. Se kesti minkälaisen nöyryytyksen tahansa, kunhan vain sai pysyä paikallaan. Tuntui siltä kuin se olisi ymmärtänyt vaarat ulkona. Toisaalta toinen koiramme, saksanpaimenkoiran pentu, Malchick (poika), ei ollut huomaavinaan tapahtumia ympärillään. Se ei edes yrittänyt mennä pommisuojaan, vaan pysyi jossain kujan sisällä. Tusjka oli ollut auto-onnettomuudessa pari vuotta sitten ja sen oikea takajalka oli kutistunut ja roikkui hyödyttömänä. Sen kolmijalkainen juoksu ei millään lailla hidastanut tai vaivannut sitä. Siihen aikaan ainoastaan lehmät, hevoset ja kenties siat ja lampaat saivat eläinlääkärin hoitoa; lemmikkieläimet eivät.

Ensimmäiset kosketukset

Saksalaiset etujoukot asettuivat paikalleen kylään vähäksi aikaa ennen kuin työntyivät edelleen. He tähystelivät lähikyliä, Kuittilaa ja Kappasia, mitkä olivat hyvin näkyvissä meidän kylämme päästä. Pikkupojathan pistävät päänsä vaikka mihin, jos ei kukaan estä, eikä kukaan estänyt minua. Olin siellä kun saksalaiset kiikareineen tutkivat maastoa. Äkkiä yksi heistä, vain pari metriä minusta, kaatui kuolleena maahan. En kuullut kiväärin laukausta enkä kuulan ääntä. Olin ällikällä lyöty ja pelästynyt. Saksalaiset rupesivat heti toimimaan. Yksi osoitti sormellaan parinsadan metrin päässä olleeseen heinäkasaan. Toinen otti rintataskustaan erikoispatruunan, latasi kiväärinsä ja laukaisi. Heinäkasa leimahti tuleen ja sieltä juokseva palava mies ei päässyt kauas.

Seuraavana päivänä saksalaiset määräsivät koko miespuolisen väen, myös pikkupojat, Hennulan taloon muka terveystarkastukseen. Jokaisen täytyi pudottaa alas housunsa. Vasta myöhemmin käsitin, että he tarkastivat oliko joukossamme juutalaisia.

Saksalaiset ottivat haltuunsa kotimme. Me pysyimme pommisuojassa, äiti kävi

keittiössä valmistamassa ruokamme. Saksalaiset ryhtyivät systemaattisesti ampumaan kanojamme. Kun sen huomasimme, ehdimme saada kahdestatoista yhden itsellemmekin. Matti kertoi nähneensä erään upseerin, luutnantin, yrittäneen ampua kanaa useampaan kertaan Lugerpistoolillaan siinä onnistumatta. Paikalla seisonut sotilas näytti pyytävän lupaa ampua kanaa kiväärillään. Luutnantin nyökkäyksen jälkeen nosti sotilas kiväärin ja osui ensimmäisellä laukauksella. Näin ollen meillä ei ollut kanoja eikä enää tästä lähtien kananmuniakaan.

Tusjka-koiramme joutui maaliksi eräälle ratsuväen tyylisellä, lyhytpiipuisella karabiinilla ampuvalle sotilaalle. Tusjka oli Hennulanjärven luona noin 200 metrin päässä talostamme. Mies ampui harhaan muutaman laukauksen. Toinen sotilas riensi koettamaan onneaan, mutta Tusjka tiesi olevansa vaarassa ja juoksi piiloon talojen taakse.

Ennen lähtöään kolhoosin karjan mukana tätini Katri antoi minulle leikkikaluksi rikkinäisen, korjauskelvottoman vanhan naisten rannekellon. Kellon lasin päällä oli harvinainen suojaverkko. Kello näytti mielestäni komealta ja pidin sitä ylpeänä ranteessani. Eräs saksalainen huomattuaan kellon osoitti minulle, että hän haluaisi nähdä sen. Otin kellon ranteestani ja annoin sen saksalaiselle. Hän osoitti itseensä: Käsitin, että hän halusi pitää sen. Minä näytin ranteeseeni: Minä haluan sen takaisin. "Morgen, morgen" hän sanoi. Joka päivä nähdessäni hänet pyysin kelloani takaisin. Hän vain toisti uudestaan ja uudestaan: "Morgen, morgen". Eräänä päivänä hän sitten noin vain antoi sen takaisin. Hän sai silloin varmaankin tietää, että kello tosiaan oli arvoton. (Antiikkina sillä mahdollisesti olisi ollut jotakin arvoa, mutta nyt ei kerätty antiikkia.)

Muistelmat jatkuvat seuraavassa numerossa.

Syyskokouksen päätöksiä

Suomen Inkeri-liiton sääntömääräinen syyskokous pidettiin Inkerikodissa 23.11.2008. Kokouksen puheenjohtajana toimi Keijo Korkka. Kokous päätti yksimielisesti mm.

- vahvistaa vuoden 2009 toimintasuunnitelman ja talousarvion. Merkittävin muutos nykyiseen tulee olemaan se, että kun tämä lehti on tähän saakka ilmestynyt 10 numerona, joista kaksi on ollut kaksoisnumeroita, niin ensi vuoden alusta lehti ilmestyy kuutena numerona, joista kaksi on kaksoisnumeroita. Vuoden 2009 ensimmäinen lehti, joka käsittää numerot 1–2/2009, ilmestyy viikolla 5. Siinä kerrotaan muiden numeroiden ilmestymisaikataulu.
- vahvistaa liittymis- ja jäsenmaksujen suuruuden ensi vuodelle. Muutos nykyiseen tapahtui ns. suorien Inkeri-liiton jäsenten kohdalla, joiden jäsenmaksu nousi 5 eurosta 10 euron suuruiseksi.
- valita liiton puheenjohtajaksi vuodeksi 2009 edelleen Toivo Ihon.
- valita erovuoroiset hallituksen jäsenet Aliisa Majavan, Toivo Tupinin ja Viljo Suomalaisen sekä varajäsenen Pirkko Huurron uudelleen tehtäviinsä vuosiksi 2009–2011.
- valita tilintarkastajiksi vuodeksi 2009 uudelleen Kai Hellströmin ja Lilja Kurpan sekä varatilintarkastajiksi samoin uudelleen Kerttu Suden ja Annakaisa Mörttisen.
- vuoden 2009 kesäjuhlat pidetään Lahdessa yksipäiväisinä sunnuntaina heinäkuun 26 päivänä.

Kohtalo kuljettaa – vai kuljettaako - vai Luojan varjelusta?

Albert Käiväräinen

Jatkoa Inkeriläisten Viestissä 5/2008 aloitetuille muistelmille.

Olipa inkeriläisten paluulla virallista pakkoa tai ei, näin poliisiviranomaisen piti toimia. Jaakko Backman lisäsi hymyillen myös "Enosi Valtter Rikkinen oli hyvä juoksija ja voimistelija Karjalan Jousi -urheiluseurassa ja silloin valmistauduttiin Suomen suurkisoihin. Jos Valtter olisi luovutettu neuvostoviranomaisille, olisi Jousen osallistuminen kisoihin peruuntunut!" Jaakko sanoi meidän kohdallemme tulleeseen viranomaiskyselyyn vastanneensa" Ei ole löydetty paikkakunnalta." Hän lisäsi minulle vielä "Salavaisten kylä on niin syrjässä, etteivät sinne ylemmän tason hakijat ymmärtäisi mennäkään." Backman oli muuten Urheiluseura Jousen pitkäaikainen puheenjohtaja sekä todella innokas urheilun tukija.

Kyyditysajat olivat vuosina 1945–1948. Valtter-enolle valmisteltiin matkaa pohjoisen kautta Ruotsiin, matkarahoitustakin hänelle koottiin. Sitä reittiä käyttivät inkeriläisnuoret varsinkin suuren neuvosto- ja viranomaisetsinnän aikoihin. Pelossa oli kaikkien silloin elettävä. Enoni ja hänen vanhempansa asuivat silloin Karjalan kylän Koivistolla, jossa he olivat maataloustöissä.

Minulle on jäänyt selkeä käsitys senaikaisista inkeriläisten paluukyydityksistä. Ylempi poliisijohto edellytti kenttäpoliiseja aktiivisesti etsimään mahdollisesti kadoksissakin olevia. Silloinen Karjalan alueella toimiva konstaapeli **Osmo Jokimaakin** oli enoltani Valtter Rikkiseltä kysellyt saman sukunimen omaavan henkilön mahdollista olinpaikkaa, ja sitä onko tämä mahdollisesti sukulaismies. Enoni oli vastannut, että sukulaisia emme ole, mutta että hän tuntee kyseisen henkilön, ja luulee hänen jossain Turun puolessa olevan. Jokimaa oli jatkanut "Jos satut tapaamaan, vihjaa hänelle, että lähtee Ruotsiin, koska inkeriläisenä häntä vielä etsitään." Jonkun aikaa myöhemmin Jokimaa oli havainnut, ettei etsintäkuulutus enää ollut voimassa. Vahva epäilys Väinö Rikkisen pitkästä etsintäkuulutuksesta ehkä johtui ehkä siitä, että saksalaiset Inkerinmaalla olivat pyrkineet häntä värväämään omiin tehtäviinsä. Väinö ei kuitenkaan ollut saksalaisille suostunut, mutta olisivatko jotkut nimilistat neuvostoagenteille ylläpitäneet etsintää yllä niin kauan kunnes hänet löysivät Suomen poliisin avulla. Vuosien jälkeenkään ei kukaan ole kuullut hänen kohtalostaan mitään.

Kyllähän saksalaisten tehtäviin jotkut sota-aikana lähtivät mukaan, saihan siitä jotain palkaksi, jollei muuta, niin leipää. Enoni kertoi kahden 16–17 -vuotiaan nuoren pojan suostuneen jotakin vartiotehtävää suorittamaan. He lähtivät tarkastamaan kylässä olevan heinäladon seinänvierustalle ilmestyneitä suksia ja sitä kuka niiden omistaja mahdollisesti oli. Kokemattomat pojat ladon ovet avattuaan joutuivat konepistoolisuihkuun heinäkasasta, ja se taittoi nuoren elämän. Toinen poika ehti haavoittuneena saksalaisia hälyttämään. Joku vakooja oli piiloutunut sisälle ja surmasi pojan. Surmansa saanut oli sukua meillekin.

Suomen kansalaisuutta äitini alkoi hakea sen jälkeen kun tuli tieto ettei isäni Eino pääse Suomeen tulemaan. Tätini Lilja Makkonen ja isäni äiti kyllä pyysivät äitiäni ja minua kovasti palaamaan, jotta perhe olisi saatu yhteen. He olivat joutuneet lähtemään paluumuuttoon Valkeakoskelta ja juna vei Krasnojarskiin metsätöihin.

Äitini ja isäni kirjeenvaihto kävi jotenkuten ja selvästi havaittiin kirjeet avatuiksi molemmin puolin. Tuskallista oli kokemus molemmin puolin, isäni ei päässyt

Suomeen ja äitini epäröi lähteä Neuvostoliittoon, varsinkin kun hänelle alkoi selvitä kuinka suuret erot elämiseen arvoilla olivat. Eihän tulevaisuus täällä Suomessakaan karja- ja talousapulaisena niin ruusuiselta hohtanut.

Kirjeenvaihtoa oli muidenkin paluumuuttajien kanssa, ihme kyllä. Kuitenkin kävi selväksi että vaikeaa oli Neuvostoliitossa eivätkä paluumuuttajat päässeet kotiseudulleen vaan heidät vietiin härkävaunuissa Ural-vuorten taakse enimmäkseen metsätöihin. Siellä piti töitä tehdä kovissa pakkasissa vyötäisiin asti ulottuvassa lumessa. Kiväärimiehet vielä vahtivat, ettei kukaan pinnannut töistä tai yrittänyt karkuun. Äitiäni nämä tiedot vavisuttivat ja mietityttivät valtavasti, sen huolen kyllä minäkin jotenkin ymmärsin. Muistan hänen minulle huokailleen "Mitähän tulevaisuus täällä mahtaa tarjota myös sinulle." Hän kysyikin useasti iltaisin kahden ollessamme "Mitä mieltä olet, palaammeko sinne, kun Isäsi ja hänen perheensäkin palasivat?" Enhän tietenkään vielä tällaisia asioita osannut arvioida. Olinhan alta kymmenvuotias ja saanut täällä Suomessa Salavaiten kylällä naapureissa asuvista ikäisistäni jo vertaisiani ystäviä. Oli Kuisman siirtokarjalaisperhe jossa kolme tyttöä Hemmilän kaksospojat Anto ja Ensi sekä heidän vanhemmat sisarussarjansa, unohtamatta tietenkään Lassilan Liisaa ja hänen vanhempia veljiään. Myös inkeriläisperhe Laukkoset ja heidän tyttönsä Hilkka ja Mari olivat tulleet myös meille tutuiksi.

Jotenkin tuntui että äiti yritti minulle valmistella paluumuuttoa, kun hän yritti opettaa minulle venäjänkielisiä lauluja ja venäjän aakkosiakin. Muistan kyllä etten ollut kovin kiinnostunut varsinkaan venäjän kielestä, taisin kyllä aakkosia ja jopa oman nimenikin venäjäksi opin kirjoittamaan.

Uskon myös äitini keskustelleen paljon vanhempiensa kanssa, jotka silloin asuivat varsin lähellä täällä Karjalan kunnassa. Hekin taisivat osaltaan suhtautua nuivasti paluumuuttoon, vaikka vanhin poika Armas oli jäänyt Neuvostoliittoon ja asui silloisessa Leningradissa.

Isäni yhteydenpito tänne Suomeen kilpistyi hänen itsensä kertoman mukaan Leningradin KGB:n jyrkkään kantaan "Suomeen ette tule pääsemään." Kun kirjeenvaihto kuitenkin jatkui, sai hän kutsun kaupungin harmaaseen KGB:n taloon, jossa varoitettiin kirjeenvaihdostakin. Kirjeenvaihto kuitenkin jatkui (aikaväliä en muista) kunnes tuli taas kutsu KGB:n Leningradin toimistoon. Nyt hänelle selkeästi ilmoitettiin että "Yhteydenpidon valkoiseen Suomeen on loputtava." Tästä hän omien sanojensa mukaan ymmärsi, että jos yhteydenpitomme äitini ja hänen välillään vielä jatkuu, kolmas kutsu harmaaseen taloon voi jo viedä vapauden ja tien tuntemattomaan.

Tämän isäni Eino Käiväräinen kertoi minulle Leningradin katua kulkiessamme. Hän pahoitteli, ettei voinut ehkä riittävästi löytää keinoja millä perheemme olisi voitu saattaa yhteen. Hän sanoi tavallaan jopa pelastaneensa ehkä olemassa olemisensa menemällä uudelleen avioon ukrainalaisen naisen kanssa v 1946. Heille syntyikin seuraavana vuonna kaksosina tyttö ja poika Galina ja Cergei, jotka ovat siis minun sisar- ja velipuoleni.

Uskon isäni sen ajan elämäntilanteen kuvauksen pitävän paikkansa, hän oli hyvin liikuttunut sanoen vielä "Tämän haluan kertoa sinulle poikani vain näin kadulla kulkiessa, koska epäilen meitä vähiten näin seurattavan ja kuunneltavan." Silloin oli vuosi 1970, mutta pelko inkerinsuomalaisilla neuvostovaltion valvontaa kohtaan suuri. Hän kertoi myös "Sisar- ja velipuolesi eivät osaa suomenkieltä koska sitä kieltä meiltä kiellettiin puhumasta edes perheen keskuudessa".

En muista milloin äitini sai tiedon isäni tilanteesta, mutta muistan illan kun tulin naapurista toisten lasten luota Talolaan

kamariini ja äiti luki Neuvostoliitosta tullutta kirjettä, jossa pyydettiin häneltä hyväksyntää erolle miehestään ja isästäni, kaavake oli allekirjoitettava ja palautettava – muuten Eino ei voi uudelleen avioitua. Ilmeisesti isäni allekirjoittama paperi oli myös liitetty kirjeeseen.

Äiti oli itkenyt ja itkien hän minulle vielä käänsi venäjänkielisen sisällön. Äitini itki illat ja yöt ja päivisinkin viikkoja sen jälkeen, olin todella ymmälläni tietysti minäkin. Enhän ymmärtänyt tätä maailmanmenoa ja sen vakavuutta, politiikkaa sekä miksi nyt kaikki tuntui kaatuvan. Isovanhemmat ja Valtter tukivat äitiä ja ilmeisesti hän seurasi minunkin sopeutumistani tänne suomalaisuuteen, joten suru muuttui jopa vihaksikin. Onneksi hänelle löytyi ystäviä kyläläisten ja paikkakunnan inkeriläisten keskuudessa, jotka tukivat meitä siinä tilanteessa.

Näin yli 60 vuoden kuluttua täytyy todeta äitini viivyttelyllään osanneen valita oikein, vaikka hänelle nämä odotuksen vuodet olivat todella hirveän raskaat. Kohtalon tai korkeimman ohjausta, niin en montaakaan vuotta vanhentunut kun jo ymmärsin hänen tehneen oikean ratkaisun.

Ilmeisesti neuvostoviranomaiset eivät meitä jostain syystä kuitenkaan unohtaneet kun v. 1954 tai 1955 syksyllä puolukan poiminnan aikaan tuli Pobera-henkilöauto Neuvostolippu etulokasuojalla Talolan pihaan. Satuin olemaan pihalla. Autosta astui ulos neuvostodiplomaatti, joka esittäytyi huonolla suomen kielellä ja kysyi äitiäni. Sattumoisin äitini oli juuri sanonut menevänsä läheisen riihen taakse puolukkaan. Sanoin tälle kyselijälle hakevani äitini aivan kohtapuolin. Juostessani häntä hakemaan välähti mieleeni, että näinkös sitä nyt tullaan meitä Neuvostoliittoon noutamaan?

Kun keskeytin äitini puolukkamatkan ja sanoin neuvostodiplomaatin häntä pihalla odottavan hän tokaisi ”Jaha mennään juttelemaan mitä sillä äijällä on sitten asiaa.” Kun saavuimme pihalle venäjää puhuva herra pyysi äidiltäni voimmeko käyttää keskustelukielenä venäjää, sillä hän kuulemma osaa huonosti suomea. Sen kyllä huomasimme. Äitini suostui ja keskustelu alkoi. Kovasti tuntui herra tarjoavan meille asuntoa, äidille työtä ja minulle koulutusta, jopa ylemmäntasoistakin.

Muistelmat jatkuvat seuraavassa numerossa.

SOTE-AMKien Venäjä-verkostossa tapahtuu

Ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan Venäjä-verkosto

Soile Anttila

Kaikkien alojen yhteinen Venäjä-informaatiopäivä 30.1.2009 Vantaalla

Verkosto on järjestämässä kaikkien alojen opiskelijoille tarkoitettua Venäjä-päivää yhdessä Itä-Suomen ammattikorkeakoulujen Venäjä-yhteistyön kehittämisprojektin päällikön **Lauri Hongan** kanssa.

Tilat päivää varten saimme Vantaalta Tikkurilan Laureasta 30.1.2009.

Päivän ohjelmassa klo 9.40–16.00 on luentoja Venäjästä: yhteiskunnasta, taloudesta, kulttuurista sekä toiminnasta Venäjällä. Iltapäivällä siirrytään alakohtaisiin ryhmiin, joissa opiskelija pääsee keskustelemaan alan Venäjä-toiminnassa mukana olevien opettajien sekä Venä-

jällä vaihdossa tai harjoittelussa olleiden opiskelijoiden kanssa. Ryhmässä voi lisäksi olla tietoiskuja Venäjästä, Venäjä-opinnoista, mahdollisista työ- tai harjoittelupaikoista.

Sosiaali- ja terveysalan ryhmään tulevat mukaan FIRST Network for Social Services and Health - verkoston intensiivikurssin ja vaihtoon lähtevät suomalaiset opiskelijat ja opettajat. Intensiivikurssin opiskelijoille päivä toimii palautekeskusteluna, muille taas orientaationa ja informaationa. Lisäksi tarjoamme mahdollisuuden tutustua uusiin verkko-opintojaksoihin, alan harjoittelupaikkoihin sekä ennen kaikkea mahdollisuuden kysyä kaikkea Venäjälle lähtöön liittyvää. Lisäksi toivomme nyt teiltä vinkkejä siitä mitä muuta päivän pitäisi sisältää, keitä opettajia ja kuinka monta opiskelijaa teidän AMKistanne olisi osallistumassa, haluatteko te tarjota työ- tai harjoittelupaikkaa Venäjä-toiminnassa, onko teillä Venäjältä maahan muuttaneita alan opiskelijoita, jotka voisivat tulla kertomaan alan Venäjä-toiminnasta omalta kannaltaan? Onko teillä sosiaali- ja terveysalan virtuaaliopintoja

Venäjästä, joita voisi tarjota myös muiden AMKien opiskelijoille? Onko teillä tehty alan opinnäytetöitä Venäjään liittyen?

Ohjelmavinkit sähköpostitse: soile.anttila@laurea.fi.

Varsinainen ilmoittautuminen päivään pyydetään myöhemmin.

Uusia verkko-opintojaksoja Venäjästä virtuaaliAMKissa

Tarjontaan on tulossa sosiaali- ja terveysalan oma paketti, johon kuuluvat osiot (yht. 2 op) Venäjän sosiaali- ja terveydenhuollosta. Tekijät uuteen osaan löytyivät Metropoliasta (Katja Ihamäki) ja Kemi-Tornion AMK:sta (Tuula Ehrukainen-Sykkö. Osa tulee olemaan muiden alojen opiskelijoille valinnainen. SOTE-opiskelijat sen sijaan tulevat tekemään vähintään 5 opintopisteen Venäjä-paketin (Venäjä toimintaympäristönä: yhteiskunnallinen kehitys 3 op ja sosiaali- ja terveydenhuolto 2 op). Tarkoituksena on, että sosiaali- ja terveydenhuollon osa (2 op) on VirtuaaliAMK:n tarjonnassa vuoden 2009 alussa.

Opinnäytetöitä ja harjoitteluraportteja Venäjään liittyen

Verkostomme tarkoituksena on mm. levittää tietoa Venäjästä. Toivomme nyt, että saisimme koottua yhdelle listalle tiedon uudemmista sosiaali- ja terveysalan Venäjään liittyvistä opinnäytetöistä sekä raporteista Venäjällä suoritetusta harjoittelusta. Toivomme, että muidenkin ammattikorkeakoulujen opiskelijat pääsisivät tutustumaan toisessa oppilaitoksessa tehtyihin töihin. Ihanteellisinta olisi tietenkin, jos nämä ovat virtuaalisesti saatavilla, mutta joka tapauksessa toivomme töistä tietoa. Työ on suuri ja kiitän teitä nöyrimmin jo etukäteen.

Tietoja tehdyistä töistä voi laittaa eLomakkeen kautta: https://elomake.laurea.fi/v2/lomakkeet/3595/lomake.html.

Optiman työtila

Verkoston työtila löytyy edelleen osoitteesta:
https://optima.discendum.com/laurea
Tunnus: Venäjä
Salasana: amk

Mukavaa loppusyksyä ja alkutalvea!

Soile Anttila, koordinaattori
GSM 050 343 5050
soile.anttila@laurea.fi
www.sotevenaja.com

Naisten vahva rooli Inkerin kirkon historiassa valottuu Kaija Santin väitöstutkimuksessa

Harri Ekholm, Karjala-lehti 16.10.2008

Stalinin vanoissa kärsivät niin Venäjän ortodoksiset kuin luterilaisetkin kirkot. Yhtenä tässä joukossa oli silloin jo tilapäisesti Leningradiksi nimitetyn suurkaupungin ympäristössä viakuttanut Inkerin luterilainen kirkko.

Tämän kirkon ja sen ihmisten toiminnoista antaa paljon uutta tietoa seurakuntapastori Kaija Santin väitöstutkimus Sanankuulijasta sananjulistajaksi – naisten asema Inkerin luterilaisissa maaseurakunnissa 1917–1939. Väitöskirja tarkastettiin Joensuun yliopiston teologisessa tiedekunnassa tämän kuun alussa.

Inkeriläiset eivät kuitenkaan hyväksyneet vastaan panematta kaikkia kommunistihallinnon uskonnonvastaista puuhastelua. Topakimmat inkeriläiset seurakuntalaiset Lempaalasta kävivät vuonna 1930 oikein lähetystönä Moskovassa valittamassa vääräksi kokemiaan menettelyjä kirkkojaan kohtaan. – Inkeriläiset pääsivät aina Josif Stalinin puheille asti ja saivat esittää asiansa Neuvostoliiton korkeimmalle johtajalle, tietää asiaa tohtorinväitöskirjaksi asti tutkinut joensuulainen seurakuntapastori Kaija Santti.

Valituksen seuraukset eivät ole tiedossa

Merkintää siitä, mitä seurauksia inkeriläisten valitusvirrestä Stalinille oli, ei arkistoasiakirjoista ole löytynyt. – Vaan kristillistä vakaumusta Stalin eikä Neuvostojärjestelmä pystynyt tuhoamaan, koska Inkerin seurakuntien naiset pitivät uskoa yllä, sanoo seurakuntapastori Kaija Santti.

Santin väitöskirjatutkimus on mainio alku edes osittaiseksi inkeriläisten seurakuntien ja Inkerin evankelisluterilaisen kirkon historiankirjoitukseksi. Tämän itärajamme takana eläneen suomalaissyntyisen kansan historia ja kohtalot ovat yhä paljolti pelkkien suupuheiden ja tosiasioihin perustumattomien myyttien varassa.

Vasta Kaija Santin väitöskirja tuo ensimmäisen kerran esiin tieteellisesti tutkittua faktaa inkeriläisten seurakuntien menneisyydestä. Monet asiat ovat eläneet suupuheena myytteinä, mutta vasta nyt Santin tutkimus sitoo tarinat arkistoasiakirjoihin perustuviin faktoihin – tai kumoaa tarinat.

Silti Santin tutkimuksessa saavat suunvuoron omine muistoineen monet Inkerin kirkon aina viime vuosiin asti eläneet vahvat naiset, kuten Maria Kajava (1908–2000) ja Katri Kukkonen (1900–1998). Näiden naisten haastattelut, jotka tehtiin miltei viime tipassa, onnistuivat tallentamaan merkittäviä määriä tärkeätä muistitietoa Inkerin maaseurakuntien toimintatavoista ja naisten rohkeasta vastuunkannosta seurakuntien työssä.

Väitöstutkimuksesta selviää muun muassa se, ettei Inkerin kirkko ollutkaan sellainen vainojen tiivistämä homogee-

ninen ja ekumeeninen yhteisö, niin kuin monet sen vielä nytkin haluavat nähdä ja esittää. Inkerin kirkossa vaikutti monia lahkoja ja suuntauksia ja myös Suomesta tulleiden eri suuntauksia edustavien pappien saarnaoikeuksista riideltiin.

Stalinin uskonnon vastaisen toiminnan tehostuttua myös Inkerin kirkon toiminta painui maan alle, riihiin, latoihin ja metsiin. Kun papit oli tapettu tai lähetetty Siperiaan, naiset ottivat vastuun, toimittivat jumalanpalveluksia niin kuin osasivat ja tarvittaessa siunasivat vaikka vainajat hautaan.

Uskonto oli kommunistipuolueen mahtikäskyillä kielletty, mutta ihmisten sieluissa se yhä eli. Varsinkin vaikeina aikoina tavalliset inkeriläiset kaipasivat itselleen tukea korkeammalta. Toki oli toisiakin, niitä, jotka pääsivät oikein kommunistipuolueen lehtiin kertomaan, miten he olivat onnistuneet jättämään kaiken uskonnon hapatuksen taakseen ja elivät nyt entistä onnellisimpina.

Arkistoja piilotellaan

Aivan kaikkea Kaija Santti ei saa vieläkään kerrottua. Vaikka tiedossa on, että Venäjän kommunistisen puolueen kaiken kattavissa arkistoissa on paljon tietoa siitä, miten huonosti puolueen uskonnonvastainen työ vakaiden luterilaisten keskuudessa menestyi, suomalainen naispappi-tutkija sai kuulla että ”arkisto on remontissa ja siihen voi tutustua ehkä yhden, ehkä viiden tai sitten kymmenen vuoden kuluttua”.

Eivätkä kaikki arkistojen ovet ole aina auki Suomessakaan. Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen arkistoissa olevia Pietarin evankeliumiyhdistyksen arkistoja on Lauri Koskenniemi käyttänyt tutkimuksissaan sekä 1967 että 1984, yhdistys ilmoittaa niitä 2000-luvulla kyselleelle naispapille ja naistutkijalle, että ”arkistoja ei löydy”. Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistyshän on tiukasti naispappeuden vastainen organisaatio.

Vaikka uskovat maallikkonaiset pitivät Inkerin seurakuntatyön elossa omalla rohkeudellaan vaikealla 1930-luvulla, kaikki tämän päivän suomalaismiehet eivät vieläkään sallisi, että tutkiva naispappi voisi kertoa tämän totuuden.

UUTISIA INKERISTÄ

Wladimir Kokko

Ajankohtaista inkeriläistä

Uutiskolumnistin kannanotto

Inkerin Liitto, 20 vuotta

Miten se alkoi meillä, osat 3 ja 4.

Syksyllä 1989 Inkerissä perustettiin Inkerin Liiton paikallisosastot, joista suurimmat syntyivät Pietarissa ja Hatsinassa.

Pietarissa aktiivina toimi insinööri **Toivo Vesikko**, joka oli myös erittäin aktiivinen Pyhän Marian seurakunnan elvytämistyössä. Hatsinassa vastaava hahmo oli työläinen **Vihtori Hyyrönen**, jonka ansiosta Hatsinassa alkoi ilmestyä ensin inkerinsuomalaisten sivu kaupungin venäjänkielisessä lehdessä ja sitten hänen toimittamanaan kokonainen suomenkielinen lehti *Omal maal*. Inkerin Liiton palstat ilmestyivät myös Seuluskoin ja Kurortny piirien paikallislehdissä.

Hatsinaan perustettiin lasten kantelekerho ja lauluyhtye. Pian yhdistyksemme sai Suomi-Seuran yhteistyökumppanik-

seen. Ulkosuomalaisia tukevan seuran toiminnanjohtaja **Martti Häikiön** avulla Inkeriin toimitettiin suomen oppikirjoja ja järjestettiin ensimmäisiä kielikursseja. Puheenjohtaja **Paavo Parkkisen** aloitteesta suomen opetus alkoi valinnaisoppiaineena Kelton peruskoulussa jo vuonna 1987.

Inkerin Liiton vuosikokous pidettiin Hatsinassa keväällä 1990 ja puheenjohtajaksi valittiin Vihtori Hyyrönen. Juhannusjuhlat vietettiin Tuutarissa Kirkonmäen juuressa ja ne onnistuivat erittäin hyvin, osallistujia saapui eri puolilta maailmaa.

Toukokuussa 1991 Hatsinassa pidettiin inkeriläisliittojen yhteistyökonferenssi, jossa keskusteltiin mm. inkerinsuomalaisten paluusta koti-Inkeriin ja paluumuutto-oikeudesta Suomeen. Venäjän talous kääntyi tuona vuonna syvään lamaan, ihmiset menettivät työpaikkoja, varattomat näkivät jopa nälkää. Puheenjohtaja Hyyrönen pystyi viestittämään inkeriläisvanhusten tilanteesta Suomen viranomaisille. Toivo Vesikon isolla työpanoksella Pyhän Marian seurakunta avasi Raavskissa vanhusten palvelupisteen.

Inkerin Liiton toimintaa täydensi kirkkomme uudelleen syntyminen, vanhat seurakunnat rekisteröitiin virallisesti. Pastori **Arvo Survo** kykeni keräämään merkittäviä varoja Kupanitsan kirkon kunnostamiseen ja kirkko vihittiin uuteen käyttöön vuonna 1991. Jotkut Inkerin Liiton perustajat kuten Arvo Survo ja **Aarre Kuukauppi** siirtyivät kokonaan kirkollistyöhön.

1990-luvun alku Venäjällä oli hyvin dramaattinen, neuvostovalta horjui ja lopulta romahti kokonaan. Kukaan Inkerin Liitossa ei surrut kommunistisen vallan loppua, vaan kaikki tekivät innokkaasti heimotyötä.

Kun vuonna 1990 pidettiin ensimmäiset demokraattiset vaalit Pietarin kaupungin neuvostoon, molemmat ehdolla olleet IL:n lähetit **Aleksanteri Kirjanen** ja **Aarne Ritari** tulivat valituiksi.

Poliittista työtä tehtiin silloin meillä paljon. Vaatimusten pääaiheena oli kansan poliittinen rehabilitaatio, maineen palauttaminen inkerinsuomalaisille. Juridisesti tarvittiin valtiovallan laki, joka virallisesti kumoaisi kaikki vainopäätökset ja loisi kansalle joitakin kuntoutumislinjauksia. Tämä tavoite saavutettiin 29. kesäkuuta 1993, kun Venäjän korkein neuvosto hyväksyi asetuksen "Venäjän suomalaisten rehabilitaatiosta".

Mutta mitä inkerinsuomalaisten tuli tehdä säilyäkseen kansana? Tästä olimme eri mieltä ja kävimme kiivaita keskusteluja.

Kaikki uskoimme kuitenkin, että maailman inkerinsuomalaiset unelmoivat paluusta koti-Inkeriin, vaatimuksissamme oli aina maininta maatonttien myöntämisestä inkeriläiskylien perustamista varten. Jotkut tahtoivat "Pikku Inkerin" autonomian jonnekin Suomen tai Viron rajaseudulle. Karkotuspaikoissa asuneet menettivät rahavaransa ruplan romahduksen takia ja muuttivat mielellään Suomeen epävarman Inkerinmaan sijaan. Virossa asuneet päättivät jäädä asumaan demokraattiseen Viroon eivätkä lähteä myrskyiselle Venäjälle.

Vielä nopeammin havaittiin, että vanha eläkejärjestelmä oli mitätöity ja vanhukset näkivät nälkää. Vuonna 1992 työhömme liittyi Suomen Pietarin pääkonsulin vaimo **Helena Lyyra**, joka tunsi hyvin Suomen valtiovallan koneiston. Kesäkuussa 1992 Helsingissä Suomen sosiaali- ja terveysministeriössä valmistui päätös vanhusten palvelutaloverkoston luomisesta inkerinsuomalaisten asuinalueille Inkerissä, Karjalassa ja Virossa. Niin sanottu Inkeri-projekti lähti liikkeelle hyvin nopeasti ja joulukuussa 1992 ensimmäinen vanhusten palvelutalo aloitti toimintansa Keltossa. Projektissa oli mukana neljä tahoa: Suomen valtio, Inkerin Liitto, Inkerin kirkko sekä paikalliset sosiaaliturvaviranomaiset. Hankkeen sihteerinä toimi

Wladimir Kokko, joka keväällä 1992 valittiin Inkerin Liiton puheenjohtajaksi.

Inkerin Liitto on päässyt pitkäaikaiseen yhteistyöhön Suomen valtion kanssa, juuri projektitoiminnasta on yhdistykselle tullut heimotyön tärkein työväline.

Levashovossa jumalanpalvelus

Inkerin kirkon piispa Aarre Kuukauppi piti pastori **Ivan Hutterin** avustamana 4.10.2008 Levashovon teloituspaikalla jumalanpalveluksen.

Muistotilaisuuteen osallistui myös Inkerin Liiton delegaatio. Tapahtuman lopussa laskettiin kukkia vainottujen suomalaisten muistomerkin juurelle.

Lilja Koskelainen muistelee isäänsä, joka teloitettiin Levashovossa.

Heimotyön ritarit juhlivat ritarisalissa

Inkerin Liiton heimotyön veteraanit juhlivat yhdistyksen vuosijuhlaa 18. lokakuuta Hatsinassa.

Aleksanteri Kirjasen ja Wladimir Kokon esittämässä juhlapuheessa korostettiin, että IL:n 20 vuoden toiminnan tulokset ovat ilahduttavia, vaikka ongelmiakin riittää, joista vaikeimmaksi mainittiin inkerinsuomalaisten vähenevä määrä Inkerinmaalla. Vanhempi sukupolvi on menossa, nuoria muutto Suomeen tai taistelu omasta hyvinvoinnista kiinnostaa paljon enemmän kuin inkerinsuomalaisten säilyminen kansana omassa kotimaassaan.

Pääkonsuli Perheentupa onnitteli Inkerin Liittoa. Kuva Viljo Ostonen

Merkkivuosi Hatsinan seurakunnassa

19. lokakuuta vietettiin Hatsinan evankelis-luterilaisessa seurakunnan 180-vuotisjuhlia. Puheessaan kirkkoherra **Andrei Tuhkanen** kertasi seurakunnan historiaa.

Hatsina on syntynyt hovi- ja varuskuntakaupungiksi. Varsinkin keisarillisessa armeijassa palveli paljon ulkomaalaissyntyperäisiä upseereita eli muita kuin ortodokseja. Heitä varten pääkadulle rakennettiin vuonna 1828 Pyhän Nikolauksen kirkko, jossa alkuvaiheessa pidettiin niin luterilaiset (saksan kielellä) kuin katoliset jumalanpalvelukset. Ensimmäisen maailmansodan aikana saksalaiset ja muut vähemmistöihin kuuluvat upseerit poistuivat Venäjän armeijasta. Hatsinan kirkko jäi joksikin aikaa tyhjillee, mutta vuonna 1921 se siirtyi Inkerin kirkon alaisuuteen. Joulukuussa 1938 kirkko suljettiin ja uuteen elämään seurakunta elpyi vasta 1990-luvun alussa. Nykyään Hatsinan seurakunta on Inkerin kirkon suurimpia ja suomenkielisimpiä.

TAPAHTUMAKALENTERI

Ilmoittajille

Niitä järjestöjä, jotka ilmoittavat tulevista tilaisuuksistaan lehdessämme, ja jotka lähettävät aineiston lehdelle sähköpostina, kehotetaan vaatimaan lukukuittaus. Näin vältetään kiistat siitä, onko aineisto toimitettu ajoissa vai ei.

Turun seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Besseda-hetket jatkuvat *Palvelupisteessä* joka kuukauden 1. ja 3. perjantai kello 13.00 Irma Kapasen vetäminä. Tervetuloa viettämään teehetkeä vapaan keskustelun merkeissä.

Hallitus kokoontuu joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina kello 16.30 *Palvelupisteessä*, Uudenmaankatu 1. Jos teillä on asioita, joita haluaisitte hallituksen käsittelevän, ottakaa yhteyttä hallituksen jäseniin tai Palvelupisteeseen.

26.12.2008 joulujuhla

Hyvinkään Inkeri-kerhon tapahtumia

Hyvinkään Inkeri-kerho ry. kokoontuu seurakunnan aulakahviossa *Hämeenkatu 16* keväällä kuukauden 1. sunnuntai kello 14.00 seuraavasti:

4.1.2009 kello 14.00 Virpi Koivisto kertoo Pietarin Mikaelin seurakunnan ja Nurmijärven sekä Tuusulan rovastikuntien yhteistyöprojektista.

1.2.2009 Eila Jaakkola tuo terveisiä ja virikkeitä vanhustyön seminaarista

1.3.2009 kerho (Ohjelma ilmoitetaan myöhemmin)

5.4.2009 kerho (Ohjelma ilmoitetaan myöhemmin)

3.5.2009 kerho (Ohjelma ilmoitetaan myöhemmin)

Muuta toimintaa:

26.7.2009 Retki Inkerinsuomalaisten kesäjuhlaan Lahden Joutjärven kirkolle.

22.8.2009 Retkipäivä Sääksiin seurakunnan leirikeskukseen

Tiedustelut Irja Pelkonen, inkerikerho@gmail.com tai puh. 040 550 5712.

Lahden seudun Inkeri-kerhon tapahtumia

Kokoontumiset joka kuukauden toisena maanantaina *Lutherinkirkossa, kirkon kahviossa.*

Inkeriläisten kesäjuhlat järjestetään *Joutjärven kirkossa* sunnuntaina **26.7.2009**. Saarnaa Arvo Survo, pääjuhlan juhlapuheen pitää Leino Hassinen. Tarkempia tietoja ohjelmasta myöhemmissä lehdissä.

Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, puh. 0400 841 741.

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat

keskiviikkoisin klo 16.45–18.30

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Kuoroa johtaa Evelin Ojalo.
Uusia laulajia toivotaan kuoron riveihin kaikkiin ääniin.

Seukot

Tervetuloa, vanhat ja uudet seukot, juttelemaan ja kahvittelemaan! Tiedustelut Pirkko Huurto puh. (09) 783 391 tai 0400 748 318

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Tiedustelut Toivo Tupin
puh. 040 578 3894

Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Inkerikeskuksen tapahtumia

www.inkerikeskus.fi

Inkerikeskus ry, Hämeentie 103 A
00550 Helsinki

Inkerin kulttuuriseuran tapahtumia

Matkalle Inkeriin
Vatjalaisten praasniekka ja Inkerinmaa **9.7.–12.7.2009**. Vatjalaisia on jäljellä enää kourallinen Inkerimaan länsiosissa Laukaanjoen suulla. Vatjalaiset ovat heränneet vaalimaan haurasta kulttuuriaan. Tärkeä tapahtuma on heinäkuussa Luutsassa vietettävä praasniekka. Pääset mukaan praasniekkaan Inkerin kulttuuriseuran matkalla.

Alustavan matkasuunnitelman mukaan lähdemme suomalaisella bussilla 9.7. aamulla Tallinnaan ja ylitämme Venäjän rajan Narvassa. Tutustumme menomatkalla Länsi-Inkerin maisemiin. Illalla majoitumme Volossovan alueella Villa Inkerin palvelutalon remontoituun Paronintaloon. Palvelutalossa on mahdollisuus tavata inkeriläismummoja. Perjantaina tehdään retki Puskiniin ja Palvovskiin ja lauantaina on Vatjan praasniekkojen vuoro. Kotiin ajetaan Karjalankannaksen ja Viipurin kautta. Vaihtoehtoiset matkapäivät ovat **10.–13.7**. Matkanjohtajana puheenjohtaja Helena Miettinen.

Matkan alustava hinta on 380 euroa (400 euroa kahden hengen huoneessa). Inkerin kulttuuriseuran jäsenet 360 ja 380 euroa. Hinta edellyttää 20 matkustajaa. Se sisältää laiva- ja bussimatkan,

majoituksen ja puolihoidon Villa Inkerissä sekä ohjelmaan kuuluvat retket. Lisäksi tulee ryhmäviisumin kulut noin 42 euroa.

Matka Inkerin juhannusjuhlille
Ennakkotietojen mukaan Inkerin juhannusta juhlitaan Taaitsassa. Kunhan juhlien täsmällinen ajankohta selviää, niin kerromme täsmällisempää tietoa. Hinta liikkuu samoissa vatjalaisjuhlien matkan kanssa. Matkanjohtajana on Alina-Sinikka Salonen., jolta voi kysyä lisätietoja. Email a-s.salonen@pp.inet.fi, puh. 040 743 7042.

Ilmoittautumiset Inkerin kulttuuriseuraan joko sähköpostitse koivujatahti@inkeri.com tai puhelimitse Tytti Piiroselle puhelin 050 5290 756.

Viron suuret laulu- ja tanhujuhlat
On suunnitteilla myös matka joka viides vuosi pidettäville virolaisille suurjuhlille. Järjestelyt ovat vielä kesken, joten tarkempaa tietoa annetaan ensi vuoden alkupuolella. Ajankohta on **3.–5.7.2009**. Matka tapahtuu laivalla Helsingistä Tallinnaan. Majoitus järjestetään hyvätasoisessa hotellissa. Matkanjohtajana toimii Alina-Sinikka Salonen (a-s.salonen@pp.inet.fi, puhelin 040 743 7042). Kovin usein ei tule tilaisuutta kuunnella ja katsella tuhansien laulajien ja tanhuajien esityksiä!

Levitä Inkeri-tietoa

Kirjallisuutta
Arvo Survo
Itku Inkerille, 17 €
Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta, 2,50 €
Ella Ojala
Pitkä kotimatka, 14 €
Pelastunut albumi, 22 €
Ensimmäinen kevät, 16 €
Ella Ojala
Sananlaskuja ja tarinoita, 8 €
Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen, 10 €
Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki 1940-luvulla, 25 €
Pekka Nevalainen - Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri-historia, kansa, kulttuuri, 50,50 €
Heikki Seppänen
Etelän tien kulkija - Vilho Helanen, 25 €
Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa, 16,50 €
Saimi Tuukkanen
Elämäni helminauha 5 €
Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä, 11,50 €
Maria Luukan laulut ja loitsut, 6,50 €
E. Pärnänen
Antti Kivekäs I–II, 9 €
Mikko Savolainen
Inkerinmaa, 33,50 €
Aatu Savolainen
Suomalainen sissisodassa, 15 €
Lars Krifors
Oli onnistuttava, 15 €
Juho Häkkinen
Siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan, I–II 15 €
Sverigesingermanländarnas historia 24 €
Lassi Saressalo
Inkeri, 3,5 €
Jouko Sihvo
Inkerin kansan 60 kohtalonvuotta, 24 €
Albert Pettinen
Lauluja koululaisille, 4 €
Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle, 6 €
Lauri Santtu
Murrejuttuja, 2,50 €
Lilja Kuivanen Toim.
Inkerin vuotuisjuhlat 2003, 20 €
Tapani Nokkala
Paavo Räikkönen Inkerin mies, 25 €
Jouko Sihvo toim.
Inkerinsuomalaisten kohtalo 20 €

Äänilevyjä
Inkerikuoron uusi
Minä tyttö -CD 10 €
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym, 2,50 €
Kasetteja
Arvo Survo
Omall maall, 9 €
Karttoja
Inkerin kartta
vuodelta 1933, 12 €
Inkerin uusi kartta
vuodelta 1992, 10 €
Kylä- ja tiekartta
Keski-Inkeri, vuodelta 1993, 10 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia) + salko marmorijalustalla 18,50 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteria) + salko marmorialustalla 15 €
Inkerin pöytälippu
(polyesteriä), 8 €
Inkerin pöytälippu
(satiinia), 10 €
Adressi
surunvalitteluun, 7 €
Tilaukset Inkerikoti

Saatavana Inkerin kulttuuriseurasta
puh. 09 - 2733 225
Inkerin satulipas (**Miettinen, Uusma**) 17 €
Flink, Toivo & Mäkilä, Eeva. Inkerin lasten oppikirja. 5 €
Kalevala. Suomeksi ja venäjäksi. Käännös A. Hiiri & E. Kiuru. 20 €
Miettinen, Helena. Kohtalontie. Kertomus inkeriläisen opettajan elämäntaipaleesta Inkerinmaalta Ruotsiin ja paluusta Neuvostoliittoon. 5 €
Miettinen & Joganson. Petettyjen toiveiden maa. Arator. 15 €
Monahof, Ania. Kärsimyksen pyhät kyyneleet. 13 €.
E. Pärnänen. Antti Kivekäs I–II 5 €
Sava, Inkeri & Miettinen, Helena. Liljan kuva kutsuu. 15 €
Inkeriläistä kansanmusiikkia
Röntyskät. Piirileikkilauluja Inkerinmaalta 7,5 €
Voutilainen Paavo: Runoja 12 €
Vainikka & Miettinen: Iloinen Inkeri 15 €
SUUR-SYNTY KIESUS Korpikansan Survon Arvon kertomana 28 €